

รายงานวิจัย

การประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล
เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รายงานส่วนที่ 2 : อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จ.ภูเก็ต

โดย

รศ.อำพร	วิริยโกศล
รศ.ดร.ศุภโชค	วิริยโกศล
ผศ.รท.(หญิง) เกิดศิริ	เจริญวิศาล
ผศ.ทิพย์วรรณ	เรืองกิตติสกุล
ผศ.พิมพ์ภรณ์	สุวัตติกุล
ผศ.สุพัตรา	โมกขกุล
อ.กัลยาณี	พรพิเนตพงศ์
อ.ดร.วิวัฒน์	แซ่หลี่

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านเศรษฐกิจและสังคม ประเมินคุณค่าทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตาและสิรินาท หารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม และเพื่อหาแนวทางในการป้องกันปัญหาด้านสังคมในการพัฒนาอุทยาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงอรรถาธิบาย (Explanatory Research) โดยมีกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยว ประชาชน เจ้าหน้าที่ของรัฐ และผู้ประกอบการ วิธีการวิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิและปฐมภูมิ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติพรรณนา การนำแนวคิดและทฤษฎีการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาวิเคราะห์ศักยภาพและผลกระทบด้านเศรษฐกิจและสังคม พร้อมทั้งนำการวิเคราะห์ต้นทุนการท่องเที่ยว (Travel Cost Method : TCM) มาใช้วิเคราะห์และประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการท่องเที่ยวในอุทยานฯ

ในกรณีของอุทยานแห่งชาติสิรินาท กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม มีจำนวนรวม 625 ราย เท่ากับ 104 % ของจำนวนที่ตั้งเป้าหมายไว้ กล่าวคือ กลุ่มนักท่องเที่ยว 413 ราย แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 319 ราย ชาวต่างประเทศ 94 ราย กลุ่มประชาชน 139 ราย กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐ 48 ราย และกลุ่มผู้ประกอบการ 25 ราย ผลการวิจัยมีดังนี้

เมื่อพิจารณาถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจ พบว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาทมีศักยภาพปานกลาง และเมื่อนำองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมาพิจารณาทั้ง 4 ปัจจัย คือ 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และกิจกรรมการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศพึงพอใจสภาพหาดทรายและสภาพภูมิอากาศมาก และด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยวมีความพึงพอใจระดับปานกลาง ส่วนกิจกรรมการท่องเที่ยวยังไม่มี ความหลากหลาย 2) กฎระเบียบและการบังคับใช้ นักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่รับทราบเป็นอย่างดีและมีการปฏิบัติตาม 3) การมีส่วนร่วม ประชาชนมีส่วนร่วมในการออกแรง ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผนพัฒนาของอุทยาน ฯ 4) การเรียนรู้ร่วมกัน ได้พบว่านักท่องเที่ยวมีการเรียนรู้ร่วมกับชุมชนไม่มากนัก เนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนมากเข้ามาพักผ่อนระยะเวลาสั้น ๆ

ในส่วนของผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ พบว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาทมีมูลค่าการท่องเที่ยว 15.9 ล้านบาท จึงแสดงให้เห็นว่ามีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจเป็นมูลค่าไม่สูงนัก โดยชาวไทยใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อครั้งเท่ากับ 110.0 บาท และชาวต่างประเทศที่เดินทางมาอุทยานฯ มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคนต่อครั้งเท่ากับ 71.0 บาท นับว่าอยู่ในระดับต่ำมาก และมีค่าความ

ขีดหุ่นยนต์ของต้นทุนการเดินทางต่ออุปสงค์ต่ำมาก จากการสำรวจพบว่าหากอุทยานจะเพิ่มค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยาน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จะให้ความร่วมมือ หากกล่าวโดยสรุป ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวในด้านบวกคือ ทำให้ประชาชนมีรายได้ มีโอกาสในการมีงานทำเพิ่มขึ้น เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น โดยมีการจ้างงาน มีโครงสร้างพื้นฐานดีขึ้น

ในแง่ของศักยภาพทางสังคม ได้พบว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพปานกลาง เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบการท่องเที่ยวดังนี้ 1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีไม่หลากหลาย แต่มีความโดดเด่นด้านชายหาดที่เข้าถึงได้โดยสะดวก จึงเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในภูเก็ตและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกภูเก็ต และเข้ามาพักผ่อนไม่เกินหนึ่งวัน 2) กฎระเบียบและการบังคับใช้ ยังมีปัญหาในการปฏิบัติ นักท่องเที่ยวจำนวนมากพบเห็นขยะมูลฝอย และเห็นนักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นส่งเสียงดัง 3) การมีส่วนร่วม พบว่าสำหรับกลุ่มตัวอย่าง การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานอยู่ในระดับต่ำ 4) การเรียนรู้ร่วมกัน นักท่องเที่ยวและชุมชนเรียนรู้ร่วมกันในเรื่องธรรมชาติและ การสงวนรักษาสภาพธรรมชาติมากที่สุด

เมื่อพิจารณาผลกระทบทางสังคม ได้พบว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาถได้รับผลกระทบอันเนื่องมาจากการท่องเที่ยวด้านลบน้อย กล่าวคือ ได้พบว่ามีมลพิษน้ำเสีย การตัดไม้ ทำลายสัตว์น้ำ การขโมยปะการัง และปัญหาขยะมูลฝอย และการส่งเสียงดังของนักท่องเที่ยว แต่ปัญหาเหล่านี้สามารถขจัดและป้องกันได้ หากมีแนวทางในการใช้กฎระเบียบและการบังคับใช้ที่เข้มงวดจริงจังมากขึ้น การมีส่วนร่วมของชุมชนและการเรียนรู้ร่วมกันในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จะก่อให้เกิดความสามัคคี และร่วมกันสร้างแนวทางลดปัญหาต่างๆ ซึ่งทำให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนยิ่งขึ้น

Abstract

The objectives of this study, "An Evaluation of Potential and Tourism Impact of Marine National Parks for Ecotourism Development", were to evaluate the tourism potentials and economic and social impacts, to evaluate the economic values in the Tarutao and Sirinath National Parks, to find the suitable form of ecotourism, and to find the guidelines for preventing social problems in the park development programs. This study was an explanatory research covering 4 sample groups, the tourists, the local people, the government officials, and the entrepreneurs. Data were collected from both the primary and secondary sources and analyzed through descriptive statistics. Principles and theories concerning ecotourism were used to analyze the social and economic potentials. Travel Cost Method (TCM) was used to analyze and evaluate the economic values of tourism.

In the case of Sirinath National Park, there were 4 groups of sample population covering altogether 625 persons, which were 104% of the planned samples. They consisted of 413 tourists of which were 319 Thai and 94 foreign tourists, 139 local people, 48 government officials, and 25 entrepreneurs. The following results were found.

Regarding the economic potentials, the Sirinath National Park was found to have medium potentials. Four factors were considered: 1) Natural tourism resources and activities with which both Thai and foreign tourists were very satisfied most were the beach and the weather. The satisfaction level of the foreign tourists on the infrastructures and the services were medium. The tourism activities were not sufficiently diversified, 2) Concerning laws, rules and regulations, the majority of tourists, local people and entrepreneurs understood, obeyed and assisted in law enforcement, 3) Regarding economic participation of people, the local people participated in some laboring, and the government officials and the entrepreneurs participated in implementation of the plans, 4) Considering the joint-learning process in economic aspects, the tourists and the local people did not have much joint-learning. This was probably due to the fact that the tourists came for a short trip.

From the study of economic impacts, it was found that the Sirinath National Park had the tourism economic value of 15.9 million baht which was low in terms of economic impact on the local community. The average expenditure per trip for the Thai tourists was 110.0 baht and the foreign tourists were 71.0 baht, which was indeed very low. The elasticity of travel cost to demand was also very low. The travel cost could be raised, tourists were willing to pay more and

assist the government officials to improve the facilities and develop the environment for better sustainability. There were some positive economic impacts of tourism in terms of : generating income for local people ; raising higher employment opportunity ; and making better community economy such as higher employment and better infrastructures.

Regarding the social potential, the Sirinath National Park had medium potential according to the following consideration: 1) Natural resources were not diversified and the beach which was easily accessible, 2) Law enforcement had some difficulties and tourists complained about garbage and loud noise made by other tourists, 3) People participation was still limited, 4) Joint-learning between tourists and local people was to learn most about nature and natural conservation.

Considering the social impacts, the negative impacts of tourism on the Sirinath National Park were still small. There were some evidences on inappropriate wasted water treatment, the destruction of trees and marine life particularly the removal of coral, garbage disposal, and tourists making loud noise. These negative impacts were still manageable through the more effective law enforcement. People participation and joint-learning to natural and environmental conservation should be further encouraged as means to reduce problems and help tourism be more sustainable.

คำนำ

ในมุมมองแง่บวก แหล่งท่องเที่ยวเป็นสถานที่พักผ่อนสำหรับประชาชนในท้องถิ่น และนักท่องเที่ยว และเป็นสถานที่ ๆ ให้บริการด้านการท่องเที่ยว สร้างผลกระทบในทางที่ดี คือ สร้างรายได้แก่ประชาชนในท้องถิ่น สร้างความเจริญด้านโครงสร้างพื้นฐาน การมองในแง่ดีเป็นผลให้เกิดความพยายามในการเพิ่มพื้นที่แหล่งท่องเที่ยว เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว และขาดการพิจารณาว่า ในกระบวนการท่องเที่ยววันนี้ก็สามารถสร้างผลกระทบในแง่ลบได้เช่นกัน เช่น การทำลายสิ่งแวดล้อม การเกิดของชุมชนแออัดและอาชญากรรม ซึ่งในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงจะต้องพิจารณาทั้งผลดีผลเสียให้ครบถ้วน

อุทยานแห่งชาติทางทะเล เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีลักษณะพิเศษ คือ เน้นการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นวัตถุประสงค์หลัก และมีการอนุรักษ์ธรรมชาติที่เข้มแข็งมากกว่าสถานที่ท่องเที่ยวแบบอื่นๆ โดยทั่วไป งานวิจัยเรื่อง “การประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” มีจุดเริ่มต้นมาจากการพิจารณาเห็นความจำเป็นที่จะต้องศึกษาให้เห็นสภาพความเป็นจริงของอุทยานแห่งชาติทางทะเล เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนด้านการท่องเที่ยวอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ โดยเน้นไปที่ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ นำแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเข้ามาเป็นหลักในการพิจารณา และได้หยิบยกอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล ซึ่งเป็นตัวแทนอุทยานที่อยู่ห่างไกลจากชุมชน และอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นอุทยานที่อยู่ใกล้ชิดกับชุมชน เข้ามาเป็นกรณีตัวอย่างในการศึกษา

เนื่องจากอุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่งมีลักษณะพื้นฐานที่แตกต่างกันมาก เพื่อให้สะดวกแก่การทำความเข้าใจ รายงานการวิจัยจึงแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ ฉบับแรกหรือส่วนที่ 1 เป็นรายงานผลการวิจัยของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ฉบับที่สองหรือส่วนที่ 2 เป็นรายงานผลการวิจัยของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ซึ่งทั้ง 2 ส่วน ได้นำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปและอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นผลจากการวิจัย

รายงานเล่มนี้คือ รายงานส่วนที่ 2 : อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จ. ภูเก็ต

คณะวิจัยหวังว่าผลงานนี้ จะเป็นประโยชน์ในการใช้งาน และในการศึกษาทางวิชาการต่อไป ตามสมควร

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(1)
บทคัดย่อ	(2)
Abstract	(4)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(10)
สารบัญรูป	(16)
บทที่	
1 บทนำ	1-1
1.1 ความเป็นมา	1-1
1.2 เนื้อหาของ โครงการวิจัย	1-6
1.3 วัตถุประสงค์	1-7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	1-7
1.5 หน่วยงานที่สามารถจะนำผลการวิจัยไปใช้	1-7
1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	1-8
2 งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง	2-1
2.1 ภาวะการท่องเที่ยวของประเทศไทยและผลต่อเนื่อง	2-1
2.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2-3
2.3 การท่องเที่ยวและผลกระทบทางเศรษฐกิจ	2-9
2.4 การท่องเที่ยวและผลกระทบทางสังคม	2-11
3 วิธีการวิจัย	3-1
3.1 กลุ่มตัวอย่าง	3-1
3.2 แบบแผนการวิจัย	3-2
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	3-3
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	3-5
4 สภาพทางกายภาพของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	4-1
4.1 ลักษณะทางกายภาพ	4-3
4.2 ระบบทางน้ำ	4-4
4.3 ภูมิอากาศ	4-5
4.4 ป่าไม้	4-6
4.5 สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง	4-7

บทที่		หน้า
4	4.6 ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล	4-7
	4.7 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว	4-8
5	ส่วนที่ 1 ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทย	5-1
	ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	5-1
	ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-6
	ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	5-19
	ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป	5-22
	ส่วนที่ 2 ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	5-30
	ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	5-30
	ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-40
	ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	5-48
	ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป	5-51
6	ผลการศึกษา : กลุ่มประชาชน	6-1
	ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	6-1
	ตอนที่ 2 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม	6-5
	ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่	6-14
	ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป	6-16
7	ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์	7-1
	ตอนที่ 2 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม	7-4
	ตอนที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	7-9
8	ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยว	8-1
	ตอนที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว	8-4
	ตอนที่ 3 ข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว	8-11
	ตอนที่ 4 ประเมินผลกระทบ ปัญหา และข้อเสนอแนะ	8-15
9	สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	9-1
	9.1 สรุปข้อค้นพบจากการศึกษา	9-1
	9.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน	9-2
	9.1.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	9-3
	9.1.3 การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป	9-4
	9.1.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	9-7
	9.1.5 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว	9-8
	9.1.6 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว	9-13

บทที่		หน้า
9	9.1.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะ	9-16
	9.2 อภิปรายผลการศึกษา	9-20
	9.2.1 ศักยภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	9-20
	9.2.2 ศักยภาพและผลกระทบทางสังคมของการท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	9-28
	9.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา	9-33
	9.3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจ	9-33
	9.3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพและผลกระทบทางสังคม	9-35
เอกสารอ้างอิง		อ-1
ภาคผนวก	ก การวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติ สิรินาถด้วยตัวแบบต้นทุนการท่องเที่ยว	ก-1
	ข รายชื่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมระดมกำลังสมอง	ข-1
	ค สรุปผลการประชุมเพื่อระดมสมอง	ค-1
	ง แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย	ง-1
	จ แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	จ-1
	ฉ แบบสอบถามสำหรับประชาชน	ฉ-1
	ช แบบสอบถามสำหรับเจ้าหน้าที่	ช-1
	ซ แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการ	ซ-1

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1.1 ตลาดเป้าหมายของ ททท.	1-2
2.1 ภาวะการท่องเที่ยวและ โรงแรม	2-2
2.2 ตัวอย่างคำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2-5
2.3 ประโยชน์และต้นทุนทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาการท่องเที่ยว	2-10
3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้	3-2
ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต	5-1
5.1 เพศ	5-1
5.2 อายุ	5-2
5.3 อาชีพ	5-2
5.4 สมาชิกในครอบครัว	5-3
5.5 ระดับการศึกษา	5-4
5.6 รายได้ทั้งหมดต่อเดือน	5-5
5.7 การเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ	5-5
5.8 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-6
5.9 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-7
5.10 ระยะเวลาที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต	5-7
5.11 ประเภทของนักท่องเที่ยว	5-8
5.12 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-8
5.13 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-8
5.14 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-9
5.15 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแยกตามวิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-9
ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต	5-10
5.16 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต	5-10
5.17 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-10
5.18 ความสำคัญของการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ต	5-11
5.19 ระยะเวลาที่ใช้ในจังหวัดภูเก็ต	5-11
5.20 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-12
5.21 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-12
5.22 ประเภทของนักท่องเที่ยว	5-13

ตาราง	หน้า
5.23 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-13
5.24 วิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว	5-14
5.25 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-14
5.26 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-15
5.27 ค่าที่พักของนักท่องเที่ยว	5-16
5.28 ค่าอาหารของนักท่องเที่ยว	5-16
5.29 ค่าใช้จ่ายอื่นๆของนักท่องเที่ยว	5-16
5.30 ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวกรณีที่มาอยู่กับบริษัททัวร์	5-17
5.31 สถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	5-17
5.32 กิจกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	5-18
5.33 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาอุทยาน แห่งชาติสิรินาถในฤดูกาลหน้า	5-19
5.34 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	5-20
5.35 การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม	5-22
5.36 ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ	5-22
5.37 การพบเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ	5-23
5.38 การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง	5-24
5.39 การพบเห็นสิ่งต่าง ๆ หรือการกระทำของบุคคลในระหว่าง การท่องเที่ยวในอุทยานฯ	5-24
5.40 ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวในอุทยานฯ	5-25
5.41 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวในอุทยานฯ	5-26
5.42 ค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายให้กับอุทยานฯ ในการเข้าไปเที่ยว ในอุทยานฯ	5-29
5.43 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม 20 บาทเท่าเดิม	5-30
5.44 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 20 บาท	5-30
ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	5-31
5.45 เพศ	5-31
5.46 อายุ	5-31
5.47 อาชีพ	5-32
5.48 สมาชิกในครอบครัว	5-32

ตาราง	หน้า
5.49 ระดับการศึกษา	5-33
5.50 รายได้ทั้งหมดต่อเดือน (เหรียญสหรัฐ)	5-34
ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต	5-34
5.51 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-35
5.52 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยว	5-35
5.53 ระยะเวลาที่ใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยว	5-36
5.54 ประเภทของนักท่องเที่ยว	5-36
5.55 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-37
5.56 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-37
5.57 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-38
5.58 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง โดยเฉลี่ยแยกตามวิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-38
ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต	5-38
5.59 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต	5-39
5.60 วัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-39
5.61 ความสำคัญของการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยว	5-40
5.62 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้ในจังหวัดภูเก็ต	5-40
5.63 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยว	5-41
5.64 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-41
5.65 ประเภทของนักท่องเที่ยว	5-42
5.66 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว	5-42
5.67 วิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมา จังหวัดภูเก็ต	5-43
5.68 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-43
5.69 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	5-44
ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในและนอกจังหวัดภูเก็ต	5-44
5.70 ค่าที่พักของนักท่องเที่ยว	5-45
5.71 ค่าอาหารของนักท่องเที่ยว	5-45
5.72 สถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	5-45
5.73 กิจกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว	5-47
5.74 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติ สิรินาถในฤดูกาลหน้า	5-48

ตาราง	หน้า
5.75 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว	5-49
5.76 การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม	5-51
5.77 ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ	5-51
5.78 การพบเห็นเหตุการณ์ต่าง ๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง	5-52
5.79 การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง	5-52
5.80 การพบเห็นสิ่งต่าง ๆ หรือการกระทำของบุคคลในระหว่างการท่องเที่ยว ในอุทยานฯ	5-53
5.81 ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวในอุทยานฯ	5-54
5.82 ค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายให้กับอุทยานฯ ในการเข้าไปเที่ยว ในอุทยานฯ	5-55
5.83 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม 200 บาทเท่าเดิม	5-55
5.84 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 200 บาท ข้อมูลประชาชน	6-1
6.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชากรที่อาศัยในบริเวณ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	6-1
6.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองและหรือครอบครัว	6-6
6.3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน	6-8
6.4 ผลกระทบทางสังคมต่อตนเองและหรือครอบครัว	6-10
6.5 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน	6-12
6.6 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว	6-15
6.7 แหล่งข้อมูลและสื่อสำหรับการรับรู้ของประชาชน	6-16
6.8 การปฏิบัติตามกฎระเบียบ	6-17
6.9 การมีโอกาสนำข้อชี้แจงให้นักท่องเที่ยว	6-17
6.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	6-18
6.11 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยว ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	6-19

ตาราง	หน้า
ข้อมูลเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง	7-1
7.1 ตำแหน่งงาน	7-1
7.2 เพศ	7-2
7.3 อายุ	7-2
7.4 ระดับการศึกษา	7-3
7.5 ภูมิลำเนา	7-3
7.6 ระยะเวลาของการทำงานในพื้นที่	7-4
7.7 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ	7-5
7.8 ผลกระทบทางสังคม	7-7
7.9 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	7-9
7.10 กลุ่มที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัญหา	7-11
7.11 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	7-12
7.12 ความเกี่ยวข้องของหน่วยงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	7-13
7.13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	7-14
ข้อมูลผู้ประกอบการ	8-1
8.1 ที่ตั้งของผู้ประกอบการ	8-1
8.2 ประเภทของบริการ	8-2
8.3 ระยะเวลาในการเปิดดำเนินการและจำนวนพนักงาน	8-2
8.4 กลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการ	8-3
8.5 เดือนที่มีผู้มาใช้บริการสูงสุด 2 อันดับแรก	8-3
8.6 สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว	8-4
8.7 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม	8-5
8.8 สถานที่ท่องเที่ยวที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย	8-6
8.9 สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและสมควรได้รับการฟื้นฟู อย่างเร่งด่วน	8-6
8.10 ความคิดเห็นต่อสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายใน อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	8-8

ตาราง	หน้า
8.11 การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯกำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ	8-9
8.12 ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯผ่านสื่อประเภทต่างๆ	8-9
8.13 โอกาสในการช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ	8-10
8.14 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบ ที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	8-10
8.15 ความครอบคลุมของพื้นที่บริการด้านการท่องเที่ยว	8-11
8.16 ภาวะการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวในปัจจุบัน	8-12
8.17 การเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว	8-12
8.18 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	8-13
8.19 การมีส่วนร่วมในด้านต่าง ๆ	8-13
8.20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องและอาจเกี่ยวข้อง กับการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	8-14
8.21 การขยายกิจการในอนาคต	8-15
8.22 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน	8-16
8.23 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน	8-18
8.24 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	8-20
8.25 กลุ่มที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัญหา	8-21

สารบัญรูป

รูป	หน้า
1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย	1-8
2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแต่ละไตรมาส	2-1
2.2 ความเกี่ยวข้องระหว่างการเดินทาง การท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ	2-6
2.3 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	2-7
2.4 องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	2-15
4.1 แผนที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	4-2

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้แก่ประเทศไทยจำนวนมาก เช่น ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติถึง 323.4 พันล้านบาท มีนักท่องเที่ยวต่างชาติ 9.95 ล้านคน (ธนาคารแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป. : 13-15) อาจจะกล่าวได้ว่า ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากในแง่ของการสร้างรายได้

1.1.1 แผนการตลาดปี พ.ศ.2548 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.)

แผนการตลาดของททท. เป็นแผนสำคัญที่มีผลต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เพราะจะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาด้านการตลาด การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ตลอดจนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยว เช่น ท่าอากาศยาน สนามบิน และทางหลวง เป็นต้น แผนการตลาดปี พ.ศ. 2548 เป็นแผนการตลาดล่าสุดในช่วงเวลาของการดำเนินการวิจัย ดังนั้นจึงควรทำความเข้าใจแผนการตลาดนี้ไว้ด้วย

แผนการตลาดปี พ.ศ. 2548 ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ที่ปรากฏทางอินเทอร์เน็ต (http://www.tat.or.th/thai/tat_plan.php, 2 ธันวาคม 2547) ระบุว่านักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่มเป้าหมายมี 4 กลุ่ม จำแนกตามภูมิภาค กลุ่มแรกเป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศในเอเชีย กลุ่มที่สองเป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศในยุโรป ตะวันออกกลาง และแอฟริกา กลุ่มที่สามเป็นนักท่องเที่ยวจากอเมริกา และกลุ่มที่สี่คือ โอเชียเนีย

1.1.2 ตลาดต่างประเทศเป้าหมาย

ภายใต้งบประมาณที่จำกัด เพื่อให้การดำเนินการมีประสิทธิภาพ ในแผนการตลาด พ.ศ. 2548 ททท. จึงแบ่งตลาดต่างประเทศเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นตลาดหลัก ซึ่งเป็นตลาดดั้งเดิม ส่วนที่สองเป็นตลาดรอง ซึ่งมีศักยภาพที่จะเติบโตได้ในระยะสั้น ส่วนที่สามเป็นตลาดเติบโตเร็ว (Emerging Market) ซึ่งเป็นตลาดเล็ก แต่มีสภาพเศรษฐกิจดี และอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวสูงอย่างต่อเนื่อง ตารางที่ 1.1 แสดงพื้นที่ตลาดเป้าหมายของททท.

ตารางที่ 1.1 ตลาดเป้าหมายของททท.

พื้นที่ตลาด (Market Area)	กลุ่มตลาด (Market Segment)
<p>ภูมิภาคเอเชีย ตลาดหลัก : ญี่ปุ่น เกาหลี ฮองกง จีน ไต้หวัน มาเลเซีย สิงคโปร์ ตลาดรอง : อินเดีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ ตลาดเติบโตเร็ว : เวียดนาม</p>	<p>ตลาดหลัก : High End, Wellness-spa, Golf, MICE, Family ตลาดรอง : Honeymoon, Youth, Medical-Tourism, Senior, Long Stay, Lady, Film Maker</p>
<p>ภูมิภาคยุโรป ตะวันออกกลาง แอฟริกา ตลาดหลัก : สหราชอาณาจักร เยอรมัน ฝรั่งเศส สวีเดน ตลาดรอง : เนเธอร์แลนด์ อิตาลี สเปน สวิตเซอร์แลนด์ เดนมาร์ก นอร์เวย์ เบลเยียม ออสเตรเลีย ยุโรปตะวันออก โปรตุเกส กรีซ ตุรกี อิสราเอล แอฟริกาใต้ ตลาดเติบโตเร็ว : รัสเซีย กลุ่มประเทศอดีต สหภาพโซเวียต กลุ่มประเทศบอลติก ฟินแลนด์ กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง</p>	<p>ตลาดหลัก : Leisure, Golf, Wellness-spa, MICE, Family, Diving, Lady, Long Stay, Senior ตลาดรอง : Ecotourism and Soft Adventure, Medical Tourism, Youth</p>
<p>ภูมิภาคอเมริกา ตลาดหลัก : สหรัฐอเมริกา ตลาดรอง : ละตินอเมริกา ตลาดเติบโตเร็ว : แคนาดา</p>	<p>ตลาดหลัก : High End, MICE, Senior, Leisure, Honeymoon, Wellness-spa ตลาดรอง : Ecotourism and Soft Adventure, Golf, Diving, Youth, Film Maker</p>
<p>ภูมิภาคโอเชียเนีย ตลาดหลัก : ออสเตรเลีย ตลาดเติบโตเร็ว : นิวซีแลนด์</p>	<p>ตลาดหลัก : High End, MICE, Family, Honeymoon, Lady, Medical Tourism ตลาดรอง : Golf, Wellness-spa, Youth, Senior, Long Stay, Ecotourism and Soft Adventure, Film Maker</p>

1.1.3 สินค้าทางการท่องเที่ยว

ททท. แบ่งสินค้าทางการท่องเที่ยวเป็น 2 กลุ่มใหญ่ คือ กลุ่มสินค้าหลัก และกลุ่มสินค้ารอง โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

1. กลุ่มสินค้าหลักทางการท่องเที่ยว แบ่งเป็นกลุ่มก้อน (Cluster) 4 ชนิด กล่าวคือ

Cluster ที่ 1: หาดทราย ชายทะเล ได้แก่ พัทยา ภูเก็ต พังงา กระบี่ สมุย หัวหิน ชะอำ

Cluster ที่ 2: อุทยาน ธรรมชาติ ป่าเขา ได้แก่ เชียงใหม่ กาญจนบุรี เพชรบุรี

Cluster ที่ 3: ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ได้แก่ กรุงเทพฯ เชียงใหม่ เชียงราย สุโขทัย กาญจนบุรี

Cluster ที่ 4: ความสนใจเฉพาะ ได้แก่ Shopping, Food, MICE, Golf, Wellness-spa

2. กลุ่มสินค้าใหม่ทางการท่องเที่ยวที่พร้อมเสนอขาย แบ่งเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม คือ

1) เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน ได้แก่

- เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (ทางบก)
- เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงประเทศอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (ทาง

อากาศ)

- เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจ IMT-GT

2) เส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงภายในประเทศ (Domestic Route) ได้แก่

- เส้นทางมรดกโลก
- เส้นทางวัฒนธรรมขอม
- เส้นทาง OTOP

3) จุดหมายปลายทางใหม่ (New Destination) ได้แก่

- หาดทรายชายทะเล: หมู่เกาะช้าง จังหวัดตราด ทะเลตรัง จังหวัดตรัง
เขาหลัก จังหวัดพังงา เกาะลันตา จังหวัดกระบี่

- อุทยาน ป่าเขา: อุทยานแห่งชาติเขาลาวง จังหวัดนครศรีธรรมราช
อุทยานแห่งชาติเขาสก จังหวัดสุราษฎร์ธานี อุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดสตูล

- ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม: เวียงกุมกาม จังหวัดเชียงใหม่ วัดบริเวณ
ช่วงเมือง จังหวัดน่าน

4) สิ่งที่น่าสนใจเป็นพิเศษ (Special Interest Product) ได้แก่

- Wellness-spa/Medical Tourism
- Golf
- Ecotourism and Soft Adventure
- Culture and Lifestyle
- Diving
- Shopping
- Wedding and Honeymoon
- Agrotourism
- Religious Tourism/Pilgrimage
- Man-made
- Geological Tourism

5) กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ได้แก่

- World Events: Bangkok International Film Festival ทรุษจีน
ไชน่าทาวน์ เขาวราช Pattaya Music Festival ประเพณีสงกรานต์ Amazing Thailand Grand Sale
ประเพณีลอยกระทง งานสงท่ายปีเก่าต้อนรับปีใหม่

- กิจกรรมระดับนานาชาติ: 2005 International Trumpet Guild
Conference, The First Indoor Games

- กิจกรรมระดับชาติ: งานแข่งขันแม่น้ำใจงไตรกีฬานานาชาติ ครั้งที่ 8
Chiang Mai International Arts and Culture Festival , Pattaya Queen's Cup Marathon งานแข่งขัน
จักรยานเขื่อนภูมิพลเสื่อภูเขานานาชาติครั้งที่ 4 งานสวดขอดเรือสยาม (แข่งเรือยาวประเพณีและ
เรื่อนานาชาติ)

1.1.4 แผนการตลาดในประเทศ

การท่องเที่ยวในประเทศ มีผลดีต่อการกระจายรายได้ภายในประเทศ และการ
ช่วยลดการไหลของเงินตราออกนอกประเทศเนื่องจากชาวไทยไปท่องเที่ยวในต่างประเทศ

1. กลุ่มเป้าหมายตลาดในประเทศ

ตลาดภายในประเทศ ได้แก่ ครอบครัว ผู้สูงอายุ เขวชน คนทำงาน ผู้มี
รายได้สูง ชาวต่างประเทศที่มาทำงานในประเทศไทย และตลาด MICE เป็นต้น

2. สินค้าทางการท่องเที่ยวสำหรับตลาดในประเทศ สำหรับตลาด
ภายในประเทศ สินค้าที่เป็นที่นิยม มี 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มสินค้าทั่วไปทางการท่องเที่ยว

- 1.1) กลุ่มเมืองชายแดนเชื่อมโยงประเทศเพื่อนบ้าน
- 1.2) กลุ่มเส้นทางเชื่อมโยงภายในประเทศ
- 1.3) กลุ่มหาดทราย ชายทะเล
- 1.4) กลุ่มอุทยาน ป่าเขา
- 1.5) กลุ่มประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม
- 1.6) กลุ่มสินค้าความสนใจพิเศษ

2) กลุ่มสินค้า Unseen Product (สัมผัสจริงเมืองไทย)

- 2.1) Unseen Wonders and Nature (มุมมองใหม่แหล่งท่องเที่ยว
มหัศจรรย์ และธรรมชาติ)
- 2.2) Unseen Adventures (มุมมองใหม่ผจญภัย)
- 2.3) Unseen Sacred (มุมมองใหม่สิ่งศักดิ์สิทธิ์)
- 2.4) Unseen Way of Life Tradition and Culture (มุมมองใหม่ วิถีชีวิต
ประเพณี และวัฒนธรรม)

3) กิจกรรมทางการท่องเที่ยว (Event/Festival)

ประกอบด้วย World Events 7 กิจกรรม กีฬาระดับชาติ และกิจกรรมงานเทศกาลประเพณีทั่วประเทศ

โดยทั่วไปแล้ว วัตถุประสงค์หลักของการวางแผนการท่องเที่ยว คือ การเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยว ซึ่งตามความเข้าใจโดยทั่วไป คือ การเพิ่มขีดความสามารถให้ประเทศไทยสามารถรับนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น ทั้งนี้หมายความว่าแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งควรจรรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวได้มากขึ้น หากพิจารณาตามแนวคิดนี้ ได้มีการยอมรับแล้วว่า ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนั้นทำให้เกิดการทำลายธรรมชาติในลักษณะต่างๆ เช่น หญ้า กิ่งไม้ ปะการัง การเกิดของขยะการทำลายบางอย่างอาจจะฟื้นตัวได้โดยธรรมชาติ เช่น หญ้า กิ่งไม้ และปะการัง จะงอกมาใหม่ได้ และขยะบางส่วนอาจจะย่อยสลายตามธรรมชาติได้ แต่การฟื้นตัวอาจจะใช้เวลานาน นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางสังคม เช่น ขาดเสถียรภาพ การค้าประเวณี อาชญากรรม คิดตามมา ซึ่งอาจจะส่งผลให้ผลดีที่ได้จากการท่องเที่ยวเมื่อลบด้วยผลเสียหาย จะเหลือผลได้สุทธิที่น้อยจนไม่คุ้มค่าในแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งก็ได้ ดังนั้นแนวคิดที่รอบคอบยิ่งขึ้น คือ การรักษาความสมดุลระหว่างปัจจัยต่างๆ เช่น จำนวนนักท่องเที่ยว รายรับที่ได้จากการท่องเที่ยว รูปแบบการท่องเที่ยว ผลเสียจากการทำลายธรรมชาติและสังคม รูปแบบหนึ่งของแนวคิดนี้ คือ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) ซึ่งได้มีการกล่าวถึงบ่อยๆ แต่การศึกษาอย่างจริงจังในประเทศไทยยังมีไม่มากนัก

เมื่อใช้แนวทางตามแผนของ ททท. เป็นหลัก จะพบว่าอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล จัดว่าไม่ได้อยู่ในระดับที่พร้อมจะเสนอขายแก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จึงอยู่ในระดับสินค้าทางการท่องเที่ยวสำหรับตลาดในประเทศ กลุ่มหาดทรายชายทะเล ส่วนอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ตนั้นก็มีส่วนสภาพคล้ายๆ กัน เพียงแต่ตั้งอยู่ในจังหวัดภูเก็ตที่มีการคมนาคมสะดวกกว่าจังหวัดสตูล จึงมีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวมากกว่าอุทยานแห่งชาติตะรุเตา

1.2 เนื้อหาของโครงการวิจัย

ในโครงการวิจัยนี้ ได้ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งมีความพยายามดำเนินการในอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และอุทยานแห่งชาติสิรินาถ เพื่อให้เข้าใจถึงประโยชน์ที่แท้จริงที่ประเทศไทยได้รับจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เป็นอยู่ในอุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่งนี้ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในปี.ศ.2545 เกิดวิกฤติการระบาดของโรคทางเดินหายใจอหิวาต์เฉียบพลัน (SARS) ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวอย่างรุนแรง ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงเป็นอย่างมาก มีผลให้การเก็บข้อมูลไม่เป็นไปตามแผน และส่งผลต่อเนื้อให้โครงการวิจัยล่าช้ากว่ากำหนด จึงจำเป็นต้องปรับปรุงโครงการวิจัยให้สามารถเสร็จสิ้นภายในเวลาไม่ช้านานเกินไป โดยได้ขออนุมัติและได้รับอนุญาตให้ตัด โครงการวิจัยย่อย เรื่อง “รูปแบบทางคณิตศาสตร์สำหรับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติทางทะเล” ออกไปเนื่องจากข้อจำกัดด้านเวลา

โครงการวิจัยชุด เรื่อง การประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ นี้ จะแบ่งรายงานเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกคือ อุทยานแห่งชาติตะรุเตา และส่วนที่สอง คือ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ทั้งสองส่วนจะประกอบไปด้วยโครงการวิจัยย่อย 2 เรื่อง คือ

1. โครงการวิจัยย่อย เรื่อง “การประเมินศักยภาพและผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”
2. โครงการวิจัยย่อย เรื่อง “การประเมินศักยภาพและผลกระทบด้านสังคมจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”

รายงานผลการวิจัยแต่ละส่วน ประกอบไปด้วย 9 บท โดยแต่ละบทจะครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

บทที่ 1	บทนำ
บทที่ 2	งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
บทที่ 3	วิธีการวิจัย
บทที่ 4	สภาพทางกายภาพของอุทยานแห่งชาติ

- บทที่ 5 ผลการศึกษา : กลุ่มนักท่องเที่ยว
- บทที่ 6 ผลการศึกษา : กลุ่มประชาชน
- บทที่ 7 ผลการศึกษา : กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง
- บทที่ 8 ผลการศึกษา : กลุ่มผู้ประกอบการ
- บทที่ 9 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1.3 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์โดยรวมของชุดโครงการ มีดังต่อไปนี้

1.3.1 เพื่อประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านเศรษฐกิจ

- 1) เพื่อประเมินศักยภาพทางเศรษฐกิจ เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตาและสิรินาถ
- 2) เพื่อประเมินคุณค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการท่องเที่ยว ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และสิรินาถ

1.3.2 เพื่อประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านสังคม

- 1) เพื่อประเมินผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา และ สิรินาถ
- 2) เพื่อหารูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสม ในแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติตะรุเตาและสิรินาถ
- 3) เพื่อหาแนวทางในการป้องกันปัญหาทางด้านสังคมในการพัฒนาอุทยานแห่งชาติดังกล่าว

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

จะทราบปัจจัยที่บ่งชี้ถึงศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านเศรษฐกิจและสังคม ในเขตอุทยานแห่งชาติทางทะเล เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

1.5 หน่วยงานที่สามารถจะนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.5.1 อุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล และอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต
- 1.5.2 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

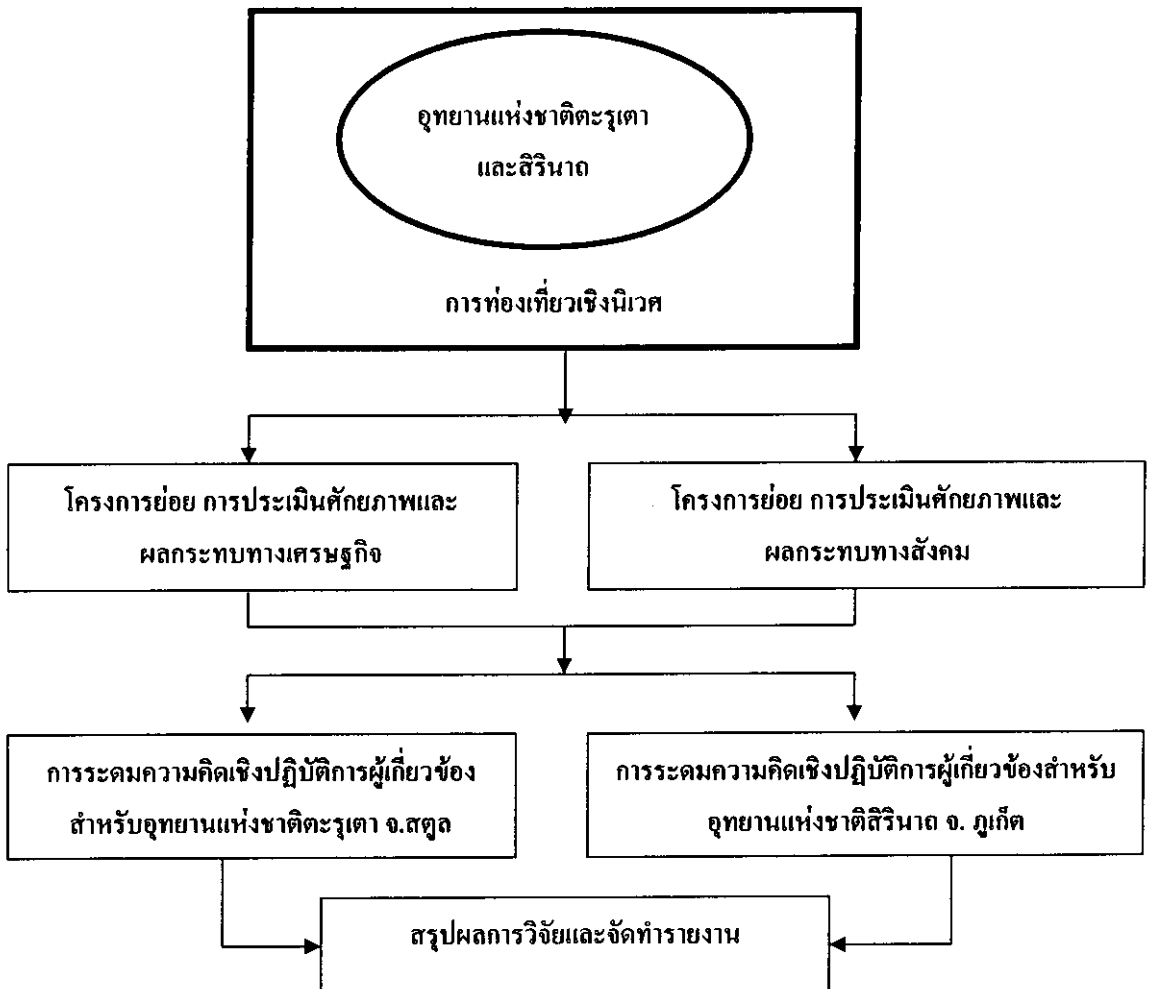
15.3 องค์การส่วนท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ติดต่อกับเขตอุทยานแห่งชาติ เป็นต้น

15.4 ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว

1.6 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การรายงานการวิจัยจะจัดแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ โครงการวิจัยย่อยเรื่อง “การประเมินศักยภาพและผลกระทบด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” และ “การประเมินศักยภาพและผลกระทบด้านสังคมจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”

โดยทั้งสองโครงการย่อยจะดำเนินการวิจัยร่วมกัน และในการวิจัย จะต้องมีการรับฟังข้อคิดเห็นและข้อมูลข่าวสารจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการระดมสมองของผู้ที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เป้าหมายทั้งสองแห่ง คือ ที่จังหวัดสตูล และจังหวัดภูเก็ต

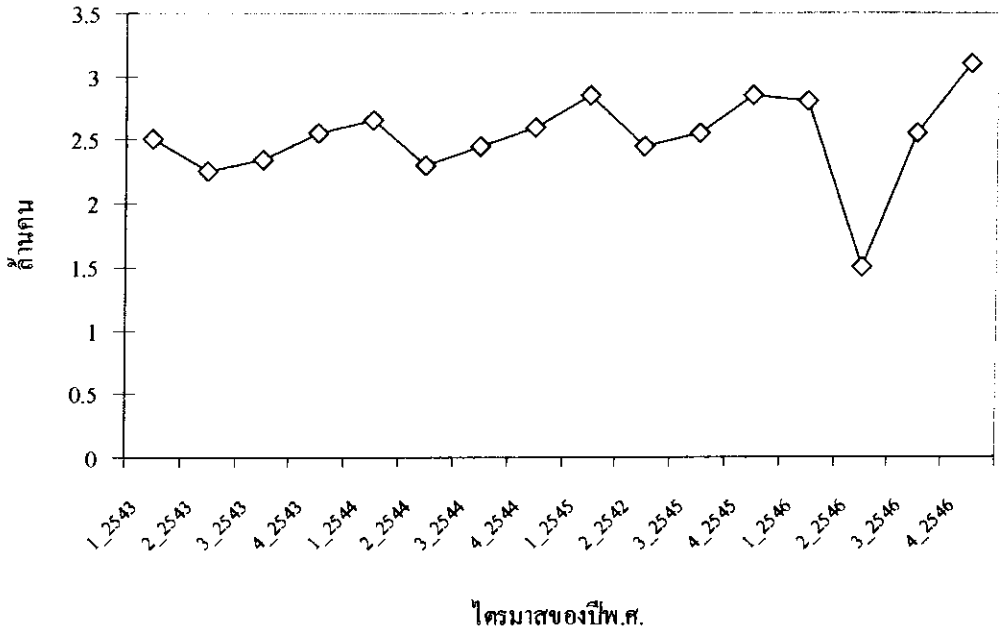
รูปที่ 1.1 กรอบแนวความคิดในการวิจัย

บทที่ 2

งานวิจัยและเอกสารที่เกี่ยวข้อง

2.1 ภาวะการท่องเที่ยวของประเทศไทยและผลต่อเมือง

ในภาพรวมของการท่องเที่ยวของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2543-2545 จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นอย่างช้าๆ จนกระทั่งถึงไตรมาสที่สองของปี พ.ศ. 2546 จำนวนนักท่องเที่ยวได้ลดลงอย่างรุนแรงและกะทันหัน เนื่องจากการระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ประกอบกับสถานการณ์ในอิรัก แต่มีแนวโน้มว่าจะกลับสู่สภาวะปกติในปี พ.ศ. 2547 (ธนาคารแห่งประเทศไทย,ม.ป.ป.: 13-15) ดังรูปที่ 2.1 ทั้งนี้ประเทศไทยได้ใช้มาตรการกระตุ้นหลายประการ เช่น การประชุมผู้นำ APEC และการเปิดสายการบินราคาถูก เป็นต้น

รูปที่ 2.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในแต่ละไตรมาส

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2547 : 13

โดยสรุป ภาวะการท่องเที่ยวในประเทศไทยในปี พ.ศ. 2546 มีดังนี้ รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศ 323.4 พันล้านบาท ลดลง 4.8% จากปี 2545 ที่เคยได้รับ 339.7

พันล้านบาท จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 10.0 ล้านคน ลดลง 7.4% จากเดิม 10.8 ล้านคน อัตราการเข้าพักของโรงแรม 57.0% รายละเอียดต่างๆ ได้แสดงไว้ในตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 ภาวะการท่องเที่ยวและโรงแรม

	ตัวชี้วัด	2545 ทั้งปี	2546 ^P ทั้งปี	ไตรมาสในปีพ.ศ. 2546			
				1	2	3	4
1	1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (ล้านคน)	10.8	10.0	2.9	1.4	2.6	3.1
	1.2 เพิ่ม/ลดจากปีก่อน (%)	7.3	-7.8	-1.6	-40.3	0.5	5.9
2	รายได้จากการท่องเที่ยว (พันล้านบาท)	339.7	323.4	92.2	53.3	78.8	99.0
3	อัตราการเข้าพักโรงแรม (%)	60.6	57.0	65.4	41.3	56.9	69.1
4	ราคาห้องพัก (บาท)	1,194	1,170	1,334	1,082	1,026	1,237

หมายเหตุ : P = ตัวเลขประเมิน

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2546 : 13-15

งานวิจัยเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติยังอยู่ในระดับการริเริ่มและมีจำนวนจำกัดมาก เกิดศิริและอำพร (2543) ศึกษาปัญหาและข้อจำกัดต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติตะรุเตา พบว่ามีกลุ่มบุคคลกลุ่มสำคัญที่เกี่ยวข้องกับอุทยานฯ 5 กลุ่ม คือ ผู้บริหารภาครัฐบาล ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว นักยุทธศาสตร์ เจ้าหน้าที่อุทยานฯ และนักท่องเที่ยว ไม่มีประชาชนที่อยู่บนเกาะต่างๆ ในเขตอุทยานแห่งชาติตะรุเตา ยกเว้นเฉพาะเกาะหลีเป๊ะ ซึ่งในขณะนี้ไม่ได้นำมาศึกษา

ทุกกลุ่มเห็นพ้องต้องกันว่า การพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานฯ จะต้องเน้นที่การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และประวัติศาสตร์ ควรจะมีการปรับปรุงด้านการขนส่ง นักท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างดี ยกเว้นในเรื่องของไฟฟ้า น้ำ อาหาร ที่เห็นว่าควรปรับปรุง เจ้าหน้าที่อุทยานฯ เห็นว่าการปฏิบัติงานของอุทยานฯ อยู่ในเกณฑ์ปานกลางค่อนข้างดี แต่นักท่องเที่ยวยังขาดความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผู้วิจัยพบว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติตะรุเตาจะต้องได้รับความร่วมมือจากหลายๆ ฝ่าย เช่น กรมประมง กรมเจ้าท่า กรมศิลปากร การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กองบังคับการตำรวจท่องเที่ยว หน่วยงานระดับจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล ชาวประมง และผู้ประกอบการท่องเที่ยว เป็นต้น ดังนั้นผู้บริหารและเจ้าหน้าที่อุทยานฯ จึงควรเน้นบทบาทของผู้ประสานงาน และผู้ดูแลควบคุมกฎระเบียบ และแบ่งเบา

ภาระงานบริการบางส่วนให้แก่เอกชน และควรจะเน้นภารกิจหลักของอุทยานฯ คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ในกรณีของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ การจัดการมีความชัดเจนยิ่งขึ้นเมื่อมีการจัดทำแผนแม่บทการจัดการอุทยานฯ ขึ้น (ศักดิ์อนันต์ ปลาทอง, 2541)

ผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติไม่ได้เกิดจากนักท่องเที่ยวโดยตรงเท่านั้น อุบัติเหตุ และการกระทำของบุคคลอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงก็มีผลกระทบได้เช่นกัน เช่น เป็นที่รู้กันว่าน้ำมันรั่วไหลลงทะเลทั้งที่เป็นอุบัติเหตุและที่เป็นการลักลอบกระทำ และการพัฒนาท่าเรือที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมอยู่บ่อยครั้ง

Liddle, 1995 ศึกษาผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม เช่น พืช สัตว์ ระบบน้ำจืด และรายงานผลกระทบทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ Alan T. White and S. U. K. Ekaratne ศึกษาขีดจำกัดของสิ่งแวดล้อมชายฝั่งประเทศศรีลังกา ที่สามารถรองรับปริมาณของนักท่องเที่ยว โดยเสนอว่าถ้าปริมาณนักท่องเที่ยวมากเกินไปเกินขีดจำกัด สิ่งแวดล้อมจะเสื่อมโทรมลงจนทำให้ปริมาณนักท่องเที่ยวลดลง (White and Ekaratne, 1995)

Hai and Thanh (1999) พยายามใช้รูปแบบทางคณิตศาสตร์มาช่วยในการจัดการอุทยานแห่งชาติ โดยเสนอสมการแสดงค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว แสดงจำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวคนหนึ่งมาเยือนอุทยานแห่งชาติแห่งหนึ่ง ซึ่งจำนวนครั้งที่มาเยือนจะลดลงเป็นเส้นตรงกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่เพิ่มขึ้น และยังศึกษาถึงจำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายเพื่อขอใช้บริการต่างๆ ให้เป็นที่พึงพอใจของตน แต่ยังเป็นการศึกษาในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น ยังจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมต่อไปอีก

2.2 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่ออนุรักษ์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติแบบยั่งยืนเป็นที่กล่าวขานกันทั่วไปทั้งในแวดวงวิชาการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของประเทศ และชุมชนต่างๆ ที่มีสถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศตั้งอยู่ โดยเฉพาะการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติทางทะเล ซึ่งจัดว่าเป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยธรรมชาติเป็นหลัก มีลักษณะของการผจญภัย และเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในแง่ของการให้ความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติและส่งเสริมให้เกิดความรู้สึกหวงแหนและต้องการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในขณะเดียวกัน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศส่งผลกระทบในหลายๆ ด้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างรายได้ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ทั้งระดับประเทศ ท้องถิ่น และชุมชน เป็นต้น ผลกระทบทางด้านสังคม ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตของคนในชุมชน ความแออัดเนื่องจากนักท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว อาชญากรรม และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การแพร่ระบาดของยาเสพติด

และโรคภัยไข้เจ็บ เป็นต้น ในส่วนของผลกระทบทางด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ความเสื่อมโทรมที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ ปัญหาของเสียต่างๆ เช่น น้ำเสีย ขยะ รวมไปถึงมลพิษต่างๆ ที่เกิดขึ้น เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยว เป็นต้น

2.2.1 คำจำกัดความและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้มากมาย จำเป็นต้องอธิบายความหมายให้เป็นที่ยอมรับกันในเบื้องต้นก่อน เพื่อป้องกันความสับสนในภายหลัง

Weaver, (2001 : 2-28) กล่าวว่า แนวคิดเรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศครั้งแรกๆ นั้น ปรากฏในความพยายามของ Canadian Forest Service ในปี พ.ศ.2516 ที่ต้องการเสนอการตลาดแบบ “Ecotour” ตามเส้นทาง Trans-Canada Highway ต่อมาในปี พ.ศ.2519 มีรายงานโดย Budowski ซึ่งกล่าวว่าความสัมพันธ์ของการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ ซึ่งมีทั้งความขัดแย้ง การอยู่ร่วมกัน และการพึ่งพาอาศัยกัน (Budowski, 1976 ; Weaver, 2001 : 2) แต่ไม่ได้ใช้ศัพท์ว่า Ecotourism ต่อมาอีกไม่นาน นักนิเวศวิทยาชาวเม็กซิกัน คือ Hector Ceballos-Lascurain ใช้คำภาษาสเปนว่า “Ecoturismo” และในปี พ.ศ.2528 เกิดศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Eco-tourism” เป็นครั้งแรก ซึ่งใช้โดย Romeril (Romeril, 1985 : 215-218)

คำจำกัดความครั้งแรกของ Ecotourism ปรากฏในรายงานของ Elizabeth Boo (Boo, 1990) ซึ่งอ้างถึงคำจำกัดความที่ Ceballos-Lascurain เสนอไว้ก่อนว่า Ecotourism หรือการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง “.....การท่องเที่ยวที่ประกอบไปด้วยการเดินทางในพื้นที่ทางธรรมชาติที่ค่อนข้างจะยังไม่ถูกรบกวนหรือถูกทำให้เสื่อมโทรม โดยมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อการศึกษา การชื่นชม การแสวงหาความเพลิดเพลินในทิวทัศน์ พืชและสัตว์ป่า รวมทั้งสิ่งที่แสดงออกถึงวัฒนธรรม (ทั้งในอดีตและปัจจุบัน) ในพื้นที่เหล่านั้น”

เนื่องจากมีผู้ให้คำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้มากมาย David Weaver ได้เลือกเฉพาะบางคำที่น่าสนใจมารายงาน ซึ่งคำจำกัดความเหล่านี้จะช่วยขยายความเข้าใจความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้ดีขึ้น จึงนำมาแสดงไว้ในตารางที่ 2.2

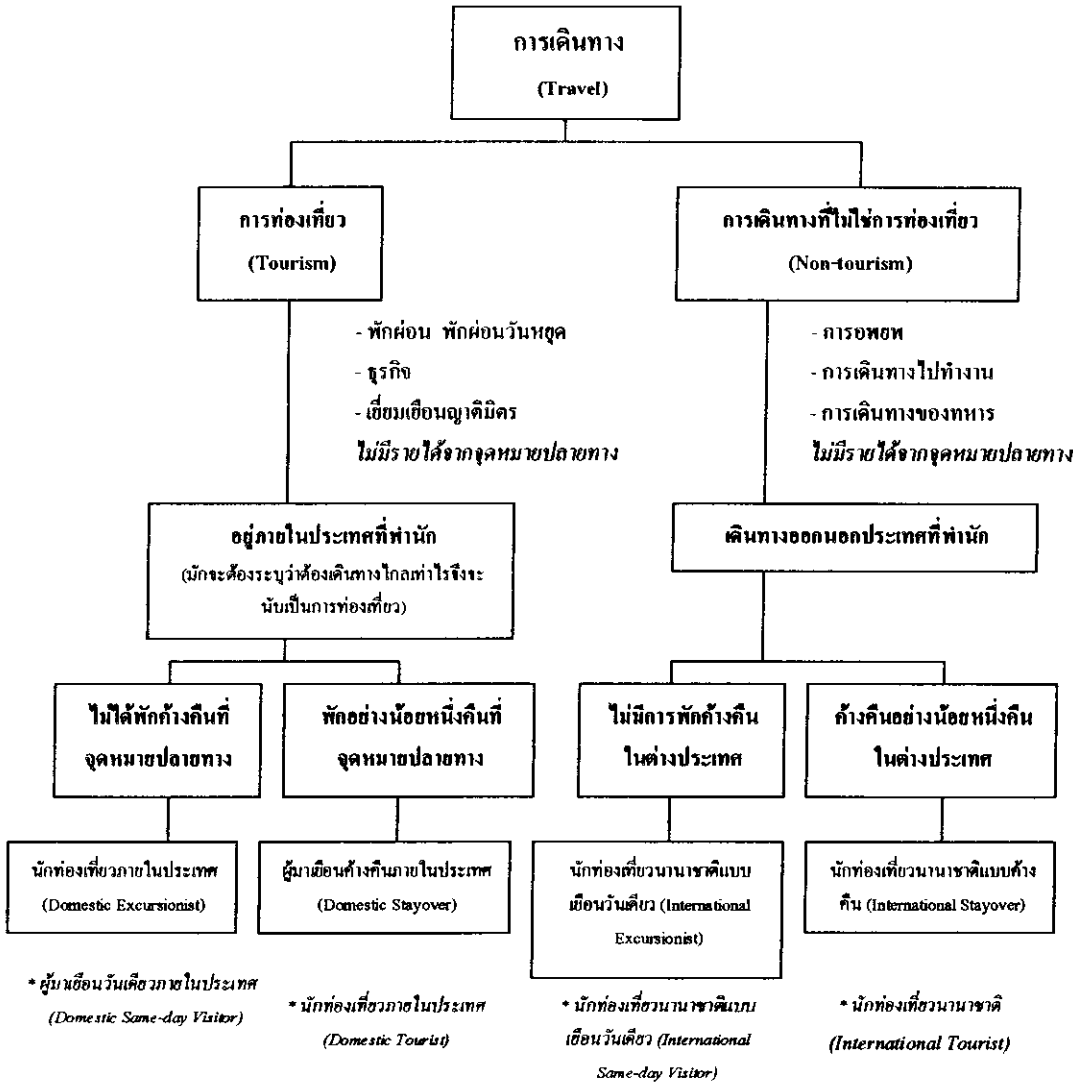
แม้ว่าคำจำกัดความเหล่านี้ใช้คำพูดที่แตกต่างกันออกไป แต่เมื่อพิจารณาแล้ว จะเห็นลักษณะหลายๆ อย่างตรงกัน Blamey (1997, 2001) สรุปว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศประกอบด้วยลักษณะ 3 ประการแรก และ Weaver (2001 : 6-7) เสนอองค์ประกอบที่สี่เพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ความที่สมบูรณ์ขึ้น ดังนี้

1. องค์ประกอบของธรรมชาติ (Nature-based Element)
2. องค์ประกอบของการศึกษาหรือการเรียนรู้ (Educational Element)
3. องค์ประกอบของความยั่งยืน (Sustainability Element)
4. องค์ประกอบของการท่องเที่ยว (Tourism Element)

ตารางที่ 2.2 ตัวอย่างคำจำกัดความของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

แหล่งที่มา	คำจำกัดความ
Valentine (1992)	เป็นการท่องเที่ยวที่อาศัยธรรมชาติเป็นฐาน ซึ่งมีความยั่งยืนเชิงนิเวศ ซึ่งเป็นพื้นที่ซึ่งธรรมชาติค่อนข้างจะยังไม่ถูกรบกวน ไม่ถูกทำลาย ไม่ถูกทำให้เสื่อมโทรม และมีผลโดยตรงให้เกิดการปกป้องและการจัดการพื้นที่คุ้มครอง โดยมีระบบการจัดการที่เพียงพอและเหมาะสม
Space, Grifone and Usher (1992 : 14)	เป็นการท่องเที่ยวเพื่อประสบการณ์ให้เกิดความรู้ทางธรรมชาติ ซึ่งส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ระบบนิเวศ ในขณะที่เดียวกันก็ให้ความเคารพต่อเกียรติภูมิของชุมชนท้องถิ่น
The Ecotourism Society (in Lindberg and Hawkins, 1993 : 8)	การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบ ภายในพื้นที่ทางธรรมชาติ ซึ่งต้องอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น
J. Butler (in Scace, 1993 : 64-65)	ต้องเป็นไปตามครรลองของจริยธรรมที่ติดต่อธรรมชาติ และส่งเสริมพฤติกรรมที่ดีงาม ต้องไม่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติเสื่อมโทรม ต้องไม่ทำให้ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรลดน้อยถอยลง เน้นคุณค่าภายในจิตใจ ไม่ใช่คุณค่าภายนอก เน้นปรัชญาที่ให้สิ่งมีชีวิตเป็นศูนย์กลาง ไม่ใช่มนุษย์เป็นศูนย์กลาง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศยอมรับธรรมชาติตามที่เป็นอย่าง โดยไม่เน้นการคัดแปลงธรรมชาติตามความสะดวกของมนุษย์ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องส่งผลดีแก่ทรัพยากร สิ่งแวดล้อมจะต้องได้รับผลโดยรวมดีขึ้นจากกิจกรรมต่างๆ แม้ว่าผลดีเหล่านี้ อาจจะเป็นผลทางอ้อมต่อเนื่องมาจากผลดีทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และผลที่ได้ทางวิทยาศาสตร์
Allcock et al. (1994 : 17) จากแผนกลยุทธ์แห่งชาติ ออสเตรเลียเรื่องการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	เป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาและการแปลความหมายของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ และได้รับการจัดการให้มีความยั่งยืนทางนิเวศ คำจำกัดความนี้ยอมรับว่า "สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ" หมายความรวมถึงองค์ประกอบทางวัฒนธรรม และ "ความยั่งยืนทางนิเวศ" เกี่ยวพันกับการให้ผลตอบแทนต่อชุมชนท้องถิ่น และการอนุรักษ์ทรัพยากรในระยะยาว
Goodwin (1996 : 228)	เป็นการท่องเที่ยวที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพียงแต่น้อย ซึ่งมีส่วนในการปกป้องรักษาสิ่งมีชีวิตและที่อาศัย ทั้งทางตรงโดยการก่อให้เกิดรายได้เพื่อการอนุรักษ์ และ/หรือทางอ้อมโดยก่อให้เกิดรายได้แก่ชุมชนในท้องถิ่นมากพอที่จะทำให้ประชาชนในท้องถิ่นเห็นคุณค่าและดังนั้นจึงช่วยกันปกป้องพื้นที่มรดกซึ่งเป็นที่อาศัยของพืชและสัตว์ป่า และถือว่าเป็นแหล่งก่อให้เกิดรายได้
Fennel (1999 : 43)	เป็นรูปแบบที่ยั่งยืนของการท่องเที่ยวที่เน้นทรัพยากรธรรมชาติ ซึ่งมุ่งเบื้องต้นลงไปทีประสบการณ์และการเรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติ และและจัดการโดยท้องถิ่นให้เน้นไปที่การส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อย ไม่สิ้นเปลืองทรัพยากร และเน้นที่ท้องถิ่น (การควบคุม ผลประโยชน์ที่ได้ และขนาดของกิจกรรม) โดยทั่วไปแล้วจะเกิดขึ้นในพื้นที่ซึ่งมีธรรมชาติ และควรจะมีส่วนในการอนุรักษ์หรือปกป้องพื้นที่เหล่านั้น
EAA(2000)	เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นความยั่งยืนของนิเวศ โดยมุ่งในเบื้องต้นที่ประสบการณ์ในพื้นที่ธรรมชาติ ซึ่งก่อให้เกิดความเข้าใจ ความซาบซึ้ง และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม

ในเมื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวประเภทหนึ่ง ดังนั้นจึงควรจะต้องพิจารณากรอบคำจำกัดความของการท่องเที่ยวตามที่ World Tourism Organization (WTO) ระบุไว้ด้วย รูปที่ 2.2 แสดงถึงว่าการเดินทาง (Travel) ใดที่นับเป็นการท่องเที่ยว (Tourism) การเดินทางใดที่ไม่นับว่าเป็นการท่องเที่ยว (Non-tourism) และรายละเอียดที่น่าสนใจอื่นๆ

* ตามศัพท์ของ World Tourism Organization (WTO)

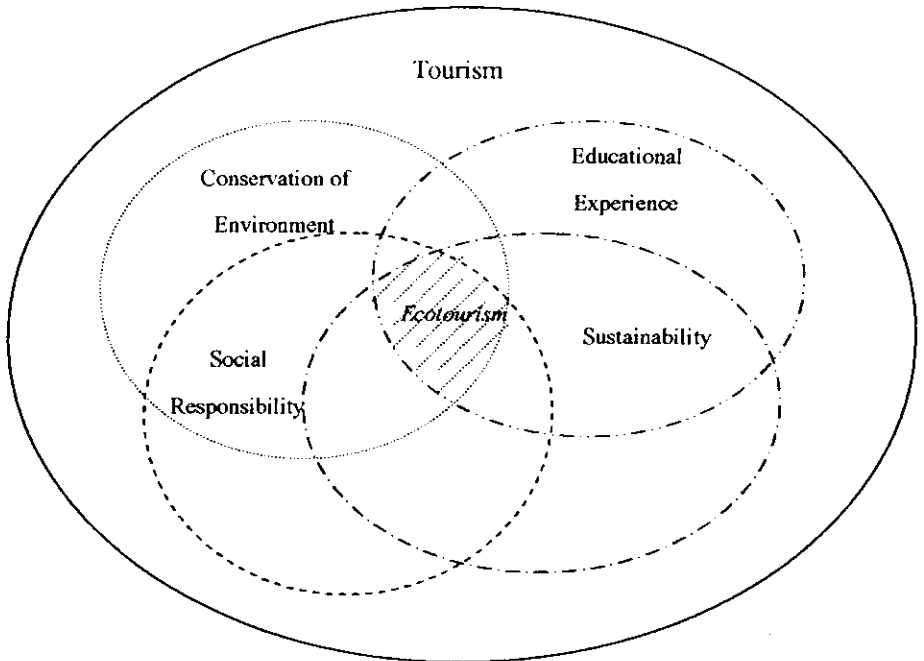
รูปที่ 2.2 ความเกี่ยวข้องระหว่างการเดินทาง การท่องเที่ยว และนักท่องเที่ยวประเภทต่างๆ

ที่มา : Weaver, 2001 : 6-7

ในขั้นนี้ อาจสรุปแนวคิดของความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยรูปที่ 2.3 กล่าวคือ

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเกิดขึ้นในพื้นที่ๆ ธรรมชาติค่อนข้างสมบูรณ์ และจะต้องเน้นความสำคัญในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Conservation of Environment)
2. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องเกิดผลดีต่อสังคมในท้องถิ่น และมีความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility) คือระมัดระวังไม่ให้มีผลกระทบต่อสังคมและวัฒนธรรม
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องเป็นไปเพื่อให้ประสบการณ์ทางการศึกษา (Educational Experience) แก่ทั้งนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกๆ ฝ่าย
4. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องมีความยั่งยืน (Sustainability) คือ มีรายได้พอเพียงแก่การดำเนินการ มิได้มุ่งหวังกำไรสูงสุดในระยะสั้นๆ แต่รักษาความสมดุลของผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ และปัจจัยอื่นๆ เช่น การฟื้นตัวและการดำรงอยู่ของระบบนิเวศ ผลกระทบต่อสังคม เป็นต้น

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยว (Tourism) ซึ่งความหมายของการท่องเที่ยวเป็นไปตามตามความหมายของ World Tourism Organization และ Weaver ดังที่แสดงในรูปที่ 2.2 และโดยที่การท่องเที่ยวเป็นงานด้านบริการ จึงต้องมีการบริหารจัดการในแบบของการให้บริการโดยทั่วๆ ไป คือ ต้องให้ความสำคัญแก่ความพึงพอใจของลูกค้า ต้องมีระบบการจัดการที่ดี ต้องเข้าใจข้อจำกัดต่างๆ ในการใช้ทรัพยากร เป็นต้น

รูปที่ 2.3 ความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ที่มา : ดัดแปลงจาก Weaver, 2001

2.2.2 การท่องเที่ยวกับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ในประเทศไทย สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศว่าสามารถนำมาใช้เป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development) กล่าวคือการท่องเที่ยวรูปแบบนี้จะนำเอากิจกรรมการท่องเที่ยวและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเข้าไว้ด้วยกันเป็นการลดความขัดแย้ง โดยเฉพาะทางด้านเศรษฐกิจ เพราะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะก่อให้เกิดการสร้างรายได้และการจ้างงานของชุมชนท้องถิ่น ทำให้ชุมชนลดการพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการยังชีพ ในแง่ของการเข้าไปตัดไม้ล่าสัตว์ หรือใช้เป็นแหล่งอาหาร ขณะเดียวกันหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแลแหล่งทรัพยากรธรรมชาติ นั้นนับวันจะขาดแคลนงบประมาณในการดูแลรักษา การประสานประโยชน์ระหว่างชุมชนหน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมไปถึงนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนนับว่าเป็นเรื่องที่ทำทนาย

ในปัจจุบันแผนแม่บทในการจัดการอุทยานแห่งชาติแล้วเสร็จในหลายแห่ง และวิธีการที่นำมาใช้ส่วนหนึ่งก็คือ การแบ่งเขตพื้นที่ (Zoning) ของอุทยานฯ ออกเป็นส่วนๆ ตามลักษณะของความเปราะบางของทรัพยากรธรรมชาติ แต่ปัญหาที่มักจะปรากฏก็คือการบุกรุกของประชาชนในพื้นที่ รวมไปถึงปัญหาในข้อกฎหมาย เช่น การประกาศเขตอุทยานฯ ทับพื้นที่ของชาวบ้านที่อาศัยอยู่เดิม ทำให้การบังคับใช้กฎหมายและการบริหารจัดการเขตพื้นที่อุทยานฯ ยังไม่ได้ผลเท่าที่ควร ขณะที่ภาครัฐก็ขาดแคลนงบประมาณทั้งกำลังเงิน กำลังคน และอุปกรณ์ที่ทันสมัยต่างๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดูแลรักษาพื้นที่อุทยานฯ ในฝ่ายของนักท่องเที่ยวและผู้ประกอบการนำเที่ยว บางส่วนก็ยังขาดจิตสำนึกและขาดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การชี้ให้ทุกฝ่ายเห็นถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณค่าทางเศรษฐกิจต่อทั้งประเทศและชุมชน จึงน่าจะเป็นภารกิจที่สำคัญ หลักการอย่างหนึ่งที่น่าสนใจ ตามที่ปรากฏในรายงานการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ภาควิชาชีววิทยา, 2543) คือ ควรมีการกำหนดระดับของการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และควรสร้างกฎเกณฑ์ให้มีการเก็บค่าใช้จ่ายจากผู้ใช้ประโยชน์ (User Pay) โดยควรมีการกำหนดตัวเลขต้นทุนค่าใช้จ่าย (Cost) ในการอนุรักษ์ธรรมชาติ และตัวเลขผลประโยชน์ (Benefit) ที่ผู้ใช้ได้รับให้ชัดเจน

จากการศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางทะเล (Marine Ecotourism) โดยสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วท) ในปี 2541 นำเสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พบว่าจังหวัดที่มีศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับปานกลางถึงสูง ได้แก่ พังงา สตูล สุราษฎร์ธานี ตรัง กระบี่ ภูเก็ต ชลบุรี ตรัง ชุมพร และประจวบคีรีขันธ์ การประเมินศักยภาพการท่องเที่ยวจะพิจารณาจากความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางกายภาพ

และชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติในจังหวัดนั้นๆ ข้อเสนอแนะจากการศึกษาประการหนึ่งที่สำคัญก็คือการให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ

รายงานฉบับเดียวกัน (วท, 2541) เสนอการประมาณการนักท่องเที่ยวที่ไปอุทยานแห่งชาติทางทะเลทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และทั้งที่พักแรมและไม่พักแรม พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มขึ้นจาก 4,307,719 คนในปี พ.ศ. 2544 เป็น 6,408,729 คนในปี พ.ศ. 2554 จะเห็นว่าในอนาคตอุทยานแห่งชาติทางทะเลจะเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ดังนั้นหากได้มีการศึกษาถึงผลกระทบของนักท่องเที่ยวที่เข้าไปในอุทยานแห่งชาติ โดยเฉพาะผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจะทำให้เห็นประโยชน์ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ชัดเจนและนำผลได้ทางเศรษฐกิจและผลได้ทางสังคม มาใช้เปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนทางเศรษฐกิจและสังคม เพื่อหาแนวทางที่ทำให้การพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเป็นไปได้อย่างยั่งยืน

2.3 การท่องเที่ยวและผลกระทบทางเศรษฐกิจ

รายงานโครงการวิเคราะห์ทิศทางการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวในเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจจัดทำโดยสำนักบริการวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (2540) ได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดต่างๆ ในเขตสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ (สตูล สงขลา ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดสตูลได้ถูกเสนอให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่โดดเด่น เช่น อุทยานแห่งชาติตะรุเตาและอื่นๆ ประกอบกับจังหวัดสตูลตั้งอยู่ในสภาพภูมิศาสตร์ที่สามารถติดต่อเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ทำให้มีความได้เปรียบทั้งในแง่ของการติดต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว ดังนั้นหากจังหวัดสตูลได้รับการพัฒนาการท่องเที่ยว การลงทุนในด้านต่างๆ ก็จะตามมา ก่อให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัดและภูมิภาคในภาพรวม

รายงานการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บท “การจัดการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต โดยภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2543) นำเสนอต่อกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เสนอว่าอุทยานแห่งชาติควรกำหนดระดับของการใช้ประโยชน์ในทรัพยากรธรรมชาติ และควรสร้างกฎเกณฑ์ของการเก็บค่าตอบแทนจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร ในเขตอุทยานตามหลักผู้จ่ายคือผู้จ่าย (User Pay) แนวความคิดดังกล่าวควรได้รับการสนับสนุน และนำมาศึกษาความเป็นไปได้ ในการกำหนดต้นทุน (Cost) ที่เหมาะสมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และเพื่อให้สอดคล้องกับประโยชน์ (Benefit) ที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากรธรรมชาตินั้นๆ

Tyttell (1992) ได้สรุปประโยชน์และต้นทุนทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ดังตารางที่ 2.3 ซึ่งรายละเอียดของผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

ที่แสดงไว้ สะท้อนให้เห็นถึงผู้ที่มีส่วนได้เสีย ผลประโยชน์ และต้นทุน การศึกษาที่มุ่งเน้นลงไป ในรายละเอียดของการประเมินศักยภาพและคุณค่าทางเศรษฐกิจของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยเฉพาะ อุทยานแห่งชาติทางทะเล บ่อมทำให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ตระหนักถึงผลได้และต้นทุน และสามารถ นำมาใช้วางแผนเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไป

ตารางที่ 2.3 ประโยชน์และต้นทุนทางเศรษฐกิจจากการพัฒนาการท่องเที่ยว

ผู้ได้รับผลกระทบ (Recipient)	ประโยชน์ (Benefit)	ต้นทุน (Cost)
1. รัฐบาลท้องถิ่น	1.1 ภาษีทรัพย์สินต่างๆ 1.2 ภาษีจากการขาย 1.3 ค่าธรรมเนียมต่างๆ 1.4 ภาษีจากการบริการต่างๆ เช่น ที่พัก ภัตตาคาร	1.1 การรักษาความสงบ (ตำรวจ) 1.2 สถานีดับเพลิง 1.3 น้ำประปา 1.4 การจัดเก็บขยะ 1.5 สาธารณสุข 1.6 การบริหารจัดการ 1.7 สาธารณูปโภคและบริการอื่นๆ
2. ประชาชนในท้องถิ่น	2.1 การมีงานทำ 2.2 กำไร (ของผู้ประกอบการ) 2.3 สาธารณสุข 2.4 ภาษีบางประเภทอาจลดลง 2.5 การเพิ่มขึ้นของมูลค่าทรัพย์สิน 2.6 ความพร้อมของสาธารณูปโภค และบริการอื่นๆ	2.1 ภาษีบางประเภทอาจเพิ่มขึ้น 2.2 ค่าครองชีพสูงขึ้น 2.3 สินทรัพย์บางประเภทอาจมีค่าลดลง
3. รัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนท้องถิ่น	3.1 ภาษีประเภทต่างๆ	3.1 ต้นทุนประเภทต่างๆ ที่อยู่นอกเหนือ จากความรับผิดชอบของรัฐบาล ท้องถิ่น
4. ประชาชนที่ย้ายเข้ามาทำงาน ชั่วคราวในพื้นที่	4.1 ได้ประโยชน์ในลักษณะเดียวกัน กับประชาชนในพื้นที่	4.1 ได้รับผลกระทบลักษณะเดียวกันกับ ประชาชนในพื้นที่
5. นักลงทุนจากพื้นที่อื่น	5.1 กำไรจากการประกอบการ 5.2 สิทธิพิเศษทางภาษี (ถ้ามี) 5.3 การเพิ่มขึ้นของมูลค่าทรัพย์สิน	5.1 ภาษีประเภทต่างๆ 5.2 การลดลงของมูลค่าทรัพย์สิน 5.3 ค่าครองชีพที่สูงขึ้น
6. นักท่องเที่ยว	6.1 ความพร้อมของบริการและ สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ 6.2 ค่าใช้จ่ายที่อาจลดลงเนื่องจาก ความสะดวกสบายจากการพัฒนา	6.1 ค่าใช้จ่ายบางประเภทอาจเพิ่มขึ้น

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (2540) เสนอว่า การควบคุมดูแลกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อให้อยู่ในขอบเขตที่สภาพแวดล้อมจะรองรับได้ (Carrying Capacity) มีอยู่หลายวิธี เช่น การนำเอาเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาประยุกต์ใช้ อันได้แก่ การเก็บค่าเข้าชมหรือค่าธรรมเนียม การเก็บภาษีในรูปแบบต่างๆ การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวโดยการออกใบอนุญาต และให้มีการซื้อ-ขายเปลี่ยนมือใบอนุญาตนั้นได้ เป็นต้น เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เหล่านี้ จะช่วยให้การควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวอยู่ในจำนวนที่เหมาะสม ขณะเดียวกันยังช่วยเป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้จากนักท่องเที่ยวไปยังธุรกิจท่องเที่ยวและชุมชนในท้องถิ่นด้วยเช่นกัน แนวความคิดดังกล่าวควรได้รับการสนับสนุนและนำมาศึกษาเพิ่มเติม เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต่อไป

2.4 การท่องเที่ยวและผลกระทบทางสังคม

เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2542 การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้จัดสัมมนาเรื่อง “การตลาดท่องเที่ยวในสหัสวรรษใหม่ (Tourism Marketing for the New Millennium)” ณ โรงแรมดิเอมเมอร์ลด์ กรุงเทพมหานคร โดยเชิญผู้เชี่ยวชาญจากองค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization : WTO) คณะกรรมการการเดินทางและการท่องเที่ยวโลก (World Travel and Tourism Council : WTTC) สมาคมส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งเอเชียและแปซิฟิก (Pacific and Asia Travel Association : PATA) สมาคมส่งเสริมการประชุมสัมมนานานาชาติ (International Congress and Convention Association : ICCA) ผู้แทนจากนิตยสาร Time นิตยสาร Asia Week และตัวแทนบริษัทนำเที่ยวจากทุกภูมิภาคทั่วโลก ทั้งจากภูมิภาคอเมริกา ยุโรป เอเชีย และแปซิฟิก ซึ่งการสัมมนามีผลสรุปที่น่าสนใจดังนี้ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2542)

“องค์การการท่องเที่ยวโลกพยากรณ์ว่าการท่องเที่ยวไทยยังขยายตัวต่อไปอีก ในอัตราประมาณร้อยละ 7 จนถึงปี 2563 ซึ่งจะทำให้ประเทศไทยมีจำนวนนักท่องเที่ยวถึง 37 ล้านคน หรือ 5 เท่าของจำนวนที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งการขยายตัวในระดับนี้ หมายถึงว่าจะต้องมีการวางแผนรองรับจำนวนนักท่องเที่ยวตั้งแต่เนิ่นๆ และวางเป้าหมายที่การเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวมากกว่าการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยว ผู้แทนองค์การการท่องเที่ยวโลกได้ย้ำว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในสหัสวรรษใหม่ จะต้องมิกลยุทธ์การพัฒนาที่ชัดเจน ขยายตลาดให้กว้างขวาง สนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืน และทุกประเทศต้องร่วมกันขจัดอุปสรรคต่อการท่องเที่ยว”

จากการคาดการณ์ข้างต้น จะเห็นได้ชัดเจนว่าการท่องเที่ยวของประเทศไทยจะมีอัตราการเติบโตที่น่าพอใจ แต่ในขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่าจากความเจริญเติบโตดังกล่าวอาจมีการหยุดชะงักจากอุปสรรคต่างๆ ซึ่งมักจะเกิดจากผลกระทบจากความเจริญเติบโตและการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ขาดการป้องกันและการแก้ปัญหาที่ดี และปัญหาโรคระบาด เช่น SARS เป็นต้น

ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวมีมากมาย และส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาที่พบและรับทราบกันอยู่บ่อยๆ เช่น ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาอาชญากรรม ตัวอย่างเช่น หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ ฉบับ 8-10 มิถุนายน 2543 ได้รายงานว่าตำรวจท่องเที่ยวได้รับการร้องเรียนจากนักท่องเที่ยวประมาณ 2,000 กว่ารายในปี พ.ศ.2542 และได้สรุปปัญหาหลักจำนวน 10 ประการได้แก่

1. ปัญหาอุบัติเหตุทั้งในการเดินทางทางบกและทางน้ำ
2. ปัญหานักท่องเที่ยวถูกประทุษร้ายต่อทรัพย์สินในระหว่างเดินทาง พักแรม หรือในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ
3. ปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยวในการขายสินค้าและบริการ
4. ปัญหาการก่อความเดือดร้อนรำคาญให้แก่นักท่องเที่ยว
5. ปัญหาท่าอากาศยานกรุงเทพ อาทิ ปัญหารถแท็กซี่ป้ายดำ
6. ปัญหาอัคคีภัย
7. ปัญหาในการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจ
8. ปัญหาเช็ทซ์ทัวร์ และ โสเภณีเด็ก
9. ปัญหายาเสพติดในแหล่งท่องเที่ยว
10. ปัญหาแหล่งท่องเที่ยวตามธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมถูกทำลาย

จากปัญหาดังกล่าวจะสังเกตได้ว่าไม่ได้เป็นปัญหาที่ส่งผลแก่นักท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ยังเป็นปัญหาขั้นวิกฤตส่งผลกระทบต่อสังคมอย่างน่าวิตกกังวลในระดับประเทศเป็นอย่างมาก และปัญหาเหล่านี้ก็ยังคงอยู่จนแม้กระทั่งปัจจุบัน

กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สามารถก่อให้เกิดผลกระทบต่อสังคมได้มาก (ชยาภรณ์, 2539 ; วิวัฒน์ชัย, 2537 และ ศรีพร, 2535) เนื่องจากเมื่อนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวยังสถานที่ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวชนิดใดก็ตามย่อมมีการติดต่อสัมพันธ์กับคนในท้องถิ่นและมีผลตามมาทั้งด้านดีและด้านลบ ซึ่งลักษณะของผลกระทบและความรุนแรงที่เกิดขึ้นนั้น ย่อมแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ขึ้นอยู่กับขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของพื้นที่นั้นๆ โดยส่วนใหญ่แล้วผลกระทบด้านเศรษฐกิจมักจะเป็นผลบวก และทำการศึกษาเป็นรูปธรรมได้ชัดเจน ในขณะที่ผลกระทบด้านสังคม มักจะเป็นผลในทางลบและการศึกษามักจะออกมาในรูปของนามธรรม ซึ่งกว่าจะปรากฏให้เห็นผลเสีย ก็ต้องใช้เวลานาน แต่ผลที่เกิดขึ้นก็มักจะส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบ โครงสร้าง และเอกลักษณ์ของสังคม บางเรื่องเมื่อเกิดขึ้นแล้วก็แก้ไขได้ยาก

อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีหลายกรณีที่พบว่า การท่องเที่ยวมีอิทธิพลโดยตรงกับการฟื้นฟูและรักษาไว้ซึ่งศิลปะ ทัศนกรรม วัฒนธรรม และประเพณีท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงรูปแบบดั้งเดิมของ

วัฒนธรรมและประเพณีที่เคยปฏิบัติสืบกันมามิได้หมายถึงความเสื่อมเสมอไป เพราะฉะนั้นการศึกษาผลกระทบด้านสังคมจากการพัฒนาการท่องเที่ยวจึงต้องศึกษาทั้ง 2 ด้าน คือ ผลกระทบด้านบวก และผลกระทบด้านลบ

2.4.1 ผลกระทบด้านบวกของการท่องเที่ยวต่อสังคม

ในทางด้านบวก ผลกระทบอาจจะเป็นดังต่อไปนี้

1. การท่องเที่ยวทำให้มาตรฐานการครองชีพของคนในท้องถิ่นดีขึ้น ซึ่งสืบเนื่องจากผลกระทบทางเศรษฐกิจ ที่ก่อให้เกิดการกระจายรายได้และการกระจายโอกาสการจ้างงานไปสู่คนท้องถิ่นมากขึ้น ทำให้มีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยซื้อสินค้าและบริการที่จำเป็น เพื่อการดำเนินชีวิตที่ดีขึ้นได้

2. ความสะดวกสบายจากกิจการสาธารณูปโภค สาธารณูปการในแหล่งท่องเที่ยว คนในท้องถิ่นย่อมได้รับประโยชน์จากกิจการน้ำประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ และอื่นๆ

3. การเดินทางท่องเที่ยวจะช่วยส่งเสริมสันติภาพ เพราะการเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ผู้คนย่อมมีโอกาสพบปะคนท้องถิ่น มีการร่วมกิจกรรมในแต่ละบทบาทของบุคคล ย่อมทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมและการปรับตัวในสังคมต่างๆ ได้แลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ตลอดจนขนบธรรมเนียมประเพณีซึ่งกันและกัน และเกิดความเข้าใจกันมากขึ้น

4. การท่องเที่ยวจะชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของทรัพยากร นันทนาการ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี นาฏศิลป์ การละเล่นของท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งเป็นกิจกรรมส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความปรารถนาที่จะเข้าชมและสัมผัส ทำให้เกิดความต้องการที่จะต้องค้นคว้า อนุรักษ์ และฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรม และธรรมชาติเหล่านี้ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสม รักษาความเป็นเอกลักษณ์ของชาติและท้องถิ่นไว้ได้

5. การท่องเที่ยวก่อประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งนี้การท่องเที่ยวช่วยให้คนมีโลกทัศน์กว้าง ความรู้และประสบการณ์ที่ได้พบเห็นด้วยตนเองนั้นจะมีประโยชน์ สามารถนำมาปรับใช้กับวิถีชีวิตในสังคมได้ ในบางกรณีการเดินทางท่องเที่ยวอาจเป็นจุดชนวนที่กระตุ้นให้เกิดความสนใจที่จะศึกษาให้ลึกซึ้งเฉพาะเรื่องเฉพาะแห่งได้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี เป็นต้น

6. การท่องเที่ยวจะช่วยลดปัญหาการอพยพของคนในท้องถิ่นหลังไหลเข้าไปแออัดในเมืองหลวงหรือเมืองใหญ่ ตามธรรมชาติแล้ว มนุษย์มักจะรักถิ่นฐานบ้านเกิดเมืองนอนของตน หากมีโอกาสมีงานอาชีพที่ก้าวหน้าเหมาะสมในภูมิลำเนา ย่อมเป็นสิ่งที่ปรารถนา อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะเป็นหนทางช่วยลดปัญหาได้ ทั้งนี้เพราะอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเปิดโอกาสให้คนในท้องถิ่นประกอบอาชีพรายย่อย หรือทำอุตสาหกรรมท้องถิ่นอยู่ในครอบครัว และในถิ่นฐานตน

7. ใช้ทรัพยากรที่ยังไม่มีค่าให้เกิดประโยชน์ อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจะช่วยกระตุ้นให้มีการคิดค้นที่จะนำทรัพยากรส่วนเกินหรือไร้ค่ามาประดิษฐ์คิดค้นเป็นของใช้ ของที่ระลึก ในรูปของสินค้าพื้นเมือง จำหน่ายแก่นักท่องเที่ยว

8. เกิดทัศนคติที่ดี ความประทับใจจากการเดินทางท่องเที่ยว จะทำให้บุคคลเกิดทัศนคติที่ดีต่อสถานที่นั้น และนี่ก็ถึงอยู่ตลอดเวลา ยามเมื่อมีโอกาสและช่องทางที่จะให้ความช่วยเหลือ ความประทับใจความทรงจำในอดีตอาจเป็นแรงกระตุ้นให้ตัดสินใจในด้านที่เป็นคุณได้

9. การท่องเที่ยวช่วยลดช่องว่างระหว่างประเทศร่ำรวยกับประเทศยากจน คนมั่งมีในเมืองมาสู่ชนบท จะช่วยให้เกิดความรู้สึกเข้าใจและเห็นอกเห็นใจซึ่งกันและกัน ปัญหาความตึงเครียด ความขัดแย้งระหว่างประเทศจึงอาจจะลดระดับลงไปได้

2.4.2 ผลกระทบด้านลบของการท่องเที่ยวต่อสังคม

ในทางด้านลบ ผลกระทบอาจจะเป็นดังต่อไปนี้

1. การมีค่านิยมผิดๆ ซึ่งอาจเกิดจากการเลียนแบบนักท่องเที่ยว เช่น เลียนแบบพฤติกรรมเชิงลบ

2. ความสัมพันธ์ในครอบครัวเหินห่าง การทำงานในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวส่งผลให้เกิดความล่มสลายของความสัมพันธ์ในครอบครัวได้มาก เพราะเป็นการทำงานที่ไม่มีวันหยุดแน่นอน และบางครั้งต้องไปทำงานในต่างประเทศ ต่างจังหวัด หรือทำงานช่วงเวลากลางคืน เช่น งานในโรงแรม เป็นต้น ซึ่งเป็นช่วงเวลาของครอบครัว

3. ปัญหาศีลธรรมเสื่อมโทรม เมื่อมีนักท่องเที่ยวเข้าไปแออัดในพื้นที่ใด ก็มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อระดับศีลธรรมในที่นั้นต่ำลง กิจกรรมด้านลบก็มักเกิดขึ้นเสมอคือ การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ปัญหาโสเภณี การพนัน สารเสพติด และอาชญากรรม

4. ปัญหาค่าครองชีพ สินค้าและบริการมักจะขึ้นราคาเมื่อมีนักท่องเที่ยวมาก ทำให้คนในท้องถิ่นต้องบริโภคและอุปโภคสินค้าที่มีราคาแพงตามไปด้วย โดยเฉพาะกลุ่มคนที่มีรายได้น้อย

5. ความไม่เป็นธรรมในสังคม ในพื้นที่ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวมักได้รับการพิจารณาพัฒนาสิ่งสาธารณูปโภค สาธารณูปการก่อน ทำให้คนในพื้นที่อื่นไม่ได้รับบริการหรือได้รับบริการช้าไปอีก เป็นต้น

6. ความขัดแย้งทางวัฒนธรรม ไม่ว่าจะเป็นค่านิยม ความประเพณี การแต่งกาย หรืออื่นๆ อาจก่อให้เกิดความขัดแย้งทางวัฒนธรรมระหว่างนักท่องเที่ยวกับคนในท้องถิ่นทั้งสิ้น

7. การลดคุณค่าของวัฒนธรรมและงานศิลปหัตถกรรม บางแห่งได้มีการนำเอาวัฒนธรรมด้านพิธีกรรม และศิลปหัตถกรรม มาเป็นสินค้าขายแก่นักท่องเที่ยว โดยปราศจากการ

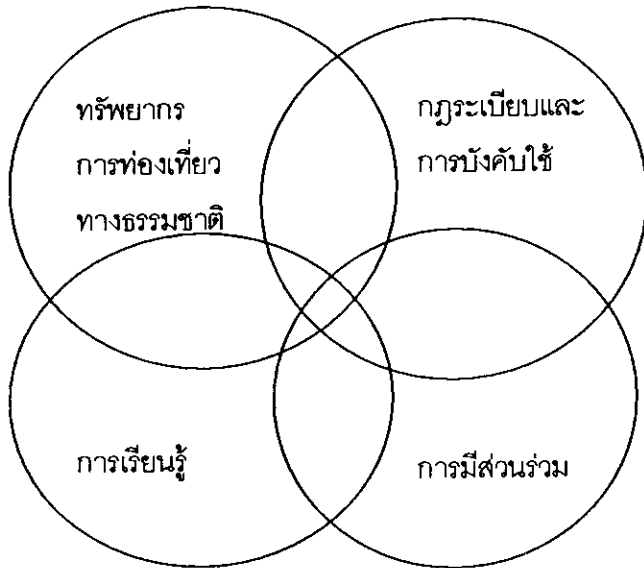
ควบคุมดูแลด้านคุณภาพ จนบางครั้งทำให้พิธีกรรมและศิลปหัตถกรรมบางอย่างลดคุณค่าและความสง่างาม หรือความเป็นเอกลักษณ์

แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ จะได้รับผลกระทบที่แตกต่างกัน ทั้งในแง่ของชนิดของผลกระทบ และความหนักเบาของผลกระทบ ซึ่งการวิจัยครั้งนี้จะเน้นศึกษาผลกระทบจากแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นอุทยานแห่งชาติ โดยศึกษาจากกรณีอุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล และอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต

อุทยานแห่งชาติทั้งสองแห่งนี้ มีแนวโน้มที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่ในความสนใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมากขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งจะส่งผลให้แหล่งท่องเที่ยวดังกล่าวมีความแออัดมากขึ้น สำหรับอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต นั้น เนื่องจากภูเก็ตกลายเป็นเมืองท่องเที่ยวนานาชาติ และนับวันจำนวนนักท่องเที่ยวจะเพิ่มมากขึ้นอย่างชัดเจน ในขณะที่อุทยานแห่งชาติตะรุเตา แม้ว่าการเดินทางไปยังจุดหมายยังไม่สะดวกนัก แต่นักท่องเที่ยวก็ทวีจำนวนเพิ่มขึ้นในแต่ละปี มีการเรียกร้องให้เปิดเกาะในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น เช่น ให้เปิดเกาะเพื่อการท่องเที่ยวทั้งปี เป็นต้น ซึ่งจะกระทบกับการฟื้นตัวของธรรมชาติ และเพิ่มปัญหาสังคมให้มากขึ้นไปอีก

โครงการวิจัยนี้จะทำการศึกษาผลกระทบทั้งทางบวกและลบ ในประเด็นที่ได้ประมวลมาแล้วข้างต้น โดยหวังว่าจะนำไปสู่แนวทางของการจัดการที่ดี เพื่อเสริมผลกระทบทางบวก และลดหรือป้องกันผลกระทบทางลบ

กล่าวโดยสรุป โครงการวิจัยนี้จะนำแนวคิดเกี่ยวกับองค์ประกอบที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศซึ่งเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปมาใช้ ดังแสดงในรูปที่ 2.4

รูปที่ 2.4 องค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ที่มา: คัดแปลงจาก Buckley, 1994; Dowling, 1996; and Weaver, 2001

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกล่าวถึงองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ คือ (1) ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (Nature-Based Tourism Resources) (2) กฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ (Law and Regulations) เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (3) การมีส่วนร่วม (Participation) ของชุมชนและผู้มีส่วนได้เสีย และ (4) การเรียนรู้ (Learning) ร่วมกันของนักท่องเที่ยวและชุมชน แนวคิดนี้จะมีประโยชน์ในการจำแนกผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องต่างๆ ที่จะให้ข้อมูลและความคิดเห็นอันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

คณะวิจัยได้ใช้วิธีการวิจัยโดยการกำหนดลักษณะวิจัยเป็นแบบผสมผสานกันระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้ได้ออกแบบให้มีรูปแบบการวิจัยตามความวัตถุประสงค์ โดยกำหนดรูปแบบร่วมกันระหว่างการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) การวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory research) การวิจัยเชิงเหตุผล (Causal Research) และการประมาณมูลค่าโดยใช้ตัวแบบทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Model) ซึ่งเนื้อหาของวิธีการวิจัยในบทนี้จะครอบคลุมถึงกลุ่มตัวอย่าง แบบแผนการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย กลุ่มคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ซึ่งคณะวิจัยได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างเป็น 4 กลุ่ม โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างรวม 525 ราย ทั้งนี้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มจะกำหนดตามสัดส่วน (Quota Sampling) โดยคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม รวมถึงวิธีการสุ่มตัวอย่างมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักท่องเที่ยว ซึ่งเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวภายในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่ประกอบไปด้วย แนวปะการังหาดในยาง ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย แนวปะการังแหลมไสกรู แหลมสน อ่าวตอ ป่าชายเลน คลองท่าหิวด อ่าวทุ่งหนุง แหลมปอ ป่าชายหาดค่าย ลูกเสือ อ่าวหินกรวย หาดทรายแก้ว เขาไสกรู หาดไม้ขาว เขาม่วง หาดในยาง เกาะแหว หาดในทอน เกาะทะ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไว้ 413 ราย แบ่งเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 319 ราย นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 94 ราย ทั้งนี้จะใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชน ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้แก่ ชุมชนที่อาศัยภายในและล้อมรอบเขตอุทยานฯ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไว้ 39 ราย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างตามสะดวก

3.1.3 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และส่วนท้องถิ่นที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อมต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ทั้งนี้หน่วยงานภาครัฐและส่วนท้องถิ่นจะครอบคลุมตั้งแต่ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน และชุมชน ในขณะที่หน่วยงานภาคเอกชนจะครอบคลุมทั้งสมาคม ชมรม และกลุ่มธุรกิจ โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างไว้ 48 ราย และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

3.1.4 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องโดยตรงต่อการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้แก่ ธุรกิจจัดนำเที่ยว (Tour Operator) ธุรกิจโรงแรมและที่พักประเภท Guest House ธุรกิจให้เช่ารถและเรือ ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจสถานบันเทิง ทั้งนี้ ธุรกิจของกลุ่มตัวอย่างมีที่ตั้งภายใน อำเภอถลาง และ อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ไว้ 25 ราย ทั้งนี้การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีแบบเฉพาะเจาะจง

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่มที่คณะวิจัยได้กำหนดไว้แสดงในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

กลุ่มตัวอย่าง	ขนาดที่กำหนด (ราย)	สัดส่วน (%)
1. นักท่องเที่ยว	413	78.7
2. ประชาชน	39	7.4
3. เจ้าหน้าที่	48	9.1
4. ผู้ประกอบการ	25	4.8
รวม	525	100.0

3.2 แบบแผนการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะวิจัยได้กำหนดแบบแผนการวิจัยให้มีลักษณะร่วมกันระหว่างการวิจัยเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงสำรวจ การวิจัยเชิงเหตุผล และการประมาณมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยการเก็บข้อมูลสถิติจากเอกสารราชการ หนังสือ ตำรา นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ และรายงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ขั้นที่ 2 ใช้แบบสอบถามประกอบการสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวและประชาชนเป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลปฐมภูมิ

ขั้นที่ 3 การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ โดยใช้แบบสอบถาม เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลปฐมภูมิ

ขั้นที่ 4 นำผลที่ได้จากการสัมภาษณ์ทั้งหมดมาวิเคราะห์ถึงศักยภาพ และผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

ขั้นที่ 5 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์และประมาณมูลค่าอุทยานแห่งชาติ โดยใช้ตัวแบบทางเศรษฐศาสตร์

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถามแบบโครงสร้าง (Structured Questionnaires) โดยคณะวิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 4 ชุด ตามกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชน เจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ โดยแบบสอบถามจะประกอบด้วยคำถามที่มีลักษณะดังนี้

1. คำถามที่กำหนดคำตอบไว้เรียบร้อย 2 คำตอบ (Dichotomous) โดยให้เลือกคำตอบเพียง 1 คำตอบ
 2. คำถามที่กำหนดคำตอบไว้เรียบร้อย โดยมีคำตอบมากกว่า 2 คำตอบ (Multiple Choices) และมีทั้งให้เลือกตอบเพียง 1 คำตอบ และเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Check List)
 3. คำถามที่กำหนดคำตอบเป็นแบบประมาณค่า (Rating Scale)
 4. คำถามปลายเปิด โดยเปิดโอกาสให้ตอบได้โดยอิสระ
- ทั้งนี้แบบสอบถามทั้ง 4 ชุด มีลักษณะรายละเอียดต่างๆ ดังนี้

3.3.1 แบบสอบถามนักท่องเที่ยว ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยว ได้แก่ การให้ความสำคัญกับการมาท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ระยะเวลาการพักค้างคืน วิธีการเดินทาง และค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เป็นต้น

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวในด้านต่างๆ ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เป็นต้น

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ การรับรู้กฎระเบียบที่ต้องปฏิบัติตาม เหตุการณ์ต่างๆ ที่ประสบระหว่างการท่องเที่ยว การเรียนรู้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยว และความยินดีที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมในการเข้าท่องเที่ยวในอุทยานฯ เป็นต้น

3.3.2 แบบสอบถามประชาชน ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชาชน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่ประกอบอาชีพในพื้นที่ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับการประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน อันเนื่องมาจากการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ การเป็นผู้นำ กรรมการ ผู้ริเริ่ม ผู้ชักชวน ผู้ได้รับประโยชน์ การประชุมแสดงความคิดเห็น การสนับสนุนทางกำลังกายและกำลังทรัพย์ เป็นต้น

ตอนที่ 4 ข้อมูลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป ได้แก่ การรับรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่กำหนด การมีโอกาสชี้แจงให้นักท่องเที่ยวทราบถึงกฎระเบียบ และความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

3.3.3 แบบสอบถามเจ้าหน้าที่ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ ตำแหน่งงาน เพศ อายุ ระดับการศึกษา ภูมิลำเนาเดิม ระยะเวลาของการทำงานในพื้นที่ เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลการประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นกับชุมชน อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตอนที่ 3 ข้อมูลความคิดเห็นในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้แก่ ปัญหาและกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาจากการท่องเที่ยว หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดกฎระเบียบในการท่องเที่ยว หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ และแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

3.3.4 แบบสอบถามผู้ประกอบการ ประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่ตั้งของผู้ประกอบการ ประเภทของบริการ ระยะเวลาในการเปิดดำเนินกิจการ จำนวนพนักงาน กลุ่มลูกค้า ผู้ใช้บริการ และช่วงเวลาที่มียูมาใช้บริการสูงสุด เป็นต้น

ตอนที่ 2 ข้อมูลองค์ประกอบของการท่องเที่ยว ได้แก่ สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว กิจกรรมที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว สถานที่ท่องเที่ยวที่ควรได้รับการปกป้องและ

ฟื้นฟูสภาพสาธารณสุขปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก การรับทราบและโอกาสในการชี้แจงกฎระเบียบ แก่พนักงานท้องถิ่น และหน่วยงานที่ควรเกี่ยวข้องในการกำหนดกฎระเบียบ

ตอนที่ 3 ข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว ได้แก่ พื้นที่บริการ ภาวะ การแข่งขัน สถานภาพการเป็นสมาชิกชมรม สมาคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมใน การพัฒนาการท่องเที่ยว รวมถึงแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตอนที่ 4 ข้อมูลการประเมินผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้น ต่อชุมชน อันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ และข้อมูลเกี่ยวกับ ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 กลุ่ม จะนำมาวิเคราะห์โดยใช้ ค่าสถิติและตัวแบบทางเศรษฐศาสตร์ ดังนี้

3.4.1 ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้นำเสนอข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในเชิงเปรียบเทียบ โดยแบ่งแยกตามหมวดหมู่ของแต่ละตัวแปร

3.4.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้นำเสนอความเป็นกลางของข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งแยกตามหมวดหมู่ของแต่ละตัวแปร

3.4.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้เสนอการกระจายของข้อมูล ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแบ่งแยกตามหมวดหมู่ของแต่ละตัวแปร

3.4.4 ตัวแบบทางเศรษฐศาสตร์ (Economic Model) ซึ่งตัวแบบที่คณะวิจัยเลือกใช้มี 2 ตัวแบบ คือ การวิเคราะห์ต้นทุนการท่องเที่ยว และการสมมุติเหตุการณ์ให้ประมาณค่า โดย รายละเอียดของแต่ละตัวแบบมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ต้นทุนการท่องเที่ยว (Travel Cost Method :TCM)

การวิเคราะห์ต้นทุนการท่องเที่ยว เป็นวิธีการหนึ่งในการ ประเมินค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยวิธีมูลค่าตัวแทน (Surrogate Value Method) โสม สกาว เพชรานนท์(2542) กล่าวว่า การประเมินค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยการ ใช้ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการเดินทาง สามารถใช้เป็นตัวแทนในการประเมินค่าสินค้าและบริการที่ ไม่อยู่ในระบบตลาดที่ใช้มานาน (โสมสกาว เพชรานนท์, 2542 อ้างถึง Wood and Trier, 1958 และ Clawson and Knetch, 1966) โดยทั่วไปมักใช้กับแบบจำลองเกี่ยวกับนันทนาการกลางแจ้ง เช่น การ เดินทางท่องเที่ยวตามธรรมชาติ การตกปลา การเล่นเรือ การเดินป่า เป็นต้น วิธีการของ TCM คือ การประมาณมูลค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่อยู่ในระบบตลาดโดยใช้พฤติกรรม ของการบริโภคของบุคคล (นักท่องเที่ยว) มาอธิบาย โดยจะประมาณต้นทุนที่นักท่องเที่ยวใช้ในการ

เดินทาง เช่น ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (ค่าขนส่ง) ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าธรรมเนียมการเข้าชม และอื่นๆ เป็นต้น ต้นทุนทั้งหมดใช้เป็นตัวแทนของ “ราคา” ทั้งนี้มีข้อสมมุติที่สำคัญ 3 ประการคือ (1) ความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนในการเดินทางกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นไปในลักษณะที่เรียกว่า Weak Complementary กล่าวคือ หากไม่มีต้นทุนในการเดินทาง (ต้นทุนเท่ากับศูนย์) ความพึงพอใจส่วนเพิ่มของผู้เดินทางที่มีต่อทรัพยากรธรรมชาติย่อมเท่ากับศูนย์ด้วยเช่นกัน ตัวอย่างเช่น หากกิจกรรมค้ำน้ำเพื่อชมปะการังมีต้นทุนที่สูงมาก จะไม่มีใครอยากจะไปชมปะการัง ดังนั้นต้นทุนทางสังคมส่วนเพิ่มของการทำลายปะการังก็จะมีค่าเท่ากับศูนย์เช่นกัน เป็นต้น (2) ฟังก์ชันความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวมีลักษณะที่เรียกว่า Separable นั่นคือแต่ละกิจกรรมของการเดินทางท่องเที่ยวช่วยเป็นอิสระจากกัน สามารถหาอุปสงค์แยกจากกันได้ ตัวอย่างเช่น อุปสงค์ของการค้ำน้ำดูปะการังย่อมไม่เกี่ยวข้องกับอุปสงค์ของการชมการแสดงพื้นเมือง เป็นต้น (3) นักท่องเที่ยวจะเดินทางมาน้อยลงหากอยู่ไกลออกไปจากแหล่งท่องเที่ยว หมายถึงนักท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยวว่าจะต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวมากกว่า เนื่องจากต้นทุนในการเดินทางจะต่ำกว่า โดยเปรียบเทียบ (ทั้งในกรณีที่มีการเก็บค่าธรรมเนียมหรือไม่มีการเก็บค่าธรรมเนียม) ดังนั้นนักท่องเที่ยวที่อยู่ใกล้สุดย่อมมีส่วนเกินผู้บริโภค (Consumer Surplus : CS) มากสุดเมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวที่อยู่ไกลที่สุด

รายละเอียดการวิเคราะห์ต้นทุนการท่องเที่ยวทั้งทฤษฎีและผลการศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติตะรุเตาได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก

2. วิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประมาณค่า Contingent Valuation Method :CVM)

วิธีการสมมุติเหตุการณ์ให้ประมาณค่า “เป็นการศึกษาที่สำรวจความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เลือกขึ้นมาเป็นตัวแทนของประชากร โดยการถามถึงจำนวนเงินที่ผู้ตอบคำถามยินดีที่จะจ่าย (Willingness-to-pay : WTP) เพื่อสนับสนุนโครงการแก้ไขปัญหาล้างสิ่งแวดล้อม” (เรณู สุขารมณ, 2542) CVM สามารถนำไปใช้ศึกษาในหลายเหตุการณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การปรับปรุงคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน วิธีการที่ใช้โดยทั่วไปก็คือการใช้แบบสอบถามเพื่อสำรวจความคิดเห็นของคน โดยทั่วไปหรือนักท่องเที่ยวที่ต้องการให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมและทรัพยากร ธรรมชาติที่เสื่อมโทรมให้กลับฟื้นคืนดังเดิม หรือเพื่อการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวโดยไม่กระทบสิ่งแวดล้อมหรือกระทบน้อยที่สุด ผลการสำรวจโดยใช้ตัวอย่างสามารถนำมาสรุปเป็นภาพรวมของการประเมินค่าทั้งหมดความเชื่อถือได้ของกระบวนการนี้สามารถปรับปรุงให้ดีขึ้นหากผู้วิจัยสามารถเชื่อมโยงค่าที่ประเมินได้กับข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เช่น ระดับรายได้ ระดับการศึกษา อายุ และข้อมูลอื่นๆ เป็นต้น จุดมุ่งหมายของ CVM คือ “การประมาณค่า” หรือ “bids”

ซึ่งกำหนดไว้ใกล้เคียงกับราคาตลาด หากสิ่งของนั้นสามารถซื้อขายผ่านกลไกตลาดทั้งสภาพตลาดที่สมมติขึ้น ผู้ถาม และผู้ตอบ จะต้องพยายามให้มีลักษณะของตลาดที่เหมือนจริงมากที่สุด

การประมาณค่า mean และ median ของ WTP สามารถใช้วิธีการได้หลากหลาย เช่น แบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยของ Hanemann และแบบจำลองการวิเคราะห์การถดถอยของ Cameron (เรณู สุขารมณ์, 2542) สำหรับการวิจัยนี้จะพัฒนาวิธีการประมาณค่า mean ของ WTP โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือสอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ถึงความพอใจที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมเพิ่มเติม โดยให้ระบุเป็นจำนวนเงินและเหตุผลประกอบ

บทที่ 4

สภาพทางกายภาพของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

บทนี้จะได้นำเสนอข้อมูลทางกายภาพต่างๆ ไปของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ เพื่อให้เห็นถึงศักยภาพในภาพรวม โดยจะอธิบายในหัวข้อต่อไปนี้

4.1 ลักษณะทางกายภาพ

4.2 ระบบทางน้ำ

4.3 ภูมิอากาศ

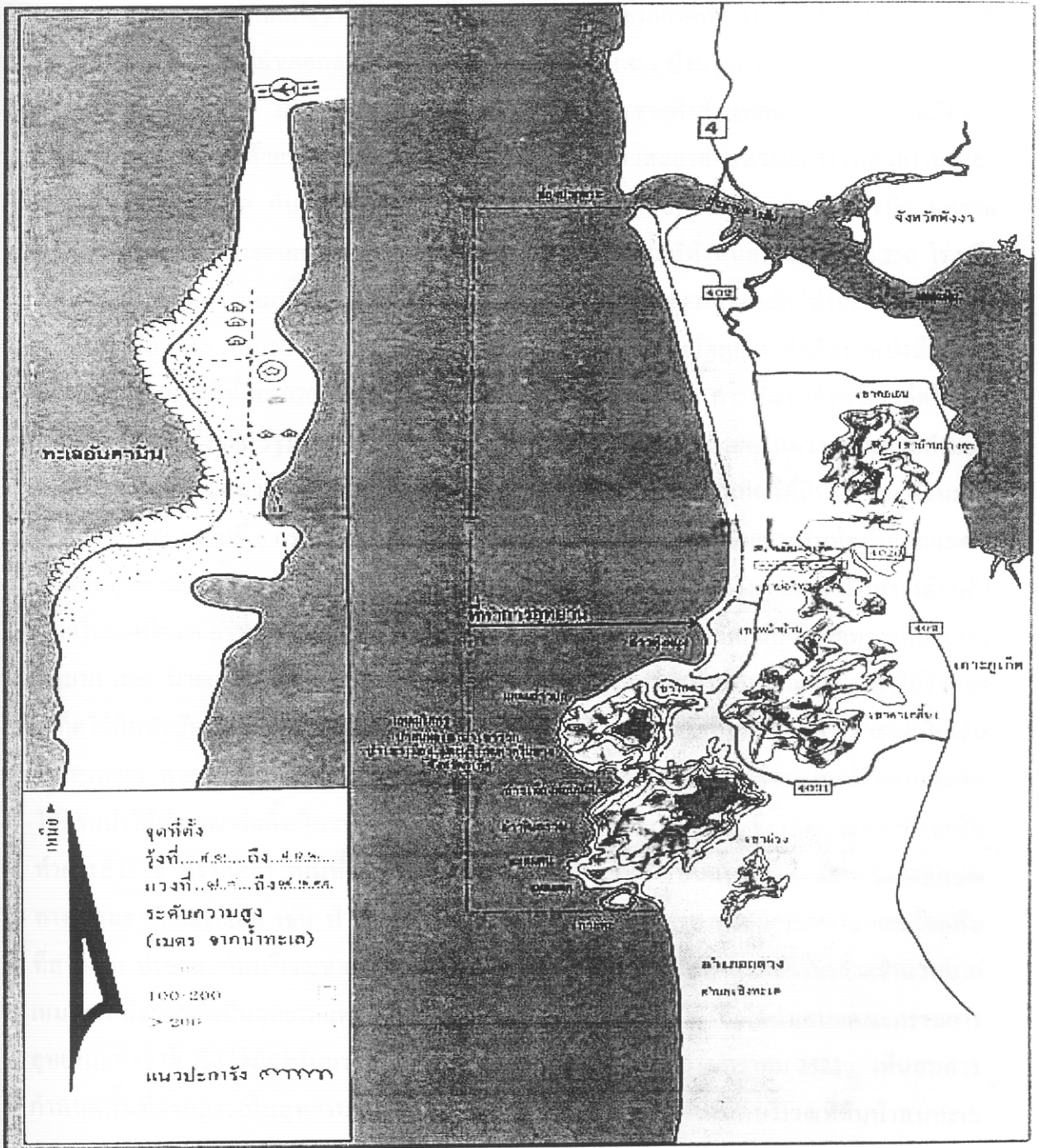
4.4 ป่าไม้

4.5 สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง

4.6 ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

4.7 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะที่ตั้งทางกายภาพของอุทยานแห่งชาติสิรินาถแสดงได้ด้วยรูปที่ 4.1

รูปที่ 4.1 แผนที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ที่มา : <http://www.hamanan.com/tour/phuket/utayansirinath.html>

4.1 ลักษณะทางกายภาพ

อุทยานแห่งชาติสิรินาถ นับเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 31 ของประเทศไทย มีพื้นที่ครอบคลุมอยู่ในท้องที่อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ตั้งอยู่ที่ 89/1 ม.1 บ้านโนยาง ตำบลสาธุ อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต 83140 เป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลบริเวณชายฝั่งด้านทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะภูเก็ต ประกอบด้วยป่าสนทะเลธรรมชาติ หาดทรายขาวสะอาด แนวปะการังที่สวยงาม และที่วางไข่ของเต่าทะเล กับฉักจันทะเลจำนวนมาก ตลอดจนหอยทะเลที่หายากหลายชนิด อุทยานแห่งชาติสิรินาถอยู่ห่างจากสนามบินภูเก็ตเพียง 1 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 56,250 ไร่ หรือ 90 ตารางกิโลเมตร เดิมพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติเป็นพื้นที่ทุ่งสงวนเลี้ยงสัตว์บ้านสาธุ กรมป่าไม้ ได้มีหนังสือที่ กส. 0801/3326 ลงวันที่ 31 มกราคม 2520 ถึงจังหวัดภูเก็ต ส่งสำเนาหนังสือสำนักเลขาธิการรัฐมนตรีที่ สร.0202/1305 ลงวันที่ 1 มีนาคม 2520 เรื่อง การพัฒนาจังหวัดภูเก็ตให้เป็นเมืองท่องเที่ยว ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้ประชุมเมื่อวันที่ 26 มกราคม 2520 ลงมติให้ความเห็นชอบกำหนดนโยบายในการพัฒนาจังหวัดภูเก็ตเป็นเมืองท่องเที่ยว และจังหวัดภูเก็ตได้มีหนังสือ ค่วนมากที่ ภก.09/7211 ลงวันที่ 6 กรกฎาคม 2520 ขอให้กรมป่าไม้จัดพื้นที่บริเวณชายหาดในท้องที่อำเภอถลางเป็นวนอุทยานทางทะเล โดยเริ่มจากหาดทรายแก้ว หาดไม้ขาว เลียบริมทะเลลงไปทางใต้จนถึงหาดโนยางมีความยาวประมาณ 13 กิโลเมตร ประกอบกับในท้องที่จังหวัดภูเก็ตมีหาดทรายที่สวยงามอยู่มาก และ นายเสน่ห์ วัฒนาธร ผู้ว่าราชการจังหวัดภูเก็ต ให้การสนับสนุนอย่างดียิ่ง ป่าไม้จังหวัดภูเก็ตได้มีหนังสือ ค่วนมากที่ ภก.09/484 ลงวันที่ 23 กันยายน 2520 ส่งรายงานการสำรวจเบื้องต้นป่าสนทะเล หาดไม้ขาว หาดโนยาง อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินให้กรมป่าไม้พิจารณาจัดตั้งเป็นวนอุทยาน กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ จึงได้ส่งเจ้าหน้าที่ออกไปทำการสำรวจ ปรากฏว่า เป็นพื้นที่ที่มีสภาพเหมาะสมสำหรับจัดเป็นแหล่งท่องเที่ยว มีเอกลักษณ์ทางธรรมชาติและจุดเด่น เช่น ป่าสนทะเลธรรมชาติ หาดทรายขาวสะอาด แนวปะการัง และโขดหินที่สวยงาม ประกอบกับบริเวณชายหาดบางตอนเป็นที่วางไข่ของเต่าทะเล และฉักจันทะเลจำนวนมากเหมาะสมที่จะจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติ กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้ จึงได้นำเสนอคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติ ซึ่งได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2523 เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2523 เห็นสมควรกำหนดพื้นที่ดังกล่าวเป็นอุทยานแห่งชาติ โดยมีพระราชกฤษฎีกากำหนดบริเวณที่ดินป่าสนทะเล ป่าเขารวก ป่าเขาเมือง และบริเวณหาดโนยาง ในท้องที่ตำบลไม้ขาว ตำบลสาธุ และตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต พื้นที่ 90 ตารางกิโลเมตร ซึ่งประกาศไว้ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 98 ตอนที่ 115 ลงวันที่ 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2524 โดยให้ชื่อตามที่ชาวภูเก็ตเรียกขานว่าอุทยานแห่งชาติหาดโนยาง ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 25 กันยายน 2533 ให้ประกาศพื้นที่ราชพัสดุบริเวณท่าฉัตรไชย ตำบลไม้ขาว อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต เนื้อที่ 4.48 ตารางกิโลเมตร ให้เป็นอุทยานแห่งชาติ เพื่อน้อมเกล้าถวายเนื่องในวโรกาสอันเป็นมหามงคลสมัย ในการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์

พระบรมราชินีนาถ จะทรงเจริญพระชนมายุครบ 5 รอบ ในวันที่ 12 สิงหาคม 2535 กรมป่าไม้จึงได้เข้ามาดำเนินการผนวกพื้นที่เข้ากับอุทยานแห่งชาติหาดในยาง โดยมีเป้าหมายที่จะพัฒนาพื้นที่และพื้นที่ผืนที่ดังกล่าวให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป พร้อมทั้งขอพระราชทานชื่อใหม่ที่เหมาะสม ซึ่งได้รับพระราชทานชื่อใหม่ว่า “อุทยานแห่งชาติสิรินาถ”

อุทยานแห่งชาติสิรินาถประกอบด้วยผืนน้ำประมาณ 76 เพอร์เซ็นต์ และผืนดินประมาณ 24 เพอร์เซ็นต์ มีลักษณะภูมิประเทศที่สำคัญ คือ ป่าเขารวกเขาเมือง เขาไสครู ซึ่งมีลักษณะธรณีสัณฐานเป็นภูเขาหินแกรนิต และเชิงเขา ซึ่งถูกกระบวนการผุพังและกัดกร่อน โดยมียอดเขาไสครูความสูง 335 เมตร และยอดเขาเมืองหรือเขาม่วงสูง 295 เมตร ธรณีสัณฐานที่ชายฝั่ง ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนชายฝั่งทะเลรูปแบบต่างๆ โดยสามารถจำแนกเป็น หาดทราย ได้แก่ หาดท่าฉัตรไชย หาดทรายแก้ว หาดไม้ขาว ซึ่งยาวต่อเนื่องจากทิศเหนือลงมาถึงหาดในยางทางทิศใต้ ซึ่งมีลักษณะเป็นหัวแหลมยื่นไปในทะเล เนื่องจากการงอกของทรายด้านหลังแนวปะการังซึ่งลดความรุนแรงของคลื่นมากกว่าบริเวณอื่น ความยาวรวมกันประมาณ 13 กิโลเมตร ต่อมายังหาดทรายที่อ่าวทุ่งหนูง ซึ่งเป็นที่ราบทราย-ทรายแป้ง กว้างประมาณ 1 ตารางกิโลเมตร และมีระดับเหนือน้ำในเวลาน้ำลง เป็นทางออกของคลองพะม่าลง หรือเรียกว่า ปากคลองปากบาง ซึ่งแต่เดิมในบริเวณทางออกจะเป็นพื้นที่ราบน้ำขึ้นถึงขอบปากคลอง และมีสภาพเป็นป่าชายเลนและที่ลุ่มน้ำกร่อยอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติ แต่ปัจจุบันถูกบุกรุกถมดินทำให้หมดสภาพไป นอกจากนี้ในอุทยานแห่งชาติยังมีหาดทรายสั้นๆ ระหว่างหัวแหลมผาชัน เกิดจากการสะสมของทรายจากการกร่อนของหน้าผาหิน โดยคลื่นและกระแสน้ำเลียบฝั่ง ได้แก่ หาดในทอน หาดในทอนน้อย หาดที่อ่าวหินกรวย ส่วนบริเวณเกาะทะทางทิศใต้เป็นหาดทรายที่ต่อเนื่องขึ้นมาจากหาดบางเทาพบว่า กำลังเกิดลักษณะของสันดอนทรายงอกเชื่อมจากแผ่นดินไปยังเกาะทะ ส่วนชายทะเลบริเวณเขาไสครูและเขาม่วงมีลักษณะส่วนใหญ่เป็นหน้าผาหิน หาดหิน และลานตะพักหิน ที่เกิดจากการกระทำของคลื่น

4.2 ระบบทางน้ำ

ระบบทางน้ำในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ และพื้นที่ใกล้เคียงสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 ระบบ โดยยึดหลักการแบ่งตามสันปันน้ำ และทิศทางการไหลของน้ำผิวดินสู่ทะเล ดังนี้คือ

4.2.1 ระบบลุ่มน้ำคลองหยิด-คลองอู่ตะเภา เป็นระบบลุ่มน้ำที่ไหลสู่ช่องแคบระหว่างเกาะภูเก็ต กับจังหวัดพังงา โดยคลองหยิดมีต้นน้ำจากเขาคอเอนและเขาย่านบางคูไหลรวมกันเป็นคลองสวนมะพร้าวไหลผ่านบ้านไม้ขาว บ้านคลองสวนมะพร้าวทางทิศใต้มาทิศเหนือ

ความยาวประมาณ 8 กิโลเมตร บริเวณปากคลองมีลักษณะเป็นเอสทูรี เรียกคลองหยิด ส่วนคลองอุ้ตะเกาเป็นเอสทูรีเล็กๆ ของทางน้ำสายสั้นๆ จากทิศตะวันตกไหลลงไปหาทางขึ้นเข้ามาของน้ำทะเลมีพื้นที่น้ำขึ้นต่อเนื่องจากปากคลองหยิดจึงรวมเป็นระบบทางน้ำเดียวกัน

4.2.2 ระบบที่ราบชายฝั่งเก่าและแนวพรุบ้านไม้ขาว เป็นบริเวณที่ราบชายฝั่งทางทิศตะวันตกของเกาะภูเก็ต ซึ่งไม่ปรากฏลักษณะของทางน้ำไหล เนื่องจากสภาพเป็นดินทรายน้ำซึมลงได้ดินง่าย ซึ่งมักไหลและซึมมารวมกันที่พรุน้ำจืด

4.2.3 ระบบลุ่มน้ำคลองพะมาลง เป็นระบบทางน้ำสายสั้นๆ จากเขาทางตะวันออกและจากเขาไศครุ เขาม่วง ไหลตามที่ลุ่มขนานชายฝั่งมาออกทะเลที่อ่าวทุ่งหญ้า

4.2.4 ระบบทางน้ำบ้านในทอน เป็นพื้นที่ภูเขาสองข้างของหมู่บ้านในทอนไปยังทุ่งน้ำขัง ซึ่งเป็นบริเวณรับน้ำจากเนินเขา ก่อนที่จะออกสู่ชายฝั่งทะเลทางตะวันตกที่หาดในทอน

4.2.5 ระบบลุ่มน้ำคลองกะลา เป็นระบบลุ่มน้ำสายยาวมาจากคลองเหรียญใกล้อำเภอกลางทางตะวันออกอ้อมภูเขาทางทิศใต้มารวมกับน้ำที่ไหลจากที่ราบหุบเขาบริเวณบ้านลานลงเป็นคลองกะลาสู่ทะเลที่ใกล้เกาะทะ

4.3 ภูมิอากาศ

อุทยานแห่งชาติสิรินาถอยู่ในบริเวณเส้นศูนย์สูตรด้านชายฝั่งทะเลฝั่งตะวันตก จึงเป็นบริเวณที่มีฝนตกชุกตลอดปี และมีอุณหภูมิค่อนข้างสูง อุณหภูมิเฉลี่ยสูงสุดในเดือนเมษายน 29 องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำสุดในเดือนธันวาคม 27 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ยของรอบ 30 ปี อยู่ในช่วง 32.3-35.3 องศาเซลเซียส ต่ำสุดเฉลี่ยของรอบ 30 ปี อยู่ในช่วง 19.8-22.9 องศาเซลเซียส

4.3.1 ปริมาณน้ำฝน

ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งเดือนเฉลี่ยในรอบ 30 ปีที่ผ่านมานั้น พบว่าปริมาณน้ำฝนทั้งเดือนมีปริมาณน้อยในช่วงเดือนมกราคม กุมภาพันธ์ และมีนาคม โดยมีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งเดือน และจำนวนวันฝนตกเฉลี่ยอยู่ในช่วง 32.7-73.2 มิลลิเมตร และ 5.7-6.9 วัน เดือนเมษายน มีจำนวนวันที่มีฝนตกมากกว่าเดือนธันวาคมเล็กน้อย คือ เมษายนมีฝนตก 12.7 วัน และเดือนธันวาคมมีฝนตก 10.3 วัน โดยปริมาณน้ำฝนทั้งเดือนของเดือนเมษายนและธันวาคม คือ 158.8 และ 66.1 มิลลิเมตร ตามลำดับ ส่วนเดือนพฤษภาคม-สิงหาคม และเดือนพฤศจิกายน มีปริมาณน้ำฝนอยู่ในช่วง 217.5 -286.7 มิลลิเมตร และจำนวนวันฝนตก 18.2-21.8 วัน ช่วงที่มีปริมาณน้ำฝนและจำนวนวันฝนตกสูงสุดพบในเดือนกันยายน คือ 413.7 มิลลิเมตร 24.2 วัน รองลงมาคือเดือนตุลาคม โดยมีปริมาณน้ำฝน 345.5 มิลลิเมตร วันฝนตก 23.2 วัน ส่วนเดือนที่มีปริมาณน้ำฝนทั้งเดือนและวันที่มีฝนตกน้อยที่สุด คือ เดือนกุมภาพันธ์ โดยมีปริมาณน้ำฝน 32.7 มิลลิเมตร วันฝนตก 5.7 วัน

4.3.2 ลมและทิศทางลม

อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ นำลมร้อนชื้นมาจากมหาสมุทรอินเดีย ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนกันยายน ในช่วงนี้จึงมีฝนตกมาก และในช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนเมษายนเป็นช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงใต้อ่อนตัว ก็จะมีลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งเป็นฤดูหนาวพัดเข้ามาแทนที่ อุณหภูมิในช่วงนี้ไม่ลดมาก แต่ยังมีฝนที่พัดผ่านอ่าวไทยมา ทิศของลมในรอบ 30 ปี พบว่าลมในเดือนมกราคม-มีนาคม และเดือนธันวาคมส่วนมากพัดจากทิศตะวันออกเฉียงใต้ และทิศตะวันตก ส่วนเดือนพฤษภาคม-เดือนตุลาคม ลมที่พัดส่วนมากพัดจากทิศตะวันตก มีบ้างบางปีที่มีลมพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือ หรือตะวันออกเฉียงใต้ เดือนเมษายนและพฤศจิกายนเป็นช่วงเปลี่ยนลมมรสุม ทำให้มีกระแสลมปั่นป่วน มีหลายทิศทาง

4.4 ป่าไม้

พืชพรรณธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถสามารถแบ่งออกได้เป็น

4.4.1 ป่าชายหาด เป็นป้อมปราการป้องกันลมพายุในฤดูมรสุม พบเป็นแนวแคบๆ ตลอดแนวชายหาดของอุทยานแห่งชาติ สภาพเป็นป่าโปร่ง มีพรรณไม้กระจัดกระจายอยู่ทั่วไป ได้แก่ จิกเล หว่าหิน ไทร กระโดน กระทุ่มน้ำ จั้วป่า กระทิง สนทะเล โพทะเล หูกวาง มะนาวผี ส้านเสม็ด โคลงเคลง ฯลฯ พืชพื้นล่างประกอบด้วย มะพร้าว หวาย สาบเสือ ลำเจียก ไม้พุ่ม ไม้เลื้อย และพืชอิงอาศัยหลายชนิด เช่น เฟิน กกล้วยไม้ และกระช่อน เป็นต้น

4.4.2 ป่าชายเลน พบตามริมคลองที่น้ำทะเลท่วมถึง พันธุ์พืชที่สำคัญได้แก่ โกงกางใบเล็ก โกงกางแฉะ ฝาดแฉะ ตะบูนดำ แสมดำ แสมขาว ถั่วขาว สมอทะเล ดินเบ็ดทะเล พืชพื้นล่าง ได้แก่ จาก และเหงือกปลาหมอ

4.4.3 ป่าดงดิบ พบตามบริเวณที่เป็นภูเขาทางตอนใต้ของอุทยานแห่งชาติ บริเวณเขารวก เขามือเมือง พันธุ์ไม้ที่พบได้แก่ ไข่เขียว หลุมพอ กระแจะ เหยียง พลา ดินนกก ยอป่า เป็นต้น ในบริเวณแหลมไสครู ตามแอ่งน้ำด้านหลังแนวปะการังพบหญ้าทะเล 2 ชนิด ได้แก่ หญ้าชะเงา ซึ่งเป็นชนิดเด่น และหญ้าชะเงาใบสั้น ซึ่งพบอยู่เพียงเล็กน้อย สำหรับในบริเวณท่าฉัตรไชยและปากคลองท่าหยิด พบหญ้าทะเล 5 ชนิด คือ หญ้าชะเงาใบยาว หญ้าชะเงา หญ้าชะเงาใบสั้น หญ้ามะกรูดใบใหญ่ และหญ้ามะกรูดใบเล็ก

4.5 สัตว์ป่าและสัตว์เลี้ยง

สัตว์ป่าที่พบในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่วนใหญ่เป็นสัตว์ขนาดเล็กประกอบด้วย

4.5.1 สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม มี กระแตธรรมดา กระรอกคินหลังลาย กระรอกข้างลาย ท้องแดง และกระรอกปลายหางดำ เป็นต้น

4.5.2 สัตว์ปีก นกนางนวล เขี้ยวแดง นกกางเขนบ้าน นกคะเต็นอกขาว นกกระปูดใหญ่ นกเอี้ยงสาริกา นกเขาใหญ่ นกเขียวคราม และนกเค้าลมดง เป็นต้น

4.5.3 สัตว์เลื้อยคลาน กิ้งก่าบินปีกส้ม กิ้งก่าหัวแดง แย้ จิ้งเหลนบ้าน ตุ๊กแกบ้าน เขี้ย และงูเขียวดอกหมาก เป็นต้น

4.5.4 สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก คางคกบ้าน กบหลังขีด ปาดบ้าน อึ่งอ่างบ้าน และ ตุ๊กแกบ้าน เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม สัตว์ป่าที่ชาวบ้านบอกว่ายังสามารถพบได้บ้างในเขตอุทยานฯ ได้แก่ กระงะ กระแต ลิงแสม เขี้ย งูพังกา งูกะปะ งูเห่า หมูป่า และเคยมีรายงานว่าเคยพบ บ่าง เสือปลา ชะมด นาก ตะกวดและแย้ บริเวณคลองหลังที่ทำการอุทยานแห่งชาติ และบริเวณพรุน้ำจืดมีปลาและ สัตว์อยู่หลายชนิด ที่พบเห็นโดยทั่วไปได้แก่ ปลาตุ๊กตุย ปลาแขยงใบขาว ปลาสลิค ปลากระดี่หม้อ ปลาตะเพียนขาว ปลากริม หอยขม หอยโข่ง ปลิงเข็ม ปลิงควาย และกิ้งฝอย เป็นต้น

4.6 ทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล

4.6.1 ปะการัง ในเขตอุทยานฯ พบแนวปะการังหลายแนวคือ บริเวณหาดในยางจะ พบอยู่ 2 บริเวณ คือ แนวปะการังหน้าทำการอุทยานฯ และแนวปะการังทางทิศใต้ของอุทยานฯ แนวปะการังตั้งแต่เกาะกะทะถึงหาดในทอน และแนวปะการังรอบเกาะแฉวง ปะการังที่พบในเขต อุทยานฯ มีความหลากหลายทั้งด้านชนิดและรูปร่าง ปะการังที่พบได้แก่

1. ปะการังก้อน (Massive Coral) ได้แก่ ปะการังสมอง ปะการังรังผึ้ง และ ปะการังโขด
2. ปะการังกิ่ง (Branching Coral) เช่น ปะการังเขากวาง
3. ปะการังแผ่น (Plating Coral) ได้แก่ ปะการังดอกกะหล่ำ (Pocilloporids Coral) และปะการังโต๊ะ (Tabulate Coral)

4.6.2 หญ้าทะเล ที่พบในเขตอุทยานฯ คือ หญ้าชะเงาเต่า หญ้าชะเงาใบสั้น หญ้ากุยช่ายเข็ม และหญ้าใบมะกรูด

4.6.3 สัตว์ทะเล ที่พบในบริเวณหาดทรายและแนวปะการัง ได้แก่ เต่ามะเฟือง เต่า กระ เต่าหญ้า เต่าตนุ ปูลม จักจั่นทะเล หอยทับทิม ปลากะพงเหลือง ปลาอมไข่ ปลาใบปอ

ปลาแมงแซ่ ปลากระริง ปลากระบอก ปลากระเบน ปลาปักเป้า ปลาเก๋า ปลาไหลมอเรย์ ปลาสิ่งโต ปีกจุด ปลาปากแตร ปลาผีเสื้อลายแปดขีด ปลาสินสมุทร ปลาการ์ตูนส้มขาว ปะการังเขากวาง ปะการังโจัด ปะการังสมอง ปะการังเคลือบ ปะการังเห็ด ปะการังอ่อน พรหมทะเล และดอกไม้ทะเล เป็นต้น

จ๊กจั่นทะเล มีชื่อสามัญว่า Mole Crab หรือ Sand Crab เป็นสัตว์กลุ่มเดียวกับ กุ้ง ปู คือ มีลักษณะกึ่งกุ้งกึ่งปู ร่างเป็นรูปไข่ ตัวเมียจะมีขนาดใหญ่กว่าตัวผู้ 2 เท่า อาศัยอยู่ในทราย บริเวณชายน้ำที่มีคลื่น โผล่เฉพาะตาและหนวดขึ้นมาดักแพลงก์ตอนเป็นอาหารเข้าสู่ปาก จ๊กจั่นทะเล ที่พบที่หาดไม้ขาวมี 2 ชนิด คือ จ๊กจั่นควาย (Mole Asactyla) ซึ่งมีขนาดใหญ่ หายาก และจ๊กจั่นธรรมดา (Emerita Emeritus) เป็นจ๊กจั่นที่พบมากกว่าชนิดแรกและมีขนาดเล็กกว่า

4.7 ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยว

อุทยานแห่งชาติสิรินาถมีทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นจุดเด่นคือ ชายหาดที่มีความร่มรื่นด้วยทิวสนธรรมชาติและพรรณไม้ป่าชายหาดที่ร่มรื่น มีความยาวต่อเนื่องกันถึง 13 กิโลเมตร ชายฝั่งทะเลยังประกอบไปด้วยแนวปะการังน้ำตื้นอันเป็นที่อยู่ของปลานานาชนิด ระยะเวลาที่เหมาะสมที่จะไปเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติจะอยู่ในช่วงเดือนพฤศจิกายน-เมษายน เพราะเป็นช่วงที่หมดฤดูมรสุม อากาศเย็นสบาย ท้องทะเลเรียบ ท้องฟ้าแจ่มใส โดยเฉพาะในช่วงเดือนพฤศจิกายน-กุมภาพันธ์ เป็นช่วงฤดูที่มีเต่าขึ้นมาวางไข่บริเวณชายหาดต่างๆ เช่น หาดโนยาง หาดไม้ขาว และหาดสาตุ

4.7.1 หาดโนยาง เป็นที่ตั้งที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว บ้านพักนักท่องเที่ยว ลานกางเต็นท์ ร้านอาหาร และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ชายหาดร่มรื่นด้วยทิวสนธรรมชาติและพรรณไม้ป่าชายหาด ชายหาดที่มีทรายขาวสะอาด น้ำทะเลสะอาดเหมาะแก่การเล่นน้ำ ชายฝั่งทะเลมีแนวปะการังน้ำตื้นที่ไม่ใหญ่มากนัก มีปลานานาชนิด

4.7.2 บริเวณท่าฉัตรชัย ซึ่งประกอบไปด้วยป่าชายเลน ป่าชายหาด และแนวหญ้าทะเล เป็นสถานที่สำหรับศึกษาหาความรู้ของประชาชน และนักเรียนนักศึกษา

4.7.3 หาดไม้ขาว เป็นหาดที่ยาวที่สุดในจังหวัดภูเก็ต อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ 8 กิโลเมตร แนวหาดเริ่มจากหาดโนยางผ่านสนามบินเรื่อยไปจนจดหาดทรายแก้ว มีทรายขาวติดต่อกันตลอดเกือบเป็นเส้นตรง เป็นหาดที่มีจ๊กจั่นทะเลซึ่งเป็นสัตว์ทะเลขนาดตัวเท่าแมลงทับ เปลือกและขาคู่ลักษณะเหมือนกุ้ง จ๊กจั่นทะเลมีสีกลมกลืนกับสีของหาดทราย

4.7.4 หาดในทอน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติไปทางทิศใต้ ประมาณ 6 กิโลเมตร แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ในทอนใหญ่ ซึ่งเป็นหาดเปิดออกสู่ทะเล จึงมีคลื่นลมแรง

กับในท่อน้อย มีลักษณะเป็นเว้าที่งามแปลกตา หาดทรายขาวทอดโค้งออกจากตัวเกาะ เป็นเกาะกำบังคลื่นลมได้เป็นอย่างดี นับเป็นมุมสงบเหมาะสำหรับการพักผ่อน เล่นน้ำทะเล บนฝั่งร่มรื่นด้วยทิวสน

4.7.5 หาดทรายแก้ว อยู่บริเวณสะพานสารสินและสะพานเทพศิรินทร์ ซึ่งเชื่อมเกาะภูเก็ตและจังหวัดพังงาที่บ้านท่าฉัตรไชย เป็นหาดที่สวยงามและเงียบสงบ ชายหาดยาวประมาณ 3 กิโลเมตร แต่ลึกชัน ไม่เหมาะแก่การเล่นน้ำ แต่เหมาะแก่การพักผ่อนรับประทานอาหาร นอกจากนี้ยังมีป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ปกคลุมพื้นที่ลึกเข้ามาในชายฝั่งทางทิศตะวันออกของหาด มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติเข้าไปในป่าชายเลนระยะทางประมาณ 600 เมตร โดยทำเป็นสะพานไม้ยกพื้นสูง มีป้ายความรู้เกี่ยวกับป่าและสิ่งมีชีวิตในป่าชายเลนตามจุดที่น่าสนใจต่างๆ

4.7.6 เกาะกะทะ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งว่า เกาะทะ เป็นเกาะกลางน้ำ เมื่อเวลาน้ำลงจะมีชายหาดสามารถเดินลงไปเที่ยวหรือลงเล่นน้ำได้

4.7.7 เกาะแฉวง เป็นลักษณะของกองหินกลางทะเล บริเวณรอบๆ เกาะมีแนวปะการังและปลาทะเลสวยงามให้นักดำน้ำชมปะการังได้ทั้งแบบดำน้ำลึกและดำผิวน้ำบริเวณแนวปะการังหน้าอุทยานฯ เป็นพื้นที่สำหรับการดำน้ำแบบผิวน้ำ

4.7.8 บริเวณที่ทำกรอุทยานฯ เป็นเขตบริการนักท่องเที่ยว การให้ความรู้ทั่วไปแก่นักท่องเที่ยว

4.7.9 บริเวณค่ายลูกเสือ ใช้สำหรับกิจกรรมพักผ่อน โดยมีป่าชายหาดทางด้านหลังเป็นบริเวณที่สามารถจัดเส้นทางเดินป่าชายหาดเส้นทางสั้นๆ ได้

4.7.10 บริเวณเขตบริการ ซึ่งเป็นบริเวณร้านค้า ร้านขายของที่ระลึก ซึ่งอยู่ในบริเวณด้านข้างสถานีตำรวจเก่า ที่ทางอุทยานฯ มีโครงการที่จะย้ายร้านค้าที่อยู่บริเวณชายหาดหน้าโรงแรมคราวน์ในยางและเฟอร์ลิวิลเลจออกมา

4.7.11 บริเวณอ่าวทุ่งหนุง แหลมปอ เกาะปลิง มีนักท่องเที่ยวเดินเล่น หรือไปตกปลา

บทที่ 5

ผลการศึกษา : กลุ่มนักท่องเที่ยว

คณะวิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวที่มาท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ทั้งนี้นักท่องเที่ยวที่สัมภาษณ์ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 319 ราย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 94 ราย

ดังนั้นผลการศึกษานี้จึงนำเสนอตามแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลรวม 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

โดยจะอธิบายผลการศึกษาเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง นักท่องเที่ยวชาวไทย และส่วนที่สอง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทั้งนี้จะอธิบายผลการศึกษานักท่องเที่ยวชาวไทยจนครบทั้ง 4 ตอน จากนั้นจะอธิบายผลการศึกษานักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นลำดับถัดไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวไทยอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. เพศ

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวที่ตอบแบบสอบถามเป็นหญิง 163 คน (51.1%) และเป็นชาย 156 คน (48.9%) ดังแสดงในตารางที่ 5.1

ตารางที่ 5.1 เพศ

เพศ	จำนวน (คน)	%
ชาย	156	48.9
หญิง	163	51.1
รวม	319	100.0

2. อายุ

ในจำนวนนักท่องเที่ยว 319 คน การสำรวจพบว่า มีอายุแตกต่างกันและสามารถสรุปได้ดังนี้ อายุต่ำกว่า 20 ปี 44 คน (13.8%) อายุระหว่าง 20-29 ปี 131 คน (41.1%) อายุระหว่าง 30-39 ปี 93 คน (29.2%) อายุ 40-49 ปี 42 คน (13.2%) อายุ 50-59 ปี 8 คน (2.5%) และอายุ 60 ปีขึ้นไป 1 คน (0.3%) ดังแสดงในตารางที่ 5.2

ตารางที่ 5.2 อายุ

อายุ	จำนวน (คน)	%
ต่ำกว่า 20 ปี	44	13.8
20-29 ปี	131	41.1
30-39 ปี	93	29.2
40-49 ปี	42	13.2
50-59 ปี	8	2.5
60 ปีขึ้นไป	1	0.3
รวม	319	100.0

3. อาชีพ

จากการสำรวจพบว่า ในจำนวนนักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถาม 319 คน มีอาชีพหลากหลายและสามารถสรุปตามความถี่ของอาชีพโดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ส่วนใหญ่จะมีอาชีพรับจ้าง จำนวน 85 ราย (26.6%) นักเรียนหรือนักศึกษา 77 ราย (24.1%) พนักงานบริษัทเอกชน 58 ราย (18.2%) รับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ 40 ราย (12.6%) เจ้าของธุรกิจหรือธุรกิจส่วนตัว 36 ราย (11.3%) อื่นๆ เช่น นักวิจัย ที่ปรึกษา นักเขียน เป็นต้น 12 ราย (3.8%) แม่บ้าน 10 ราย (3.1%) และข้าราชการเกษียณ 1 ราย (0.3%) ดังแสดงในตารางที่ 5.3

ตารางที่ 5.3 อาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	%
รับจ้าง	85	26.6
นักเรียน/นักศึกษา	77	24.1
พนักงานบริษัทเอกชน	58	18.2
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	40	12.6
เจ้าของธุรกิจ/ธุรกิจส่วนตัว	36	11.3
อื่นๆ	12	3.8
แม่บ้าน	10	3.1
ข้าราชการเกษียณ	1	0.3
รวม	319	100.0

4. สมาชิกในครอบครัว (รวมผู้ตอบแบบสอบถามด้วย)

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีขนาดแตกต่างกัน และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดกลาง ซึ่งมีสมาชิกอยู่ระหว่าง 4-6 คน จำนวน 163 ราย (51.1%) อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดเล็กซึ่งมีสมาชิกระหว่าง 1-3 คน จำนวน 129 ราย (40.5%) และอาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกอยู่ระหว่าง 7-9 คน จำนวน 19 ราย (6.0%) และอาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกมากกว่า 9 คน จำนวน 8 ราย (2.5%) ดังแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 สมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิก	จำนวน (คน)	%
4-6 คน	163	51.1
1-3 คน	129	40.5
7-9 คน	19	6.0
มากกว่า 9 คน	8	2.5
รวม	319	100.0

5. ระดับการศึกษา

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับการศึกษาหลายระดับ โดยสามารถสรุปความถี่ของระดับการศึกษาจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปริญญาตรี 130 ราย (40.8%) มัธยมศึกษา 78 ราย (24.5%) ปวส. หรือ ปวช. หรือ ปวท. 60 ราย (18.8%) ประถมศึกษา 29 ราย (9.1%) ปริญญาโท 10 ราย (3.1%) อื่นๆ เช่น อนุปริญญา วุฒิบัตร ประกาศนียบัตร 6 ราย (1.9%) และปริญญาเอกและไม่ได้เรียนหนังสือจำนวนเท่ากัน คือ 3 ราย (0.9%) ดังแสดงในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	%
ปริญญาตรี	130	40.8
มัธยมศึกษา	78	24.5
ปวส. ปวช. ปวท.	60	18.8
ประถมศึกษา	29	9.1
ปริญญาโท	10	3.1
อื่นๆ	6	1.9
ปริญญาเอก	3	0.9
ไม่ได้เรียนหนังสือ	3	0.9
รวม	319	100.0

6. รายได้ทั้งหมดต่อเดือน

จากการสำรวจรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 7,501-20,000 บาท โดยสรุปรายละเอียดได้ดังนี้ น้อยกว่า 2,500 บาท 11 คน (3.4%) 2,501-5,000 บาท 46 คน (14.4%) 5,001-7,500 บาท 64 คน (20.1%) 7,501-10,000 บาท 57 คน (17.9%) 10,001-15,000 บาท 54 คน (16.9%) 15,001-20,000 บาท 33 คน (10.3%) 20,001-25,000 บาท 31 คน (9.7%) 25,001-50,000 บาท 14 คน (4.4%) และมากกว่า 50,000 บาท 9 คน (2.8%) ดังแสดงในตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 รายได้ทั้งหมดต่อเดือน

รายได้	จำนวน (คน)	%
น้อยกว่า 2,500 บาท	11	3.4
2,501-5,000 บาท	46	14.4
5,001-7,500 บาท	64	20.1
7,501-10,000 บาท	57	17.9
10,001-15,000 บาท	54	16.9
15,001-20,000 บาท	33	10.3
20,001-25,000 บาท	31	9.7
25,001-50,000 บาท	14	4.4
มากกว่า 50,000 บาท	9	2.8
รวม	319	100.0

7. การเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ

การสำรวจจากนักท่องเที่ยวจำนวน 319 คน พบว่า มีนักท่องเที่ยวจำนวน 308 คน (96.6%) ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติใดๆ ทั้งสิ้น และจำนวนเพียง 11 คน (3.4%) เท่านั้นที่เป็นสมาชิก ดังแสดงในตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 การเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ

การเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ	จำนวน (คน)	%
ไม่เป็น	308	96.6
เป็น	11	3.4
รวม	319	100.0

ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จำแนกได้ 2 ประเภท คือ นักท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต และนักท่องเที่ยวที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

2.1 นักท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

สำหรับนักท่องเที่ยวที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ตได้เก็บตัวอย่าง 196 ราย จากทั้งหมด 319 ราย คิดเป็น 61.44% โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการเดินทาง

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตมีวัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถแตกต่างกันดังนี้ (1) เพื่อมาพักผ่อน 162 ราย คิดเป็น 82.7% (2) เพื่อศึกษาธรรมชาติ 13 ราย คิดเป็น 6.6% (3) เพื่อนันทนาการ 11 ราย คิดเป็น 5.6% (4) เพื่อมาประชุม 2 ราย คิดเป็น 1.0% และ (5) ไม่ได้ตั้งใจมา 8 ราย คิดเป็น 4.1% ดังข้อมูลในตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

วัตถุประสงค์	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
พักผ่อน	162	82.7
ศึกษาธรรมชาติ	13	6.6
นันทนาการ	11	5.6
ประชุม	2	1.0
ไม่ได้ตั้งใจมา	8	4.1
รวม	196	100.0

2. การแวะเที่ยวที่อื่นนอกเหนือจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เมื่อถามข้อมูลเกี่ยวกับการแวะเที่ยวในสถานที่อื่นๆ ในจังหวัดภูเก็ต นอกเหนือจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่า นักท่องเที่ยว 125 ราย คิดเป็น 63.8% ไม่ได้แวะเที่ยวในสถานที่อื่นๆ และ 71 ราย คิดเป็น 36.2% ได้แวะเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวอื่นในจังหวัดภูเก็ต ก่อนเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

กรณีนี้นักท่องเที่ยวระบุว่าได้แวะเที่ยวในสถานที่อื่นๆ นอกจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จึงได้ถามความคิดเห็นว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญของการมาท่องเที่ยวในอุทยาน

แห่งชาติสิรินาถครั้งนี้คิดเป็นร้อยละเท่าไร พบว่าส่วนใหญ่ (38%) ให้ความสำคัญร้อยละ 76-100 รองลงมาคือ 32.4% ของนักท่องเที่ยวให้ความสำคัญร้อยละ 51-75 ดังข้อมูลในตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1-25%	10	14.1
26-50%	11	15.5
51-75%	23	32.4
76-100%	27	38.0
รวม	71	100.0

3. ระยะเวลาที่ใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตจะใช้เวลาส่วนใหญ่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถเพียงครึ่งวัน (64.3%) รองลงมาคือ หนึ่งวัน (23.5%) ส่วนที่เหลือจะพักค้างคืน ซึ่งคิดเป็นอัตราร้อยละแล้วมีไม่มาก ดังข้อมูลในตารางที่ 5.10

ตารางที่ 5.10 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ตใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
ครึ่งวัน	126	64.3
1 วัน	46	23.5
2 วัน 1 คืน	12	6.1
3 วัน 2 คืน	7	3.6
มากกว่า 2 คืน	5	2.6
รวม	196	100.0

4. ประเภทของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตระบุว่าส่วนใหญ่ (72%) เป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป รองลงมา (19.9%) เป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.11

ตารางที่ 5.11 ประเภทของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
นักท่องเที่ยวทั่วไป	141	72.0
นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	39	19.9
ไม่สามารถระบุได้	16	8.1
รวม	196	100.0

5. ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่วนใหญ่ (47.5%) เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน รองลงมา (42.9%) มากับครอบครัว และเดินทางมาคนเดียวเพียง 9.7% ดังข้อมูลในตารางที่ 5.12

ตารางที่ 5.12 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
มากับกลุ่มเพื่อน	93	47.5
มากับครอบครัว	84	42.9
มาคนเดียว	19	9.7
รวม	196	100.0

6. การเดินทางและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับ ดังแสดงในตารางที่ 5.13

ตารางที่ 5.13 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ค่าใช้จ่าย	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เที่ยวมาต่อคน	2,600	5	89.70	212.88
เที่ยวกลับต่อคน	2,600	5	83.96	204.66

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ที่เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับแทบไม่แตกต่างกัน โดยที่ค่าเดินทางโดยเฉลี่ยทั้งเที่ยวและเที่ยวกลับไม่สูงมาก อยู่ในระดับ 80-90 บาทต่อคน

เมื่อพิจารณาวิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางพบว่าส่วนใหญ่ (57.1%) จะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รองลงมา (27.6%) จะเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว ดังข้อมูลในตารางที่ 5.14

ตารางที่ 5.14 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
รถยนต์ส่วนตัว	112	57.1
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	54	27.6
รถประจำทาง	10	5.1
อื่นๆ เช่น เดินเท้า/จักรยาน	5	2.6
ไม่ตอบ/ไม่ระบุ	15	7.6
รวม	196	100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดเฉพาะวิธีการเดินทางที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต และค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว พบว่า ค่าเฉลี่ยของการเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวเที่ยวมาเท่ากับ 85.04 บาทต่อคน และเที่ยวกลับเท่ากับ 75.68 บาทต่อคน สำหรับการเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัวเที่ยวมาค่าเฉลี่ยเท่ากับ 42.89 บาทต่อคน และเที่ยวกลับเท่ากับ 40.76 บาทต่อคน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.15

ตารางที่ 5.15 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแยกตามวิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

วิธีการเดินทาง	ค่าเดินทางโดยเฉลี่ย (บาท/คน)	
	เที่ยวไป	เที่ยวกลับ
รถยนต์ส่วนตัว	85.04	75.68
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	42.89	40.76

2.2 นักท่องเที่ยวที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จำนวน 123 ราย ดังข้อมูลในตารางที่ 5.16

ตารางที่ 5.16 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ภาค	จำนวนจังหวัด	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
กรุงเทพมหานคร	1	30	24.4
ใต้	11	77	62.6
เหนือ	5	7	5.7
ตะวันออกเฉียงเหนือ	3	6	4.9
กลาง	3	3	2.4
รวม	23	123	100.0

ข้อมูลจากตารางที่ 5.16 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่จะเดินทางมาจากภาคใต้ (62.6%) รองลงมาคือ จากกรุงเทพมหานคร (24.4%)

1. วัตถุประสงค์ในการเดินทาง

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่จะเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถเพื่อพักผ่อน (82.1%) รองลงมาคือ เพื่อนันทนาการ (10.6%) ดังข้อมูลในตารางที่ 5.17

ตารางที่ 5.17 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

วัตถุประสงค์	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
พักผ่อน	101	82.1
ศึกษารวมชาติ	5	4.1
นันทนาการ	13	10.6
ประชุม	3	2.4
ไม่ได้ตั้งใจมา	1	0.8
รวม	123	100.0

2. การแวะเที่ยวที่อื่นนอกเหนือจากจังหวัดภูเก็ต

จากการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับการแวะเที่ยวที่อื่นนอกจากจังหวัดภูเก็ต พบว่านักท่องเที่ยวแวะเที่ยวจังหวัดอื่น 58 ราย คิดเป็น 47.2% ที่เหลือ 65 ราย คิดเป็น 52.8% เดินทางมาจังหวัดภูเก็ตโดยตรง

กรณีที่นักท่องเที่ยวได้แวะพักในจังหวัดอื่นก่อนมาภูเก็ต ได้สอบถามนักท่องเที่ยวทั้ง 58 ราย ว่าได้ให้ความสำคัญในการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตครั้งนี้หรือไม่ อย่างไร พบว่าส่วนใหญ่ (43.1%) ตอบว่าให้ความสำคัญร้อยละ 76-100 รองลงมา (25.9%) ให้ความสำคัญร้อยละ 51-75 ดังข้อมูลในตารางที่ 5.18

ตารางที่ 5.18 ความสำคัญของการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1-25%	7	12.1
26-50%	11	19.0
51-75%	15	25.9
76-100%	25	43.1
รวม	58	100.0

3. ระยะเวลาที่ใช้ในจังหวัดภูเก็ต

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากจังหวัดอื่นส่วนใหญ่ (35.8%) จะใช้เวลาในจังหวัดภูเก็ต 3 วัน 2 คืน รองลงมา (31.7%) จะใช้เวลามากกว่า 3 วัน 2 คืน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.19

ตารางที่ 5.19 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกภูเก็ตใช้ในจังหวัดภูเก็ต

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1 วันไม่ค้างคืน	23	18.7
2 วัน 1 คืน	17	13.8
3 วัน 2 คืน	44	35.8
มากกว่า 2 คืน	39	31.7
รวม	123	100.0

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจากจังหวัดอื่นว่าได้แวะพักที่อื่นในจังหวัดภูเก็ตนอกเหนือจากที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถหรือไม่ พบว่า 61 ราย (49.6%) ไม่ได้แวะพักในที่อื่น และ 62 ราย (50.4%) ได้ไปแวะพักยังที่อื่น

กรณีที่นักท่องเที่ยวได้แวะพักในสถานที่อื่นนอกจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้สอบถามต่อไปว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างไร พบว่า ส่วนใหญ่ (40.3%) ให้ความสำคัญร้อยละ 76-100 รองลงมา (30.6%) ให้ความสำคัญร้อยละ 51-75 ดังข้อมูลในตารางที่ 5.20

ตารางที่ 5.20 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1-25%	8	12.9
26-50%	10	16.1
51-75%	19	30.6
76-100%	25	40.3
รวม	62	100.0

4. ระยะเวลาที่ใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวทั้ง 123 ราย ว่าใช้เวลาในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถนานเท่าใด พบว่า ส่วนใหญ่ (44.7%) ใช้เวลาครึ่งวัน รองลงมา (19.5%) ใช้เวลาหนึ่งวัน และ 18.7% ใช้เวลา 3 วัน 2 คืน ตามลำดับ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.21

ตารางที่ 5.21 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
ครึ่งวัน	55	44.7
1 วัน	24	19.5
2 วัน 1 คืน	13	10.6
3 วัน 2 คืน	23	18.7
มากกว่า 2 คืน	8	6.5
รวม	123	100.0

5. ประเภทของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจากจังหวัดอื่นระบุว่าเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป 91 ราย คิดเป็น 74% รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 19 ราย คิดเป็น 15.4% ดังข้อมูลในตารางที่ 5.22

ตารางที่ 5.22 ประเภทของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
นักท่องเที่ยวทั่วไป	91	74.0
นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	19	15.4
ไม่สามารถระบุได้	13	10.6
รวม	123	100.0

6. ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาจากจังหวัดอื่นได้เดินทางมาจังหวัดภูเก็ตโดยส่วนใหญ่ (47.2%) มากับกลุ่มเพื่อน รองลงมากับครอบครัว (43.9%) และมาคนเดียว (8.9%) ตามลำดับ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.23

ตารางที่ 5.23 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
มากับกลุ่มเพื่อน	58	47.2
มากับครอบครัว	54	43.9
มาคนเดียว	11	8.9
รวม	123	100.0

สำหรับวิธีการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่จะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว (49.6%) รองลงมาก็คือ รถบัสประจำทาง (38.2%) ทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับ โดยมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ย ดังข้อมูลในตารางที่ 5.24

ตารางที่ 5.24 วิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดภูเก็ต

วิธีการเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน)	
			เที่ยวไป	เที่ยวกลับ
รถยนต์ส่วนตัว	61	49.6	373.61	399.83
รถบัสประจำทาง	47	38.2	367.26	357.91
เครื่องบิน	6	4.9	2,496.67	2,496.67
รถแท็กซี่/รถตู้ประจำทาง	2	1.6	250.00	250.00
อื่นๆ	7	5.7	1,691.88	1,691.88
รวม	123	100.0	570.79	577.08

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตเมื่อเดินทางมายังจังหวัดภูเก็ตโดยเฉลี่ย (บาท/คน) ทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับไม่แตกต่างกัน โดยที่การเดินทางโดยเครื่องบินจะเสียค่าใช้จ่ายสูงสุด ขณะที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวเปรียบเทียบกับเดินทางโดยรถบัสประจำทางแตกต่างกันไม่มาก และค่าใช้จ่ายเดินทางที่ต่ำสุด คือการเดินทางโดยรถแท็กซี่หรือรถตู้ประจำทาง

7. การเดินทางและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตไปยังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้เดินทางไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่าทั้งเที่ยวมาและเที่ยวกลับโดยเฉลี่ยเท่ากันคือ 80.23 บาทต่อคน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางนี้คำนวณจากนักท่องเที่ยวจำนวน 88 ราย จาก 123 รายที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้พัก ณ จุดอื่นในจังหวัดภูเก็ต ดังข้อมูลในตารางที่ 5.25

ตารางที่ 5.25 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ค่าใช้จ่าย	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เที่ยวมาต่อคน	1,000	10	80.23	120.61
เที่ยวกลับต่อคน	1,000	10	80.23	120.61

ตารางที่ 5.27 ค่าที่พักของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าห้องพัก	42	1,500	65	375	362.80
ค่าเช่าเตียง	9	100	20	43	39.04

2. ค่าอาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยวชาวไทยได้จ่ายเป็นค่าอาหารโดยทำอาหารเอง จำนวน 75 คน มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 130 บาทต่อวันต่อคน และซื้ออาหาร จำนวน 231 คน เฉลี่ย 174 บาทต่อวันต่อคน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.28

ตารางที่ 5.28 ค่าอาหารของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทำอาหารเอง	75	600	15	130	116.11
ซื้อ	231	2,000	28	174.05	238.19

3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

นักท่องเที่ยวชาวไทยได้จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.29

ตารางที่ 5.29 ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าเช่าเก้าอี้ชายหาด	11	100	40	67.27	26.11
ค่าของที่ระลึก	29	600	30	136.21	128.38
ค่าอุปกรณ์ (ค่าน้ำ)	10	300	50	145.00	89.60
อื่นๆ	11	800	1	160.45	225.70

4. ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มากับบริษัททัวร์

นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมากับบริษัททัวร์ นอกจากจะจ่ายเงินส่วนหนึ่งให้กับบริษัททัวร์แล้ว ยังจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายส่วนตัวเพิ่มเติม ดังข้อมูลในตารางที่ 5.30

ตารางที่ 5.30 ค่าใช้จ่ายเพิ่มเติมของนักท่องเที่ยวชาวไทยกรณีที่มาที่มากับบริษัททัวร์

ประเภท	จำนวน นักท่องเที่ยว	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
ค่าที่พัก	1	1,000	1,000	1,000	-
ค่าอาหารและเครื่องดื่ม	3	500	200	400	173.21
ค่าของที่ระลึก	3	500	300	433.33	115.47

2.4 สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 319 คน ได้เข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.31

ตารางที่ 5.31 สถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

สถานที่ท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว	ความถี่มากเป็นลำดับที่
หาดในยาง	298	1
หาดทรายแก้ว	82	2
หาดในทอน	79	3
หาดไม้ขาว	60	4
แนวปะการังหาดในยาง	57	5
ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	45	6
ป่าชายหาดค่ายลูกเสือ	42	7
ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	28	8
เกาะทะ	15	9
แนวปะการังไม้ขาว	12	10
เกาะแวว	10	11

ตารางที่ 5.31 (ต่อ)

สถานที่ท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว	ความถี่มากเป็นลำดับที่
อ่าวหินกรวย	7	12
เขาไศครุ	7	12
ป่าชายเลนคลองท่าหยิด	5	14
แนวปะการังแหลมไศครุ แหลมสน อ่าวตอ	5	14
อ่าวทุ่งหนุง แหลมปอ	5	14
เขาม่วง	4	17

2. กิจกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อมูลในตารางที่ 5.32 แสดงถึงกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เข้าร่วมระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตารางที่ 5.32 กิจกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย

กิจกรรมท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว	ความถี่มากเป็นลำดับที่
ชมทิวทัศน์	251	1
การเดินเล่นชายหาด	233	2
ทานอาหารบริเวณชายหาด	232	3
ถ่ายรูป	145	4
ว่ายน้ำ	124	5
นอนเล่น	93	6
ชมพระอาทิตย์ตกดิน	67	7
หาความรู้ในการท่องเที่ยว	40	8
ตั้งแคมป์	29	9
ซื้อของที่ระลึก	27	10
ดำน้ำดูปะการัง	24	11
ตกปลา	12	12
เดินป่า	8	13
นั่งเรือดูปะการัง	6	14

3. จำนวนครั้งของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยในฤดูกาลที่ผ่านมา

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยถึงจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในฤดูกาลท่องเที่ยวที่ผ่านมา (พฤศจิกายน 2544 – พฤษภาคม 2545) จากนักท่องเที่ยวชาวไทย 319 คน พบว่าจำนวนครั้งสูงสุดคือ 200 ครั้ง ต่ำสุดคือ 1 ครั้ง และเฉลี่ย 7 ครั้ง โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 17.46

4. ความคาดหมายว่าจะเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยในฤดูกาลหน้า

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวไทยถึงโอกาสที่จะกลับมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในฤดูกาลหน้า พบว่าจะมาอีก 73.0% จะไม่มา 2.5% และไม่แน่ใจ 24.5% ดังข้อมูลในตารางที่ 5.33

ตารางที่ 5.33 ความคาดหมายของนักท่องเที่ยวชาวไทยในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถในฤดูกาลหน้า

ความคาดหมาย	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
จะมาอีก	233	73.0
จะไม่มา	8	2.5
ไม่แน่ใจ	78	24.5
รวม	319	100.0

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

คณะวิจัยได้ทำการสำรวจสภาพความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย 319 คน โดยให้นักท่องเที่ยวแสดงระดับความพึงพอใจ 6 ระดับ คือ 5 = พึงพอใจมากที่สุด 4 = พึงพอใจค่อนข้างมาก 3 = พึงพอใจปานกลาง 2 = พึงพอใจค่อนข้างน้อย 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด และ 0 = ไม่ตอบ และหรือไม่ได้ไปท่องเที่ยวและไม่ได้ใช้บริการ ทั้งนี้คณะวิจัยจะไม่นำคำตอบที่เป็นศูนย์มาพิจารณาในการคำนวณผลและแปลความหมาย เพราะถือนักท่องเที่ยวมิได้แสดงความเห็นในข้อนี้ สิ่งที่น่ามาเป็นปัจจัยของการวัดความพึงพอใจ ได้แก่

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
2. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว
3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
4. ความพึงพอใจในภาพรวม

ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 5.34

ตารางที่ 5.34 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย

ปัจจัย	จำนวน	รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน	ความหมาย
1. ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ						
1.1 สภาพหาดทรายและทะเล	319	1,215	3.81	0.94	0.891	พึงพอใจมาก
1.2 สภาพภูเขา	296	1,104	3.73	0.89	0.788	พึงพอใจมาก
1.3 สภาพภูมิอากาศ	316	1,298	4.11	0.78	0.604	พึงพอใจมาก
1.4 สภาพชีวิตสัตว์ป่า	257	716	2.79	0.99	0.864	พึงพอใจปานกลาง
1.5 สภาพปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล	239	748	3.13	1.10	1.214	พึงพอใจปานกลาง
1.6 สภาพป่าชายเลน	211	622	2.95	1.10	1.202	พึงพอใจปานกลาง
2. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว						
2.1 ถนนภายในอุทยาน	319	1,084	3.40	0.92	0.850	พึงพอใจปานกลาง
2.2 เส้นทางเดินเท้าในอุทยาน	313	1,039	3.32	0.92	0.846	พึงพอใจปานกลาง
2.3 แหล่งพลังงาน (ระบบไฟฟ้า)	289	886	3.07	0.94	0.874	พึงพอใจปานกลาง
2.4 แหล่งน้ำ (คุณภาพและปริมาณ)	299	917	3.07	1.01	1.022	พึงพอใจปานกลาง
2.5 การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย	300	807	2.69	1.06	1.131	พึงพอใจปานกลาง
2.6 การติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์/โทรศัพท์ และสื่อมวลชน : หนังสือพิมพ์ / วิทยุ)	300	999	3.33	1.09	1.185	พึงพอใจปานกลาง
3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว						
3.1 ที่พักอาศัย (คุณภาพและปริมาณ)	274	999	3.65	0.82	0.669	พึงพอใจมาก
3.2 ร้านขายสินค้าอุปโภค-บริโภคที่จำเป็น	310	1,045	3.37	0.89	0.797	พึงพอใจปานกลาง
3.3 ร้านขายของที่ระลึก	279	818	2.93	0.89	0.798	พึงพอใจปานกลาง
3.4 นันทนาการ/บันเทิงกีฬา	264	684	2.59	0.97	0.935	พึงพอใจปานกลาง
3.5 บริการข่าวสาร ความรู้ และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว	288	782	2.72	1.00	0.992	พึงพอใจปานกลาง
3.6 ระบบความปลอดภัย	302	966	3.20	1.02	1.037	พึงพอใจปานกลาง
4. ความพึงพอใจในภาพรวม	312	1,111	3.56	0.80	0.633	พึงพอใจมาก

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่หยิบยกมาพิจารณามี 7 ปัจจัยย่อย คือ สภาพหาดทรายและทะเล ภูเขา ภูมิอากาศ ชีวิตสัตว์ป่า ปะการังและธรรมชาติใต้ทะเล และป่าชายเลน ได้พบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ตามตารางที่ 5.34 พบว่า สภาพหาดทรายและทะเล สภาพภูเขา และสภาพภูมิอากาศได้รับความพึงพอใจมาก (3.81, 3.73 และ 4.11) เมื่อได้พิจารณาทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้งหมด พบว่านักท่องเที่ยวมีระดับความพึงพอใจปานกลางค่อนข้างสูง

2. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ที่หยิบยกมาพิจารณามี 6 ปัจจัยย่อย คือ ถนนภายในอุทยาน เส้นทางเดินเท้า แหล่งพลังงาน แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสาร ได้พบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจปานกลางค่อนข้างสูงใน 5 ปัจจัยย่อย มีเพียงการกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจปานกลางแต่ไปทางด้านน้อย (2.69) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูงเช่นกัน

3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยย่อยดังนี้คือ ที่พัก ร้านอาหารสินค้าอุปโภค-บริโภค ร้านขายของที่ระลึก นันทนาการ บริการข่าวสารความรู้และแนวปฏิบัติ และระบบความปลอดภัย ได้พบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจตามตารางที่ 5.34 พบว่า มีเพียงที่พักอาศัยทั้งด้านคุณภาพและปริมาณที่ได้รับความพึงพอใจมาก (3.65) ส่วนปัจจัยย่อยอื่นๆ ได้รับความพึงพอใจปานกลาง และการนันทนาการ บันเทิง และหรือกีฬาได้รับความพึงพอใจปานกลางค่อนข้างน้อย (2.59) ใน 6 ปัจจัยย่อย เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับปานกลาง

4. ความพึงพอใจในภาพรวม สำหรับการสำรวจสภาพความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยครั้งนี้ คณะวิจัยได้ให้นักท่องเที่ยวแสดงระดับความพึงพอใจที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยภาพรวมรวมไว้ด้วย พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถในภาพรวมมีระดับความพึงพอใจมาก (3.56)

จากปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย เมื่อนำมาเรียงลำดับความพึงพอใจ พบว่าปัจจัยทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และปัจจัยการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวตามลำดับ ดังนั้นคณะวิจัยจึงพอจะสรุปข้อมูลได้ว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ตีเหมาะสม และนักท่องเที่ยวพึงพอใจปานกลางค่อนข้างมาก แต่ทางอุทยานฯ ควรจะต้องมีการปรับปรุงทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพในปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว

ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

1. การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 149 คน (46.7%) ไม่ทราบว่า มีกฎระเบียบที่กำหนดโดยอุทยานฯ ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ แต่อีก 170 คน (53.3%) รับทราบข้อมูลดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 5.35

ตารางที่ 5.35 การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม

กฎระเบียบ	จำนวน (คน)	%
ไม่ทราบ	149	46.7
ทราบ	170	53.3
รวม	319	100.0

2. ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ในจำนวนนักท่องเที่ยว 170 คน ที่รับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ นั้น พบว่าได้รับทราบผ่านสื่อประเภทต่างๆ เพียงอย่างเดียวหรือมากกว่า โดยสามารถสรุปความถี่ของการรับทราบผ่านสื่อประเภทต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ป้ายประกาศ 141 ราย (82.9%) เจ้าหน้าที่ 59 ราย (34.7%) แผ่นพับและใบปลิว 37 ราย (21.8%) คู่มือและเอกสารแนะนำ 22 ราย (12.9%) หนังสือประกาศ 9 ราย (5.3%) อื่น ๆ 5 ราย (2.9%) มัคคุเทศก์ 4 ราย (2.4%) และเจ้าของเรือ 2 ราย (1.2%) ดังแสดงในตารางที่ 5.36

ตารางที่ 5.36 ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ประเภทของสื่อ	ความถี่ (ราย)	%
1. ป้ายประกาศ	141	82.9
2. เจ้าหน้าที่	59	34.7
3. แผ่นพับ/ใบปลิว	37	21.8
4. คู่มือ/เอกสารแนะนำ	22	12.9
5. หนังสือประกาศ	9	5.3
6. อื่นๆ (เพื่อน ชาวบ้านในพื้นที่)	5	2.9
7. มัคคุเทศก์	4	2.4
8. เจ้าของเรือ	2	1.2

3. การพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ

จากการสำรวจพบว่า ในระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ นักท่องเที่ยวทั้งพบเห็นและไม่พบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ได้แก่ อาชญากรรม การหลอกลวงเอาเปรียบ การค้าประเวณี การซื้อขายยาเสพติด แหล่งมั่วสุม และอื่นๆ ทั้งนี้โดยส่วนใหญ่ (91.5% - 99.7%) จะไม่พบเห็น ส่วนเหตุการณ์ที่นักท่องเที่ยวพบเห็นมากที่สุดคือ การหลอกลวงเอาเปรียบ จำนวน 27 ราย (8.5%) ดังแสดงในตารางที่ 5.37

ตารางที่ 5.37 การพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ

เหตุการณ์	พบเห็น		ไม่พบเห็น		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
1. อาชญากรรม (ปล้น/ลักขโมย/ทำร้ายร่างกาย)	17	5.3	302	94.7	319	100
2. การหลอกลวงเอาเปรียบ	27	8.5	292	91.5	319	100
3. การค้าประเวณี/โสเภณี	5	1.6	314	98.4	319	100
4. การซื้อขายยาเสพติด	11	3.4	308	96.6	319	100
5. แหล่งมั่วสุม	19	6.0	300	94.0	319	100
6. อื่นๆ (ผู้มาตั้งแคมป์ทำสกปรก)	1	0.3	318	99.7	319	100

4. การประสบเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

จากการสำรวจพบว่า ในระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (96.2%-100.0%) ไม่เคยประสบเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง ได้แก่ ถูกลักขโมยทรัพย์สิน ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกหลอกลวงเอาเปรียบ ถูกเสนอขายบริการทางเพศ ถูกเสนอขายยาเสพติด ถูกบีบบังคับซื้อบริการและสินค้า และอื่นๆ แต่ขณะเดียวกัน ก็ยังคงมีนักท่องเที่ยวประสบเหตุการณืข้างต้นด้วยตนเองบ้าง แต่เป็นส่วนน้อย ทั้งนี้เหตุการณ์ที่นักท่องเที่ยวประสบมากที่สุดคือ ถูกหลอกลวงเอาเปรียบ ซึ่งมีเพียง 12 ราย (3.8%) ดังแสดงในตารางที่ 5.38

ตารางที่ 5.38 การประสบเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

เหตุการณ์	ประสบ		ไม่ประสบ		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
1. ถูกลักขโมย/ลักทรัพย์/ทำร้ายร่างกาย	3	0.9	316	99.1	319	100
2. ถูกหลอกหลวง/เอาเปรียบ	12	3.8	307	96.2	319	100
3. ถูกเสนอขายบริการทางเพศ	-	-	319	100.0	319	100
4. ถูกเสนอขายยาเสพติด	2	0.6	317	99.4	319	100
5. ถูกบีบบังคับซื้อบริการและสินค้า	3	0.9	316	99.1	319	100
6. อื่นๆ	-	-	319	100.0	319	100

5. การพบเห็นสิ่งต่างๆ หรือการกระทำของบุคคลในระหว่างท่องเที่ยวในอุทยานฯ

ประเด็นของการปล่อยน้ำเสีย การตัดไม้ทำลายป่า การทำลายสัตว์น้ำ การขโมยปะการัง พันธุ์พืช สัตว์ป่า ผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (85.3%-97.5%) ไม่พบเห็นสิ่งเหล่านี้

ส่วนนักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง แห่ลงเสื่อมโทรม และการขโมยหิน เปลือกหอย ผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ (65.2%-74.0%) ไม่พบเห็นสิ่งเหล่านี้เช่นกัน

ขณะที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จำนวน 258 ราย (80.9%) พบเห็นขยะมูลฝอยระหว่างท่องเที่ยวในเขตอุทยานฯ ซึ่งมีสัดส่วนมากกว่านักท่องเที่ยวอีก 61 ราย (19.1%) ซึ่งไม่พบเห็นดังแสดงในตารางที่ 5.39

ตารางที่ 5.39 การพบเห็นสิ่งต่างๆ หรือการกระทำของบุคคลในระหว่างท่องเที่ยวในอุทยานฯ

สิ่งต่างๆ/การกระทำ	พบเห็น		ไม่พบเห็น		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
1. แห่ลงเสื่อมโทรม	99	31.0	220	69.0	319	100
2. ขยะมูลฝอย	258	80.9	61	19.1	319	100
3. นักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง	111	34.8	208	65.2	319	100
4. การปล่อยน้ำเสีย	47	14.7	272	85.3	319	100
5. การตัดไม้ทำลายป่า	13	4.1	306	95.9	319	100
6. การทำลายสัตว์น้ำ	40	12.5	279	87.5	319	100

ตารางที่ 5.39 (ต่อ)

สิ่งต่างๆ / การกระทำ	พบเห็น		ไม่พบเห็น		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
7. การขโมยปะการัง	36	11.3	283	88.7	319	100
8. การขโมยพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	8	2.5	311	97.5	319	100
9. การขโมยหิน/เปลือกหอย	83	26.0	236	74.0	319	100
10. อื่นๆ	1	0.3	318	99.7	319	100

6. ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวในอุทยานฯ

การสำรวจกำหนดให้นักท่องเที่ยวประเมินตนเองว่า การเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้นักท่องเที่ยวเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในระดับใดใน 6 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด และ 0 = ไม่ตอบ ซึ่งได้ผลสรุปจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด การสงวนสภาพธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า และการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ดังแสดงในตารางที่ 5.40

ตารางที่ 5.40 ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวในอุทยานฯ

สิ่งที่เรียนรู้	ระดับการเรียนรู้				
	จำนวน	รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน
1. ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด	312	1,149	3.68	0.773	0.597
2. ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า	299	967	3.23	0.862	0.744
3. วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ	299	980	3.28	0.934	0.872
4. การสงวนสภาพธรรมชาติ	295	987	3.35	0.963	0.928
5. การอนุรักษ์พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	287	893	3.11	0.962	0.925

7. ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวอุทยาน สิรินาถ

นักท่องเที่ยวได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาคาร์ท่องเที่ยวในอุทยานฯ รวมทั้งสิ้น 12 ประเด็น โดยประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ ขยะมูลฝอย (120 ราย) รองลงมาคือ ปัญหาสาธารณูปโภค (47 ราย) เรื่องสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (35 ราย) และปัญหาด้านความปลอดภัย (29 ราย) นอกจากนี้ยังมีปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ (26 ราย) ปัญหาร้านอาหาร (17 ราย) ปัญหานักท่องเที่ยว (11 ราย) ปัญหาที่พัก (9 ราย) ปัญหาเจ้าหน้าที่ (8 ราย) ปัญหาร้านค้าจำหน่ายสินค้า (5 ราย) ปัญหาการประชาสัมพันธ์ (4 ราย) และปัญหาท้องถิ่นมีผู้เสนอแนะน้อยที่สุด (3 ราย) ดังแสดงในตารางที่ 5.41

ตารางที่ 5.41 ข้อเสนอแนะของนักท่องเที่ยวในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวในอุทยาน สิรินาถ

ประเด็น	จำนวนผู้เสนอแนะ (ราย)
1. ปัญหาขยะมูลฝอย	120
2. สาธารณูปโภค	47
3. สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ	35
4. ความปลอดภัย	29
5. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ	26
6. ร้านอาหาร	17
7. นักท่องเที่ยว	11
8. ที่พัก	9
9. เจ้าหน้าที่	8
10. ร้านจำหน่ายสินค้า	5
11. การประชาสัมพันธ์	4
12. ท้องถิ่น	3

รายละเอียดของข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

1. ขยะมูลฝอย (มีผู้เสนอแนะรวม 120 ราย)

1) ควรปรับปรุงเรื่องความสะอาดของบริเวณ ทั้งบริเวณที่พัก และบริเวณหาดทราย (52)

2) เพิ่มถังขยะให้มากขึ้น (68)

2. สาธารณูปโภค (มีผู้เสนอแนะรวม 47 ราย)

- 1) อยากรให้มีที่อาบน้ำจัดแก่นักท่องเที่ยว แหล่งน้ำจัดไม่พอ (8)
- 2) อยากรให้มีห้องน้ำหลายๆ จุด น้ำใช้ในห้องน้ำ (11)
- 3) อยากรให้ปรับปรุงระบบไฟฟ้า (12)
- 4) ต้องการให้มีห้องสุขา และห้องน้ำในบริเวณที่ใกล้ชายหาดมากกว่าที่เป็นอยู่ (8)
- 5) เพิ่มจำนวนตู้โทรศัพท์สาธารณะ จำนวนไฟฟ้าให้แสงสว่างตามท้องถนน (8)

3. สิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (มีผู้เสนอแนะรวม 35 ราย)

- 1) อยากรให้ปูตัวหนอนให้ดูเรียบร้อย (1)
- 2) อยากรให้ปรับปรุงถนนหนทาง (11)
- 3) กำจัดสุนัขจรจัดไม่อยากรให้มารบกวนเจ้าหน้าที่ (4)
- 4) ไม่อยากรให้ก่อไฟริมชายหาดในช่วงการเดินเต่า (1)
- 5) ตัดแต่งต้นไม้ หญ้าที่ขึ้นรก (2)
- 6) ช่วยกันอนุรักษ์ธรรมชาติ (3)
- 7) ควรมีลานเล่นกีฬา มีเจ้าหน้าที่ดูแล (1)
- 8) มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ดีขึ้น โดยเฉพาะการเสียหายของสนทะเลในช่วง

ฤดูมรสุม (1)

- 9) ปรับปรุงสภาพการจราจรให้สะดวกขึ้น ขยายถนนให้กว้างขึ้น (9)
- 10) รักษาสภาพแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติให้คงอยู่ ไม่ให้มีการสร้างสิ่งก่อสร้าง

มาบดบังทัศนียภาพ (2)

4. ความปลอดภัย (มีผู้เสนอแนะรวม 29 ราย)

- 1) อยากรให้เจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยวมากขึ้น (13)
- 2) เด็กวัยรุ่นมั่วสุม (1)
- 3) ฝรั่งเศสขายยาเสพติดให้วัยรุ่น (1)
- 4) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมต่างๆ (3)
- 5) ไม่ทะเลาะวิวาทในอุทยานฯ (1)
- 6) ติดป้ายเตือนทะเลตรงไหนน้ำลึกห้ามเล่น (3)
- 7) กลุ่มคนที่มากินเหล้าแล้วส่งเสียงดัง (1)
- 8) เพิ่มความปลอดภัยภายในบริเวณให้มากขึ้น เช่น ให้มีป้อมตำรวจ (6)

5. สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ (มีผู้เสนอแนะรวม 26 ราย)

- 1) อยากรให้มีเก้าอี้นั่งตามชายหาดมากขึ้น ที่นั่งพักผ่อนมากขึ้น (6)
- 2) อยากรให้ลดค่าบริการ 20 บาท อยากรให้ถูกกว่านี้ (1)

- 3) อยากให้ให้จัดสถานที่รับประทานอาหารให้เป็นระเบียบ (1)
- 4) อยากให้จัดลานจอดรถให้เป็นระเบียบ (1)
- 5) อยากให้มีต้นไม้ดอกไม้ตามข้างทางมากขึ้นจะได้ดูสวยงาม (1)
- 6) การติดต่อสื่อสาร โทรศัพท์ สิ่งอำนวยความสะดวก (7)
- 7) เพิ่มจำนวนป้ายเตือนจุดอันตรายต่างๆ ในอุทยานฯ ให้มากขึ้น (1)
- 8) เพิ่มบริการทั้งการเดินทางทั้งทางบกและทางเรือ (1)
- 9) ควรเพิ่มจำนวนสถานที่นั่งพักผ่อนบริเวณชายหาดให้มากขึ้น มีสถานที่ให้
เด็กเล่น (5)
- 10) ปรับปรุงทางเดินจากบริเวณจากที่พักไปยังชายหาดให้มีสภาพดีขึ้น (1)
- 11) ควรมีเส้นทางชมธรรมชาติ เช่น เส้นทางจักรยาน (1)

6. ร้านอาหาร (มีผู้เสนอแนะรวม 17 ราย)

- 1) ไม่อยากให้มีร้านค้ามากเพราะดูไม่เป็นธรรมชาติ ไม่เป็นระเบียบ (6)
- 2) อยากให้ร้านอาหารมีความสะอาดมากกว่านี้ (3)
- 3) ควรจัดระเบียบร้านอาหาร (6)
- 4) เพิ่มจำนวนร้านค้าในอุทยานฯ ให้มากขึ้น (1)
- 5) ลดจำนวนร้านอาหารในอุทยานฯ ให้น้อยลง (1)

7. นักท่องเที่ยว (มีผู้เสนอแนะรวม 11 ราย)

- 1) การบริการข้อมูลนักท่องเที่ยว (1)
- 2) ปรับปรุงการต้อนรับแก่นักท่องเที่ยวให้ดีกว่านี้ (4)
- 3) รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ เพิ่มขึ้น (5)
- 4) ควรปรับปรุงเรื่องการจับขี้ยานพาหนะในอุทยานฯ ให้มีระเบียบมากขึ้น (1)

8. ที่พัก (มีผู้เสนอแนะรวม 9 ราย)

- 1) อยากให้ปรับปรุงที่พักให้สะอาดกว่านี้ (1)
- 2) อยากให้มีที่พักสำหรับนักท่องเที่ยวให้มากขึ้น (3)
- 3) ควรจัดระเบียบที่พักให้ดูดีกว่าที่เป็นอยู่ (2)
- 4) ปรับสภาพห้องพักให้ดีขึ้น เพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ในห้องพัก (3)

9. เจ้าหน้าที่ (มีผู้เสนอแนะรวม 8 ราย)

- 1) อยากให้เจ้าหน้าที่กันเป็นเขตสงวนปะการังไว้ ไม่ทำลาย (4)
- 2) เพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ให้มีความรู้มากขึ้น (4)

10. ร้านจำหน่ายสินค้า (มีผู้เสนอแนะรวม 5 ราย)

- 1) ควรจะขายสินค้าให้ลูกค้าในราคายุติธรรม ไม่เอาเปรียบ (5)

11. การประชาสัมพันธ์ (มีผู้เสนอแนะรวม 4 ราย)

- 1) อยากให้มีแผ่นป้ายโฆษณาสถานที่ท่องเที่ยว (3)
- 2) เพิ่มกิจกรรมในบริเวณชายหาดให้มากขึ้น (1)

12. ท้องถิ่น (มีผู้เสนอแนะรวม 3 ราย)

- 1) ควรมีที่ให้ศึกษามากกว่านี้ (1)
- 2) รู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกัน (1)
- 3) เพิ่มการสนับสนุนกิจกรรมในด้านการเข้าค่ายของนักเรียนให้มากขึ้น (1)

8. ค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายให้กับอุทยานฯ ในการเข้าไปเที่ยวในอุทยานฯ

ปัจจุบันอุทยานฯ เก็บค่าธรรมเนียมการเข้าไปเที่ยวในเขตอุทยานฯ จากนักท่องเที่ยวชาวไทยคนละ 20 บาท ดังนั้น คณะวิจัยจึงได้ทำการสำรวจเพื่อทราบถึงความเต็มใจของนักท่องเที่ยวที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าวในอัตราเดิม หรือเพิ่มขึ้น พบว่า นักท่องเที่ยวเต็มใจจะจ่ายในอัตราเดิมมากถึง 216 ราย (67.7%) ขณะที่นักท่องเที่ยวที่เต็มใจจะจ่ายเพิ่มขึ้นกว่าเดิมมีเพียง 103 ราย (32.3%) ทั้งนี้ จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงตั้งแต่ 25 บาท – 500 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.57 บาท โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 50.54 และ 2,554.14 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5.42

ตารางที่ 5.42 ค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายให้กับอุทยานฯ ในการเข้าไปเที่ยวในอุทยานฯ

ค่าธรรมเนียมที่ยินดีจ่าย	ราย	%
1. ยินดีจ่าย 20 บาทเท่าเดิม	216	67.7
2. ยินดีจ่ายมากกว่า 20 บาท	103	32.3
รวม	319	100.0

9. เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม 20 บาทเท่าเดิม

ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการจ่ายค่าธรรมเนียม 20 บาทเท่าเดิมนั้น คณะวิจัยได้เปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวระบุเหตุผลต่างๆ ได้มากกว่า 1 ข้อ ได้ข้อสรุปว่า เหตุผลที่นักท่องเที่ยวระบุมากที่สุดคือ ไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ ดีขึ้น จำนวน 113 ราย (52.3%) รองลงมาคือ เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ จำนวน 80 ราย (37.0%) ส่วนอีก 2 เหตุผลคือ อยากจะจ่ายเพิ่มแต่มีเงินจำกัด และถึงอย่างไรก็จะมีกรปรับปรุงอยู่ดี มีสัดส่วนเท่ากันคือ จำนวน 19 ราย (8.8%) ดังแสดงในตารางที่ 5.43

ตารางที่ 5.43 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม 20 บาทเท่าเดิม

ค่าธรรมเนียมที่ยินดีจ่าย	ราย	%
1. ไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ คีชีน	113	52.3
2. เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ	80	37.0
3. อยากจ่ายเพิ่ม แต่มีเงินจำกัด	19	8.8
4. ถึงอย่างไรก็จะมีการปรับปรุงอยู่ดี	19	8.8
5. อื่นๆ	12	5.6

10. เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 20 บาท

ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 20 บาทนั้น คณะวิจัยได้เปิดโอกาสให้ระบุเหตุผลต่างๆ ได้มากกว่า 1 ข้อ ได้ข้อสรุปว่า เหตุผลที่นักท่องเที่ยวระบุมากที่สุดคือ อยากให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ จำนวน 64 ราย (62.1%) รองลงมาคือ ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป จำนวน 37 ราย (35.9%) ดังแสดงในตารางที่ 5.44

ตารางที่ 5.44 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 20 บาท

เหตุผล	ราย	%
1. อยากให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ	64	62.1
2. ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป	37	35.9
3. อื่นๆ	2	1.9

ส่วนที่ 2 ข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. เพศ

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวตอบแบบสอบถามเป็นหญิง 27 คน (28.7%) และเป็นชาย 67 คน (71.3%) ดังแสดงในตารางที่ 5.45

ตารางที่ 5.45 เพศ

เพศ	จำนวน (คน)	%
ชาย	67	71.3
หญิง	27	28.7
รวม	94	100.0

2. อายุ

จากจำนวนนักท่องเที่ยว 94 คน การสำรวจพบว่า มีอายุแตกต่างกันดังนี้ อายุต่ำกว่า 20 ปี 3 คน (3.2%) อายุระหว่าง 20-29 ปี 27 คน (28.7%) อายุระหว่าง 30-39 ปี 36 คน (38.3%) อายุ 40-49 ปี 18 คน (19.1%) อายุ 50-59 ปี 8 คน (8.5%) และอายุ 60 ปีขึ้นไป 2 คน (2.1%) ดังแสดงในตารางที่ 5.46

ตารางที่ 5.46 อายุ

อายุ	จำนวน (คน)	%
ต่ำกว่า 20 ปี	3	3.2
20-29 ปี	27	28.7
30-39 ปี	36	38.3
40-49 ปี	18	19.1
50-59 ปี	8	8.5
60 ปีขึ้นไป	2	2.1
รวม	94	100.0

3. อาชีพ

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวมีอาชีพหลากหลายและสามารถสรุปตามความถี่ของอาชีพ โดยเรียงจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ส่วนใหญ่เป็นพนักงานบริษัทเอกชน 31 ราย (33.0%) เจ้าของธุรกิจหรือธุรกิจส่วนตัว 23 ราย (24.5%) นักเรียนหรือนักศึกษา 14 ราย (14.9%) รับจ้าง 13 ราย (13.8%) รับราชการและรัฐวิสาหกิจ 5 ราย (5.3%) แม่บ้าน 4 ราย (4.3%) ข้าราชการเกษียณ 2 ราย (2.1%) และอื่นๆ 2 ราย (2.1%) ดังแสดงในตารางที่ 5.47

ตารางที่ 5.47 อาชีพ

อาชีพ	จำนวน (คน)	%
พนักงานบริษัทเอกชน	31	33.0
เจ้าของธุรกิจ/ธุรกิจส่วนตัว	23	24.5
นักเรียน/นักศึกษา	14	14.9
รับจ้าง	13	13.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	5	5.3
แม่บ้าน	4	4.3
ข้าราชการเกษียณ	2	2.1
อื่นๆ	2	2.1
รวม	94	100.0

4. สมาชิกในครอบครัว (รวมผู้ตอบแบบสอบถามด้วย)

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวอาศัยอยู่ในครอบครัวที่มีขนาดแตกต่างกัน และส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดเล็ก ซึ่งมีสมาชิกระหว่าง 1-3 คน จำนวน 56 ราย (59.6%) อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดกลาง ซึ่งมีสมาชิกระหว่าง 4-6 คน จำนวน 32 ราย (34.0%) และอาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดใหญ่ ซึ่งมีสมาชิกระหว่าง 7-9 คน จำนวน 6 ราย (6.4%) ดังแสดงในตารางที่ 5.48

ตารางที่ 5.48 สมาชิกในครอบครัว

จำนวนสมาชิก	จำนวน (คน)	%
1-3 คน	56	59.6
4-6 คน	32	34.0
7-9 คน	6	6.4
รวม	94	100.0

5. ระดับการศึกษา

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับการศึกษาหลายระดับ โดยสามารถสรุปความถี่ของระดับการศึกษาจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ปริญญาตรี 60 ราย (63.8%) ปริญญาโท 17 ราย (18.1%) ปวส. หรือ ปวช. หรือ ปวท. 9 ราย (9.6%) มัธยมศึกษา 3 ราย (3.2%) ปริญญาเอก 2 ราย (2.1%) ประถมศึกษา 1 ราย (1.1%) ไม่ได้เรียนหนังสือ 1 ราย (1.1%) และอื่นๆ 1 ราย (1.1%) ดังแสดงในตารางที่ 5.49

ตารางที่ 5.49 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	%
ปริญญาตรี	60	63.8
ปริญญาโท	17	18.1
ปวส. ปวช. ปวท.	9	9.6
มัธยมศึกษา	3	3.2
ปริญญาเอก	2	2.1
ประถมศึกษา	1	1.1
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1	1.1
อื่นๆ	1	1.1
รวม	94	100.0

6. ระดับรายได้ทั้งหมดต่อเดือน

จากการสำรวจรายได้ต่อเดือนของนักท่องเที่ยวพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 2,000 เหรียญสหรัฐ 14 คน (14.9%) 2,001-3,000 เหรียญสหรัฐ 12 คน (12.8%) 3,001-4,000 เหรียญสหรัฐ 13 คน (13.8%) 4,001-5,000 เหรียญสหรัฐ 17 คน (18.1%) 5,001-6,000 เหรียญสหรัฐ 10 คน (10.6%) 6,001-7,000 เหรียญสหรัฐ 7 คน (7.4%) 7,001-8,000 เหรียญสหรัฐ 5 คน (5.3%) 8,001-9,000 เหรียญสหรัฐ 8 คน (8.5%) 9,001-10,000 เหรียญสหรัฐ 3 คน (3.2%) และมากกว่า 100,000 เหรียญสหรัฐ 5 คน (5.3%) ดังแสดงในตารางที่ 5.50

ตารางที่ 5.50 รายได้ทั้งหมดต่อเดือน (เหรียญสหรัฐ)

รายได้	จำนวน (คน)	%
น้อยกว่า 2,000	14	14.9
2,001-3,000	12	12.8
3,001-4,000	13	13.8
4,001-5,000	17	18.1
5,001-6,000	10	10.6
6,001-7,000	7	7.4
7,001-8,000	5	5.3
8,001-9,000	8	8.5
9,001-10,000	3	3.2
มากกว่า 100,000	5	5.3
รวม	94	100.0

7. การเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ

จากการสำรวจจากนักท่องเที่ยวจำนวน 94 ราย พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งหมด 100% ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ

ตอนที่ 2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถได้อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต 27 ราย (28.7%) และนอกจังหวัดภูเก็ต 67 ราย (71.3%) จากนักท่องเที่ยวทั้งหมด 94 ราย

2.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตและได้เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ มีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการเดินทาง

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (92.6%) เดินทางมาเพื่อพักผ่อน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.51

ตารางที่ 5.51 วัตถุประสงค์ในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
ที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

วัตถุประสงค์	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
พักผ่อน	25	92.6
ศึกษารวมชาติ	1	3.7
ไม่ได้ตั้งใจมา	1	3.7
รวม	27	100.0

2. การแวะเที่ยวที่อื่นนอกเหนือจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ข้อมูลจากการสอบถามพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ตไม่ได้แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น 16 ราย (59.3%) และแวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น 11 ราย (40.7%) ก่อนจะเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

กรณีที่นักท่องเที่ยวได้แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่นก่อนเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้สอบถามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวว่าได้ให้ความสำคัญต่อการมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างไร พบว่าส่วนใหญ่ (63.6%) ให้ความสำคัญร้อยละ 51-75 ที่เหลือ (27.3% และ 9.1%) ให้ความสำคัญเพียงร้อยละ 1-25 และ 26-50 ตามลำดับ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.52

ตารางที่ 5.52 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1-25%	3	27.3
26-50%	1	9.1
51-75%	7	63.6
76-100%	-	-
รวม	11	100.0

3. ระยะเวลาที่ใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (44.5%) จะใช้เวลาในอุทยานแห่งชาติสิรินาถครึ่งวัน รองลงมา (40.7%) หนึ่งวัน มากกว่า 2 คืน (11.1%) และ 3 วัน 2 คืน (3.7%) ดังข้อมูลในตารางที่ 5.53

ตารางที่ 5.53 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
ครึ่งวัน	12	44.5
1 วัน	11	40.7
มากกว่า 2 คืน	3	11.1
3 วัน 2 คืน	1	3.7
รวม	27	100.0

4. ประเภทของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ตระบุว่าส่วนใหญ่ (74.1%) เป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป รองลงมา (14.8%) เป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.54

ตารางที่ 5.54 ประเภทของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
นักท่องเที่ยวทั่วไป	20	74.1
นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	4	14.8
ไม่สามารถระบุได้	3	11.1
รวม	27	100.0

5. ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตและได้เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่วนใหญ่ (51.9%) มากับเพื่อน รองลงมา (25.9%) มาคนเดียว และเดินทางมากับครอบครัว (22.2%) ดังข้อมูลในตารางที่ 5.55

ตารางที่ 5.55 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
มากับกลุ่มเพื่อน	14	51.9
มาคนเดียว	7	25.9
มากับครอบครัว	6	22.2
รวม	27	100.0

6. การเดินทางและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ทำนกออยู่ในภูเก็ตได้เสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถทั้งเที่ยวมาและเที่ยวกลับ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.56

ตารางที่ 5.56 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

ค่าใช้จ่าย	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เที่ยวมาต่อคน	200	30	97.92	47.46
เที่ยวกลับต่อคน	200	50	95.83	47.17

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต ซึ่งเดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับใกล้เคียงกัน โดยค่าใช้จ่ายในการเดินทางจะอยู่ระหว่าง 95-100 บาทต่อคน ทั้งนี้คำนวณจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 24 ราย ที่ยินดีให้ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

เมื่อพิจารณาวิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง พบว่าส่วนใหญ่ (51.9%) จะเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว รองลงมา (14.8%) เดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว นอกจากนั้นจะเดินทางโดยวิธีอื่นคิดเป็นร้อยละที่เท่ากัน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.57

ตารางที่ 5.57 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
รถยนต์ส่วนตัว	14	51.9
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	4	14.8
รถจักรยานยนต์รับจ้าง	3	11.1
รถประจำทาง	3	11.1
อื่นๆ ได้แก่ เดิน/จักรยาน	3	11.1
รวม	27	100.0

เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของวิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางแต่ละวิธี พบว่ากรณีเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว จะใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเท่ากับทั้งเที่ยวมาคือ 109.33 บาทต่อคน ส่วนเที่ยวกลับคือ 109 บาทต่อคน การเดินทางโดยรถประจำทางเฉลี่ยเท่ากับ 50 บาทต่อคน แต่การเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว และรถจักรยานยนต์รับจ้างเที่ยวมาและเที่ยวกลับมีความแตกต่างกันเล็กน้อย ดังข้อมูลในตารางที่ 5.58

ตารางที่ 5.58 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางโดยเฉลี่ยแยกตามวิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

วิธีการเดินทาง	ค่าเดินทางโดยเฉลี่ย (บาท/คน)	
	เที่ยวมา	เที่ยวกลับ
รถยนต์ส่วนตัว	109.33	109
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	60.00	50
รถจักรยานยนต์รับจ้าง	126.67	120
รถประจำทาง	50.00	50

2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จำนวน 67 ราย ดังข้อมูลในตารางที่ 5.59

ตารางที่ 5.59 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ภูมิภาค	จำนวนประเทศ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
ยุโรป	7	27	40.3
อเมริกาเหนือ	3	17	25.4
ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์	2	4	6.0
เอเชีย	3	4	6.0
แอฟริกา	1	1	1.5
กรุงเทพมหานคร และจังหวัดอื่น	1	14	20.8
รวม	17	67	100.0

ข้อมูลจากตารางที่ 4.59 แสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต และได้เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถมาจากทั่วภูมิภาคของโลกและจากหลากหลายประเทศ โดยส่วนใหญ่ (40.3%) จะมาจากยุโรป รองลงมา (25.4%) มาจากอเมริกาเหนือ มีนักท่องเที่ยว 14 รายที่ไม่ได้ระบุสัญชาติ แต่เดินทางมาจากกรุงเทพมหานครและจังหวัดอื่นในภาคใต้

1. วัตถุประสงค์ในการเดินทาง

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (85.0%) จะเดินทางมาเพื่อพักผ่อน และรองลงมา (6.0%) เพื่อศึกษาธรรมชาติ และ 4.5% มาเพื่อการประชุม ดังข้อมูลในตารางที่ 5.60

ตารางที่ 5.60 วัตถุประสงค์ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

วัตถุประสงค์	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
พักผ่อน	57	85.0
ศึกษาธรรมชาติ	4	6.0
นันทนาการ	2	3.0
ประชุม	3	4.5
ไม่ตั้งใจมา	1	1.5
รวม	67	100.0

2. การแวะเที่ยวที่อื่นนอกจากจังหวัดภูเก็ต

เมื่อถามนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการแวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่นนอกจากจังหวัดภูเก็ต พบว่าได้แวะพักในที่อื่น 44 ราย (65.7%) และไม่ได้แวะพัก 23 ราย (34.3%)

กรณีที่นักท่องเที่ยวได้แวะพักในที่อื่นนอกจากจังหวัดภูเก็ต ได้สอบถามว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญต่อการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตอย่างไร พบว่าส่วนใหญ่ (43.2%) ให้ความสำคัญร้อยละ 51-75 รองลงมา (25.0%) ให้ความสำคัญร้อยละ 76-100 ดังข้อมูลในตารางที่ 5.61

ตารางที่ 5.61 ความสำคัญของการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1-25%	5	11.4
26-50%	9	20.4
51-75%	19	43.2
76-100%	11	25.0
รวม	44	100.0

3. ระยะเวลาที่ใช้ในจังหวัดภูเก็ต

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ (62.6%) ใช้เวลาในจังหวัดภูเก็ตมากกว่า 3 วัน 2 คืน รองลงมา (25.4%) ใช้เวลาในภูเก็ต 3 วัน 2 คืน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.62

ตารางที่ 5.62 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตใช้ในจังหวัดภูเก็ต

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1 วัน ไม่ค้างคืน	5	7.5
2 วัน 1 คืน	3	4.5
3 วัน 2 คืน	17	25.4
มากกว่า 2 คืน	42	62.6
รวม	67	100.0

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ซึ่งเดินทางมาจากที่อื่นว่า ได้แวะพักในสถานที่อื่นในจังหวัดภูเก็ตนอกเหนือจากที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถหรือไม่ พบว่า 50 ราย (74.6%) ได้แวะพัก และมีเพียง 17 ราย (25.4%) ไม่ได้แวะพัก

กรณีที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้แวะพักในสถานที่อื่นในจังหวัดภูเก็ตนอกจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ได้สอบถามต่อไปว่านักท่องเที่ยวให้ความสำคัญในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างไร พบว่าส่วนใหญ่ (34.0%) ให้ความสำคัญร้อยละ 26-50 รองลงมา (26.0%) ให้ความสำคัญร้อยละ 51-75 ดังข้อมูลในตารางที่ 5.63

ตารางที่ 5.63 ความสำคัญของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ระดับความสำคัญ	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
1-25%	10	20.0
26-50%	17	34.0
51-75%	13	26.0
76-100%	10	20.0
รวม	50	100.0

4. ระยะเวลาที่ใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศทั้ง 67 ราย ว่าใช้เวลาในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถนานเท่าใด พบว่าส่วนใหญ่ (35.8%) ใช้เวลาหนึ่งวัน รองลงมา (29.9%) ใช้เวลาครึ่งวัน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.64

ตารางที่ 5.64 ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตใช้ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ระยะเวลา	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
ครึ่งวัน	20	29.9
1 วัน	24	35.8
2 วัน 1 คืน	8	11.9
3 วัน 2 คืน	6	9.0
มากกว่า 2 คืน	9	13.4
รวม	67	100.0

5. ประเภทของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต ระบุว่าเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป 49 ราย คิดเป็น 73.1% รองลงมาเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ 11 ราย คิดเป็น 16.4% ดังข้อมูลในตารางที่ 5.65

ตารางที่ 5.65 ประเภทของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
นักท่องเที่ยวทั่วไป	49	73.1
นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	11	16.4
ไม่สามารถระบุได้	7	10.5
รวม	67	100.0

6. ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต ได้เดินทางมาจังหวัดภูเก็ต โดยส่วนใหญ่ (38.8%) จะเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน 34.3% มาคนเดียว และ 22.4% มากับครอบครัว ดังข้อมูลในตารางที่ 5.66

ตารางที่ 5.66 ลักษณะการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
มากับกลุ่มเพื่อน	26	38.8
มาคนเดียว	23	34.3
มากับครอบครัว	15	22.4
อื่นๆ	3	4.5
รวม	67	100.0

สำหรับวิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต พบว่าส่วนใหญ่ (59.7%) จะเดินทางโดยเครื่องบิน รองลงมา (14.9%) เดินทางโดยรถบัสประจำทาง ทั้งเที่ยวไปและเที่ยวกลับ โดยมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ย ดังข้อมูลในตารางที่ 5.67

ตารางที่ 5.67 วิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัด
ภูเก็ต ในการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ต

วิธีการเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ย (บาท/คน)	
			เที่ยวมา	เที่ยวกลับ
เครื่องบิน	40	59.7	3,942.75	3,942.75
รถโดยสารประจำทาง	10	14.9	428.60	428.60
รถไฟ	6	9.0	600.00	600.00
รถยนต์ส่วนตัว	6	9.0	633.33	633.30
รถแท็กซี่/รถตู้ประจำทาง	4	5.9	250.00	250.00
อื่นๆ	1	1.5	500.00	500.00
รวม	67	100.0	2,644.55	2,644.55

ข้อมูลเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ต เมื่อเดินทางไปจังหวัดภูเก็ต โดยถือว่าเริ่มต้นจากกรุงเทพมหานครหรือจังหวัดอื่นในประเทศไทย ไม่รวมค่าใช้จ่ายในการเดินทางจากต่างประเทศเข้ามาประเทศไทย พบว่าค่าเฉลี่ยทั้งเที่ยวมาและเที่ยวกลับเท่ากัน คือ 2,644.55 บาทต่อคน โดยที่การเดินทางโดยเครื่องบินจะเสียค่าใช้จ่ายสูงสุด

7. การเดินทางและค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตไปยังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

จากการสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้เดินทางไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่าค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเที่ยวมาเท่ากับ 167.20 บาทต่อคน เที่ยวกลับ 167.84 บาทต่อคน ค่าใช้จ่ายในการเดินทางนี้คำนวณจากนักท่องเที่ยว 59 ราย จาก 67 ราย ที่ยินดีให้ข้อมูล ดังข้อมูลในตารางที่ 5.68

ตารางที่ 5.68 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ค่าใช้จ่าย	สูงสุด (บาท)	ต่ำสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
เที่ยวมาต่อคน	1,000	20	167.20	199.45
เที่ยวกลับต่อคน	1,000	20	167.84	201.20

เมื่อพิจารณาวิธีการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไปอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่วนใหญ่ (40.3%) จะใช้รถจักรยานยนต์รับจ้าง รองลงมา (29.8%) จะใช้รถโดยสารประจำทาง ดังข้อมูลในตารางที่ 5.69

ตารางที่ 5.69 วิธีการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

การเดินทาง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
รถจักรยานยนต์รับจ้าง	25	42.37
รถประจำทาง	19	32.20
รถยนต์ส่วนตัว	10	16.95
รถจักรยานยนต์ส่วนตัว	3	5.09
อื่นๆ เช่น เดินเท้า/จักรยาน	2	3.39
รวม	59	100.0

เมื่อพิจารณาเฉพาะการเดินทางโดยรถจักรยานยนต์รับจ้าง และรถประจำทาง ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้ในการเดินทางมากที่สุด พบว่าการเดินทางโดยรถจักรยานยนต์รับจ้าง จะเสียค่าใช้จ่ายเที่ยวมาโดยเฉลี่ย 124.40 บาทต่อคน เทียบกลับเฉลี่ย 125.00 บาทต่อคน ขณะที่การเดินทางโดยรถประจำทางเที่ยวมาเฉลี่ย 111.84 บาทต่อคน เทียบกลับเฉลี่ย 108.53 บาทต่อคน ส่วนรถยนต์ส่วนตัวเที่ยวไปเฉลี่ย 260.00 บาทต่อคน เทียบกลับเฉลี่ย 325.00 บาทต่อคน

2.3 ค่าใช้จ่ายช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ใน-นอกจังหวัดภูเก็ต

1. ค่าที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวนทั้งหมด 94 คน มีนักท่องเที่ยวที่ไม่ได้พักค้างคืนจำนวน 71 คน (75.5%) และพักค้างคืน 23 คน (24.5%) โดยมีนักท่องเที่ยวจำนวน 21 คน จ่ายค่าห้องพักค่าสูงสุด 100 บาท สูงสุด 7,400 บาท และจ่ายค่าเช่าห้องพักเฉลี่ยคนละ 1,210 บาท ส่วนนักท่องเที่ยวจำนวน 2 คน จ่ายค่าเช่าเตียงที่ค่าสูงสุด 20 บาท สูงสุด 100 บาท และจ่ายค่าเช่าเตียงเฉลี่ยคนละ 60 บาท แสดงว่าค่าใช้จ่ายสำหรับค่าห้องพักอาจจะเป็นการเช่าห้องพักกับอุทยานแห่งชาติสิรินาถและที่พักของเอกชนที่อยู่บริเวณติดกับอุทยานฯ ส่วนการเช่าเตียงที่สามารถเช่าจากอุทยานฯ หรือนำเตียงมาเองและกางไว้ในที่ซึ่งกำหนดให้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5.70

ตารางที่ 5.70 ค่าเช่าที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	ต่ำสุด (บาท)	สูงสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าห้องพัก	21	100	7,400	1,210.48	1,516.23
ค่าเช่าเต็นท์	2	20	100	60.00	56.57

2. ค่าอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้จ่ายค่าอาหาร ทั้งโดยการทำอาหารเอง จำนวน 8 คน ค่าอาหารเฉลี่ยคนละ 278 บาทต่อวัน และซื้ออาหารจำนวน 86 คน เฉลี่ยคนละ 306 บาทต่อวัน ดังข้อมูลในตารางที่ 5.71

ตารางที่ 5.71 ค่าอาหารของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ประเภท	จำนวนนักท่องเที่ยว	ต่ำสุด (บาท)	สูงสุด (บาท)	เฉลี่ย (บาท)	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ทำอาหารเอง	8	50	800	277.50	315.36
ซื้อ	86	100	1,500	305.58	235.27

3. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

จากข้อมูลพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไม่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าเช่าเก้าอี้ชายหาด ค่าของที่ระลึก และค่าอุปกรณ์ดำน้ำระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

2.4 สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม

1. สถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 94 คน ได้เข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังข้อมูลในตารางที่ 5.72

ตารางที่ 5.72 สถานที่ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

สถานที่ท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว	ความถี่มากเป็นลำดับที่
หาดในยาง	84	1
หาดในทอน	26	2
แนวปะการัง หาดในยาง	15	3
หาดไม้ขาว	12	4
ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	11	5
หาดทรายแก้ว	9	6
ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	8	7
อ่าวหินกรวย	6	8
แนวปะการังไม้ขาว	5	9
อ่าวทุ่งหนุง แหลมปอ	4	10
ป่าชายเลนคลองท่าหยิด	3	11
ป่าชายหาด ค่ายลูกเสือ	2	12
แนวปะการังแหลมไสครู แหลมสน อ่าวตอ	1	13
เขาไสครู	1	13
เกาะแวว	1	13
เกาะทะ	1	13
เขาม่วง	-	17

2. กิจกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ข้อมูลในตารางที่ 5.73 แสดงถึงกิจกรรมท่องเที่ยวต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้เข้าร่วมในระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตารางที่ 5.73 กิจกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

กิจกรรมท่องเที่ยว	จำนวนนักท่องเที่ยว	ความถี่มากเป็นลำดับที่
การเดินเล่นชายหาด	88	1
ว่ายน้ำ	71	2
ชมทิวทัศน์	60	3
นอนเล่น	54	4
ถ่ายรูป	45	5
ทานอาหารบริเวณชายหาด	40	6
ชมพระอาทิตย์ตกดิน	30	7
ซื้อของที่ระลึก	16	8
ดำน้ำดูปะการัง	14	9
เดินป่า	9	10
ตั้งแคมป์	7	11
หาความรู้ในการท่องเที่ยว	3	12
นั่งเรือดูปะการัง	-	13
ตกปลา	-	13

3. จำนวนครั้งของการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยว

ชาวต่างประเทศในฤดูกาลที่ผ่านมา

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในฤดูกาลท่องเที่ยวที่ผ่านมา (พฤศจิกายน 2544-พฤษภาคม 2545) จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 94 คน พบว่ามีผู้เดินทางสูงสุด 10 ครั้ง ต่ำสุด 1 ครั้ง และเฉลี่ย 1.67 ครั้ง โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 1.81

4. ความคาดหมายว่าจะเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยว

ชาวต่างประเทศในฤดูกาลหน้า

เมื่อสอบถามนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถึงโอกาสที่จะกลับมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในฤดูกาลหน้า พบว่าจะมาอีก 39.4% จะไม่มา 3.2% และไม่แน่ใจ 57.4% ดังข้อมูลในตารางที่ 5.74

ตารางที่ 5.74 ความคาดหวังของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการเดินทางมาอุทยานแห่งชาติ
สิรินธรในฤดูกาลหน้า

ความคาดหวัง	จำนวนนักท่องเที่ยว	%
จะมาอีก	37	39.4
จะไม่มา	3	3.2
ไม่แน่ใจ	54	57.4
รวม	94	100.0

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจ

คณะวิจัยได้ทำการสำรวจสภาพความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 94 คน โดยให้นักท่องเที่ยวแสดงระดับความพึงพอใจ 6 ระดับ คือ 5 = พึงพอใจมากที่สุด 4 = พึงพอใจค่อนข้างมาก 3 = พึงพอใจปานกลาง 2 = พึงพอใจค่อนข้างน้อย 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด และ 0 = ไม่ตอบและหรือไม่ได้ไปท่องเที่ยวและไม่ได้ใช้บริการ ทั้งนี้คณะวิจัยจะไม่นำคำตอบที่เป็นศูนย์มาพิจารณาในการคำนวณผลและแปลความหมาย เพราะถือว่านักท่องเที่ยวมิได้แสดงความคิดเห็นในข้อนี้ สิ่งที่น่ามาเป็นปัจจัยของการวัดความพึงพอใจ ได้แก่

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ
2. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว
3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว
4. ความพึงพอใจในภาพรวม

ดังมีรายละเอียดตามตารางที่ 5.75

ตารางที่ 5.75 ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ปัจจัย	จำนวน	รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าความแปรปรวน	ความหมาย
1. ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ						
1.1 สภาพหาดทรายและทะเล	92	371	4.03	0.731	0.537	พึงพอใจมาก
1.2 สภาพภูเขา	75	256	3.41	0.823	0.678	พึงพอใจปานกลาง
1.3 สภาพภูมิอากาศ	86	345	4.01	0.861	0.741	พึงพอใจมาก
1.4 สภาพชีวิตสัตว์ป่า	56	152	2.71	0.909	0.826	พึงพอใจปานกลาง
1.5 สภาพปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล	50	154	3.08	1.085	1.177	พึงพอใจปานกลาง
1.6 สภาพป่าชายเลน	64	221	3.45	0.853	0.728	พึงพอใจปานกลาง
2. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว						
2.1 ถนนภายในอุทยาน	91	298	3.27	0.731	0.535	พึงพอใจปานกลาง
2.2 เส้นทางเดินเท้า	81	262	3.23	0.729	0.532	พึงพอใจปานกลาง
2.3 แหล่งพลังงาน (ระบบไฟฟ้า)	80	270	3.38	0.919	0.845	พึงพอใจปานกลาง
2.4 แหล่งน้ำ (คุณภาพและปริมาณ)	81	244	3.01	0.783	0.612	พึงพอใจปานกลาง
2.5 การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย	84	201	2.39	0.932	0.868	พึงพอใจน้อย
2.6 การติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์/โทรศัพท์ และสื่อมวลชน : หนังสือพิมพ์/วิทยุ)	82	258	3.15	0.788	0.620	พึงพอใจปานกลาง
3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว						
3.1 ที่พักอาศัย (คุณภาพและปริมาณ)	74	264	3.57	0.643	0.413	พึงพอใจมาก
3.2 ร้านขายสินค้าอุปโภค-บริโภคที่จำเป็น (คุณภาพและปริมาณ)	79	228	2.89	0.974	0.948	พึงพอใจปานกลาง
3.3 ร้านขายของที่ระลึก	85	270	3.18	0.774	0.599	พึงพอใจปานกลาง
3.4 นันทนาการ/บันเทิง/กีฬา	62	175	2.82	0.840	0.706	พึงพอใจปานกลาง
3.5 บริการข่าวสาร ความรู้ และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว	76	221	2.91	0.696	0.485	พึงพอใจปานกลาง
3.6 ระบบความปลอดภัย	85	257	3.02	0.771	0.595	พึงพอใจปานกลาง
4. ความพึงพอใจในภาพรวม	59	203	3.44	0.530	0.285	พึงพอใจปานกลาง

1. **ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ** ที่หิบบกมาพิจารณามี 7 ปัจจัยย่อย คือ สภาพหาดทรายและทะเล ภูเขา ภูมิอากาศ ชีวิตสัตว์ป่า ปะการังและธรรมชาติใต้ทะเล และป่าชายเลน ได้พบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจ ตามตารางที่ 5.75 พบว่า สภาพหาดทรายและทะเล และสภาพอากาศ ได้รับความพึงพอใจมาก (4.03 และ 4.01) เมื่อพิจารณาทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติทั้งหมด พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลางค่อนข้างสูง (3.36)

2. **โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว** ที่หิบบกมาพิจารณามี 6 ปัจจัยย่อย คือ ถนนภายในอุทยาน เส้นทางเดินเท้า แหล่งพลังงาน แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสาร ได้พบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของแต่ละปัจจัยดังแสดงในตารางที่ 5.75 พบว่า แหล่งพลังงาน เป็นปัจจัยที่ได้รับความพึงพอใจสูงสุดในหัวข้อนี้ ซึ่งมีระดับความพึงพอใจปานกลาง (3.38) ส่วนปัจจัยที่มีระดับความพึงพอใจน้อย คือ การกำจัดขยะมูลฝอย (2.39) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวจะอยู่ระดับปานกลาง (3.07)

3. **การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว** ประกอบไปด้วย 6 ปัจจัยย่อยดังนี้คือ ที่พัก ร้านอาหารสินค้าอุปโภค-บริโภค ร้านขายของที่ระลึก นันทนาการ บริการข่าวสารความรู้และแนวปฏิบัติ และระบบความปลอดภัย ได้พบค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของปัจจัยต่างๆ ตามตารางที่ 5.75 พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก ได้แก่ ที่พัก (3.57) ส่วนปัจจัยด้านนันทนาการ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง (2.82) ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในหัวข้อนี้ เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวจะอยู่ในระดับปานกลาง (3.07) โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว

4. **ความพึงพอใจในภาพรวม** ในการสำรวจสภาพความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศครั้งนี้ คณะวิจัยได้ให้นักท่องเที่ยวแสดงระดับความพึงพอใจที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยภาพรวมไว้ด้วย พบว่าค่าเฉลี่ยความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถภาพรวมมีระดับความพึงพอใจปานกลางค่อนข้างสูง (3.44)

จากปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย เมื่อนำมาเรียงลำดับความพึงพอใจ พบว่าปัจจัยทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และปัจจัยการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจเท่ากัน ดังนั้นคณะวิจัยจึงพอจะสรุปข้อมูลได้ว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาถมีทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่ดีและนักท่องเที่ยวพึงพอใจ แต่ทางอุทยานฯ ควรจะต้องมีการปรับปรุงทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพในปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวและการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวให้มากขึ้นกว่าเดิม

ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

1. การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ

จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวจำนวน 52 ราย (55.3%) ทราบว่าอุทยานมีกฎระเบียบที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติ ส่วนอีก 42 ราย (44.7%) ไม่ทราบ ดังแสดงในตารางที่ 5.76

ตารางที่ 5.76 การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม

กฎระเบียบ	จำนวน (คน)	%
ไม่ทราบ	42	44.7
ทราบ	52	55.3
รวม	94	100.0

2. ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่างๆ

ในจำนวนนักท่องเที่ยวที่รับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ จำนวน 52 ราย นั้นได้รับทราบผ่านสื่อประเภทต่างๆ เพียงอย่างเดียวหรือมากกว่า โดยสรุปว่า สื่อที่ทำให้นักท่องเที่ยวรับทราบมากที่สุด คือ ป้ายประกาศ รองลงมาคือ แผ่นพับและใบปลิว ส่วนเจ้าของเรือเป็นสื่อที่นักท่องเที่ยวรับรู้น้อยที่สุด ดังแสดงในตารางที่ 5.77

ตารางที่ 5.77 ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ประเภทของสื่อ	ความถี่ (ราย)	%
1. ป้ายประกาศ	45	86.5
2. แผ่นพับ/ใบปลิว	11	21.2
3. หนังสือประกาศ	7	13.5
4. ทัศนเทศก์	5	9.6
5. คู่มือ/เอกสารแนะนำ	3	5.8
6. เจ้าหน้าที่	3	5.8
7. อื่นๆ (อ่านหนังสือเกี่ยวกับประเทศไทย สนทนากับนักท่องเที่ยวอื่นๆ)	3	5.8
8. เจ้าของเรือ	1	1.9

3. การพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ

จากการสำรวจพบว่า ในระหว่างการท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวไม่เกิน 8 คน ที่พบเห็นการหลอกลวงและเอาเปรียบ ส่วนเหตุการณ์เกี่ยวกับการซื้อขายยาเสพติดและแหล่งมั่วสุม นักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้ง 94 คน ตอบว่าในระหว่างการท่องเที่ยวไม่พบเห็นเหตุการณ์ ดังแสดงในตารางที่ 5.78

ตารางที่ 5.78 การพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ

เหตุการณ์	พบเห็น		ไม่พบเห็น		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
1. อาชญากรรม (ปล้น/ลักขโมย/ทำร้ายร่างกาย)	2	2.1	92	97.9	94	100
2. การหลอกลวง/เอาเปรียบ	8	8.5	86	91.5	94	100
3. การค้าประเวณี/โสเภณี	1	1.1	93	98.9	94	100
4. การซื้อขายยาเสพติด	-	-	94	100.0	94	100
5. แหล่งมั่วสุม	-	-	94	100.0	94	100
6. อื่นๆ	3	3.2	91	96.8	94	100

4. การประสบเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

นักท่องเที่ยวทั้ง 94 ราย ตอบว่าไม่เคยประสบกับเหตุการณ์ถูกลักขโมย ลักทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย แต่นักท่องเที่ยว 14 ราย (14.9%) ตอบว่าตนเองเคยถูกหลอกลวงและหรือการเอาเปรียบในระหว่างการท่องเที่ยว ดังแสดงในตารางที่ 5.79

ตารางที่ 5.79 การประสบเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยวด้วยตนเอง

เหตุการณ์	ประสบ		ไม่ประสบ		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
1. ถูกลักขโมยทรัพย์สิน/ทำร้ายร่างกาย	-	-	94	100.0	94	100
2. ถูกหลอกลวง/เอาเปรียบ	14	14.9	80	85.1	94	100
3. ถูกเสนอขายบริการทางเพศ	1	1.1	93	98.9	94	100
4. ถูกเสนอขายยาเสพติด	1	1.1	93	98.9	94	100
5. ถูกบีบบังคับซื้อบริการ/สินค้า	8	8.5	86	91.5	94	100
6. อื่นๆ	-	-	94	100.0	94	100

5. การพบเห็นสิ่งต่างๆ หรือการกระทำของบุคคลในระหว่างท่องเที่ยวในอุทยานฯ

ผลการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ 83 ราย (88.3%) พบเห็นขยะมูลฝอย รองลงมาคือ การที่นักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง 32 ราย (34.0%) และการปล่อยน้ำเสีย 12 ราย (12.8%) ในขณะที่นักท่องเที่ยวตอบว่า พบเห็นการตัดไม้ทำลายป่า 1 ราย (1.1%) การขโมยปะการัง 2 ราย (2.1%) และการขโมยพันธุ์พืชและสัตว์ป่า 3 ราย (3.2%) ดังรายละเอียดตามตารางที่ 5.80

ตารางที่ 5.80 การพบเห็นสิ่งต่างๆ หรือการกระทำของบุคคลในระหว่างท่องเที่ยวในอุทยานฯ

สิ่งต่างๆ/การกระทำ	พบเห็น		ไม่พบเห็น		รวม	
	ราย	%	ราย	%	ราย	%
1. แหล่งเสื่อมโทรม	18	19.1	76	80.9	94	100
2. ขยะมูลฝอย	83	88.3	11	11.7	94	100
3. นักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง	32	34.0	62	66.0	94	100
4. การปล่อยน้ำเสีย	12	12.8	82	87.2	94	100
5. การตัดไม้ทำลายป่า	1	1.1	93	98.9	94	100
6. การทำลายสัตว์น้ำ	4	4.3	90	95.7	94	100
7. การขโมยปะการัง	2	2.1	92	97.9	94	100
8. การขโมยพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	3	3.2	91	96.8	94	100
9. การขโมยหิน/เปลือกหอย	4	4.3	90	95.7	94	100
10. อื่นๆ	-	-	94	100.0	94	100

6. ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวในอุทยานฯ

การสำรวจกำหนดให้นักท่องเที่ยวประเมินตนเองว่า การเข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้ได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องต่างๆ ในระดับใดใน 6 ระดับ ได้แก่ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย 1 = น้อยที่สุด และ 0 = ไม่ตอบ ซึ่งผลสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ในเรื่องของธรรมชาติทางทะเลและชายหาดมากที่สุด รองลงมาคือ การสงวนสภาพธรรมชาติ ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวต่ำสุด คือ ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า ดังแสดงในตารางที่ 5.81

ตารางที่ 5.81 ระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวจากการเที่ยวในอุทยานฯ

สิ่งที่เรียนรู้	จำนวน (ราย)	ระดับการเรียนรู้		
		ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน
1. ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด	83	3.35	0.833	0.694
2. ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า	68	2.74	0.891	0.795
3. วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ	64	2.86	0.974	0.948
4. การสงวนสภาพธรรมชาติ	67	2.91	0.949	0.901
5. การอนุรักษ์พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	59	2.75	1.010	1.020

7. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวอุทยานฯ

นักท่องเที่ยวได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาค่ารถท่องเที่ยวในอุทยานฯ รวมทั้งสิ้น 7 ข้อด้วยกัน โดยมีเรื่องการรักษาความสะอาดมากที่สุด

- 1) ไม่ควรมีสิ่งปลูกสร้าง เช่น บังกาโลมากไปกว่าที่มีอยู่ ควรปล่อยให้สภาพตามธรรมชาติ
- 2) รักษาความสะอาดของชายหาด ป้องกันแนวปะการัง และสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติให้คงไว้
- 3) ป้องกันและดูแลรักษาความสวยงามของธรรมชาติไว้
- 4) ควรดูแลจัดเก็บขยะ
- 5) ควรมีที่พักราคาถูกลงสำหรับนักท่องเที่ยวมากกว่านี้
- 6) อยากให้มีกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น การเล่นเรือ
- 7) อยากให้เป็นสถานที่ที่สงบ ไม่พลุกพล่าน

8. ค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายให้กับอุทยานฯ ในการเข้าไปเที่ยวในอุทยานฯ

ปัจจุบันอุทยานฯ เก็บค่าธรรมเนียมการเข้าไปเที่ยวในเขตอุทยานฯ จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศคนละ 200 บาท ดังนั้น เพื่อให้ทราบถึงความเต็มใจของนักท่องเที่ยวในการจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราเดิม หรือมากกว่า จึงได้ทำการสำรวจในประเด็นดังกล่าว พบว่านักท่องเที่ยวจำนวน 73 คน (77.7%) ต้องการจ่ายในอัตราเดิมคือ 200 บาท ส่วนอีก 21 คน (22.3%) ยินดีจ่ายในอัตราที่มากกว่าเดิม โดยอยู่ในช่วงตั้งแต่ 220 บาท ถึง 1,000 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ

344.76 บาท โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 162.90 และ 26536.19 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5.82

ตารางที่ 5.82 ค่าธรรมเนียมที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายให้กับอุทยานฯ ในการเข้าไปเที่ยวในอุทยานฯ

ค่าธรรมเนียมที่ยินดีจ่าย	ราย	%
1. ยินดีจ่าย 200 บาทเท่าเดิม	73	77.7
2. ยินดีจ่ายมากกว่า 200 บาท	21	22.3
รวม	94	100.0

9. เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม 200 บาทเท่าเดิม

ในจำนวนนักท่องเที่ยว 73 ราย ที่ต้องการจ่ายค่าธรรมเนียมเท่าเดิมนั้น ได้มีการระบุเหตุผลหลายประการ โดยเหตุผลที่ถูกระบุมากที่สุด คือ เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ 42 ราย (57.5%) ส่วนเหตุผลที่ถูกระบุเป็นเหตุผลน้อยที่สุด คือ อื่น ๆ 1 ราย (1.4%) ซึ่งเห็นว่าค่าธรรมเนียม 200 บาทนั้นมีความเหมาะสมแล้ว ดังแสดงในตารางที่ 5.83

ตารางที่ 5.83 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียม 200 บาทเท่าเดิม

ค่าธรรมเนียมที่ยินดีจ่าย	ราย	%
1. อยากรายเพิ่ม แต่มีเงินจำกัด	12	16.4
2. ไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ ดีขึ้น	18	24.7
3. ถึงอย่างไรอุทยานก็จะมีการปรับปรุงอยู่ดี	6	8.2
4. เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ	42	57.5
5. อื่นๆ	1	1.4

10. เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 200 บาท

ในจำนวนนักท่องเที่ยว 21 คน ที่แสดงความยินดีจะจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราที่มากกว่าเดิม ได้ระบุเหตุผลที่มากที่สุด คือ อยากรให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก (71.4%) ส่วนเหตุผลที่น้อยที่สุดคือ อื่นๆ (9.5%) ได้แก่ ต้องการให้มีการจ้างงาน พัฒนาด้านบริการ เป็นต้น ดังแสดงในตารางที่ 5.84

ตารางที่ 5.84 เหตุผลที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 200 บาท

เหตุผล	ราย	%
1. ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป	15	71.4
2. อยากให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ	6	28.6
3. อื่นๆ	2	9.5

บทที่ 6

ผลการศึกษา : กลุ่มประชาชน

ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนที่อาศัยในบริเวณพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับอุทยานแห่งชาติสิรินาถ คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจโดยการสัมภาษณ์แบบสุ่มตัวอย่างเป็นรายครัวเรือนๆ ละ 1 คน ซึ่งมีที่พักที่อาศัยอยู่บริเวณตำบลไม้ขาว ตำบลสาธุ ตำบลเชิงทะเล อำเภอถลาง จำนวนในการสัมภาษณ์ใช้แบบสอบถามทั้งหมด 139 ชุด

ดังนั้นผลการศึกษาก็จะเสนอตามแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วยข้อมูลรวม 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์
- ตอนที่ 2 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม
- ตอนที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่
- ตอนที่ 4 ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

ตอนที่ 1 : ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ ได้จำแนกออกตามเพศ อายุ การศึกษา ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ จำนวนสมาชิกในครอบครัว อาชีพหลัก อาชีพเสริม รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาในการประกอบอาชีพในพื้นที่ที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 139 คน รายละเอียดดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชากรที่อาศัยในบริเวณอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ประชากร	จำนวน	%
1. เพศ		
ชาย	75	54
หญิง	64	46
รวม	139	100.0
2. อายุ		
17-19 ปี	19	13.7
20-29 ปี	37	26.6
30-39 ปี	36	25.9

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ประชากร	จำนวน	%
40-49 ปี	34	24.5
50-59 ปี	8	5.8
60 ปีขึ้นไป	4	2.9
รวม	139	100.0
3. การศึกษา		
ไม่ได้เรียนหนังสือ	8	5.8
ประถมศึกษา	26	18.7
มัธยมศึกษา	21	15.1
ปวส., ปวช., ปวท.	34	24.5
ปริญญาตรี	38	27.3
ปริญญาโท	9	6.5
อื่นๆ	2	1.5
รวม	139	100.0
4. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่		
0-5 ปี	33	23.7
6-10 ปี	46	33.1
มากกว่า 10 ปี	60	43.2
รวม	139	100.0
5. จำนวนสมาชิกในครอบครัวรวมตัวท่าน		
1-3 คน	46	33.1
4-6 คน	62	44.6
7-9 คน	21	15.1
มากกว่า 9 คน	10	7.2
รวม	139	100.0
6. อาชีพหลักของท่าน		
ไม่มีอาชีพ	19	13.7
ค้าขาย/ธุรกิจ	37	26.6
เกษตร/ประมง	13	9.4

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ประชากร	จำนวน	%
ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ	17	12.2
พนักงานบริษัท/รับจ้าง	29	20.9
งานที่เกี่ยวกับธุรกิจการท่องเที่ยว	4	2.9
แม่บ้าน	10	7.2
อื่นๆ	10	7.2
รวม	139	100.0
7. อาชีพเสริม		
ไม่ระบุ	6	4.3
ไม่มีอาชีพ	95	68.3
ค้าขาย/ธุรกิจ	21	15.1
เกษตร/ประมง	4	2.9
รับราชการ/รับจ้าง	2	1.4
งานเกี่ยวกับการท่องเที่ยว	4	2.9
อื่นๆ	7	5.0
รวม	139	100.0
8. รายได้ทั้งหมดต่อเดือน		
ไม่ระบุ	4	2.9
น้อยกว่า 2,500 บาท	23	16.5
2,501-5,000 บาท	24	17.3
5,001-7,500 บาท	27	19.4
7,501-10,000 บาท	22	15.8
10,001-15,000 บาท	20	14.4
15,001-20,000 บาท	12	8.6
20,001-25,000 บาท	4	2.9
25,001-50,000 บาท	2	1.4
มากกว่า 50,000 บาท	1	0.7
รวม	139	100.0

ตารางที่ 6.1 (ต่อ)

ประชากร	จำนวน	%
9. ท่านประกอบอาชีพในพื้นที่นี้		
ไม่ระบุ	6	4.3
0-3 ปี	37	26.6
4-6 ปี	42	30.2
7-10 ปี	17	12.2
มากกว่า 10 ปี	37	26.6
รวม	139	100.0

จากตารางที่ 6.1 พบว่าข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของกลุ่มประชาชนที่อาศัยในบริเวณพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ สรุปได้ดังนี้

1. เพศ ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 75 ราย (54.0%) หญิง จำนวน 64 ราย (46.0%)

2. อายุ ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-29 ปี จำนวน 37 ราย (26.6%) รองลงมาอายุ 30-39 ปี จำนวน 36 ราย (25.9%) และอายุ 40-49 ปี 34 ราย (24.5%) ต่ำสุดคืออายุ 60 ปีขึ้นไป 4 ราย (29%)

3. การศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาในระดับปริญญาตรีและอนุปริญญา (ปวช. ปวส. ปวท.) โดยมีจำนวนใกล้เคียงกันคือ จำนวน 38 ราย (27.3%) และจำนวน 34 ราย (24.5%) เป็นที่น่าสังเกตว่ามีผู้ที่ไม่ได้รับการศึกษามีจำนวนเพียง 8 ราย (5.8%) ซึ่งเมื่อพิจารณาภาพรวมจะพบว่า ในด้านการศึกษาของกลุ่มประชาชนยังค่อนข้างสูง

4. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ ประชาชนส่วนใหญ่จะมีระยะเวลามากกว่า 10 ปี ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่นี้ จำนวน 60 ราย (43.2%) เป็นดั้งเดิมอยู่ในพื้นที่นี้มาตั้งแต่สมัยพ่อแม่

5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว ทั้งนี้รวมทั้งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีจำนวนสมาชิก 4-6 คน จำนวน 62 ราย (44.6%) รองลงมามีจำนวนสมาชิก 1-3 คน 46 ราย (33.1%)

6. อาชีพหลัก พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ จำนวน 37 ราย (26.6%) ยึดอาชีพค้าขายและหรือธุรกิจ รองลงมาเป็นพนักงานบริษัทและหรือรับจ้าง จำนวน 29 ราย (20.9%) และไม่มีอาชีพ มีจำนวนถึง 19 ราย (13.7%) ส่วนอาชีพที่เกี่ยวกับกิจการท่องเที่ยวมีน้อยที่สุด จำนวน 4 ราย (2.9%)

7. อาชีพเสริม ประชากรส่วนใหญ่ จำนวน 95 ราย (68.3%) ไม่มีอาชีพเสริม ถ้ามีอาชีพเสริมจะเป็นอาชีพค้าขายและหรือธุรกิจ จำนวน 21 ราย (15.1%) ส่วนงานที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

เป็นอาชีพเสริมมีเพียง จำนวน 4 ราย (2.9%) ซึ่งเท่ากับการอาชีพหลัก ดังนั้นภาครัฐและเอกชนควรร่วมมือกันพัฒนาด้านการท่องเที่ยวให้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพราะจะทำให้ประชาชนมีอาชีพเสริมมากขึ้น และสามารถหันมายึดเป็นอาชีพหลักได้ หากมีการท่องเที่ยวที่สร้างงานและรายได้ได้มากขึ้นตลอดทั้งปี

8. รายได้ทั้งหมดต่อเดือน ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 5,001-7,500 บาท ต่อเดือน จำนวน 27 ราย (19.4%) รองลงมาคือ 2,501-5,000 บาทต่อเดือน จำนวน 24 ราย (17.3%) ชื่อนำสังเกตที่พบว่ารายได้ของกลุ่มประชาชนค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากมีอาชีพเป็นเกษตรและหรือประมง ซึ่งมีขนาดเล็ก ถึงแม้ว่าจะมีอาชีพเสริมบ้างก็ยังคงเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่แน่นอนและค่อนข้างต่ำ เช่น นำเรือหางยาวมารับจ้างพานักท่องเที่ยวตามเกาะต่างๆ หรือทำผลิตภัณฑ์อาหารทะเลส่งขาย เป็นต้น

9. ระยะเวลาของการประกอบอาชีพในพื้นที่นี้ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพอยู่ในพื้นที่ 4-6 ปี จำนวน 42 ราย (30.2%) รองลงมาคือ 0-3 ปี ซึ่งเท่ากับประชาชนที่อาศัยอยู่นานมากกว่า 10 ปี จำนวน 37 ราย (26.6%) และข้อมูลที่ปรากฏพบว่าตรงกับระยะเวลาของการอาศัยอยู่ในพื้นที่ จึงพอสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนส่วนมากเป็นคนพื้นที่และรักถิ่นยังคงทำมาหากินอยู่ในพื้นที่เกิดของตนเอง

ตอนที่ 2 : การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

I. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ในการสำรวจความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ ได้พิจารณาว่าเมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้นจะส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตัวประชาชนโดยตรงและต่อชุมชนอย่างไร ซึ่งในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ให้ประชาชน 139 ราย แสดงความคิดเห็นได้ 4 ระดับขึ้น คือ เพิ่มขึ้นหรือมากขึ้น ไม่เปลี่ยนแปลง น้อยลง และไม่มีความคิดเห็นหรือไม่ตอบ โดยในที่นี้จะไม่นำระดับที่ไม่มีความคิดเห็นและไม่ตอบมาอภิปราย พบว่า

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองหรือครอบครัว รวมจำนวน 10 ด้าน คือ

- 1.1 รายได้ ประชาชนคิดว่ามีรายได้เพิ่มมากขึ้น จำนวน 76 ราย (54.7%)
- 1.2 เงินออม ประชาชนคิดว่าเงินออมในส่วนของตนเองหรือครอบครัวไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 61 ราย (43.9%)
- 1.3 ค่าครองชีพ ประชาชนคิดว่ามีค่าครองชีพเพิ่มมากขึ้น จำนวน 102 ราย (73.4%)
- 1.4 โอกาสมีงานทำ ประชาชนคิดว่ามีโอกาสมีงานทำไม่เปลี่ยนแปลง จำนวน 66 ราย (47.5%)

1.5 การมีงานทำตลอดปี ประชาชนคิดว่าการมีงานทำตลอดทั้งปีไม่เปลี่ยนแปลงจำนวน 64 ราย (46.0%)

1.6 ถนนหนทาง ประชาชนคิดว่ามีถนนหนทางเพิ่มมากขึ้น จำนวน 75 ราย (54.0%)

1.7 ไฟฟ้า ประปา ประชาชนคิดว่ามีไฟฟ้า ประปามากขึ้น จำนวน 84 ราย (60.4%)

1.8 โทรศัพท์ ประชาชนคิดว่ามีโทรศัพท์เพิ่มมากขึ้น จำนวน 87 ราย (62.6%)

1.9 ผลผลิตของครอบครัว ประชาชนคิดว่าผลผลิตของครอบครัวไม่ได้เปลี่ยนแปลง จำนวน 66 ราย (47.5%)

1.10 ความเป็นอยู่โดยรวม ประชาชนคิดว่าการดำเนินชีวิต ความเป็นอยู่โดยรวมไม่ได้เปลี่ยนแปลง จำนวน 66 ราย (47.5%) และความเป็นอยู่ดีขึ้น 65 ราย (46.8%) ซึ่งผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเอง/ครอบครัวทั้ง 10 ด้าน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6.2

ตารางที่ 6.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองและหรือครอบครัว

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. รายได้	ราย	76	48	10	134	5
	%	54.7	34.5	7.2	96.4	3.6
2. เงินออม	ราย	58	61	17	136	3
	%	41.8	43.9	12.2	97.8	2.2
3. ค่าครองชีพ	ราย	102	31	4	137	2
	%	73.4	22.3	2.9	98.6	1.4
4. โอกาสมีงานทำ	ราย	62	66	11	139	0
	%	44.6	47.5	7.9	100	0
5. การมีงานทำตลอดปี	ราย	57	64	11	132	7
	%	41.0	46.0	7.9	95	5
6. ถนนหนทาง	ราย	75	62	2	139	0
	%	54	44.6	1.4	100	0
7. ไฟฟ้า ประปา	ราย	84	49	4	137	2
	%	60.4	35.5	2.9	98.6	1.4

ตารางที่ 6.2 (ต่อ)

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
8. โทรศัพท์	ราย	87	49	2	132	1
	%	62.6	35.3	1.4	99.3	0.7
9. ผลผลิตของครอบครัว	ราย	53	66	9	128	11
	%	38.1	47.5	6.5	92.1	7.9
10. ความเป็นอยู่โดยรวม	ราย	65	66	6	137	2
	%	46.8	47.5	4.3	98.6	1.4

จากตารางที่ 6.2 โดยภาพรวมพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจต่อตนเองและหรือครอบครัวในเชิงบวก กล่าวคือเมื่อมีการท่องเที่ยวจะก่อให้เกิดการปรับปรุงและติดตั้งไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ ถนนหนทาง เพิ่มมากขึ้น ผลกระทบที่สำคัญต่อประชาชนก็คือ เมื่อใดมีการก่อสร้างจะทำให้เกิดการสร้างงาน และคนในครอบครัวจะมีโอกาสมีงานทำ สร้างรายได้และมีการจับจ่ายใช้สอย ทำให้เกิดการหมุนเวียนทางการเงิน ซึ่งทำให้สภาพความคล่องตัวทางการเงินดีขึ้น

นอกจากนี้กลุ่มประชาชนมีความคิดเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นจะไม่ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจต่อตนเองและหรือครอบครัว ได้แก่ ผลผลิตของครอบครัว เงินออม การมีงานทำตลอดปี และด้านความเป็นอยู่โดยรวม ทั้งนี้เพราะสภาพที่เห็นความเป็นอยู่จากความรู้สึกด้านกายภาพและวัตถุดีขึ้น สะดวกสบายขึ้น แต่ก็ยังคงอยู่ในระดับเดิมไม่เปลี่ยนแปลง

เมื่อพิจารณาจากข้อมูลทั้งหมดพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจต่อประชาชนที่อาศัยในบริเวณพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถในทิศทางเพิ่มขึ้น นั่นคือทำให้เศรษฐกิจดีขึ้น

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน คณะวิจัยได้ให้กลุ่มประชาชนแสดงความคิดเห็น 6 ด้าน รายละเอียดตามตารางที่ 6.3

ตารางที่ 6.3 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. ราคาที่ดิน	ราย	114	19	5	138	1
	%	82.0	13.7	3.6	99.3	0.7
2. โอกาสการมีงานทำ	ราย	76	48	15	139	0
	%	54.7	34.5	10.8	100	0
3. การมีงานทำตลอดทั้งปี	ราย	61	64	9	134	5
	%	43.8	46.0	6.5	96.4	3.6
4. การคมนาคมขนส่ง	ราย	93	42	2	137	2
	%	66.9	30.2	1.4	98.6	1.4
5. การติดต่อสื่อสาร	ราย	95	42	2	138	0
	%	68.3	30.2	1.4	100	0
6. ผลผลิตของชุมชน	ราย	83	49	6	138	1
	%	59.7	35.3	4.3	99.3	0.7

จากตารางที่ 6.3 พบว่า

2.1 ราคาที่ดิน ประชาชนคิดว่าเมื่อมีการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จะส่งผลทำให้ราคาที่ดินสูงขึ้น จำนวน 114 ราย (82.0%)

2.2 โอกาสการมีงานทำ ประชาชนคิดว่าคนในชุมชนมีโอกาสมีงานทำเพิ่มขึ้น จำนวน 76 ราย (54.7%)

2.3 การมีงานทำตลอดทั้งปี ประชาชนคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวสิรินาถ จะไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง จำนวน 64 ราย (46.0%)

2.4 การคมนาคมขนส่ง ประชาชน จำนวน 93 ราย (66.9%) คิดว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบทำให้การคมนาคมขนส่งมีมากเพิ่มขึ้น

2.5 การติดต่อสื่อสาร ประชาชน จำนวน 95 ราย (62.8%) คิดว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบทำให้การติดต่อสื่อสารมีมากขึ้น

2.6 ผลผลิตของชุมชน ประชาชน จำนวน 83 ราย (59.7%) คิดว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบทำให้ผลผลิตของชุมชนมากขึ้น

จะเห็นว่าข้อมูลจากตารางที่ 6.3 กลุ่มประชาชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องกิจกรรมการท่องเที่ยวว่ามีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชนในเชิงบวก กล่าวคือการท่องเที่ยวทำให้การติดต่อสื่อสาร ราคาที่ดิน การคมนาคมขนส่งดีขึ้น และคนในชุมชนมีโอกาสการมีงานทำเพิ่มขึ้น ยกเว้นในด้านการมีงานทำตลอดทั้งปีที่ประชาชนคิดว่าไม่เปลี่ยนแปลง ซึ่งการแสดงความคิดเห็นที่ว่านี้ตรงกับความเป็นจริงอย่างมาก ทั้งนี้เพราะในปัจจุบันอุทยานแห่งชาติสิรินาถยังไม่ได้จัดกิจกรรมการท่องเที่ยวตลอดทั้งปี แต่อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมแล้วพบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวสิรินาถมีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชนในทิศทางเพิ่มขึ้น นั่นคือการทำให้เศรษฐกิจชุมชนดีขึ้น ทั้งทางด้านความเจริญก้าวหน้าและความสะดวกสบาย ซึ่งเป็นพื้นฐานทางเศรษฐกิจของสังคม

ในการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อตนเองและหรือครอบครัวและต่อชุมชน คณะวิจัยได้นำค่าเฉลี่ยของผลกระทบด้านเดียวกันที่มีต่อตนเองและชุมชนมาพิจารณา พอจะประเมินผลได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวสิรินาถมีผลกระทบทางเศรษฐกิจในเชิงบวก ทั้งๆ ที่ผลกระทบด้านการมีงานทำตลอดทั้งปีจะไม่เปลี่ยนแปลงก็ตาม

II. ผลกระทบทางสังคม

ในการสำรวจความคิดเห็นด้านสังคม ได้พิจารณาว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถจะมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและต่อชุมชนอย่างไร ซึ่งในการสัมภาษณ์ครั้งนี้ให้ประชาชน จำนวน 139 ราย แสดงความคิดเห็นได้ 4 ระดับชั้น คือ เพิ่มขึ้นหรือมากขึ้น ไม่เปลี่ยนแปลง น้อยลง และไม่มีความคิดเห็นหรือไม่ตอบ โดยในที่นี้จะไม่นำระดับที่ไม่มีความคิดเห็นและไม่ตอบมาอภิปราย พบว่า

1. **ผลกระทบทางสังคมต่อตนเองและครอบครัว** คณะนักวิจัยได้หยิบยกประเด็นซึ่งจะมีผลมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถขึ้นมาพิจารณารวมจำนวน 8 ด้าน คือ

1.1 **คุณภาพชีวิต** ประชาชน จำนวน 72 ราย (51.8%) เห็นว่าตนเองมีคุณภาพชีวิตเหมือนเดิมไม่ได้เปลี่ยน

1.2 **ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว** ประชาชน จำนวน 93 ราย (66.9%) เห็นว่าความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวยังคงเดิมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

1.3 **โอกาสในการศึกษาต่อของลูกหลาน** ประชาชน จำนวน 71 ราย (51.1%) เห็นว่าเมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวก็ไม่ทำให้บุตรหลานของตนมีโอกาสในการศึกษาต่อ

1.4 **โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ** ประชาชน จำนวน 70 ราย (50.4%) เห็นว่าตนมีโอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพเพิ่มมากขึ้น

1.5 **ความรู้ด้านภาษาต่างประเทศ** ประชาชน จำนวน 93 ราย (66.9%) เห็นว่าตนจะได้รับความรู้ด้านภาษาต่างประเทศเพิ่มมากขึ้น

1.6 การเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ประชาชน จำนวน 66 ราย (47.5%) เห็นว่าตนเองยังได้เรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเหมือนเดิม

1.7 ความสงบในชีวิตประจำวัน ประชาชน จำนวน 67 ราย (48.2%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้ความสงบในชีวิตประจำวันของตนและหรือครอบครัวมีน้อยลง

1.8 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชน จำนวน 81 ราย (58.3%) เห็นว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินน้อยลง

ผลกระทบทางสังคมต่อตนเองและครอบครัว แสดงรายละเอียดตามตารางที่ 6.4

ตารางที่ 6.4 ผลกระทบทางสังคมต่อตนเองและหรือครอบครัว

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. คุณภาพชีวิต	ราย	64	72	2	138	1
	%	46.0	51.8	1.4	99.3	0.7
2. ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว	ราย	31	93	14	138	1
	%	22.3	66.9	10.1	99.3	0.7
3. โอกาสทางการศึกษาต่อของลูกหลาน	ราย	62	71	4	137	2
	%	44.6	51.1	2.9	98.6	1.4
4. โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ	ราย	70	66	1	137	2
	%	50.4	47.5	0.7	98.6	1.4
5. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ราย	93	40	6	139	0
	%	66.9	28.8	4.3	100	0
6. การเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม	ราย	62	66	10	138	1
	%	44.6	47.5	7.2	93	7
7. ความสงบในชีวิตประจำวัน	ราย	17	53	67	138	1
	%	12.2	38.1	48.2	99.3	0.7
8. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ราย	20	33	81	135	4
	%	14.4	23.7	58.3	96.1	2.9

จากตารางที่ 6.4 พบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถจะส่งผลกระทบต่อตนเองและหรือครอบครัวมากขึ้น ได้แก่ ความรู้ภาษาต่างประเทศ และโอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ ส่วนความสงบในชีวิตประจำวัน และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินที่มีแนวโน้มจะน้อยลง ดังนั้นประชาชนจึงควรมีการเตรียมตัว ปรับตนเอง และระมัดระวังตนมากยิ่งขึ้น แต่อย่างไรก็ตามอาจสรุปได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อตนเองเชิงบวก ซึ่งเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ประชาชนคิดว่าเมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวจะทำให้สังคมดีขึ้น

2. ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน คณะวิจัยได้ให้กลุ่มประชาชนแสดงความคิดเห็นในเรื่องผลกระทบต่อชุมชนทั้งหมดรวม จำนวน 17 ด้าน คือ

2.1 คุณภาพชีวิต ประชาชน จำนวน 75 ราย (54.0%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อชุมชนในด้านคุณภาพชีวิต ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

2.2 ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว ประชาชน จำนวน 70 ราย (50.4%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวไม่ได้ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเปลี่ยนแปลง

2.3 โอกาสในการศึกษาต่อของลูกหลาน ประชาชน จำนวน 83 ราย (59.7%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลทำให้ลูกหลานที่อยู่ในชุมชนมีโอกาสได้ศึกษาต่อ

2.4 โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ ประชาชน จำนวน 100 ราย (71.9%) เห็นว่าคนในชุมชนมีโอกาสในการได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพเพิ่มมากขึ้น

2.5 ความรู้ภาษาต่างประเทศ ประชาชน จำนวน 100 ราย (71.9%) เห็นว่าคนในชุมชนมีความรู้ภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

2.6 การเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม ประชาชน จำนวน 85 ราย (61.2%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลทำให้มีการเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น

2.7 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ประชาชน จำนวน 63 ราย (45.3%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อคนในชุมชนทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินน้อยลง

2.8 ความแออัดของชุมชน ประชาชน จำนวน 85 ราย (61.2%) เห็นว่าเมื่อมีกิจกรรมการท่องเที่ยวจะมีผลทำให้ชุมชนแออัดเพิ่มมากขึ้น

2.9 พฤติกรรมของเยาวชน ประชาชน จำนวน 53 ราย (38.1 %) เห็นว่าเยาวชนในชุมชนมีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปทางด้านลบ

2.10 สาธารณสุขของชุมชน ประชาชน จำนวน 54 ราย (38.8%) เห็นว่าสาธารณสุขของชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง แม้ว่าจะมีกิจกรรมการท่องเที่ยวเกิดขึ้น

2.11 สิ่งแวดล้อมของชุมชน ประชาชน จำนวน 51 ราย (36.7%) เห็นว่าสิ่งแวดล้อมของชุมชนแย่กว่าเดิม

2.12 ค่านิยมของคนในชุมชนประชาชน จำนวน 75 ราย (54.0%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลกระทบต่อค่านิยมของคนในชุมชนในทิศทางที่เพิ่มมากขึ้น

2.13 ความภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของคนในชุมชน ประชาชน จำนวน 73 ราย (52.5%) มีความภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของคนในชุมชนมากเพิ่มขึ้น

2.14 ความสามัคคีและความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน ประชาชน จำนวน 63 ราย (45.3%) เห็นว่าคนในชุมชนให้ความร่วมมือและมีความสามัคคีกันมากยิ่งขึ้น

2.15 การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น ประชาชน จำนวน 95 ราย (68.3%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวมีผลทำให้มีคนต่างถิ่นเข้ามาทำงานในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

2.16 ปัญหาเสพติด ประชาชน จำนวน 83 ราย (59.7%) เห็นว่าในชุมชนมีปัญหาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

2.17 ความขัดแย้งของคนในชุมชน ประชาชน จำนวน 55 ราย (39.6%) เห็นว่าคนในชุมชนมีความขัดแย้งคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เนื่องมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยว

ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน แสดงรายละเอียดตามตารางที่ 6.5

ตารางที่ 6.5 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. คุณภาพชีวิต	ราย	75	53	9	137	2
	%	54.0	38.1	6.5	98.6	1.4
2. ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว	ราย	42	70	25	137	2
	%	30.2	50.4	18.0	98.6	1.4
3. โอกาสในการศึกษาต่อของลูกหลาน	ราย	83	43	6	132	7
	%	59.7	30.9	4.3	95	5
4. โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ	ราย	100	31	6	137	2
	%	71.9	22.3	4.3	98.6	1.4
5. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ราย	100	25	14	139	0
	%	71.9	18.0	10.1	100	0

ตารางที่ 6.5 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน (ต่อ)

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
6. การเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษา สิ่งแวดล้อม	ราย	85	42	10	137	2
	%	61.2	30.2	7.2	98.6	1.4
7. ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	ราย	30	42	63	135	4
	%	21.6	30.2	45.3	97.1	2.9
8. ความแออัดของชุมชน	ราย	85	41	12	138	1
	%	61.2	29.5	8.6	99.3	0.7
9. พฤติกรรมที่เหมาะสมของ เยาวชน	ราย	40	41	53	134	5
	%	28.8	29.5	38.1	96.4	3.6
10. สาธารณสุขของชุมชน	ราย	51	54	32	137	2
	%	36.7	38.8	23	98.6	1.4
11. สิ่งแวดล้อมของชุมชน	ราย	42	45	51	138	1
	%	30.2	32.4	36.7	99.3	0.7
12. ค่านิยมของคนในชุมชน	ราย	75	56	4	137	4
	%	54	40.3	2.9	97.1	2.9
13. ความภูมิใจในศิลปะและ วัฒนธรรมของคนในชุมชน	ราย	73	50	8	131	8
	%	52.5	36.0	5.8	94.2	5.8
14. ความสามัคคี/ความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชุมชน	ราย	63	51	13	127	12
	%	45.3	36.7	9.4	91.4	8.6
15. การเข้ามาทำงานของ คนต่างถิ่น	ราย	95	33	7	135	4
	%	68.3	23.7	5.0	97.1	2.9
16. ปัญหาเสพติด	ราย	83	29	19	131	8
	%	59.7	20.9	13.7	94.2	5.8
17. ความขัดแย้งของคนใน ชุมชน	ราย	39	55	19	113	26
	%	28.1	39.6	13.7	81.3	18.7

จากตารางที่ 6.5 พบว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนในเชิงเพิ่มมากขึ้น จำนวน 10 ด้าน คือ การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น ความแออัดของชุมชน ค่านิยมของคนในชุมชน โอกาสในการศึกษาต่อของลูกหลาน ความรู้ภาษาต่างประเทศ โอกาสในการได้รับ

การฝึกอบรมอาชีพ การเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม คุณภาพของชีวิต ความภูมิใจในศิลปะ และวัฒนธรรมของคนในชุมชน และความสามัคคี/ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน ตามลำดับ ส่วนปัญหาสุขภาพเสพติด ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พฤติกรรมที่เหมาะสมของเยาวชน และสิ่งแวดล้อมของชุมชนกิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อ

ข้อสังเกตหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำมาพิจารณาหาแนวทางป้องกันและแก้ไขปัญหาได้แก่

1. การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น ความแออัดของชุมชน และปัญหาเสพติดจะเพิ่มมากขึ้น ซึ่งอาจจะก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมกับชุมชนมากยิ่งขึ้น
2. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีแนวโน้มที่จะลดน้อยลงในอนาคต ถ้าไม่มีการจัดการที่ดีพอ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อชุมชน สังคม และภาพลักษณ์ของประเทศ
3. สิ่งแวดล้อมของชุมชนในอนาคตมีแนวโน้มในทางลบ และอาจจะสร้างปัญหาต่อชุมชน ซึ่งจะเป็นผลกระทบต่อการท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น

ในการพิจารณาภาพรวมจากการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนถึงผลกระทบทางสังคมที่มีต่อตนเองและต่อชุมชน พอจะประเมินผลได้ว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวสิรินาถมีผลกระทบทางสังคมในทางบวกมากกว่าทางลบ กล่าวคือชุมชนเจริญขึ้น คนในชุมชนได้มีโอกาสมากขึ้น แต่ต้องระมัดระวังให้มีการจัดการที่ดีและจะต้องพัฒนาตนเองและชุมชน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

ตอนที่ 3 : ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่

คณะวิจัยได้ให้ประชาชนจำนวน 139 ราย พิจารณาถึงการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถจัดให้มีขึ้น โดยให้ประชาชนพิจารณาปัจจัย 10 ปัจจัย ซึ่งประเมินผลการมีส่วนร่วมโดยให้คะแนน 6 ระดับ คือ มีส่วนร่วมมากที่สุด = 5 ก่อนข้างมาก = 4 ปานกลาง = 3 ก่อนข้างน้อย = 2 น้อยที่สุด = 1 และไม่มีส่วนร่วมและหรือไม่ตอบ = 0 ซึ่งในการอธิบายและประมวลผล คณะผู้วิจัยจะไม่นำค่าของการไม่มีส่วนร่วมและหรือไม่ตอบมาพิจารณา ทั้งนี้เพื่อขจัดความอคติที่จะเกิดขึ้นจากการตอบแบบสอบถามและเพื่อความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามให้มากที่สุด รายละเอียดดังในตารางที่ 6.6

ตารางที่ 6.6 ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว

ปัจจัย	จำนวน	รวม	ค่าเฉลี่ย	ค่า เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ความหมาย	ลำดับ ที่
1. การเป็นผู้นำ	102	306	3.00	0.985	0.970	มีส่วนร่วมปานกลาง	2
2. การเป็นกรรมการ	110	277	2.52	1.123	1.261	มีส่วนร่วมปานกลาง	10
3. การเป็นผู้ริเริ่ม/ ผู้ประกอบการ	99	259	2.62	1.027	1.055	มีส่วนร่วมปานกลาง	7
4. การเป็นผู้ชักชวน	110	302	2.75	1.184	1.403	มีส่วนร่วมปานกลาง	3
5. การเป็นผู้ได้รับ ผลประโยชน์	116	305	2.63	0.9915	.983	มีส่วนร่วมปานกลาง	6
6. การประชุม	119	309	2.60	1.0839	1.175	มีส่วนร่วมปานกลาง	9
7. การแสดงความคิดเห็น	116	312	2.69	1.1528	1.329	มีส่วนร่วมปานกลาง	4
8. การออกเงิน	111	291	2.62	1.0536	1.110	มีส่วนร่วมปานกลาง	7
9. การออกแรง	113	341	3.02	1.3950	1.946	มีส่วนร่วมปานกลาง	1
10.การออกวัสดุ อุปกรณ์	106	281	2.65	1.2348	1.525	มีส่วนร่วมปานกลาง	5

จากตารางที่ 6.6 เมื่อพิจารณาปัจจัยเด่นๆ พบว่า การออกแรงได้คะแนนสูงสุด คือ 3.02 จัดว่าอยู่ในเกณฑ์มีส่วนร่วมปานกลาง ปัจจัยที่ได้คะแนนรองลงมาในอันดับ 2 คือ การเป็นผู้นำ ได้คะแนน 3.00 จัดอยู่ในระดับปานกลาง อันดับที่ 3 คือ การเป็นผู้ชักชวน ได้คะแนน 2.74 จัดว่าการมีส่วนร่วมค่อนข้างไปทางระดับปานกลาง มีข้อที่น่าสังเกตว่าประชาชนแสดงความคิดเห็นในปัจจัยที่ว่า การเป็นกรรมการ เป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ 2.52 ซึ่งข้อมูลนี้ตรงกับข้อเท็จจริงที่คณะผู้วิจัยพบเห็น กล่าวคือประชาชนส่วนมากไม่ค่อยมีส่วนร่วมมาเป็นกรรมการ ดังนั้นเมื่ออุทยานแห่งชาติ สิรินาถจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวขึ้น ประชาชนจึงแสดงออกในแง่ของความร่วมมือด้านอื่นๆ ที่มีความสามารถและถนัดมากกว่า

ตอนที่ 4 : ผลการประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไปนี้ คณะวิจัยได้สอบถามประชาชนถึงกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม และแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พร้อมทั้งให้ประชาชนเสนอแนะในการแก้ปัญหาต่างๆ ด้วย ทั้งนี้เพราะประชาชนในชุมชนเป็นส่วนหนึ่งของกลไกการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กฎ ระเบียบของอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ

1.1 ประชาชนที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 139 ราย ตอบว่าไม่ทราบถึงกฎระเบียบที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม จำนวน 57 ราย (41.0%) และตอบว่าทราบ จำนวน 82 ราย (59.0%) เพราะฉะนั้นจึงพิจารณาได้ว่าประชาชนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้เจริญก้าวหน้าต่อไป รับทราบถึงกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของอุทยานฯ

1.2 จากประชาชน จำนวน 82 ราย ที่รับรู้กฎระเบียบของอุทยานฯ นั้น รับรู้จากแหล่งข้อมูลและหรือสื่อชนิดใดบ้าง ผลปรากฏว่า ส่วนใหญ่รับรู้จากป้ายประกาศ รองลงมาคือเจ้าหน้าที่อุทยาน และลำดับที่สามคือ แผ่นพับและใบปลิว นอกจากนี้ยังมีประชาชน จำนวน 5 ราย กล่าวว่ารู้กฎระเบียบต่างๆ จากเพื่อน/ญาติคนที่รู้จักบอกต่อๆ กันมา ดังรายละเอียดในตารางที่ 6.7

ตารางที่ 6.7 แหล่งข้อมูลและสื่อสำหรับการรับรู้ของประชาชน

แหล่งข้อมูล/สื่อ	จำนวน	%	ลำดับที่
แผ่นพับ/ใบปลิว	40	48.8	3
ป้ายประกาศ	48	58.5	1
หนังสือประกาศ	19	23.2	5
คู่มือ/เอกสารแนะนำ	24	29.3	4
เจ้าหน้าที่อุทยาน	42	51.2	2
มักคุเทศก์	8	9.8	7
เจ้าของเรือ	10	12.2	6
อื่นๆ	5	6.1	8

1.3 จากการสอบถามประชาชนทั้ง 139 รายถึงกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติสิรินาถกำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตนนั้น ในส่วนตัวของประชาชนได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบนี้ด้วยหรือไม่ พบว่าส่วนใหญ่ จำนวน 102 ราย (73.4%) ปฏิบัติตาม ดังรายละเอียดในตารางที่ 6.8

ตารางที่ 6.8 การปฏิบัติตามกฎระเบียบ

พฤติกรรม	ความถี่	%
ทำตาม	102	73.4
ไม่ทำตาม	17	12.2
ไม่ระบุ	20	14.4
รวม	139	100.0

1.4 คณะวิจัยได้สอบถามประชาชนถึงการมีโอกาสในการให้ข้อมูล ช่วยชี้แจงแก่นักท่องเที่ยวได้รับรู้และปฏิบัติตามกฎระเบียบที่อุทยานฯ ได้กำหนดขึ้นหรือไม่ พบว่า ประชาชนจำนวน 66 ราย (47.5%) ไม่มีโอกาสในการช่วยเจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ ชี้แจงให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบที่อุทยานฯ กำหนดขึ้น ดังรายละเอียดในตารางที่ 6.9

ตารางที่ 6.9 การมีโอกาสช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยว

พฤติกรรม	ความถี่	%
มีโอกาส	55	39.6
ไม่มีโอกาส	66	47.5
ไม่ระบุ	18	12.9
รวม	139	100.0

การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไปในเรื่องกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ สรุปได้ว่า มีผลออกมาในเชิงบวกค่อนข้างปานกลาง กล่าวคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่บริเวณใกล้เคียงอุทยานฯ มีส่วนร่วม และยินดีให้ความร่วมมือกับทางอุทยานฯ ในกิจกรรมการท่องเที่ยวอยู่บ้าง ตามความถนัดและเวลาที่เอื้ออำนวย

2. แนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คณะวิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดทั้งหมด โดยมีสัดส่วนของผู้เห็นด้วยตั้งแต่ 86% ขึ้นไป

นอกจากนี้เมื่อสำรวจถึงระดับความมากน้อยของความคิดเห็นที่เห็นด้วย โดยกำหนดให้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด พบว่าแนวคิดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 1.10 และ 1.22 ตามลำดับ ในขณะที่โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึกจังหวัดภูเก็ต มีระดับของค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ 3.30 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 1.25 และ 1.56 ตามลำดับ ส่วนโครงการสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัดมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนเท่ากับ 3.18, 1.36 และ 1.86 ตามลำดับ ขณะที่โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนเท่ากับ 3.09, 1.27 และ 1.62 ส่วนแนวคิดที่ประชาชนแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้ายซึ่งพบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3 ได้แก่โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยานฯ โดยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนเท่ากับ 2.82, 1.47 และ 2.16 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 6.10

ตารางที่ 6.10 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	ไม่เห็นด้วย /ไม่ตอบ (ราย)	เห็นด้วย			
		ราย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน
1. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัด พังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง	8	131	3.77	1.10	1.22
2. โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึก จังหวัดภูเก็ต	9	130	3.30	1.25	1.56
3. โครงการสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลตามแผน พัฒนาจังหวัด (ผ่านบนเขารวก-เขาเมือง)	7	132	3.18	1.36	1.86
4. โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณ ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	11	128	3.09	1.27	1.62
5. โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศ ใกล้บริเวณอุทยาน	19	120	2.82	1.47	2.16

3. ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ประชาชนได้เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาคารท่องเที่ยวในอุทยานฯ รวมทั้งสิ้น 7 ประเด็น โดยประเด็นที่ได้รับการเสนอแนะมากที่สุด คือ สาธารณูปโภค (17 ราย) รองลงมาคือ ปัญหาเรื่องสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ (9 ราย) และ ปัญหาในท้องถิ่นตามลำดับ (6 ราย) นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านความปลอดภัย (5 ราย) ปัญหาเจ้าหน้าที่ (4 ราย) ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ (4 ราย) และปัญหาร้านค้า (2 ราย) ดังแสดงในตารางที่ 6.11

ตารางที่ 6.11 ข้อเสนอแนะในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ประเด็น	จำนวนผู้เสนอแนะ (ราย)
1. ปัญหาสาธารณูปโภค	17
2. ปัญหาสภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ	9
3. ปัญหาท้องถิ่น	6
4. ปัญหาปลอดภัย	5
5. ปัญหาเจ้าหน้าที่	4
6. ปัญหาสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ	4
7. ปัญหาร้านค้า	2

รายละเอียดของข้อเสนอแนะสรุปได้ดังนี้

1. สาธารณูปโภค (มีผู้เสนอแนะรวม 17 ราย)

- 1) ถนนหนทาง (5)
- 2) ไฟฟ้า (5)
- 3) รถคิดเวลาเทศกาลต่างๆ (4)
- 4) โทรศัพท์การติดต่อสื่อสาร (3)

2. สภาพแวดล้อม และทรัพยากรธรรมชาติ (มีผู้เสนอแนะรวม 9 ราย)

- 1) ขยะ (6)
- 2) ชาวบ้านลักลอบทำสายสัตว์น้ำ (1)
- 3) ตัดแต่งต้นไม้ หญ้าที่ขึ้นรก (1)
- 4) ไม่มีการควบคุมดูแลการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยว (1)

3. **ท้องถิ่น** (มีผู้เสนอแนะรวม 6 ราย)
 - 1) พัฒนาในด้านการท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม (3)
 - 2) พัฒนาสังคม (1)
 - 3) ให้มีกิจกรรมให้เด็กๆ ร่วมมือ (1)
 - 4) ให้มีความร่วมมือมากกว่านี้ (1)
4. **ความปลอดภัย** (มีผู้เสนอแนะรวม 5 ราย)
 - 1) อยากให้ตำรวจควบคุมเรื่องยานพาหนะ (2)
 - 2) กลุ่มเด็กวัยรุ่นจับกลุ่มมั่วสุมกันก่อความรำคาญ (2)
 - 3) ยาเสพติด (1)
5. **เจ้าหน้าที่** (มีผู้เสนอแนะรวม 4 ราย)
 - 1) ให้พนักงานและเจ้าหน้าที่ยิ้มมากกว่านี้หน่อย (2)
 - 2) เจ้าหน้าที่ควรปรึกษาหารือกับประชาชนด้านการพัฒนา (1)
 - 3) อบต. และอุทยานฯ ไม่ประสานงานกัน (1)
6. **สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ** (มีผู้เสนอแนะรวม 4 ราย)
 - 1) ห้องน้ำควรปรับปรุง (2)
 - 2) น้ำจัดล้างตัว (1)
 - 3) ควรมีที่นั่งพักผ่อนให้มากกว่านี้ (1)
7. **ร้านค้า** (มีผู้เสนอแนะรวม 2 ราย)
 - 1) ควรมีของขายให้มากขึ้น (1)
 - 2) ควรมีกิจกรรมต่างๆ ให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมกันทำ (1)

บทที่ 7

ผลการศึกษา : กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง

คณะวิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของบุคลากรที่อยู่ในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ การพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จำนวนรวมทั้งสิ้น 48 ราย โดยหน่วยงานดังกล่าว ครอบคลุมส่วนราชการ ส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ รวมถึงองค์กรเอกชน ต่างๆ ได้แก่ สำนักงานจังหวัด กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ตำรวจท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หอการค้าจังหวัด ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัด เป็นต้น

ทั้งนี้วิธีการสำรวจความคิดเห็นทำโดยการสัมภาษณ์แบบสอบถาม คั่นนั้นผล การศึกษาจึงนำเสนอตามแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลรวม 3 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์
- ตอนที่ 2 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม
- ตอนที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. ตำแหน่งงาน

จากการสำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีตำแหน่งงานในระดับ ปฏิบัติการ 18 ราย (37.5%) ผู้บริหารระดับกลาง 18 ราย (37.5%) ผู้บริหารระดับสูง 7 ราย (14.6%) และไม่ระบุตำแหน่งงาน 5 ราย (10.4%) ดังแสดงในตารางที่ 7.1

ตารางที่ 7.1 ตำแหน่งงาน

ตำแหน่งงาน	จำนวน (ราย)	%
1. ระดับปฏิบัติการ	18	37.5
2. ผู้บริหารระดับกลาง	18	37.5
3. ผู้บริหารระดับสูง	7	14.6
4. ไม่ระบุ	5	10.4
รวม	48	100.0

2. เพศ

จากการสำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นชาย 39 ราย (81.3%) และเป็นหญิง 9 ราย (18.8%) ดังแสดงในตารางที่ 7.2

ตารางที่ 7.2 เพศ

เพศ	จำนวน (ราย)	%
ชาย	39	81.3
หญิง	9	18.8
รวม	48	100.0

3. อายุ

ในจำนวนเจ้าหน้าที่ 48 ราย พบว่า มีอายุแตกต่างกันตั้งแต่ 29 ปี ถึง 68 ปี ซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้ อายุระหว่าง 20-29 ปี 1 ราย (2.1%) อายุระหว่าง 30-39 ปี 14 ราย (29.2%) อายุระหว่าง 40-49 ปี 23 ราย (47.9%) อายุระหว่าง 50-59 ปี 9 ราย (18.7%) และอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป 1 ราย (2.1%) ทั้งนี้อายุเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามเท่ากับ 43.71 ปี ดังแสดงในตารางที่ 7.3

ตารางที่ 7.3 อายุ

อายุ	จำนวน (ราย)	%
20-29 ปี	1	2.1
30-39 ปี	14	29.2
40-49 ปี	23	47.9
50-59 ปี	9	18.7
60 ปีขึ้นไป	1	2.1
รวม	48	100.0

4. ระดับการศึกษา

จากการสำรวจพบว่า ระดับการศึกษาของเจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีตั้งแต่ มัธยมศึกษา ถึง สูงกว่าปริญญาตรี ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ (17 ราย คิดเป็น 35.4%) จบการศึกษา

ในระดับปริญญาตรี รองลงมาจบการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (12 ราย คิดเป็น 25.3%) และระดับมัธยมศึกษา (11 ราย คิดเป็น 22.9%) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 7.4

ตารางที่ 7.4 ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (ราย)	%
มัธยมศึกษา	11	22.9
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	8	16.7
ปริญญาตรี	17	35.4
สูงกว่าปริญญาตรี	12	25.0
รวม	48	100.0

5. ภูมิลำเนาเดิม

เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 16 ราย (33.3%) มีภูมิลำเนาในเขตพื้นที่จังหวัดภูเก็ต ส่วนอีก 32 ราย (66.7%) มีภูมิลำเนาออกเขตจังหวัดภูเก็ต ดังแสดงในตารางที่ 7.5

ตารางที่ 7.5 ภูมิลำเนา

ภูมิลำเนา	จำนวน (ราย)	%
ในเขตจังหวัดภูเก็ต	16	33.3
นอกเขตจังหวัดภูเก็ต	32	66.7
รวม	48	100.0

6. ระยะเวลาของการทำงานในพื้นที่

การสำรวจกำหนดให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุจำนวนปีที่ทำงานอยู่ในพื้นที่ ดังนั้นผลการสำรวจจึงพบว่า ระยะเวลาของการทำงานในพื้นที่ที่มีตั้งแต่ 1 ปี ถึง 48 ปี ทั้งนี้เมื่อประมวลผลแล้วสรุปได้ว่า ในจำนวนเจ้าหน้าที่ 48 ราย แบ่งเป็น กลุ่มที่ทำงานในพื้นที่ตั้งแต่ 1-10 ปี จำนวน 31 ราย (64.5%) ตั้งแต่ 11-20 ปี จำนวน 12 ราย (25.0%) ตั้งแต่ 21-30 ปี จำนวน 3 ราย (6.3%) ตั้งแต่ 31-40 ปี จำนวน 1 ราย (2.1%) และตั้งแต่ 41 ปีขึ้นไป มี 1 ราย (2.1%) โดยระยะเวลาเฉลี่ยของการทำงานในพื้นที่เท่ากับ 10.21 ปี ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 7.6

ตารางที่ 7.6 ระยะเวลาของการทำงานในพื้นที่

ช่วงเวลา (ปี)	จำนวน (ราย)	%
1-10	31	64.5
11-20	12	25.0
21-30	3	6.3
31-40	1	2.1
41 ปีขึ้นไป	1	2.1
รวม	48	100.0

ตอนที่ 2 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

คณะวิจัยได้กำหนดประเด็นทางเศรษฐกิจรวม 7 ข้อ คือ ราคาที่ดิน โอกาสการมีงานทำ การมีงานทำตลอดทั้งปี การคมนาคมขนส่ง การติดต่อสื่อสาร ผลผลิตของชุมชน และความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชนหรือไม่ และอย่างไร ทั้งนี้ได้เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถเลือกที่จะไม่แสดงความคิดเห็น หากไม่สามารถประเมินผลกระทบดังกล่าวได้ ผลการศึกษาพบว่า

1.1 เจ้าหน้าที่จำนวน 45 ราย (93.7%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลให้ราคาที่ดินเพิ่มขึ้น

1.2 กิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลให้ประชาชนมีโอกาสเพิ่มขึ้นในการมีงานทำ ทั้งนี้เป็นความเห็นจากเจ้าหน้าที่จำนวน 44 ราย (91.6%)

1.3 ขณะเดียวกันเมื่อมองในแง่ของการมีงานทำตลอดปี พบว่าเจ้าหน้าที่ จำนวน 32 ราย (66.7%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จะทำให้ประชาชนสามารถมีงานทำได้ตลอดทั้งปี

1.4 เจ้าหน้าที่จำนวน 41 ราย (85.4%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ทำให้การคมนาคมขนส่งมีความสะดวกสบายมากขึ้น

1.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถยังส่งผลให้การติดต่อสื่อสารสะดวกสบายมากขึ้นเช่นกัน โดยเป็นความเห็นจากเจ้าหน้าที่จำนวน 38 ราย (79.2%)

1.6 เจ้าหน้าที่จำนวน 31 ราย (64.6%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลกระทบต่อผลผลิตของชุมชน

1.7 ในประเด็นภาพรวมของความเป็นอยู่ของชุมชน พบว่าเจ้าหน้าที่จำนวน 26 ราย (54.2%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลให้ความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชนดีขึ้น

ทั้งนี้รายละเอียดของผลกระทบทางเศรษฐกิจ แสดงในตารางที่ 7.7

ตารางที่ 7.7 การประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. ราคาที่ดิน	ราย	45	2	-	47	1
	%	93.7	4.2	-	97.9	2.1
2. โอกาสการมีงานทำ	ราย	44	2	1	47	1
	%	91.6	4.2	2.1	97.9	2.1
3. การมีงานทำตลอดปี	ราย	32	11	1	44	4
	%	66.7	22.9	2.1	91.7	8.3
4. การคมนาคมขนส่ง	ราย	41	5	1	47	1
	%	85.4	10.4	2.1	97.9	2.1
5. การติดต่อสื่อสาร	ราย	38	7	1	46	2
	%	79.2	14.6	2.1	95.8	4.2
6. ผลผลิตของชุมชน	ราย	31	10	2	43	5
	%	64.6	20.8	4.2	89.6	10.4
7. ความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน	ราย	26	10	6	42	6
	%	54.2	20.8	12.5	87.5	12.5

จากตารางที่ 7.7 พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นในเรื่องที่เกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ และมีความเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวทำให้มีผลกระทบทางเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้นทุกประการ

2. ผลกระทบทางสังคม

คณะวิจัยได้กำหนดประเด็นทางสังคมรวม 18 ข้อ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามประเมินว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือไม่

อย่างไร ทั้งนี้หากประเด็นใดที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่ต้องการแสดงความคิดเห็น ก็สามารถทำได้ ผลการศึกษาพบว่า

2.1 เจ้าหน้าที่จำนวน 27 ราย (56.2%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้คุณภาพชีวิตของประชาชนดีขึ้น

2.2 เจ้าหน้าที่จำนวน 19 ราย (39.6%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนน้อยลง ขณะที่เจ้าหน้าที่อีก 15 ราย (31.2%) เห็นว่าความสัมพันธ์ของคนในชุมชนดีขึ้นกว่าเดิม

2.3 เจ้าหน้าที่จำนวน 34 ราย (70.8%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานฯ ทำให้ประชาชนมีโอกาสในการศึกษาต่อมากขึ้น

2.4 เช่นเดียวกันกับโอกาสในการฝึกอาชีพของประชาชนก็เพิ่มขึ้น โดยเป็นความเห็นของเจ้าหน้าที่จำนวน 33 ราย (68.7%)

2.5 กิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ยังส่งผลให้ประชาชนมีความรู้ภาษาต่างประเทศมากขึ้น ทั้งนี้มาจากความเห็นของเจ้าหน้าที่จำนวน 41 ราย (85.4%)

2.6 เจ้าหน้าที่จำนวน 18 ราย (37.5%) เห็นว่าชุมชนมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้นเกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

2.7 เจ้าหน้าที่จำนวน 24 ราย (50.0%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินลดน้อยลง ขณะที่เจ้าหน้าที่อีก 12 ราย (25.0%) เห็นว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีเพิ่มมากขึ้น

2.8 เจ้าหน้าที่จำนวน 32 ราย (66.7%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ส่งผลให้ชุมชนมีความแออัดมากขึ้น

2.9 เจ้าหน้าที่จำนวน 22 ราย (45.8%) เห็นว่าพฤติกรรมของเยาวชนเปลี่ยนแปลงดีขึ้น อันเนื่องมาจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ขณะที่เจ้าหน้าที่อีก 21 ราย (43.7%) เห็นว่าพฤติกรรมของเยาวชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แย่ลง

2.10 เจ้าหน้าที่จำนวน 21 ราย (43.7%) เห็นว่าชุมชนมีสาธารณสุขที่ดีขึ้น

2.11 เจ้าหน้าที่จำนวน 17 ราย (35.4%) เห็นว่าสิ่งแวดล้อมของชุมชนแย่ลง ขณะที่เจ้าหน้าที่ 16 ราย (33.3%) มีความเห็นในทางตรงกันข้าม

2.12 เจ้าหน้าที่จำนวน 28 ราย (58.3%) เห็นว่าค่านิยมของชุมชนเปลี่ยนแปลงดีขึ้น

2.13 กิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ส่งผลให้คนในชุมชนมีความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นน้อยลง ทั้งนี้เป็นความเห็นจากเจ้าหน้าที่จำนวน 13 ราย (27.1%)

2.14 เจ้าหน้าที่จำนวน 21 ราย (43.8%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้คนในชุมชนมีความสามัคคีและร่วมมือร่วมใจกันน้อยลง

2.15 เจ้าหน้าที่จำนวน 45 ราย (93.7%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้คนต่างถิ่นเข้ามาทำงานในพื้นที่มากขึ้น

2.16 เจ้าหน้าที่จำนวน 35 ราย (72.9%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวอุทยานฯ ส่งผลให้มีปัญหาเสียดังกล่าวเพิ่มขึ้น

2.17 เจ้าหน้าที่จำนวน 33 ราย (68.7%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวส่งผลต่อความขัดแย้งของคนในชุมชนมากยิ่งขึ้น

2.18 เจ้าหน้าที่จำนวน 23 ราย (47.9%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้สภาพสังคมโดยรวมดีขึ้น

รายละเอียดของผลกระทบทางสังคม แสดงในตารางที่ 7.8

ตารางที่ 7.8 ผลกระทบทางสังคม

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. คุณภาพชีวิต	ราย	27	7	9	43	5
	%	56.2	14.6	18.8	89.6	10.4
2. ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน	ราย	15	9	19	43	5
	%	31.2	18.8	39.6	89.6	10.4
3. โอกาสในการศึกษาต่อ	ราย	34	11	1	46	2
	%	70.8	22.9	2.1	95.8	4.2
4. โอกาสในการฝึกอาชีพ	ราย	33	9	3	45	3
	%	68.7	18.8	6.3	93.7	6.3
5. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ราย	41	4	2	47	1
	%	85.4	8.3	4.2	97.9	2.1
6. การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	ราย	18	10	14	42	6
	%	37.5	20.8	29.2	87.5	12.5
7. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ราย	12	9	24	45	3
	%	25.0	18.8	50.0	93.7	6.3
8. ความแออัดของชุมชน	ราย	32	3	13	48	-
	%	66.7	6.3	27.1	100.0	-
9. พฤติกรรมของเยาวชน	ราย	22	3	21	46	2
	%	45.8	6.3	43.7	95.8	4.2

ตารางที่ 7.8 (ต่อ)

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความ คิดเห็น
10. สาธารณสุขของชุมชน	ราย	21	14	8	43	5
	%	43.7	29.2	16.7	89.6	10.4
11. สิ่งแวดล้อมของชุมชน	ราย	16	6	17	39	9
	%	33.3	12.5	35.4	81.2	18.8
12. ค่านิยมของคนในชุมชน	ราย	28	4	14	46	2
	%	58.3	8.3	29.2	95.8	4.2
13. ความภาคภูมิใจในศิลปะและ วัฒนธรรมของคนในชุมชน	ราย	11	12	13	36	12
	%	22.9	25.0	27.1	75.0	25.0
14. ความสามัคคี ความร่วมมือ ร่วมใจของคนในชุมชน	ราย	13	14	21	48	-
	%	27.1	29.2	43.8	100.0	-
15. การเข้ามาทำงานของคน ต่างถิ่น	ราย	45	1	2	48	-
	%	93.7	2.1	4.2	100.0	-
16. ปัญหาสุขภาพจิต	ราย	35	4	6	45	3
	%	72.9	8.3	12.8	93.7	6.3
17. ความขัดแย้งของคนในชุมชน	ราย	33	6	7	46	2
	%	68.7	12.5	14.6	95.8	4.2
18. สภาพทางสังคมโดยรวม	ราย	23	6	12	41	7
	%	47.9	12.5	25.0	85.4	14.6

จากตารางที่ 7.8 พบว่า

1. เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องส่วนมากได้แสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลกระทบต่อชุมชนด้านสังคมทั้ง 18 ข้อ และมีบางข้อ ได้แก่ ความแออัดของชุมชน ความสามัคคี/ร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน และการเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่นที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นทุกราย (48 ราย)

2. ในการแสดงความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถแบ่งได้เป็นประเด็น

ดังนี้

2.1 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ มีผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ คุณภาพชีวิตประชาชน โอกาสในการศึกษาต่อ โอกาสในการฝึกอาชีพ และความรู้ภาษาต่างประเทศ

2.2 เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ มีผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน ทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ความปลอดภัย สิ่งแวดล้อม ของชุมชน ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของคนในชุมชน และความสามัคคี/ร่วมมือร่วมใจ ของคนในชุมชนลดน้อยลง

ตอนที่ 3 การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

1. ปัญหา

คณะวิจัยได้กำหนดปัญหาที่เป็นไปได้ในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ รวมทั้งสิ้น 10 ข้อ ผลการสำรวจพบว่า เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่า มีปัญหา ดังกล่าวเกิดขึ้น

ขณะเดียวกัน ความเห็นเกี่ยวกับระดับความรุนแรงของแต่ละปัญหาพบว่า ปัญหา ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ (เกินกว่า 50%) เห็นว่ามีความรุนแรงมาก คือ ขยะมูลฝอย การบริการ เรือท่องเที่ยว และการปล่อยน้ำเสีย ส่วนปัญหาที่เจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่ (เกินกว่า 50%) เห็นว่ามีความ รุนแรงน้อยคือ อุบัติเหตุ นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย การเอารัดเอาเปรียบ การก่อความเดือดร้อนรำคาญ แก่นักท่องเที่ยว เก็บปะการัง เก็บพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเก็บหิน เปลือกหอย ดังแสดงในตารางที่ 7.9

ตารางที่ 7.9 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ปัญหา	ไม่มี (ราย)	มี (ราย)	ระดับความรุนแรงของปัญหา			
			รุนแรงมาก		รุนแรงน้อย	
			ราย	%	ราย	%
1. อุบัติเหตุ	15	33	10	30.3	23	69.7
2. นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย	18	30	1	3.3	29	96.7
3. การเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว	9	39	16	41.0	23	59.0
4. การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว	11	37	11	29.7	26	70.3
5. การบริการเรือท่องเที่ยว	14	34	22	64.7	12	35.3

ตารางที่ 7.9 (ต่อ)

ปัญหา	ไม่มี (ราย)	มี (ราย)	ระดับความรุนแรงของปัญหา			
			รุนแรงมาก		รุนแรงน้อย	
			ราย	%	ราย	%
6. ขยะมูลฝอย	6	42	34	81.0	8	19.0
7. การปล่อยน้ำเสีย	8	40	22	55.0	18	45.0
8. การเก็บปะการัง	12	36	14	38.9	22	61.1
9. การเก็บพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	14	34	12	35.3	22	64.7
10. การเก็บหิน/เปลือกหอย	10	38	11	28.9	27	71.1

2. กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

จากปัญหาทั้ง 10 ข้อ ที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นว่ายังคงมีอยู่ในระดับความรุนแรงมากน้อยต่างกัันนั้น คณะวิจัยได้สำรวจเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้ประกอบการ นักท่องเที่ยว และชุมชน ได้ข้อสรุปตามความถี่ของความเห็นดังนี้

2.1 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาอุบัติเหตุมากที่สุด รองลงมาคือ ชุมชน

2.2 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหานักท่องเที่ยวถูกทำร้ายมากที่สุด

รองลงมาคือ ชุมชน

2.3 ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

มากที่สุด

2.4 ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่

นักท่องเที่ยวมากที่สุด

2.5 ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการบริการเรือท่องเที่ยวมากที่สุด

2.6 ทั้งนักท่องเที่ยว ชุมชน และผู้ประกอบการต่างมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาขยะ

มูลฝอยในสัดส่วนใกล้เคียงกัน

2.7 ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการปล่อยน้ำเสียมืดที่สุด รองลงมา

คือ ชุมชน

2.8 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาเก็บปะการังมากที่สุด

2.9 นักท่องเที่ยวเป็นกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการเก็บพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์

มากที่สุด

2.10 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการเก็บเงินและหรือเปลือกหอยมากที่สุด

ทั้งนี้รายละเอียดของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหา ได้แสดงในตารางที่ 7.10

ตารางที่ 7.10 กลุ่มที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัญหา

ปัญหา	ความถี่ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหา		
	นักท่องเที่ยว	ชุมชน	ผู้ประกอบการ
1. อุบัติเหตุ	26	10	5
2. นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย	14	8	2
3. การเอารัศเอาเปรียบนักท่องเที่ยว	14	6	27
4. การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว	8	14	22
5. การบริการเรือท่องเที่ยว	7	15	25
6. ขยะมูลฝอย	25	25	24
7. การปล่อยน้ำเสีย	5	19	30
8. การเก็บปะการัง	30	9	7
9. การเก็บพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	25	7	9
10. การเก็บเงิน/เปลือกหอย	29	8	9

3. กฏระเบียบ

คณะวิจัยได้สำรวจความเห็นเกี่ยวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฏระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถระบุได้มากกว่า 1 หน่วยงาน ผลการสำรวจพบว่า หน่วยงานที่ผู้ตอบแบบสอบถามระบุเป็นความถี่สูงสุด (85.4%) คือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช รองลงมาคือ องค์การบริหารส่วนตำบล (64.6%) ส่วนหน่วยงานที่มีความถี่น้อยที่สุด (2.1%) คือ สุลกากรจังหวัด ดังแสดงในตารางที่ 7.11

ตารางที่ 7.11 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว
ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

หน่วยงาน	ความถี่	
	ราย	%
1. กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	41	85.4
2. องค์การบริหารส่วนตำบล	31	64.6
3. ตำรวจท่องเที่ยว	22	45.8
4. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	18	37.5
5. ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัด	17	35.4
6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 4	16	33.3
7. ป่าไม้จังหวัด	14	29.8
8. ประมงจังหวัด	11	22.9
9. ตำรวจน้ำ	10	20.8
10. สำนักงานเจ้าท่า	9	18.8
11. สำนักงานจังหวัด	8	16.7
12. ประชาสัมพันธ์จังหวัด	6	12.5
13. เทศบาลตำบล	6	12.5
14. พาณิชยจังหวัด	2	4.2
15. สรรพากรจังหวัด	2	4.2
16. สรรพสามิตจังหวัด	2	4.2
17. หอการค้าจังหวัด	2	4.2
18. ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง	2	4.2
19. อื่น ๆ ได้แก่ ชุมชน ทสจ.	2	4.2
20. ศาลากรจังหวัด	1	2.1

4. ความเกี่ยวข้องของหน่วยงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ

สิรินาถ

คณะวิจัยได้สำรวจว่าหน่วยงานที่เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามทั้ง 48 ราย ทำงานอยู่ มีความเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถในด้านใดบ้าง ทั้งนี้ ความเกี่ยวข้องดังกล่าวระบุเป็น 4 ด้าน คือ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน

และการควบคุมประเมินผล ผลการสำรวจพบว่า การปฏิบัติตามแผน เป็นความเกี่ยวข้องที่หน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถามมีส่วนมากที่สุด (64.6%) รองลงมา ได้แก่ การวางแผน (50.0%) การควบคุมและประเมินผล (39.6%) และการกำหนดนโยบาย (27.1%) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 7.12

ตารางที่ 7.12 ความเกี่ยวข้องของหน่วยงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ความเกี่ยวข้องด้าน	ความถี่	%
1. การกำหนดนโยบาย	13	27.1
2. การวางแผน	24	50.0
3. การปฏิบัติตามแผน	31	64.6
4. การควบคุมและประเมินผล	19	39.6

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คณะวิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับแนวคิดต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับแนวคิดทั้งหมด โดยมีสัดส่วนของผู้เห็นด้วยตั้งแต่ 50% ขึ้นไป

นอกจากนี้เมื่อสำรวจถึงระดับความมากน้อยของความเห็นที่เห็นด้วย โดยกำหนดให้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด พบว่าแนวคิดที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 1.12 และ 1.26 ตามลำดับ ในขณะที่โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึกจังหวัดภูเก็ต มีระดับของค่าเฉลี่ยรองลงมาคือ 3.59 โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 1.55 และ 2.41 ตามลำดับ ส่วนโครงการสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัดมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนเท่ากับ 3.47, 1.38 และ 1.91 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีโครงการอีก 2 โครงการที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 3 กล่าวคือ โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชย มีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนเท่ากับ 2.76, 1.51 และ 2.27 ตามลำดับ และโครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยานฯ ซึ่งเป็นแนวคิดที่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยเป็นลำดับสุดท้าย โดยมีค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าความแปรปรวนเท่ากับ 2.63, 1.39 และ 1.93 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 7.13

ตารางที่ 7.13 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

แนวคิดการพัฒนาการท่องเที่ยวใน อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	ไม่เห็นด้วย /ไม่ตอบ (ราย)	เห็นด้วย			
		ราย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน
1. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อม จังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทาง หลวง	12	36	4.00	1.12	1.26
2. โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึก จังหวัดภูเก็ต	11	37	3.59	1.55	2.41
3. โครงการสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลตาม แผนพัฒนาจังหวัด (ผ่านบนเขารวก-เขาเมือง)	18	30	3.47	1.38	1.91
4. โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณ ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	23	25	2.76	1.51	2.27
5. โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศ ใกล้กับบริเวณอุทยาน	21	27	2.63	1.39	1.93

6. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เจ้าหน้าที่ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนะแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ รวมทั้งสิ้น 7 ข้อ โดยแต่ละข้อจะมีจำนวนผู้เสนอแนะมากน้อยต่างกัน ดังนี้

1. ด้านการวางแผน ควรเปิดโอกาสให้องค์กรส่วนท้องถิ่น และชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนจัดการทรัพยากร (6 ราย)

2. ด้านการสร้างจิตสำนึก ควรสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่อุทยานฯ และชุมชนรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติของคนให้มากขึ้น (5 ราย)

3. ด้านกิจกรรมและความรู้ ควรจัดกิจกรรมให้เยาวชนในพื้นที่เกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และควรให้เจ้าหน้าที่ของอุทยานฯ ให้ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว (3 ราย)

4. ด้านความสะอาด ควรมีร้านอาหารที่สะอาด และควรรักษาความสะอาดบริเวณชายหาด (4 ราย)

5. **ด้านบริการท่องเที่ยว** ควรปรับปรุงและเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ บ้านพัก (บังกะโล) แนวไกลทะเล ควรมีห้องประชุมขนาด 50-100 คน พร้อมโสตทัศนูปกรณ์ที่ทันสมัย สนามเด็กเล่น สนามทดสอบออกกำลังกายต่างๆ (5 ราย)

6. **ด้านสาธารณูปโภค** ควรมีถนนเข้า-ออก ไฟฟ้า สถานที่เก็บขยะมูลฝอย ห้องน้ำให้มากยิ่งขึ้น (3 ราย)

7. ด้านการจัดการ

7.1 ควรมีการจัดระเบียบร้านอาหาร ร้านค้า (2 ราย)

7.2 ควรมีการจัดการดูแลป่า (1 ราย)

7.3 ควรจัดเก็บรายได้จากผู้ที่ได้ประโยชน์จากอุทยานฯ เพื่อนำรายได้มาบำรุงรักษาอุทยานฯ (1 ราย)

7.4 ควรจัดระเบียบการใช้ประโยชน์ที่ดินของอุทยานฯ (5 ราย) มีบางรายละเอียดเช่นนี้ คือ ให้แบ่งพื้นที่ของอุทยานฯ เป็นโซน (Zone) A, B, C, D เช่น A, B เป็นพื้นที่อนุรักษ์ที่ควรห้ามเข้าไปพัฒนาโดยเด็ดขาด ส่วนโซน C, D เป็นพื้นที่ที่อนุญาตให้พัฒนาได้บ้างบางพื้นที่

7.5 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานฯ ให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ (Carrying Capacity) (5 ราย)

7.6 ควรจัดการให้อุทยานฯ มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด (2 ราย)

บทที่ 8

ผลการศึกษา : กลุ่มผู้ประกอบการ

คณะวิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากบริการของผู้ประกอบการ ซึ่งเป็นบริการที่เกี่ยวข้องและเชื่อมโยงกับกิจกรรมการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ในการสำรวจความคิดเห็นครั้งนี้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ตามแบบสอบถาม ซึ่งกลุ่มผู้ประกอบการที่ให้สัมภาษณ์มีจำนวนทั้งสิ้น 25 ราย

ดังนั้น ผลการศึกษาจึงนำเสนอตามแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อมูลรวม 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว
- ตอนที่ 3 ข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว
- ตอนที่ 4 การประเมินผลกระทบปัญหา และข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยว

1. ที่ตั้งของผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย จะมีที่ตั้งภายในจังหวัดภูเก็ตทั้ง 25 ราย โดยเป็นอำเภอกลาง 21 ราย (84.0%) ซึ่งเป็นอำเภอที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถตั้งอยู่ และอำเภอเมือง 4 ราย (16.0%) เพราะเป็นบริษัทที่เคยนำนักท่องเที่ยวมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังแสดงในตารางที่ 8.1

ตารางที่ 8.1 ที่ตั้งของผู้ประกอบการ

ที่ตั้ง	ราย	%
อ.กลาง	21	84.0
อ.เมือง	4	16.0
รวม	25	100.0

2. ประเภทของบริการ

ธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวจะมีบริการหลากหลาย ได้แก่ จัดทัวร์ บริการที่พัก ร้านอาหาร รถนำเที่ยว และเรือนำเที่ยว เป็นต้น ดังนั้น ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามอาจมีบริการเพียงอย่างเดียวหรือมากกว่า ซึ่งผลการสำรวจพบว่าผู้ประกอบการมีบริการอื่นๆ มากที่สุด กล่าวคือ มีบริการที่เกี่ยวข้องธุรกิจท่องเที่ยวกับธุรกิจอื่นๆ ที่หลากหลาย ได้แก่ ร้านตัดเสื้อผ้า ขายของชำ เสริมสวย ขายวัสดุก่อสร้าง ขายยา ขายตัว ทำกรอบรูป สปา บริการทางการเงิน และขายรถจักรยานยนต์ เป็นต้น รองลงมาคือ ที่พัก ดังแสดงในตารางที่ 8.2

ตารางที่ 8.2 ประเภทของบริการ

ประเภทบริการ	ความถี่
1. อื่นๆ	11
2. ที่พัก	10
3. ร้านอาหาร	9
4. จัดทัวร์	6
5. รถนำเที่ยว	3
6. เรือนำเที่ยว	1

3. ระยะเวลาในการเปิดดำเนินการและจำนวนพนักงาน

จากการสำรวจพบว่า ระยะเวลาในการเปิดดำเนินการของผู้ประกอบการอยู่ในระหว่าง 1 ปี ถึง 20 ปี โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 6.32 และ 5.54 ตามลำดับ

ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถามมีจำนวนพนักงานระหว่าง 1 คน ถึง 338 คน โดยมีค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 59.80 และ 101.00 ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 8.3

ตารางที่ 8.3 ระยะเวลาในการเปิดดำเนินการและจำนวนพนักงาน

	ต่ำสุด	สูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ระยะเวลาในการเปิดดำเนินการ	1 ปี	20 ปี	6.32 ปี	5.54
จำนวนพนักงาน	1 คน	338 คน	59.80 คน	101.00

4. กลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการ

มีผู้ประกอบการเพียง 4 รายเท่านั้น ที่มีลูกค้าเฉพาะชาวไทย ส่วนผู้ประกอบการอีก 21 ราย มีลูกค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยในจำนวนนี้ 11 ราย จะมีลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวไทย ขณะที่อีก 10 ราย จะมีลูกค้าส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 8.4

ตารางที่ 8.4 กลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการ

กลุ่มลูกค้าผู้ใช้บริการ	จำนวน	
เฉพาะชาวไทย	4	
ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ	21	
	ส่วนใหญ่เป็นชาวไทย	ส่วนใหญ่เป็นชาวต่างประเทศ
	11	10

5. เดือนที่มีผู้มาใช้บริการสูงสุด 2 อันดับแรก

การสำรวจกำหนดให้ผู้ประกอบการเรียงลำดับเดือนที่มีผู้มาใช้บริการสูงสุด 2 อันดับแรก ผลปรากฏว่าเดือนธันวาคมเป็นเดือนที่ผู้ประกอบการระบุว่าผู้มาใช้บริการสูงสุดทั้ง 2 อันดับ ดังแสดงในตารางที่ 8.5

ตารางที่ 8.5 เดือนที่มีผู้มาใช้บริการสูงสุด 2 อันดับแรก

เดือนที่มีผู้ใช้บริการสูงอันดับที่ 1			เดือนที่มีผู้ใช้บริการสูงอันดับที่ 2		
เดือน	จำนวน	%	เดือน	จำนวน	%
ธันวาคม	9	36.0	ธันวาคม	12	48.0
พฤศจิกายน	8	32.0	มกราคม	8	32.0
มกราคม	5	20.0	เมษายน	3	12.0
กุมภาพันธ์	1	4.0	กุมภาพันธ์	1	4.0
มีนาคม	1	4.0	มีนาคม	1	4.0
ตุลาคม	1	4.0	-	-	-
รวม	25	100.0	รวม	25	100.0

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

1. สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

เมื่อสอบถามผู้ประกอบการถึงสถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว พบว่าหาดในยางได้รับความนิยมสูงสุด ในขณะที่ป่าชายเลนคลองท่าหยิดและอ่าวทุ่งหนุง แหลมปอ ปรากฏว่านักท่องเที่ยวไม่นิยมไปเที่ยว ซึ่งข้อมูลรายละเอียดสามารถแสดงได้ในตารางที่ 8.6

ตารางที่ 8.6 สถานที่ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยว	ความถี่	ลำดับความนิยม
1. หาดในยาง	23	1
2. หาดไม้ขาว	12	2
3. หาดทรายแก้ว	12	2
4. หาดในทอน	10	4
5. ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	8	5
6. เกาะทะ	7	6
7. ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	6	7
8. แนวปะการัง หาดในยาง	6	7
9. ป่าชายหาด ค่ายลูกเสือ	4	9
10. แนวปะการัง ไม้ขาว	1	10
11. แนวปะการังแหลมไศครุ แหลมสน อ่าวดอ	1	10
12. อ่าวหินกรวย	1	10
13. เขาไศครุ	1	10
14. เขาม่วง	1	10
15. เกาะแวว	1	10
16. ป่าชายเลนคลองท่าหยิด	-	16
17. อ่าวทุ่งหนุง แหลมปอ	-	16

2. กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม

ผลการสำรวจพบว่ากิจกรรมที่ผู้ประกอบการระบุว่าได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวมาก ได้แก่ การเดินเล่นชายหาด การรับประทานอาหารบริเวณชายหาด และชมพระอาทิตย์ตกดิน ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 8.7

ตารางที่ 8.7 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม

กิจกรรมท่องเที่ยว	ความถี่	ลำดับของความนิยม
1. การเดินเล่นชายหาด	22	1
2. รับประทานอาหารบริเวณชายหาด	16	2
3. ชมพระอาทิตย์ตกดิน	15	3
4. ชมทิวทัศน์	14	4
5. ถ่ายรูป	9	5
6. นอนเล่น	9	5
7. ว่ายน้ำ	6	7
8. หาความรู้ในการท่องเที่ยว	6	7
9. ตั้งแคมป์	5	9
10. ดำน้ำดูปะการัง	3	10
11. ตกปลา	3	10
12. ซั๊อของที่ระลึก	3	10
13. เดินป่า	2	13
14. นั่งเรือดูปะการัง	2	13

3. สถานที่ท่องเที่ยวที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย

จากผลการสำรวจเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยวที่ผู้ประกอบการระบุว่ามีความเปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย พบว่า หาดในบางมีความเปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลายสูง ดังรายละเอียดในตารางที่ 8.8

ตารางที่ 8.8 สถานที่ท่องเที่ยวที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย

สถานที่ท่องเที่ยว	ความถี่	ลำดับของความเสียหาย
หาดในยาง	10	1
แนวปะการังหาดในยาง	5	2
ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	5	2
แนวปะการังไม้ขาว	4	4
เกาะทะ	4	4
หาดไม้ขาว	3	6
ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	2	7

4. สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและสมควรได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

ผู้ประกอบการระบุว่าหาดในยางเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและสมควรได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน รองลงมา คือ ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย ดังรายละเอียดในตารางที่ 8.9

ตารางที่ 8.9 สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและสมควรได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

สถานที่ท่องเที่ยว	ความถี่	ลำดับความเสื่อมโทรม
หาดในยาง	5	1
ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	4	2
หาดทรายแก้ว	2	3
แนวปะการังหาดในยาง	2	3
เกาะทะ	1	5
หาดไม้ขาว	1	5
หาดในทอน	1	5
ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	1	5
แนวปะการังแหลมไศศร	1	5
เกาะแว	1	5

5. ความคิดเห็นต่อสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยานแห่งชาติ

สิรินาถ

คณะวิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยจะพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพ แต่หากผู้ตอบแบบสอบถามไม่ตอบหรือไม่ต้องการแสดงความคิดเห็นก็สามารถทำได้ ซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่ให้ความเห็นโดยสรุป ดังนี้

5.1 สาธารณูปโภค

1. ถนนภายในอุทยานฯ เส้นทางเดินเท้าในอุทยานฯ และแหล่งพลังงาน มีปริมาณเพียงพอและคุณภาพพอใช้ ซึ่งควรได้รับการปรับปรุง

2. แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสาร ยังมีน้อย ขณะเดียวกันควรได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

5.2 สิ่งอำนวยความสะดวก

1. ที่พักอาศัยมีปริมาณเพียงพอ ส่วนคุณภาพต้องได้รับการปรับปรุง

2. ร้านขายสินค้าอุปโภคบริโภคที่จำเป็นมีปริมาณเพียงพอและคุณภาพพอใช้

3. ร้านขายของที่ระลึกยังมีน้อย อีกทั้งคุณภาพยังอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

4. นันทนาการ บ้านเทิง และกีฬายังมีไม่เพียงพอและคุณภาพต้องได้รับการปรับปรุง

5. บริการข่าวสาร ความรู้ และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอและคุณภาพอยู่ในระดับต้องปรับปรุง

6. ระบบความปลอดภัยมีไม่เพียงพอและต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

รายละเอียดของสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกได้แสดงในตาราง

ตารางที่ 8.10 ความคิดเห็นต่อสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

สิ่งที่พิจารณา	จำนวน	ไม่แสดง	แสดง	ปริมาณ		คุณภาพ		
		ความ คิดเห็น	ความ คิดเห็น	เพียงพอ	ไม่ เพียงพอ	ดี	พอใช้	ต้อง ปรับปรุง
สาธารณูปโภค								
1. ถนนภายในอุทยานฯ	ราย %	3 12.0	22 88.0	16 72.7	6 27.3	4 18.2	13 59.1	5 22.7
2. เส้นทางเดินเท้าใน อุทยานฯ	ราย %	2 8.0	23 72.0	19 82.6	4 17.4	1 4.3	18 78.3	4 17.4
3. แหล่งพลังงาน (ระบบไฟฟ้า)	ราย %	5 20.0	20 80.0	11 35.0	9 45.0	2 10.0	10 50.0	8 40.0
4. แหล่งน้ำ	ราย %	4 16.0	21 84.0	8 38.1	13 61.9	2 9.5	6 28.6	13 61.9
5. การกำจัดขยะมูลฝอย และบำบัดน้ำเสีย	ราย %	4 16.0	21 84.0	5 23.8	16 76.2	1 4.8	7 33.3	13 61.9
6. การติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์/โทรศัพท์ และสื่อมวลชน : หนังสือพิมพ์/วิทยุ)	ราย %	2 8.0	23 92.0	5 21.7	18 78.3	1 4.3	5 21.7	17 73.9
สิ่งอำนวยความสะดวก								
1. ที่พักอาศัย	ราย %	2 8.0	23 92.0	14 60.9	9 39.1	2 8.7	10 43.5	11 47.8
2. ร้านขายสินค้าอุปโภค บริโภคที่จำเป็น	ราย %	1 4.0	24 96.0	14 58.3	10 41.7	3 12.5	14 58.3	7 29.2
3. ร้านขายของที่ระลึก	ราย %	1 4.0	24 96.0	9 37.5	15 62.5	1 4.2	10 41.7	13 54.2
4. นันทนาการ/บันเทิง/ กีฬา	ราย %	2 8.0	23 92.0	9 39.1	14 60.9	- -	10 43.5	13 56.5
5. บริการข่าวสารความรู้ และแนวปฏิบัติแก่ นักท่องเที่ยว	ราย %	1 4.0	24 96.6	9 37.5	15 62.5	- -	10 41.7	14 58.3
6. ระบบความปลอดภัย	ราย %	2 8.0	23 92.0	7 30.4	16 69.6	- -	7 30.4	16 69.6

6. การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานแห่งชาติสิรินาถกำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ

จากการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการจำนวน 13 ราย (52.0%) ไม่ทราบว่า มีกฎระเบียบที่กำหนดโดยอุทยานแห่งชาติสิรินาถให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ แต่อีก 12 ราย (48.0%) ทราบข้อมูลดังกล่าว ดังแสดงในตารางที่ 8.11

ตารางที่ 8.11 การรับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ

กฎระเบียบ	จำนวน (ราย)	%
ไม่ทราบ	13	52.0
ทราบ	12	48.0
รวม	25	100.0

ในจำนวนผู้ประกอบการ 12 ราย ที่รับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ นั้น พบว่า ผ่านสื่อประเภทต่างๆ เพียงอย่างเดียวหรือมากกว่า โดยสามารถสรุปความถี่ของการรับทราบผ่านสื่อประเภทต่างๆ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังตารางที่ 8.12

ตารางที่ 8.12 ความถี่ของการรับทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ ผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ

ประเภทของสื่อ	ความถี่ (ราย)	%
1. ป้ายประกาศ	10	83.3
2. เจ้าหน้าที่	5	41.7
3. คู่มือ/เอกสารแนะนำ	4	33.3
4. แผ่นพับ	2	16.7
5. หนังสือประกาศ	2	16.7

7. โอกาสในการช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ

ผู้ประกอบการ 12 ราย (48.0%) มีโอกาสในการชี้แจงให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ ในขณะที่อีก 13 ราย (52.0%) ไม่มีโอกาสชี้แจง ดังแสดงในตารางที่ 8.13

ตารางที่ 8.13 โอกาสในการช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ

การชี้แจง	จำนวน (ราย)	%
มีโอกาส	12	48.0
ไม่มีโอกาส	13	52.0
รวม	25	100.0

8. หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คณะวิจัยได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยผู้ตอบแบบสอบถามสามารถระบุได้มากกว่า 1 หน่วยงาน ผลการสำรวจพบว่าหน่วยงานที่มีความถี่สูงสุด 3 อันดับแรก คือ ตำรวจท่องเที่ยว กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช และองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนหน่วยงานที่มีความถี่น้อยที่สุด 3 อันดับ คือ ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สรรพสามิตจังหวัด และศุลกากรจังหวัด ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8.14

ตารางที่ 8.14 หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

หน่วยงาน	ความถี่	
	ราย	%
1. ตำรวจท่องเที่ยว	18	72.0
2. กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช	17	68.0
3. องค์การบริหารส่วนตำบล	16	64.0
4. ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัด	13	52.0
5. ประชาสัมพันธ์จังหวัด	11	44.0
6. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 4	8	32.0
7. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	8	32.0
8. ป่าไม้จังหวัด	7	28.0
9. ตำรวจน้ำ	6	24.0

ตารางที่ 8.14 (ต่อ)

หน่วยงาน	ความถี่	
	ราย	%
10. เทศบาลตำบล	6	24.0
11. ประมงจังหวัด	5	20.0
12. สำนักงานจังหวัด	3	12.0
13. หอการค้าจังหวัด	2	8.0
14. สำนักงานเจ้าท่า	2	8.0
15. ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง	1	4.0
16. สรรพสามิตจังหวัด	1	4.0
17. ศาลากลางจังหวัด	1	4.0

ตอนที่ 3 ข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว

1. ความครอบคลุมของพื้นที่บริการด้านการท่องเที่ยว

คณะวิจัยได้สอบถามผู้ประกอบการเกี่ยวกับพื้นที่บริการด้านการท่องเที่ยวว่า มีความครอบคลุมกว้างขวางอย่างไร ทั้งนี้ผู้ประกอบการสามารถระบุพื้นที่บริการด้านการท่องเที่ยวได้มากกว่า 1 ข้อ ซึ่งผลสำรวจพบว่า แหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในจังหวัดภูเก็ตเป็นพื้นที่ที่ถูกระบุมากที่สุด รองลงมาคือ แหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังแสดงในตารางที่ 8.15

ตารางที่ 8.15 ความครอบคลุมของพื้นที่บริการด้านการท่องเที่ยว

พื้นที่บริการ	ความถี่	ลำดับของความถี่
แหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในจังหวัดภูเก็ต	16	1
แหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ	10	2
แหล่งท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้	4	3
แหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศ	2	4
อื่นๆ ได้แก่ แหล่งท่องเที่ยวภายในประเทศ	2	4

2. ภาวะการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวในปัจจุบัน

ผู้ประกอบการจำนวน 17 ราย (68.0%) เห็นว่าปัจจุบันธุรกิจท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ตเผชิญกับภาวะการแข่งขันที่รุนแรงมาก ส่วนความรุนแรงของการแข่งขันธุรกิจท่องเที่ยวในอุทยานฯ มีระดับความรุนแรงน้อย ดังรายละเอียดในตารางที่ 8.16

ตารางที่ 8.16 ภาวะการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวในปัจจุบัน

ระดับความรุนแรง	ความเห็นของผู้ประกอบการ			
	ในจังหวัดภูเก็ต		อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	
	ราย	%	ราย	%
1. มาก	17	68.0	3	12.0
2. ปานกลาง	6	24.0	3	12.0
3. น้อย	-	-	16	64.0
4. ไม่มีความเห็น	2	8.0	3	12.0
รวม	25	100.0	25	100.0

3. การเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการจำนวน 16 ราย (64.0%) ไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมและหรือสมาคมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว มีผู้ประกอบการเพียง 9 ราย (36.0%) ที่เป็นสมาชิกดังแสดงในตารางที่ 8.17

ตารางที่ 8.17 การเป็นสมาชิกชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว

การเป็นสมาชิก	จำนวน (ราย)	%
ไม่เป็น	16	64.0
เป็น	9	36.0
รวม	25	100.0

4. การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คณะวิจัยได้กำหนดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งในจังหวัดภูเก็ตและอุทยานแห่งชาติสิรินาถเป็น 5 ด้าน คือ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน การควบคุมและประเมินผล และอื่นๆ ผลการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการจำนวน 15 ราย (60.0%) มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต ในขณะที่ผู้ประกอบการ 10 ราย (40.0%) ไม่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังแสดงในตารางที่ 8.18 ส่วนการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ พบว่าการปฏิบัติตามแผนเป็นกิจกรรมที่ผู้ประกอบการมีส่วนร่วมทั้งในจังหวัดภูเก็ตและอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังรายละเอียดในตารางที่ 8.19

ตารางที่ 8.18 การมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

การพัฒนาการท่องเที่ยว	ในจังหวัดภูเก็ต		อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	
	ราย	%	ราย	%
ไม่มีส่วนร่วม	10	40.0	15	60.0
มีส่วนร่วม	15	60.0	10	40.0
รวม	25	100.0	25	100.0

ตารางที่ 8.19 การมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ

การมีส่วนร่วมในด้าน	ความถี่ของการมีส่วนร่วม	
	ในจังหวัดภูเก็ต	ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ
1. การกำหนดนโยบาย	1	1
2. การวางแผน	-	1
3. การปฏิบัติตามแผน	11	7
4. การควบคุมและประเมินผล	1	-
5. อื่นๆ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ แนะนำช่วยเหลือ	2	1

5. ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องและอาจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คณะวิจัยได้สำรวจความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับโครงการพัฒนาต่างๆ ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่าส่วนใหญ่เห็นด้วยกับโครงการทั้งหมด นอกจากนี้คณะวิจัยยังได้ทำการสำรวจถึงระดับความมากน้อยของความคิดเห็นด้วย โดยกำหนดให้ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด พบว่าโครงการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 4.14 คือ โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง โดยมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 0.89 และ 0.79 ตามลำดับ ในขณะที่โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชยเป็นโครงการพัฒนาที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด 2.80 มีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าความแปรปรวนเท่ากับ 1.36 และ 1.85 ตามลำดับ ดังรายละเอียดในตารางที่ 8.20

ตารางที่ 8.20 ความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องและอาจเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

โครงการพัฒนา	ไม่เห็นด้วย /ไม่ตอบ (ราย)	เห็นด้วย				
		ราย	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	ค่าความ แปรปรวน	ลำดับ
1. โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง	3	22	4.14	0.89	0.79	1
2. โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึกจังหวัดภูเก็ต	4	21	3.57	1.17	1.36	3
3. โครงการสร้างถนนเลียชชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัด (ผ่านบนเขารวก-เขาเมือง)	5	20	2.80	1.36	1.85	5
4. โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	4	21	3.00	1.22	1.50	4
5. โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยานฯ	4	21	3.86	1.06	1.13	2

6. การขยายกิจการในอนาคต

ข้อมูลในตารางที่ 8.21 แสดงถึงความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการขยายกิจการในอนาคตอันเนื่องมาจากการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่ามีโอกาสขยายกิจการและไม่แน่ใจมีจำนวนเท่ากัน

ตารางที่ 8.21 การขยายกิจการในอนาคต

แนวโน้มในอนาคต	จำนวน (ราย)	%
1. ขยายกิจการ	12	48.0
2. ไม่ขยายกิจการ	1	4.0
3. ไม่แน่ใจ/ยังตอบไม่ได้	12	48.0
รวม	25	100.0

ตอนที่ 4 ประเมินผลกระทบ ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

คณะวิจัยได้กำหนดประเด็นทางเศรษฐกิจ 7 ข้อ และให้ผู้ประกอบการประเมินว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ หากผู้ประกอบการไม่ต้องการแสดงความคิดเห็นก็สามารถทำได้ ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ประเมินว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลกระทบในทางเพิ่มมากขึ้น ดังนี้

- 1.1 ทำให้ราคาที่ดินเพิ่มสูงขึ้น
- 1.2 ประชาชนมีโอกาสมากขึ้นในการมีงานทำ
- 1.3 ประชาชนมีโอกาสมากขึ้นในการมีงานทำตลอดทั้งปี
- 1.4 การคมนาคมขนส่งสะดวกสบายมากขึ้น
- 1.5 การติดต่อสื่อสารสะดวกสบายมากขึ้น
- 1.6 ชุมชนมีโอกาสมากขึ้นในการเผยแพร่ผลผลิต
- 1.7 ความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชนดีขึ้น

รายละเอียดของการประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจได้แสดงในตารางที่ 8.22

ตารางที่ 8.22 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. ราคาที่ดิน	ราย	18	-	6	24	1
	%	72.0	-	24.0	96.0	4.0
2. โอกาสการมีงานทำ	ราย	17	6	1	24	1
	%	68.0	24.0	4.0	96.0	4.0
3. การมีงานทำตลอดปี	ราย	11	6	5	22	3
	%	44.0	24.0	20.0	88.0	12.0
4. การคมนาคมขนส่ง	ราย	15	8	1	24	1
	%	60.0	32.0	4.0	96.0	4.0
5. การติดต่อสื่อสาร	ราย	18	4	2	24	1
	%	72.0	16.0	8.0	96.0	4.0
6. ผลผลิตของชุมชน	ราย	17	6	1	24	1
	%	68.0	24.0	4.0	96.0	4.0
7. ความเป็นอยู่โดยรวม ของชุมชน	ราย	17	3	4	24	1
	%	68.0	12.0	16.0	96.0	4.0

2. ผลกระทบทางสังคม

คณะวิจัยได้กำหนดประเด็นทางสังคมรวม 18 ข้อ เพื่อให้ผู้ประกอบการประเมินว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลกระทบต่อชุมชนหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ หากประเด็นใดที่ผู้ประกอบการไม่ต้องการแสดงความคิดเห็นก็สามารถทำได้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังต่อไปนี้

2.1 ผู้ประกอบการจำนวน 16 ราย (64.0%) เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น

2.2 ผู้ประกอบการจำนวน 11 ราย (44.0%) เห็นว่าความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง แต่อีก 10 ราย (40.0%) เห็นว่าดีขึ้น

2.3 สำหรับโอกาสในการศึกษาต่อของคนในชุมชนนั้น ผู้ประกอบการจำนวน 15 ราย (60.0%) เห็นว่ามีมากขึ้น

2.4 ผู้ประกอบการจำนวน 18 ราย (72.0%) เห็นว่าคนในชุมชนมีโอกาสมากขึ้นในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ

2.5 ผู้ประกอบการจำนวน 23 ราย (92.0%) เห็นว่าคนในชุมชนมีความรู้ภาษาต่างประเทศเพิ่มขึ้น

2.6 ชุมชนมีการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งนี้เป็นความเห็นจากผู้ประกอบการจำนวน 15 ราย (60.0%)

2.7 ผู้ประกอบการจำนวน 14 ราย (56.0%) เห็นว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมีน้อยลง ขณะที่ 7 ราย (28.0%) เห็นว่ามีเพิ่มมากขึ้น

2.8 ผู้ประกอบการจำนวน 15 ราย (60.0%) เห็นว่าชุมชนมีความแออัดมากขึ้น

2.9 พฤติกรรมเยาวชนเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ซึ่งเป็นความเห็นจากผู้ประกอบการจำนวน 12 ราย (48.0%) แต่อีก 9 ราย (36.0%) เห็นว่าพฤติกรรมของเยาวชนแย่ลง

2.10 ผู้ประกอบการ 12 ราย (48.0%) เห็นว่าชุมชนมีสาธารณสุขที่ดีขึ้น

2.11 สิ่งแวดล้อมของชุมชนดีขึ้น โดยเป็นความคิดเห็นจากผู้ประกอบการ 11 ราย (44.0%) แต่อีก 9 ราย (36.0%) เห็นว่าสิ่งแวดล้อมของชุมชนแย่ลง

2.12 ผู้ประกอบการจำนวน 7 ราย (28.0%) เห็นว่าค่านิยมของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงดีขึ้น ในขณะที่อีก 7 ราย เห็นว่าไม่เปลี่ยนแปลง แต่อีก 7 รายมีความคิดเห็นว่าคุณค่าของคนในชุมชนแย่ลง

2.13 ผู้ประกอบการจำนวน 9 ราย (36.0%) เห็นว่าชุมชนมีความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมมากขึ้น และอีก 9 รายเช่นกันเห็นว่าไม่เปลี่ยนแปลง ในขณะที่ 5 รายเห็นว่าคุณค่าของชุมชนมีความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมน้อยลง

2.14 ความสามัคคี/ร่วมมือร่วมใจของชุมชนมีน้อยลง ทั้งนี้เป็นความเห็นจากผู้ประกอบการ 11 ราย (44.0%)

2.15 ผู้ประกอบการ 18 ราย (72.0%) เห็นว่ามีคนต่างถิ่นเข้ามาทำงานมากขึ้น

2.16 ผู้ประกอบการ 12 ราย (48.0%) เห็นว่ามีปัญหาเสพติดเพิ่มมากขึ้น

2.17 ผู้ประกอบการ 10 ราย (40.0%) เห็นว่าความขัดแย้งของคนในชุมชนมีเพิ่มมากขึ้น

2.18 ผู้ประกอบการ 10 ราย (40.0%) เห็นว่าสภาพของสังคมโดยรวมแย่ลง ในขณะที่ 8 ราย (36.4%) เห็นว่าดีขึ้น แต่อีก 4 ราย (16.0%) เห็นว่าสภาพของสังคมโดยรวมไม่เปลี่ยนแปลง

รายละเอียดของผลกระทบทางสังคม ได้แสดงไว้ในตารางที่ 8.23

ตารางที่ 8.23 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
1. คุณภาพชีวิต	ราย	16	6	2	24	1
	%	64.0	24.0	8.0	96.0	4.0
2. ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน	ราย	10	11	3	24	1
	%	40.0	44.0	12.0	96.0	4.0
3. โอกาสในการศึกษาต่อ	ราย	15	6	3	24	1
	%	60.0	24.0	12.0	96.0	4.0
4. โอกาสในการฝึกอาชีพ	ราย	18	3	3	24	1
	%	72.0	12.0	12.0	96.0	4.0
5. ความรู้ภาษาต่างประเทศ	ราย	23	2	-	25	-
	%	92.0	8.0	-	100.0	-
6. การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม	ราย	15	6	3	24	1
	%	60.0	24.0	12.0	96.0	4.0
7. ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ราย	7	2	14	23	2
	%	28.0	8.0	56.0	92.0	8.0
8. ความแออัดของชุมชน	ราย	15	1	9	25	-
	%	60.0	4.0	36.0	100.0	-
9. พฤติกรรมของเยาวชน	ราย	12	2	9	23	2
	%	48.0	8.0	36.0	92.0	8.0
10. สาธารณสุขของชุมชน	ราย	12	5	6	23	2
	%	48.0	20.0	24.0	92.0	8.0
11. สิ่งแวดล้อมของชุมชน	ราย	11	4	9	24	1
	%	44.0	16.0	36.0	96.0	4.0
12. ค่านิยมของคนในชุมชน	ราย	7	7	7	21	4
	%	28.0	28.0	28.0	84.0	16.0
13. ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของคนในชุมชน	ราย	9	9	5	23	2
	%	36.0	36.0	20.0	92.0	8.0
14. ความสามัคคี ความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน	ราย	5	6	11	22	3
	%	20.0	24.0	44.0	88.0	12.0

ตารางที่ 8.23 (ต่อ)

ผลกระทบด้าน	จำนวน	เพิ่มขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง	รวม	ไม่มีความคิดเห็น
15. การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น	ราย %	18 48.0	1 4.0	5 20.0	24 96.0	1 4.0
16. ปัญหาสุขภาพจิต	ราย %	12 48.0	4 16.0	3 12.0	19 76.0	6 24.0
17. ความขัดแย้งของคนในชุมชน	ราย %	10 40.0	4 16.0	6 24.0	20 80.0	5 20.0
18. สภาพทางสังคมโดยรวม	ราย %	8 32.0	4 16.0	10 40.0	22 88.0	3 12.0

จากตารางที่ 8.23 พบว่า

1. ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ได้แสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่งผลกระทบต่อชุมชนทางด้านสังคมทั้ง 18 ข้อ มีบางข้อที่ผู้ประกอบการแสดงความคิดเห็นทั้ง 25 ราย ได้แก่ ความรู้ภาษาต่างประเทศ และความแออัดของชุมชน

2. ในการแสดงความคิดเห็นของผู้ประกอบการสามารถแบ่งได้เป็นประเด็นดังนี้ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ มีผลกระทบทางสังคมต่อชุมชนเพิ่มมากขึ้น ได้แก่ คุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน โอกาสในการศึกษาต่อ โอกาสในการฝึกอาชีพ ความรู้ภาษาต่างประเทศ และการเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวในอุทยานฯ มีผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน ทำให้ความปลอดภัยและความสามัคคีของคนในชุมชนลดน้อยลง และสภาพทางสังคมโดยรวมของคนในชุมชนแย่ลง พร้อมทั้งความแออัดของชุมชนและปัญหาสุขภาพจิตเพิ่มมากขึ้น

3. ปัญหา

คณะวิจัยได้กำหนดปัญหาที่เป็นไปได้ในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถรวม 10 ข้อ ผลการสำรวจพบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่ายังคงมีปัญหาดังกล่าวเกิดขึ้น ส่วนระดับความรุนแรงของแต่ละปัญหาพบว่า ปัญหาการเก็บปะการัง การปล่อยน้ำเสีย การเก็บหิน และเปลือกหอย และขยะมูลฝอย เป็นปัญหาที่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่ามีความรุนแรงมาก

ในขณะที่ปัญหาที่มีระดับความรุนแรงน้อย ได้แก่ นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 8.24

ตารางที่ 8.24 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ปัญหา	ไม่มี (ราย)	มี (ราย)	ระดับความรุนแรงของปัญหา			
			รุนแรงมาก		รุนแรงน้อย	
			ราย	%	ราย	%
1. อุบัติเหตุ	7	18	13	72.2	5	27.8
2. นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย	7	18	7	38.9	11	61.1
3. การเอาโรคเอาเปรียบนักท่องเที่ยว	7	18	12	66.7	6	33.3
4. การก่อกวนเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว	9	16	9	56.3	7	43.8
5. การบริการเรือท่องเที่ยว	10	15	9	60.0	6	40.0
6. ขยะมูลฝอย	10	15	12	80.0	3	20.0
7. การปล่อยน้ำเสีย	8	17	14	82.4	3	17.6
8. การเก็บปะการัง	10	15	14	93.3	1	6.7
9. การเก็บพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	8	17	13	76.5	4	23.5
10. การเก็บหิน/เปลือกหอย	8	17	14	82.4	3	17.6

4. กลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

จากปัญหาทั้ง 10 ข้อ ที่ผู้ประกอบการเห็นว่ายังคงมีอยู่ในระดับความรุนแรงมากน้อยต่างกันนั้น คณะวิจัยได้สำรวจเพิ่มเติมเกี่ยวกับกลุ่มที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาดังกล่าว โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ นักท่องเที่ยว ชุมชน เจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ ได้ข้อสรุปตามความถี่ของความเห็น ดังนี้

4.1 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาอุบัติเหตุมากที่สุด รองลงมาคือชุมชน

4.2 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาที่นักท่องเที่ยวถูกทำร้ายสูงสุด รองลงมาคือชุมชนและเจ้าหน้าที่ที่มีความถี่เท่ากัน

4.3 ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุดในปัญหาการเอาโรคเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

4.4 ชุมชนและผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องในปัญหาการก่อกวนเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยวมากพอๆ กัน

- 4.5 ผู้ประกอบการมีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด ในปัญหาบริการเรือท่องเที่ยวมากที่สุด
- 4.6 ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาขยะมูลฝอยมากที่สุด รองลงมาคือนักท่องเที่ยว
- 4.7 ชุมชนมีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาการปล่อยน้ำเสียมากที่สุด รองลงมาคือผู้ประกอบการ
- 4.8 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด ในปัญหาเก็บปะการัง
- 4.9 นักท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด ในปัญหาการเก็บพันธุ์พืชและพันธุ์สัตว์ รองลงมาคือชุมชน
- 4.10 นักท่องเที่ยวมีส่วนมากที่สุดในปัญหาการเก็บหินและเปลือกหอย รายละเอียดของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหาแสดงในตารางที่ 8.25

ตารางที่ 8.25 กลุ่มที่เกี่ยวข้องในแต่ละปัญหา

ปัญหา	ความถี่ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหา			
	นักท่องเที่ยว	ชุมชน	เจ้าหน้าที่	ผู้ประกอบการ
1. อุบัติเหตุ	10	7	6	5
2. นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย	9	7	7	3
3. การเอารัศเอาเปรียบนักท่องเที่ยว	6	9	6	6
4. การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว	5	7	5	7
5. การบริการเรือท่องเที่ยว	3	5	3	8
6. ขยะมูลฝอย	8	11	5	5
7. การปล่อยน้ำเสีย	3	12	4	7
8. การเก็บปะการัง	8	6	7	3
9. การเก็บพันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์	10	9	6	3
10. การเก็บหิน/เปลือกหอย	11	7	5	4

จากตารางที่ 8.25 เมื่อพิจารณาจากความถี่ของกลุ่มที่เกี่ยวข้องกับปัญหาต่างๆ 10 ข้อ พบว่ากลุ่มนักท่องเที่ยวจะเป็นกลุ่มที่เกี่ยวข้องสูงสุด รองลงมาคือ ชุมชน ส่วนกลุ่มเจ้าหน้าที่มีความเกี่ยวข้องอยู่บ้าง ในปัญหานักท่องเที่ยวถูกทำร้าย และการเก็บปะการัง

5. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ผู้ประกอบการที่ตอบแบบสอบถาม ได้เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถรวมทั้งสิ้น 7 ข้อ โดยแต่ละข้อจะมีจำนวนผู้เสนอแนะมาน้อยต่างกัน ดังนี้

5.1 ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรมีข้อมูลข่าวสารและเผยแพร่ให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักอุทยานฯ มากยิ่งขึ้น (5 ราย)

5.2 ด้านความปลอดภัย ควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลความปลอดภัยให้นักท่องเที่ยว และควรมีไฟฟ้าตลอดทางเดินในอุทยานฯ (5 ราย)

5.3 ด้านการรักษาความสะอาดและสุขอนามัย ควรมีการกำจัดขยะทุกวันทั้งในถึงขยะและบริเวณชายหาด (4 ราย)

5.4 ด้านระบบการป้องกันอุบัติเหตุ ควรมีป้ายบอกถนนหนทาง มีสัญญาณความเร็ว และป้ายบอกเขตอันตรายห้ามเล่นน้ำ (3 ราย)

5.5 ด้านการปรับปรุงภูมิทัศน์ ควรมีการจัดระบบร้านค้าให้เป็นระเบียบ ตัดต้นไม้ให้สวยงาม ปรับปรุงชายหาด ท่อระบายน้ำ (3 ราย)

5.6 ด้านการบริการ ควรมีห้องน้ำ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ สถานที่สาธารณะไว้สำหรับนั่งพักผ่อนมากยิ่งขึ้น และควรมีรถบัสหรือรถยนต์บริการนักท่องเที่ยวจากตัวเมือง-อุทยานฯ (3 ราย)

5.7 ด้านการพัฒนา ควรมีการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดและชุมชนในเรื่องการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และมีการพัฒนาด้านอื่น ๆ ของอุทยานฯ อย่างจริงจังและต่อเนื่อง (3 ราย)

บทที่ 9

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

เนื้อหาในบทนี้ จะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรก จะเป็นการสรุปข้อค้นพบจากการศึกษา ส่วนที่สอง จะเป็นส่วนของการอภิปรายผลการศึกษา และส่วนที่สาม คือ ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

9.1 สรุปข้อค้นพบจากการศึกษา

ในส่วนนี้จะแบ่งออกเป็น 7 หัวข้อย่อย ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การประเมินสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป การพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว ผลกระทบจากการท่องเที่ยว และปัญหาและข้อเสนอแนะ ซึ่งเป็นประเด็นต่างๆ ที่สำคัญจากการศึกษาในครั้งนี้

9.1.1 ข้อมูลพื้นฐาน

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย

กลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย มีอายุระหว่าง 20-49 ปี (ประมาณ 83.5%) มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาคือนักเรียนนักศึกษา และพนักงานบริษัทเอกชน อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดกลาง มีการศึกษาระดับปริญญาตรี และรองลงมาคือมัธยมศึกษา ทั้งนี้มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-15,000 บาท (ประมาณ 54.9%) นักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติน้อยมาก

2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มาท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่วนใหญ่เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง มีอายุระหว่าง 20-49 ปี (ประมาณ 86.1%) เป็นพนักงานบริษัทเอกชนและเจ้าของธุรกิจ อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดเล็ก มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รายได้ต่อเดือนระหว่าง 2,001-6,000 เหรียญสหรัฐ (ประมาณ 56%) และไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติแต่อย่างใด

3. ประชาชน

ประชาชนส่วนใหญ่ที่อาศัยอยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติสิรินาถทั้งหญิงและชาย มีอายุระหว่าง 20-49 ปี (ประมาณ 77%) มีการศึกษาระดับอนุปริญญา (ปวช., ปวส., ปวท.) ถึงปริญญาตรี อาศัยอยู่ในพื้นที่มาแล้วมากกว่า 10 ปี อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดกลาง มีอาชีพหลักคือ

ค้าขายและทำธุรกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริม รายได้ต่อเดือนอยู่ระหว่าง 2,501-15,000 บาท (ประมาณ 67%) และประกอบอาชีพอยู่ในบริเวณอุทยานแห่งชาติสิรินาถมาแล้วประมาณ 4-6 ปี

4. เจ้าหน้าที่

กลุ่มเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถพบว่าส่วนใหญ่มีตำแหน่งงานอยู่ในระดับปฏิบัติการ และผู้บริหารระดับกลางซึ่งมีจำนวนเท่ากัน ทั้งนี้เป็นผู้ชายมากกว่าผู้หญิง มีอายุระหว่าง 30-49 ปี (ประมาณ 77%) การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีและสูงกว่า มีภูมิลำเนาอยู่นอกเขตจังหวัดภูเก็ต และทำงานในพื้นที่มาแล้วประมาณ 1-10 ปี

5. ผู้ประกอบการ

ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่วนใหญ่จะมีที่ตั้งสำนักงานอยู่ภายในเขตอำเภอถลางมากกว่าเขตอำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต และมีบริการที่หลากหลาย ได้แก่ บริการที่พัก ร้านอาหาร จัดนำเที่ยว ให้เช่ารถและเรือนำเที่ยว เป็นต้น เปิดดำเนินการมาแล้ว 1-20 ปี มีพนักงานตั้งแต่ 1-338 คน กลุ่มลูกค้ามีทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และช่วงฤดูกาลที่นักท่องเที่ยวมาใช้บริการมากที่สุดคือ เดือนธันวาคม

9.1.2 ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยวชาวไทยที่มาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ มีความพึงพอใจในปัจจัยสำคัญในการท่องเที่ยว ดังนี้

1.1 ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพหาดทรายและทะเล สภาพภูเขา สภาพภูมิอากาศ สภาพชีวิตสัตว์ป่า สภาพปะการังและธรรมชาติใต้ทะเล และสภาพป่าชายเลน พบว่าสภาพหาดทรายและทะเล สภาพภูเขา และสภาพภูมิอากาศ นักท่องเที่ยวพึงพอใจมาก เมื่อพิจารณาทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยภาพรวม พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง

1.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนภายในอุทยานฯ เส้นทางเดินเท้าในอุทยานฯ แหล่งพลังงาน แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสาร ในภาพรวมพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง

1.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหารสินค้าอุปโภค-บริโภค ร้านขายของที่ระลึก นันทนาการ บริการข่าวสารความรู้และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว และระบบความปลอดภัย พบว่าที่พักอาศัยทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก แต่โดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวปานกลาง

1.4 ความพึงพอใจในภาพรวม สำหรับการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยภาพรวมพบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากจากปัจจัยหลักทั้ง 3 ปัจจัย เมื่อนำมาเรียงลำดับความพึงพอใจ พบว่าทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ตามลำดับ

2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีความพึงพอใจในปัจจัยสำคัญในการท่องเที่ยว ดังนี้

2.1 ด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ได้แก่ สภาพหาดทรายและทะเล สภาพภูเขา สภาพภูมิอากาศ สภาพชีวิตสัตว์ป่า สภาพปะการังและธรรมชาติใต้ทะเล และสภาพป่าชายเลน พบว่า สภาพหาดทรายและทะเล และสภาพภูมิอากาศ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมากเมื่อพิจารณาทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติโดยภาพรวม พบว่านักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง

2.2 ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ถนนภายในอุทยาน เส้นทางเดินเท้า แหล่งพลังงาน แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสาร พบว่าทุกปัจจัยนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง ยกเว้นการกำจัดขยะมูลฝอยมีความพึงพอใจน้อย และเมื่อพิจารณาถึงโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยวโดยภาพรวมนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจปานกลาง

2.3 ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก นันทนาการ บริการข่าวสารความรู้และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว และระบบความปลอดภัย พบว่าที่พักทั้งด้านคุณภาพและปริมาณนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจมาก และโดยภาพรวมนักท่องเที่ยวพึงพอใจด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวปานกลาง

2.4 ความพึงพอใจในภาพรวม ในการสำรวจความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยภาพรวมพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจปานกลาง

จากปัจจัยหลัก 3 ปัจจัย เมื่อนำมาเรียงลำดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่าทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก รองลงมาคือโครงสร้างพื้นฐานการท่องเที่ยว และการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความพึงพอใจในระดับเดียวกันคือปานกลาง

9.1.3 การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

1. กฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติสิรินาถและการรับทราบกฎระเบียบผ่านสื่อประเภทต่างๆ

1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่รับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานแห่งชาติสิรินาถกำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ และมีบางส่วนเท่านั้นที่ไม่ทราบ และส่วนใหญ่รับทราบโดยเห็นจากป้ายประกาศและเจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบ ตลอดจนได้รับข้อมูลจากแผ่นพับ รวมถึงคู่มือหรือเอกสารแนะนำ

1.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่รับทราบกฎระเบียบที่ทางอุทยานแห่งชาติสิรินาถกำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติ และมีบางส่วนเท่านั้นที่ไม่ทราบ สื่อที่นักท่องเที่ยวรับทราบมากที่สุดคือ ป้ายประกาศ รองลงมาคือแผ่นพับหรือแผ่นปลิว และหนังสือประกาศ

1.3 ประชาชนที่อาศัยอยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่วนใหญ่รับทราบว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีกฎระเบียบที่กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม แต่ก็มีส่วนที่ไม่ทราบ และส่วนใหญ่รับรู้จากป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่อุทยาน ตลอดจนแผ่นพับหรือแผ่นปลิว และประชาชนส่วนใหญ่ก็ปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าวด้วย และในบางโอกาสยังช่วยเจ้าหน้าที่อุทยานฯ ชี้แจงข้อมูลดังกล่าวให้นักท่องเที่ยวด้วย

1.4 ผู้ประกอบการ โดยทั่วไปทราบว่ามีการมีกฎระเบียบที่อุทยานฯ กำหนดให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติและมีบางส่วนที่ยังไม่ทราบว่ามีการมีกฎระเบียบดังกล่าว และส่วนใหญ่จะทราบจากป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ตลอดจนคู่มือและเอกสารแนะนำ และผู้ประกอบการเองก็มีโอกาสที่จะช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ

2. การพบเห็นและประสบเหตุการณ์ต่างๆ ระหว่างการท่องเที่ยว

2.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่จะไม่พบเห็นอาชญากรรม การหลอกลวงหรือเอาเปรียบ การค้าประเวณี การซื้อขายยาเสพติด หรือแหล่งมั่วสุมในระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ อย่างไรก็ตามยังมีนักท่องเที่ยวบางส่วนที่พบเห็นเหตุการณ์ข้างต้น โดยเหตุการณ์ที่พบบ่อยมากที่สุดคือ การหลอกลวงเอาเปรียบ อาชญากรรม และแหล่งมั่วสุม ทั้งนี้ในระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ นั้น นักท่องเที่ยวไม่เคยประสบกับปัญหาการถูกเสนอขายบริการทางเพศ จะมีบ้างในเรื่องของการถูกหลอกลวงหรือเอาเปรียบ แต่ก็เป็นส่วนน้อย

2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่ไม่พบเห็นการซื้อขายยาเสพติด และแหล่งมั่วสุม แต่จะพบเห็นการหลอกลวงเอาเปรียบ อาชญากรรม และการค้าประเวณีอยู่บ้าง นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไม่เคยประสบเหตุการณ์ต่างๆ ด้วยตนเอง มีเพียงส่วนน้อยที่เคยประสบเหตุการณ์ถูกหลอกลวงเอาเปรียบ และถูกบีบบังคับซื้อบริการหรือสินค้า

3. การพบเห็นสิ่งต่างๆ หรือ การกระทำของบุคคลในระหว่างท่องเที่ยวในอุทยานฯ

3.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย ส่วนใหญ่ไม่พบเห็นเหตุการณ์หรือการกระทำของบุคคลในระหว่างท่องเที่ยวในอุทยานฯ เช่น การปล่อยน้ำเสีย การตัดไม้ทำลายป่า การทำลายสัตว์น้ำ การขโมยปะการัง พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ แหล่งเสื่อมโทรม และการขโมยหินหรือเปลือกหอย แต่สิ่งที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่พบเห็นจะเป็นขยะมูลฝอยที่อยู่ภายในเขตอุทยานฯ รองลงมาคือนักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง

3.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนหนึ่งพบเห็นแหล่งเสื่อมโทรม นักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง การปล่อยน้ำเสีย การตัดไม้ทำลายป่า การทำลายสัตว์น้ำ การขโมยปะการัง การขโมยพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และการขโมยหินหรือเปลือกหอย และสิ่งที่นักท่องเที่ยวพบเห็นมากที่สุดคือ ขยะมูลฝอย

4. การเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

4.1 นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานฯ ได้เรียนรู้เรื่องต่างๆ ตามลำดับ ดังนี้ ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด การสงวนสภาพธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า และการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์

4.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้มีโอกาสเรียนรู้ในเรื่องของธรรมชาติทางทะเลและชายหาด การสงวนสภาพธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ การอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า ตามลำดับ

5. ค่าธรรมเนียมในการเข้าไปท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

5.1 ค่าธรรมเนียมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวไทย ปัจจุบันอุทยานแห่งชาติสิรินาถเก็บค่าธรรมเนียมการเข้าไปท่องเที่ยวในเขตอุทยานฯ จากนักท่องเที่ยวชาวไทยคนละ 20 บาท พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เต็มใจจะจ่ายในอัตราเดิม ขณะที่นักท่องเที่ยวส่วนหนึ่งเต็มใจจะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายเพิ่มขึ้นอยู่ในช่วงตั้งแต่ 25 ถึง 500 บาท คิดเป็นค่าเฉลี่ยเท่ากับ 45.57 บาท ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการจ่ายค่าธรรมเนียม 20 บาทเท่าเดิมนั้น เหตุผลที่นักท่องเที่ยวระบุนมากที่สุดคือ ไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ ดีขึ้น และเพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ ตามลำดับ ในกรณีที่นักท่องเที่ยวต้องการจ่ายค่าธรรมเนียมมากกว่า 20 บาทนั้น เหตุผลที่นักท่องเที่ยวระบุนมากที่สุดคือ อยากให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ รองลงมาคือ ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป

5.2 ค่าธรรมเนียมสำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ปัจจุบันอุทยานฯ เก็บค่าธรรมเนียมการเข้าไปท่องเที่ยวในเขตอุทยานฯ จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศคนละ 200 บาท พบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการจ่ายในอัตราเดิมคือ 200 บาท และมีนักท่องเที่ยวบางคนเต็มใจจะจ่ายเพิ่มขึ้น ทั้งนี้จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายเพิ่มขึ้นอยู่ระหว่าง 220 ถึง 1,000 บาท คิดเป็น

ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 344.76 บาท นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่ต้องการจ่ายค่าธรรมเนียมเท่าเดิมนั้น ได้ระบุเหตุผลหลายประการ โดยเหตุผลที่นักท่องเที่ยวระบุมากที่สุด คือ เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ และไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ ดีขึ้น ตามลำดับ และนักท่องเที่ยวที่แสดงความยินดีจะจ่ายค่าธรรมเนียมในอัตราที่มากกว่าเดิม ได้ระบุเหตุผลคือ ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป และความต้องการให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ ตามลำดับ

6. องค์ประกอบของการท่องเที่ยวในมุมมองของผู้ประกอบการ

6.1 สถานที่และกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยม สถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่เป็นที่นิยมมากที่สุดคือ หาดในยาง หาดไม้ขาว หาดทรายแก้ว และหาดในทอน และนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีกิจกรรมคือ การเดินเล่นชายหาด รับประทานอาหารบริเวณชายหาด และชมพระอาทิตย์ตกดิน ตามลำดับ

6.2 สถานที่ท่องเที่ยวที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งที่ผู้ประกอบการระบุว่ามีความเปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลายคือ หาดในยาง แนวปะการังหาดในยาง รวมถึงป่าชายเลนท่าฉัตรไชย และพบว่าหาดในยางเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและสมควรได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

6.3 ความคิดเห็นต่อสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกภายในอุทยานฯ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ต้องการให้มีสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในด้านคุณภาพและปริมาณดังนี้

สาธารณูปโภค

(1) ถนน เส้นทางเดินเท้า และแหล่งพลังงานมีปริมาณเพียงพอและคุณภาพพอใช้ แต่ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น

(2) แหล่งน้ำ การกำจัดขยะมูลฝอย การบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสารยังมีน้อย ขณะเดียวกันควรได้รับการปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

สิ่งอำนวยความสะดวก

(1) ที่พักอาศัยมีปริมาณเพียงพอ ส่วนคุณภาพต้องได้รับการปรับปรุง

(2) ร้านขายสินค้าที่จำเป็นมีปริมาณเพียงพอและคุณภาพพอใช้

(3) ร้านขายของที่ระลึกยังมีน้อย อีกทั้งคุณภาพยังต้องปรับปรุง

(4) นันทนาการ บันเทิง และกีฬายังมีไม่เพียงพอ และคุณภาพต้อง

ได้รับการปรับปรุง

(5) บริการข่าวสาร ความรู้ และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยวมีไม่เพียงพอ

และคุณภาพยังต้องปรับปรุง

(6) ระบบความปลอดภัยมีไม่เพียงพอ และต้องปรับปรุงอย่างเร่งด่วน

9.1.4 การพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

1. แนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ผลจากการศึกษาพบว่า ประชาชน เจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในโครงการต่างๆ 5 โครงการ ดังนี้

(1) โครงการก่อสร้างสะพานเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง

เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการเห็นสมควรสนับสนุนมากเป็นอันดับ 1 ขณะที่ประชาชนเห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 2

(2) โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึกจังหวัดภูเก็ต

เจ้าหน้าที่เห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 2 แต่ประชาชนและผู้ประกอบการเห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 3

(3) โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชย

ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นตรงกันคือควรสนับสนุนเป็นอันดับ 4

(4) โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยานแห่งชาติ

สิรินาถ

ประชาชนและเจ้าหน้าที่เห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 5 แต่ผู้ประกอบการเห็นควรสนับสนุนมากเป็นอันดับ 2

(5) โครงการสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต (ผ่านบน

เขารวก-เขาเมือง)

ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยที่ประชาชนเห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 1 เจ้าหน้าที่เห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 3 ขณะที่ผู้ประกอบการเห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 5

จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 กลุ่มมีความเห็นตรงกันสำหรับโครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้บริเวณอุทยานฯ โดยเห็นควรสนับสนุนเป็นอันดับ 4 ส่วนโครงการอื่นๆ จะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะโครงการสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัดภูเก็ต (ผ่านบนเขารวก-เขาเมือง) ทั้ง 3 กลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง

2. ข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว

ผู้ประกอบการในพื้นที่ส่วนใหญ่ให้บริการด้านการท่องเที่ยวครอบคลุมแหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในจังหวัดภูเก็ต รองลงมาคือแหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศครอบคลุมน้อยมาก สภาพการแข่งขันของธุรกิจท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตปัจจุบันพบว่าการแข่งขันที่รุนแรงมาก ขณะที่ความรุนแรงของการแข่งขันในธุรกิจท่องเที่ยว

ในอุทยานฯ มีระดับความรุนแรงน้อย ทั้งนี้ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของชมรมหรือสมาคมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

3. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

3.1 ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาอุทยานแห่งชาติสิรินาถใน 10 ด้านคือ การออกแรง การเป็นผู้นำ การเป็นผู้ชักชวน การแสดงความคิดเห็น การออกวัสดุอุปกรณ์ การเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์ การออกเงิน การเป็นผู้เริ่มหรือผู้ประกอบการ การประชุม และการเป็นกรรมการ ส่วนใหญ่ความร่วมมืออยู่ในลักษณะของการออกแรงมากที่สุด

3.2 เจ้าหน้าที่ ที่มีความเกี่ยวข้องและมีส่วนร่วมกับการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถใน 4 ด้าน คือ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการควบคุมประเมินผล พบว่าการปฏิบัติตามแผนเป็นเรื่องที่หน่วยงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมมากที่สุด รองลงมาได้แก่ การวางแผน การควบคุมและประเมินผล และการกำหนดนโยบาย ตามลำดับ

3.3 ผู้ประกอบการ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติสิรินาถน้อย และที่มีส่วนร่วมบ้างก็จะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามแผน ในส่วนของการกำหนดนโยบายและการวางแผนนั้นมีส่วนร่วมน้อย และพบว่าผู้ประกอบการไม่มีส่วนร่วมในการควบคุมและประเมินผลแต่อย่างใด

4. หน่วยงานที่ควรมีบทบาทเกี่ยวข้องโดยตรง

4.1 เจ้าหน้าที่ มีความคิดเห็นว่าหน่วยงานที่ควรมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ คือ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช องค์การบริหารส่วนตำบล และตำรวจท่องเที่ยว ตามลำดับ

4.2 ผู้ประกอบการ มีความเห็นว่าหน่วยงานที่ควรมีบทบาทโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานฯ คือ ตำรวจท่องเที่ยว กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช และองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

9.1.5 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว

1. นักท่องเที่ยวชาวไทย

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำมาสรุปประเด็นที่สำคัญได้ดังนี้

1.1 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อยู่ในจังหวัดภูเก็ต

- (1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตคิดเป็นร้อยละ 61.44% ที่เหลือ 38.56% อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต
- (2) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเดินทางมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถเพื่อพักผ่อน (82.7%) รองลงมา (6.6%) เพื่อศึกษาระบบนิเวศ
- (3) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต 63.8% ไม่ได้แวะท่องเที่ยวในที่อื่น และ 36.2% ได้แวะท่องเที่ยวในที่อื่น
- (4) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตและได้แวะท่องเที่ยวในที่อื่นส่วนใหญ่ (38%) ให้ความสำคัญต่อการมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในระดับ 76-100%
- (5) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (64.3%) ใช้เวลาในอุทยานฯ ครึ่งวัน รองลงมา (23.5%) ใช้เวลาในอุทยานฯ 1 วัน
- (6) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (72%) ระบุว่าตนเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป และ 19.9% เป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
- (7) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (47.5%) เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน รองลงมา (42.9%) มากับครอบครัว
- (8) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาอุทยานฯ โดยเฉลี่ยเที่ยวมา 89.70 บาทต่อคน และเที่ยวกลับ 83.96 บาทต่อคน
- (9) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (57.1%) เดินทางมาอุทยานฯ โดยรถยนต์ส่วนตัว รองลงมา (27.6%) เดินทางมาอุทยานฯ โดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว
- (10) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตและได้เดินทางมาอุทยานฯ โดยรถยนต์ส่วนตัวเสียค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยเที่ยวไป 85.04 บาทต่อคน และเที่ยวกลับ 75.68 บาทต่อคน สำหรับผู้ที่เดินทางมาอุทยานฯ โดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัวโดยเฉลี่ยเที่ยวมา 42.89 บาทต่อคน และเที่ยวกลับ 40.76 บาทต่อคน

1.2 นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

- (1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (62.6%) เดินทางมาจากภาคใต้ รองลงมา (24.4%) เดินทางมาจากกรุงเทพมหานคร
- (2) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (82.1%) เดินทางมาอุทยานฯ เพื่อพักผ่อน รองลงมา (10.6%) เดินทางมาเพื่อนันทนาการ

(3) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (52.8%) เดินทางมาจังหวัดภูเก็ตโดยตรง ที่เหลือ (47.2%) ได้แวะท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น

(4) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้แวะท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นส่วนใหญ่ (43.1%) ให้ความสำคัญกับจังหวัดภูเก็ตในระดับ 76-100%

(5) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (35.8%) จะใช้เวลาในจังหวัดภูเก็ต 3 วัน 2 คืน รองลงมา (31.7%) ใช้เวลามากกว่า 2 คืน

(6) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต เมื่อมาถึงจังหวัดภูเก็ต ส่วนใหญ่ (50.4%) ได้แวะพักในที่อื่น รองลงมา (49.6%) ไม่ได้แวะพักในที่อื่นนอกจากในอุทยานฯ

(7) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้แวะพักในที่อื่นในภูเก็ต ส่วนใหญ่ (40.3%) ให้ความสำคัญกับอุทยานฯ ในระดับ 76-100% รองลงมา (30.6%) ให้ความสำคัญกับอุทยานฯ ในระดับ 51-75%

(8) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (44.7%) ใช้เวลาในอุทยานฯ ครึ่งวัน รองลงมา (19.5%) ใช้เวลาในอุทยานฯ 1 วัน

(9) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (74%) ระบุว่าเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป รองลงมา (15.4%) เป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(10) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (47.2%) เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน รองลงมา (43.9%) เดินทางมากับครอบครัว

(11) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (49.6%) เดินทางมาโดยรถยนต์ส่วนตัว รองลงมา (38.2%) เดินทางมาโดยรถบัสประจำทาง กรณีเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมา 373.61 บาทต่อคน และเที่ยวกลับ 399.83 บาทต่อคน กรณีเดินทางโดยรถบัสประจำทางเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมา 367.26 บาทต่อคน และเที่ยวกลับ 357.91 บาทต่อคน

(12) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตโดยเฉลี่ยเที่ยวมา 570.79 บาทต่อคน และเที่ยวกลับ 577.08 บาทต่อคน

(13) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตเสียค่าใช้จ่ายเดินทางจากที่พักไปยังอุทยานแห่งชาติสิรินาถเฉลี่ยเที่ยวมาเท่ากับเที่ยวกลับคือ 80.23 บาทต่อคน

(14) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (52.3%) เดินทางจากที่พักไปยังอุทยานแห่งชาติสิรินาถโดยรถยนต์ส่วนตัว รองลงมา (35.2%) เดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว กรณีเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวเสียค่าใช้จ่ายเดินทางเฉลี่ยเที่ยวมาและ

ที่ชวกลับเท่ากันคือ 106.20 บาท ต่อคน และกรณีเดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัวเสียค่าใช้จ่ายเดินทางเที่ยวมาและเที่ยวกลับเท่ากันคือ 40 บาท ต่อคน

1.3 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวไทยช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

(1) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่พักค้างคืนจ่ายเป็นค่าห้องพักเฉลี่ยคนละ 375 บาท และค่าเช่าเต็นท์เฉลี่ยคนละ 43 บาท

(2) นักท่องเที่ยวชาวไทยจ่ายเป็นค่าอาหารเฉลี่ยคนละ 130 บาท กรณีทำอาหารเอง และคนละ 174.05 บาท กรณีซื้ออาหาร

(3) นักท่องเที่ยวชาวไทยจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายอื่นๆ โดยเฉลี่ยต่อคนครั้งนี้ ค่าเช่าแก๊วโซลาร์ 67.27 บาท ค่าของที่ระลึก 136.21 บาท ค่าอุปกรณ์ดำน้ำ 145 บาท และเบ็ดเตล็ด 160.45 บาท

(4) นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาอยู่กับบริษัททัวร์จ่ายเป็นค่าใช้จ่ายต่างๆ เพิ่มเติมโดยเฉลี่ยต่อคนครั้งนี้ ค่าที่พัก 1,000 บาท ค่าอาหารและเครื่องดื่ม 400 บาท และค่าของที่ระลึก 433.33 บาท

2. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ข้อมูลจากการวิจัยที่เป็นประเด็นสำคัญเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ มีดังนี้

2.1 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต

(1) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศอาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต 28.7% ที่เหลือ 71.3% อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

(2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (92.6%) เดินทางมาอุทยานฯ เพื่อการพักผ่อน รองลงมา (3.7%) เพื่อศึกษาธรรมชาติ

(3) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (59.3%) ไม่ได้แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น

(4) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต (63.6%) ให้ความสำคัญแก่อุทยานแห่งชาติสิรินาถในระดับ 51-75%

(5) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (44.5%) จะใช้เวลาในอุทยานฯ ครึ่งวัน รองลงมา (40.7%) จะใช้เวลาในอุทยานฯ 1 วัน

(6) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (74.1%) ระบุว่าตนเป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป และรองลงมา 14.8% เป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(7) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (51.9%) เดินทางมาที่กลุ่มเพื่อน และรองลงมา (25.9%) เดินทางมาคนเดียว

(8) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางมาอุทยานฯ เฉลี่ยเที่ยวมาคนละ 97.92 บาท และเที่ยวกลับคนละ 95.83 บาท

(9) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (51.9%) เดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัวโดยเฉลี่ยค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมาคนละ 109.33 บาท เที่ยวกลับคนละ 109 บาท และรองลงมา (41.8%) เดินทางโดยรถจักรยานยนต์ส่วนตัว และเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมาคนละ 60 บาท และเที่ยวกลับคนละ 50 บาท

2.2 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต

(1) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (40.3%) เดินทางมาจากยุโรป รองลงมา (25.4%) มาจากอเมริกาเหนือ

(2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (85.0%) เดินทางมาเพื่อพักผ่อน รองลงมา (6.0%) เดินทางมาเพื่อศึกษารวมชาติ

(3) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (65.7%) แวะท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น ที่เหลือ 34.3% ไม่ได้แวะมาท่องเที่ยวในจังหวัดอื่น

(4) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้แวะท่องเที่ยวในจังหวัดอื่นส่วนใหญ่ (43.2%) ให้ความสำคัญแก่จังหวัดภูเก็ตในระดับ 51-75% รองลงมา (25.0%) ให้ความสำคัญแก่จังหวัดภูเก็ตในระดับ 76-100%

(5) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (62.6%) ใช้เวลาในจังหวัดภูเก็ตมากกว่า 3 วัน 2 คืน รองลงมา (25.4%) ใช้เวลาในจังหวัดภูเก็ต 3 วัน 2 คืน

(6) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตเมื่อมาถึงภูเก็ตส่วนใหญ่ (74.6%) ได้แวะพักในสถานที่อื่นนอกจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถ และ 25.4% ไม่ได้แวะพักในสถานที่อื่น

(7) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตและได้แวะพักในสถานที่อื่นนอกเหนือจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถส่วนใหญ่ (34.0%) ให้ความสำคัญแก่อุทยานฯ ในระดับ 26-50% รองลงมา (26.0%) ให้ความสำคัญแก่อุทยานฯ ในระดับ 51-75%

(8) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (35.8%) ใช้เวลาในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ 1 วัน รองลงมา (29.9%) ใช้เวลาเพียงครึ่งวัน

(9) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (73.1%) ระบุว่าเป็นนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป และรองลงมา (16.4%) ระบุว่าเป็นนักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

(10) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (38.8%) เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน รองลงมา (34.3%) เดินทางมาคนเดียว

(11) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (59.7%) เดินทางมาจังหวัดภูเก็ตโดยเครื่องบิน เสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมาและเที่ยวกลับคนละ 3,942.75 บาทเท่ากัน รองลงมา (14.9%) เดินทางโดยรถบัสประจำทางโดยเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมาและเที่ยวกลับเท่ากันคือคนละ 428.60 บาท

(12) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตจะเสียค่าใช้จ่ายเดินทางมาจังหวัดภูเก็ตโดยเฉลี่ยเที่ยวมาและเที่ยวกลับเท่ากันคือคนละ 2,644.55 บาท

(13) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตเดินทางจากที่พักไปอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางเฉลี่ยเที่ยวมาคนละ 167.20 บาท และเที่ยวกลับคนละ 167.84 บาท

(14) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตส่วนใหญ่ (40.3%) เดินทางไปอุทยานแห่งชาติสิรินาถโดยรถจักรยานยนต์รับจ้างและเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมาคนละ 124.40 บาท เที่ยวกลับคนละ 125.00 บาท รองลงมา (32.20%) เดินทางโดยรถประจำทางและเสียค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเที่ยวมาคนละ 111.84 บาท เที่ยวกลับคนละ 108.53 บาท

2.3 ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

(1) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศพักค้างคืนที่อุทยานฯ 24.5% ไม่ได้พักค้างคืน 75.5% สำหรับผู้ที่พักค้างคืนจะจ่ายเป็นค่าเช่าที่พักเฉลี่ยคนละ 1,210 บาท และบางส่วนจ่ายเป็นค่าเช่าเตียงเฉลี่ยคนละ 60 บาท

(2) นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายในการทำอาหารเองเฉลี่ยคนละ 277.50 บาท และซื้อเฉลี่ยคนละ 305.58 บาท ทั้งนี้ไม่มีค่าใช้จ่ายอื่นๆ เพิ่มเติม

9.1.6 ผลกระทบจากการท่องเที่ยว

1. ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ

1.1 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวมาจากค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวได้แก่ ค่าเดินทาง ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าของที่ระลึก และอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวใช้จ่าย ดังได้กล่าวไว้แล้วในหัวข้อ 5 (ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยว) นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในอุทยานฯ จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมในการเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจหรือเข้ามาใช้พื้นที่เพื่อทำกิจกรรมต่างๆ นักท่องเที่ยวมีส่วนช่วยให้เศรษฐกิจของชุมชนหมุนเวียน ก่อให้เกิดรายได้ การจ้างงาน และการกระจายรายได้ รัฐบาลและส่วนท้องถิ่นสามารถจัดเก็บรายได้ในรูปแบบของภาษีอากรประเภท

ต่างๆ ภาษีอากรเหล่านั้นจะกลับคืนมาพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น ผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเกิดจากนักท่องเที่ยวจะวิเคราะห์ไว้ในหัวข้อการอภิปรายผลการศึกษา

1.2 ข้อมูลจากประชาชน จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวมีผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองและครอบครัว และต่อชุมชน

(1) **ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองและครอบครัว** การท่องเที่ยวมีผลกระทบต่างๆ ดังนี้ รายได้ ค่าครองชีพ ถนน ไฟฟ้า ประปา โทรศัพท์ มีการเปลี่ยนแปลงในทางเพิ่มขึ้นในขณะที่เงินออม โอกาสมีงานทำและการมีงานทำตลอดทั้งปี ผลผลิตของครอบครัว และสภาพความเป็นอยู่โดยรวมไม่เปลี่ยนแปลง

(2) **ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน** ประชาชนมีความเห็นว่าราคาที่ดิน โอกาสการมีงานทำ การติดต่อสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง และผลผลิตของชุมชน เปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้น ขณะที่การมีงานทำตลอดทั้งปีของชุมชนไม่มีการเปลี่ยนแปลง

1.3 ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ ผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการท่องเที่ยวมีดังนี้ ราคาที่ดิน โอกาสการมีงานทำและการมีงานทำตลอดทั้งปี การติดต่อสื่อสารและการคมนาคมขนส่ง ผลผลิตของชุมชน และสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงเพิ่มมากขึ้นในทุกๆ ด้าน

1.4 ข้อมูลจากผู้ประกอบการ จากการศึกษาผู้ประกอบการมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวทำให้สิ่งต่างๆ มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้นได้ทุกด้าน ได้แก่ ราคาที่ดิน โอกาสการมีงานทำและการมีงานทำตลอดทั้งปี การติดต่อสื่อสารและการคมนาคม การเพิ่มผลผลิต และสภาพความเป็นอยู่ของชุมชนโดยรวม

1.5 ข้อมูลจากการศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ การศึกษารั้ครั้งนี้ได้ใช้ตัวแบบต้นทุนการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังอุทยานแห่งชาติสิรินาถในปี 2546 (รายละเอียดของการศึกษาแสดงไว้ในภาคผนวก ก) พบว่ามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถเท่ากับ 15.9 ล้านบาท แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่มีต่อจังหวัดภูเก็ตและประเทศไทยเป็นอย่างมาก หากอุทยานแห่งชาติสิรินาถได้รับการพัฒนาอย่างยั่งยืน มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ย่อมเพิ่มขึ้นในอนาคตอย่างแน่นอน การวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถจะแสดงรายละเอียดอีกครั้งหนึ่งในหัวข้อการอภิปรายผลการศึกษา

2. ผลกระทบทางสังคม

2.1 ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยได้พบเห็นการหลอกลวงเอาเปรียบนักท่องเที่ยว อาชญากรรม แหล่งมั่วสุม ขยะมูลฝอย และนักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง และได้ประสบการถูกหลอกลวงเอาเปรียบบ้างแต่เป็นส่วนน้อย

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้พบเห็นการหลอกลวงเอาเปรียบ-
นักท่องเที่ยว อาชญากรรม การค้าประเวณี ขยะมูลฝอย และนักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง และได้ประสบ
การถูกหลอกลวงเอาเปรียบ และการบีบบังคับซื้อบริการหรือสินค้าบ้างแต่เป็นเพียงส่วนน้อย

นักท่องเที่ยวชาวไทยได้เรียนรู้ในสิ่งต่างๆ ดังนี้ ธรรมชาติทางทะเลและ
ชายหาด การสงวนรักษาสภาพธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ ธรรมชาติของ
ป่าไม้และสัตว์ป่า และการอนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ เป็นต้น

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้เรียนรู้ในเรื่องของธรรมชาติทางทะเลและ
ชายหาด การสงวนรักษาธรรมชาติ และธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า จากระดับมากไปหาน้อย
ตามลำดับ

จะเห็นได้ว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ
การวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมจะแสดงไว้ในหัวข้ออภิปรายผลการศึกษา

2.2 ข้อมูลจากประชาชน จากการศึกษาพบว่าผลกระทบของสังคมจะมีต่อ
ประชาชนและครอบครัวและต่อชุมชน

(1) **ผลกระทบต่อตนเองและครอบครัว** พบว่าโอกาสในการฝึกฝนอาชีพ
และความรู้ในภาษาต่างประเทศมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้น คุณภาพชีวิต ความสัมพันธ์ของ
คนในครอบครัว โอกาสในการศึกษาต่อของบุตรหลาน และการเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อม
ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ในขณะที่ความสงบในชีวิตประจำวันและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลง

(2) **ผลกระทบต่อชุมชน** พบว่าคุณภาพชีวิต โอกาสในการศึกษาต่อ
ของบุตรหลาน โอกาสในการฝึกฝนอาชีพ ความรู้ในภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษา
สิ่งแวดล้อม ความแออัดของชุมชน ค่านิยมของคนในชุมชน ความภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรม
ความสามัคคีและความร่วมมือร่วมใจ การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น และปัญหาอาชญากรรม
มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้น ขณะที่ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน สาธารณสุข และความขัดแย้ง
ของคนในชุมชน ไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่พบว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พฤติกรรม
ของเยาวชน และสิ่งแวดล้อมของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ลดลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า
การท่องเที่ยวมีผลกระทบทั้งทางด้านบวกและด้านลบต่อชุมชน ดังจะได้วิเคราะห์ในหัวข้อ
การอภิปรายผลการศึกษาต่อไป

2.3 ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ พบว่าการท่องเที่ยวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในทาง
ที่เพิ่มขึ้นในเรื่องต่างๆ ดังนี้ คุณภาพชีวิตของประชาชน โอกาสในการศึกษาต่อของบุตรหลาน
การฝึกฝนอาชีพ ความรู้ในภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
ความแออัด พฤติกรรมของเยาวชน สาธารณสุข ค่านิยม การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น ปัญหา

ยาเสพติด ความขัดแย้งของคนในชุมชน และสภาพสังคมโดยรวมของชุมชน ในทางตรงกันข้าม เจ้าหน้าที่ที่มีความเห็นว่าสิ่งต่างๆ ต่อไปนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ลดลง ได้แก่ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อมของชุมชน ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของชุมชน และความสามัคคีร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน

จะเห็นได้ว่าเจ้าหน้าที่มองเห็นผลกระทบทางด้านสังคมอันเกิดจากการท่องเที่ยว เนื่องจากเจ้าหน้าที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชุมชนในระดับหนึ่ง สามารถแสดงความคิดเห็นว่าผลกระทบทางสังคมจากการท่องเที่ยวมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังจะวิเคราะห์ต่อไปในหัวข้อการอภิปรายผลการศึกษา

2.4 ข้อมูลจากผู้ประกอบการ พบว่าการท่องเที่ยวมีผลให้สิ่งเหล่านี้มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มมากขึ้น คุณภาพชีวิต โอกาสในการศึกษาต่อของบุตรหลาน การฝึกฝนอาชีพ ความรู้ในภาษาต่างประเทศ การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ความแออัด ค่านิยม ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรม การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น ปัญหายาเสพติด ความขัดแย้งของคนในชุมชน ขณะที่ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนไม่เปลี่ยนแปลง และสิ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลง ได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ และสภาพสังคมโดยรวม

ข้อมูลจากผู้ประกอบการทำให้ทราบว่า การท่องเที่ยวได้ส่งผลกระทบทางสังคมในด้านต่างๆ การที่ผู้ประกอบการดำเนินกิจการอยู่ในพื้นที่ย่อมมีความใกล้ชิด เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงสามารถให้ข้อคิดเห็นในเรื่องนี้ได้เป็นอย่างดี การวิเคราะห์ผลกระทบทางสังคมจะแสดงในหัวข้อการอภิปรายผลการศึกษา

9.1.7 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ข้อมูลจากนักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวชาวไทย ได้ระบุปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังนี้

ขยะมูลฝอย สาธารณูปโภค สภาพแวดล้อมและทรัพยากรทางธรรมชาติ ความปลอดภัย สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ร้านอาหาร นักท่องเที่ยว ที่พัก เจ้าหน้าที่ ร้านจำหน่ายสินค้า การประชาสัมพันธ์ และส่วนท้องถิ่น พร้อมทั้งเสนอแนะตามลำดับความสำคัญของปัญหา ดังนี้

ด้านขยะมูลฝอย เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาวไทยระบุมากที่สุด เสนอแนะให้ปรับปรุงความสะอาดของทั้งบริเวณที่พักและหาดทราย และควรเพิ่มจำนวนถังขยะให้มากขึ้น

ด้านสาธารณูปโภค ควรจัดให้มีสถานที่สำหรับอาบน้ำจืด และมีห้องน้ำบริการหลายๆ จุด เพิ่มจำนวนห้องสุขาและห้องน้ำ ปรับปรุงระบบไฟฟ้าให้มีแสงสว่างพอเพียง และเพิ่มจำนวนตู้โทรศัพท์สาธารณะ

ด้านสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ควรปรับปรุงทางเท้าและถนน แก้ปัญหาสุนัขจรจัด ห้ามการก่อกองไฟบริเวณชายหาด ตัดแต่งต้นไม้และหญ้า ดูแลต้นสนทะเล และรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ ไม่ควรก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างมาดบังทัศนียภาพ

ด้านความปลอดภัย ควรมีป้ายเตือนการลงเล่นน้ำทะเลบริเวณห้ามเล่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย จัดให้มีป้อมตำรวจ ห้ามการทะเลาะวิวาทในอุทยานฯ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ควรมีที่นั่งเล่นตามชายหาด จัดให้มีที่รับประทานอาหาร และจอดรถเป็นระเบียบ ควรปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับเพื่อความสวยงาม จัดให้มีสนามเด็กเล่น และควรมีเส้นทางชมธรรมชาติ และเส้นทางสำหรับจักรยาน

ด้านร้านอาหาร ควรจัดระเบียบร้านอาหารที่มีอยู่เดิม และกำหนดจำนวนร้านอาหารให้พอเหมาะ รวมทั้งความสะอาดของร้าน

ด้านนักท่องเที่ยว รมรงค์ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ ควรมีส่วนต้อนรับและบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว และจัดระเบียบการใช้พาหนะภายในอุทยานฯ

ด้านที่พัก ควรเพิ่มจำนวนที่พัก ปรับปรุงความสะอาดและความเป็นระเบียบ และควรปรับปรุงสภาพห้องพัก โดยเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

ด้านเจ้าหน้าที่ เพิ่มพูนความรู้และประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ และควรกันเขตสงวนปะการังไม่ให้ถูกทำลาย

ด้านร้านจำหน่ายสินค้า ควรขายสินค้าในราคายุติธรรม ไม่เอาัดเอาเปรียบ

ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรจัดทำแผ่นป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยว และเพิ่มกิจกรรมบริเวณชายหาด

ด้านส่วนท้องถิ่น ควรจัดสถานที่ให้สามารถเข้ามาศึกษาได้มากกว่าเดิม ควรให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยว และสนับสนุนกิจกรรมการเข้าค่ายของนักเรียนให้มากขึ้น

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ได้ระบุปัญหาและข้อเสนอแนะไว้โดยรวมนี้นี้ ไม่ควรมีการปลูกสร้างมากกว่าที่เป็นอยู่ ควรรักษาความสะอาดของชายหาด ป้องกันแนวปะการังและสภาพแวดล้อมตามธรรมชาติให้คงไว้ ควรดูแลและกำจัดขยะ ควรจัดให้มีที่พักราคาถูก ควรจัดกิจกรรมอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น เล่นเรือ และควรจัดให้อุทยานฯ เป็นสถานที่สงบไม่พลุกพล่าน

2. ข้อมูลจากประชาชน

ประชาชนได้ระบุปัญหาอันเกิดจากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติดังนี้ ปัญหาด้านสาธารณสุข โรค สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ส่วนท้องถิ่น ความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ และร้านค้า โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านสาธารณสุข ควรพัฒนาระบบสาธารณสุข เช่น ถนน ไฟฟ้า และการติดต่อสื่อสาร และควรจัดระเบียบการจราจรในช่วงเทศกาลต่างๆ

ด้านสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ควรดูแลจัดเก็บขยะ ตัดแต่งต้นไม้และหญ้าให้เป็นระเบียบ ป้องกันการลักลอบทำลายสัตว์น้ำ และควบคุมดูแลการทำกิจกรรมของนักท่องเที่ยว

ด้านส่วนท้องถิ่น ควรพัฒนาสภาพแวดล้อมและการท่องเที่ยวในท้องถิ่น ให้มีการพัฒนาสังคมและความร่วมมือ และควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กได้เข้ามามีส่วนร่วมในท้องถิ่น

ด้านความปลอดภัย ควรจัดระเบียบเรื่องยานพาหนะ ควบคุมไม่ให้วัยรุ่นจับกลุ่มกันก่อความรำคาญ และป้องกันปัญหายาเสพติด

ด้านเจ้าหน้าที่ เจ้าหน้าที่หรือพนักงานของรัฐควรมีทัศนคติ ยิ้มแย้มแจ่มใส เจ้าหน้าที่ควรปรึกษาหารือกับประชาชนเรื่องการพัฒนา และองค์การบริหารส่วนตำบลควรประสานงานกับอุทยานฯ

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ควรปรับปรุงห้องน้ำและมีน้ำจืดไว้ชำระร่างกาย และควรมีที่นั่งพักผ่อนให้มากกว่าเดิม

ด้านผู้ประกอบการ ควรมีสินค้าไว้บริการมากขึ้น และควรจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม

3. ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่

เจ้าหน้าที่ได้ระบุปัญหาพร้อมข้อเสนอแนะดังนี้

ด้านการวางแผน ควรเปิดโอกาสให้องค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการทรัพยากร

ด้านการสร้างจิตสำนึก ควรสร้างจิตสำนึกให้เจ้าหน้าที่อุทยานฯ และชุมชนรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ

ด้านกิจกรรมและความรู้ ควรจัดกิจกรรมให้เยาวชนในพื้นที่ที่มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ และควรให้เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว

ด้านความสะอาด ควรมีร้านอาหารที่สะอาด และควรรักษาความสะอาด บริเวณชายหาด

ด้านบริการการท่องเที่ยว ควรปรับปรุงบ้านพักและเพิ่มจำนวนเจ้าหน้าที่ ควรมีห้องประชุมที่ทันสมัย ควรมีสวนเด็กเล่นและสถานที่ออกกำลังกาย

ด้านสาธารณสุขโรค ควรมีถนนเข้า-ออก แสงสว่าง ถังขยะ และห้องน้ำ มากกว่าเดิม

ด้านการจัดการ ควรจัดระเบียบร้านอาหาร ควรจัดการดูแลป่าและอุทยานฯ ให้มีความเป็นธรรมชาติมากที่สุด ควรจัดเก็บรายได้จากผู้เข้ามาใช้ประโยชน์ ควรจัดแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ของอุทยานฯ และควรพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานฯ ให้ดีขึ้น โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับ

4. ข้อมูลจากผู้ประกอบการ ผู้ประกอบการได้ระบุปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ดังนี้

ด้านการประชาสัมพันธ์ ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักอุทยานฯ มากยิ่งขึ้น

ด้านความปลอดภัย ควรมีเจ้าหน้าที่ตรวจตราดูแลความปลอดภัย และควรมีไฟฟ้าตลอดทางเดินในอุทยานฯ

ด้านความสะอาดและสุขอนามัย ควรมีการจัดเก็บขยะทุกวันและทั่วบริเวณ

ด้านการป้องกันอุบัติเหตุ ควรมีป้ายบอกทางและสัญญาณความเร็ว และป้ายบอกเขตอันตรายห้ามเล่นน้ำ

ด้านภูมิทัศน์ ควรจัดระเบียบร้านค้า ตัดแต่งต้นไม้ให้สวยงาม ปรับปรุงชายหาดและท่อระบายน้ำ

ด้านการบริการ ควรมีห้องน้ำ ตู้โทรศัพท์สาธารณะ และที่นั่งเล่น และควรมีรถประจำทางจากตัวเมืองสู่อุทยานฯ

ด้านการพัฒนา ควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และควรพัฒนาด้านอื่นๆ ของอุทยานฯ อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

9.2 อภิปรายผลการศึกษา

9.2.1 ศักยภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เนื้อหาในส่วนนี้จะนำเอาข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์และอภิปรายผล เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ โดยแบ่งออกเป็น 2 หัวข้อย่อย คือ ศักยภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจ

1. ศักยภาพทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่เข้ามาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยภาพรวมแล้วมีความพึงพอใจมาก หากจะพิจารณาในแต่ละด้านพบว่าในด้านทรัพยากรท่องเที่ยวธรรมชาติ นักท่องเที่ยวชาวไทยจะพึงพอใจในสภาพหาดทรายชายทะเล สภาพภูเขา และสภาพภูมิอากาศมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงาม ร่มรื่น อากาศบริสุทธิ์ และมีพื้นที่ครอบคลุมทั้งบนบกและทะเล สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาพักผ่อน สำหรับด้านโครงสร้างพื้นฐานในการท่องเที่ยว เช่น ถนน เส้นทางเดินเท้า เป็นต้น ด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เช่น ที่พัก ร้านอาหาร ร้านค้า เป็นต้น นักท่องเที่ยวชาวไทยมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง แสดงว่าปัจจัยทั้ง 2 ด้านนี้มีความพร้อมในระดับหนึ่ง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ แต่อาจจะต้องมีการปรับปรุงหรือพัฒนาให้มากขึ้นดังจะได้กล่าวต่อไป

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่าในด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศพึงพอใจสภาพหาดทรายชายทะเล และสภาพภูมิอากาศมากที่สุด ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว และด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง

หากจะพิจารณาในแง่ของความสำคัญที่นักท่องเที่ยวให้แก่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยทั้งที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต(38%) และนอกจังหวัดภูเก็ต(40.3%) และได้แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น ให้ความสำคัญกับอุทยานฯ ในระดับ 76-100 %

ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต(63.6%) และได้แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น ให้ความสำคัญกับอุทยานฯ ในระดับ 51-75 % และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต(34%) และได้แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น ให้ความสำคัญกับอุทยานฯ ในระดับ 26-50 %

ข้อมูลเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวไทยให้ความสำคัญแก่อุทยานฯ มากกว่านักท่องเที่ยวต่างประเทศ และหากเปรียบเทียบในกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วยกันแล้ว พบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ให้ความสำคัญแก่อุทยานฯ มากกว่ากลุ่มที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต ทั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบเฉพาะกลุ่มนักท่องเที่ยวที่แวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่นนอกจากอุทยานฯ เท่านั้น

หากจะวิเคราะห์ข้อมูลนี้ อาจจะเป็นเพราะว่าจังหวัดภูเก็ตมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มากมายกระจายอยู่ทั่วเกาะ มีความสวยงามโดดเด่นแตกต่างกันออกไป อุทยานแห่งชาติสิรินาถอาจจะได้เปรียบในแง่ของความสงบร่มรื่น และการเดินทางสามารถทำได้สะดวก แต่นักท่องเที่ยวมักใช้เวลาพักผ่อนในอุทยานฯ ไม่นาน จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยใช้เวลาครึ่งวัน ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใช้เวลาหนึ่งวันเป็นส่วนใหญ่ และข้อมูลจากผู้ประกอบการแสดงให้เห็นว่าแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานฯ ที่นักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อน ได้แก่ หาดในยาง หาดไม้ขาว หาดทรายแก้ว และหาดในทอน นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มักไปเดินเล่นบริเวณชายหาด รับประทานอาหาร และชมพระอาทิตย์ตกดิน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าทั้งแหล่งท่องเที่ยวและกิจกรรมยังไม่มี ความหลากหลายมากนัก นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่จึงไม่ได้แวะพักค้างคืน แต่สามารถเดินทางมาพักผ่อนได้เป็นประจำตามต้องการ และข้อมูลจากนักท่องเที่ยวทำให้ทราบว่าทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่จะมากับกลุ่มเพื่อน จึงอาจกล่าวได้ว่านอกจากจะมาพักผ่อนแล้ว อุทยานฯ ยังเป็นที่พบปะ พุดคุย สังสรรค์ได้อีกด้วย

หากพิจารณาถึงความพร้อมของอุทยานในการท่องเที่ยว นอกเหนือจากทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติแล้ว ข้อมูลจากผู้ประกอบการชี้ให้เห็นว่าสาธารณูปโภค เช่น ถนน เส้นทางเดินเท้า และแหล่งพลังงาน มีปริมาณเพียงพอและคุณภาพพอใช้ แต่ควรได้รับการปรับปรุงให้ดีขึ้น แหล่งน้ำ การจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย และการติดต่อสื่อสาร ควรได้รับการปรับปรุงโดยเร่งด่วน

ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เช่น ที่พักมีปริมาณเพียงพอ แต่ควรปรับปรุงคุณภาพ และที่ควรปรับปรุงทั้งปริมาณและคุณภาพ ได้แก่ ร้านอาหารของที่ระลึก กีฬาและนันทนาการ ข่าวดูสารและความรู้แก่นักท่องเที่ยว และระบบความปลอดภัย เป็นต้น

ดังนั้นหากพิจารณาในด้านทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สาธารณูปโภค และสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยว จะเห็นว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพทางเศรษฐกิจในระดับปานกลาง กลุ่มเป้าหมายอาจเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตเป็นหลัก ซึ่งประเด็นนี้จะเชื่อมโยงกับการวิเคราะห์ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในหัวข้อต่อไป

องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งนำมาใช้ประเมินศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นคือ กฎระเบียบและการบังคับใช้เพื่อให้เกิดความยั่งยืน จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศทราบและปฏิบัติตามกฎระเบียบต่างๆ ที่มีอยู่เป็นอย่างดี

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ทราบกฎระเบียบจาก ป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่แจ้งให้ทราบ แผ่นพับหรือแผ่นปลิว และคู่มือหรือเอกสารแนะนำ ตามลำดับ อาจจะเป็นเพราะว่าป้ายประกาศสามารถเห็นได้ชัดเจน และเจ้าหน้าที่นั้นสามารถสอบถามพูดคุยได้ง่ายมากกว่าสื่อประเภทแผ่นพับ คู่มือ หรือเอกสารแนะนำ ซึ่งหน่วยงานที่จัดทำหรือเผยแพร่อาจมีค่าใช้จ่ายในการผลิตหรือเผยแพร่ จึงมีไม่มาก หรืออาจเป็นเพราะนักท่องเที่ยวไม่ค่อยจะให้ความสนใจ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ทราบกฎระเบียบต่างๆ จากป้ายประกาศ รองลงมาคือ แผ่นพับหรือแผ่นปลิว อาจเป็นเพราะว่าป้ายประกาศสามารถเห็นได้ง่ายและชัดเจน ส่วนแผ่นพับหรือแผ่นปลิวเป็นสิ่งที่พกพได้ง่าย สะดวกในการหยิบอ่าน ไม่ต้องอ่านโดยทันที สามารถหาอ่านได้จากหลายแหล่ง และอุปนิสัยของนักท่องเที่ยวต่างประเทศจะชอบศึกษาข้อมูลของแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ โดยปกติ

ประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถและบริเวณใกล้เคียงส่วนใหญ่ทราบว่ามีการมีกฎระเบียบที่นักท่องเที่ยวต้องปฏิบัติ โดยทราบจากป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่ แผ่นพับหรือแผ่นปลิวตามลำดับ ทั้งยังมีโอกาสชี้แจงให้นักท่องเที่ยวทราบด้วย การที่ประชาชนทราบกฎระเบียบจากป้ายประกาศเพราะอาศัยอยู่ในพื้นที่ และทราบจากเจ้าหน้าที่เพราะอาจมีความรู้จักคุ้นเคย ส่วนแผ่นปลิวและแผ่นพับอาจหาอ่านได้โดยทั่วไป หากไม่ตั้งใจหรือต้องการ ก็อาจจะไม่อ่าน

ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ทราบกฎระเบียบของอุทยานฯ และมีโอกาสแนะนำนักท่องเที่ยว โดยทราบจาก ป้ายประกาศ เจ้าหน้าที่ คู่มือและเอกสารแนะนำ ตามลำดับ ผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวขอมทราบกฎระเบียบต่างๆ เป็นอย่างดี เพราะเป็นเรื่องใกล้ตัวสามารถพูดคุยกับเจ้าหน้าที่ได้ง่าย และเข้าถึงคู่มือและเอกสารแนะนำได้ง่ายกว่ากลุ่มอื่น

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า กฎระเบียบและการบังคับใช้ที่มีอยู่สำหรับนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถนั้น ส่วนใหญ่นักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ประกอบการทราบเป็นอย่างดี และปฏิบัติตาม ซึ่งให้เห็นถึงศักยภาพของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติสิรินาถโดยภาพรวมได้

“การมีส่วนร่วม” ของชุมชนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอีกประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจนั้นมีทั้งผู้ให้บริการ เช่น นักท่องเที่ยว ผู้ให้บริการ เช่น ผู้ประกอบการ ในแง่ที่พัก อาหาร และสิ่งต่างๆ ที่จำเป็น ประชาชนมีส่วนในการให้บริการโดยเข้ามาดำเนินธุรกิจเอง หรือให้บริการในฐานะผู้ใช้แรงงานทั้งในภาคเอกชน ภาครัฐ

และส่วนท้องถิ่น เจ้าหน้าที่คอยให้ความสะดวก ดูแลความสงบเรียบร้อย และหน้าที่อื่นๆ ตามบทบาท และความรับผิดชอบ

จากการศึกษาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมในด้าน “การร่วมออกแรง” มากกว่าด้านอื่นๆ อาจเป็นเพราะว่าการร่วมออกแรงนั้นสามารถกระทำได้ง่าย การออกแรงช่วยเหลือเป็นประเพณีดั้งเดิมของชุมชนชาวไทย โดยเฉพาะในชุมชนชนบท การมีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ ยังมีน้อย เนื่องจากสภาพสังคมและเศรษฐกิจที่เปลี่ยนแปลง หรือประชาชนยังไม่มีโอกาสได้เข้าร่วมในด้านอื่น

ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดย “การปฏิบัติตามแผน” มากกว่าด้านอื่นๆ เช่น การกำหนดนโยบาย การวางแผน การประเมินและการควบคุม ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าองค์กรท้องถิ่นและภาคเอกชนยังมีบทบาทน้อยในเรื่องเหล่านี้ จึงควรเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้เข้ามามีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ นอกเหนือไปจากการปฏิบัติตามแผนเพียงอย่างเดียว

องค์ประกอบประการสุดท้ายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศก็คือ “การเรียนรู้” หมายถึงการที่นักท่องเที่ยวได้มีการเรียนรู้ร่วมกันกับชุมชนในด้านต่างๆ มากกว่าการได้รับประโยชน์จากการพักผ่อนหย่อนใจอย่างเดียว

จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ได้แก่ ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด การสงวนรักษาสภาพธรรมชาติ วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า และการอนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ตามลำดับ สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศพบว่าได้เรียนรู้ในเรื่องต่างๆ จากมากไปหาน้อยตามลำดับ ดังนี้ ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ การสงวนรักษาสภาพธรรมชาติ และการอนุรักษ์พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ เหตุผลประการสำคัญที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศสามารถเรียนรู้จากธรรมชาติทางทะเลและชายหาดมากกว่าสิ่งอื่นๆ เนื่องจากสภาพทางภูมิศาสตร์อุทยานแห่งชาติสิรินาถเป็นชายหาดเสียส่วนมาก สามารถเข้าถึงได้ง่าย และเป็นสถานที่ที่นักท่องเที่ยวส่วนมากเข้ามาใช้เป็นที่พักผ่อน และเนื่องจากนักท่องเที่ยวใช้เวลาในอุทยานฯ ไม่มาก จึงอาจจะไม่มีเวลาเพียงพอในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ อย่างไรก็ตามอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีชื่อเสียงในแง่เป็นที่วางไข่ของเต่าทะเล โดยเฉพาะบริเวณหาดไม้ขาว จนเกิดประเพณีการเดินเต่าและอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเลที่หายากใกล้สูญพันธุ์ แต่การวางไข่ของเต่าทะเลมีเฉพาะฤดูกาลเท่านั้น ไม่ได้มีทั้งปี นอกจากนี้อุทยานแห่งชาติสิรินาถยังมีแหล่งปะการังที่นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจพิเศษเข้ามาเรียนรู้เช่นกัน เพียงแต่ไม่โดดเด่นเมื่อเปรียบเทียบกับที่อื่น

จากการวิเคราะห์องค์ประกอบทั้ง 4 ด้านของการท่องเที่ยว ทำให้สามารถสรุปได้ว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพของเศรษฐกิจเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับปานกลาง

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

จากการศึกษามูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ต้นทุนการท่องเที่ยว (Travel Cost Method : TCM) ของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างประเทศในปี 2546 พบว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีมูลค่าการท่องเที่ยว 15.9 ล้านบาท (รายละเอียดการวิเคราะห์แสดงไว้ในภาคผนวก ก) จะเห็นว่านักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ไม่สูง ทั้งนี้เนื่องจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต จึงเสียค่าใช้จ่ายต่างๆ น้อยกว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่อยู่นอกจังหวัดภูเก็ตโดยเปรียบเทียบ แม้ว่าการคำนวณค่าใช้จ่ายเดินทางของนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตได้ปรับลดตัวเลขให้ถูกต้องเหมาะสมตามหลักวิชาการแล้วก็ตาม จำนวนนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตย่อมมีอิทธิพลต่อมูลค่าการท่องเที่ยว และประการสำคัญ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในอุทยานฯ ครึ่งวัน ขณะที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศใช้เวลาหนึ่งวัน ดังนั้นโอกาสที่นักท่องเที่ยวจะจับจ่ายใช้สอยมากขึ้นจึงมีน้อย อย่างไรก็ตาม จากสถิติจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาในอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีมากถึง 140,734 คน ในปี 2545 และ 169,493 คนในปี 2546 (อุทยานแห่งชาติสิรินาถ, 2547) จึงเป็นไปได้ว่าจำนวนนักท่องเที่ยวเหล่านี้มาจากภูเก็ตและจังหวัดใกล้เคียง โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักท่องเที่ยวที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตนั่นเอง ซึ่งอาจเดินทางไปท่องเที่ยวในอุทยานฯ หลายครั้งในรอบระยะเวลา 1 ปี

มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถแม้ว่าจะไม่สูงนัก แต่ในอนาคตหากอุทยานฯ ได้รับการพัฒนามากกว่าเดิมเพื่อให้เหมาะสมกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ย่อมสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มได้มากยิ่งขึ้นอย่างแน่นอน

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ อาจจะสามารถอธิบายได้จากการที่นักท่องเที่ยวได้เดินทางเข้ามาพักผ่อน เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเฉพาะหาดทรายขาวทะเลและอากาศที่บริสุทธิ์เป็นปัจจัยดึงดูดที่สำคัญ การเดินทางของนักท่องเที่ยวย่อมมีค่าใช้จ่ายและส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน

หากจะพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อนักท่องเที่ยวโดยตรง นอกจากความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักผ่อนแล้ว อาจจะประเมินได้จากความคุ้มค่าหรือค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้จ่าย จากการศึกษาพบว่า ค่าใช้จ่ายเดินทางเฉลี่ยของทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศไปยังอุทยานฯ ต่อ 1 ครั้งยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก โดยที่นักท่องเที่ยวชาวไทยใช้จ่ายเฉลี่ย 110 บาทต่อคน ชาวต่างประเทศ 71 บาทต่อคน และค่าความยืดหยุ่นของค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่มีต่ออุปสงค์หรือต่อจำนวนนักท่องเที่ยวนั้นมีความอ่อนไหวน้อยมาก โดยที่ค่าความยืดหยุ่นของต้นทุนการเดินทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับ 0.228 และนักท่องเที่ยวชาวไทยและ

ชาวต่างประเทศเท่ากับ 0.183 หมายความว่าหากต้นทุนการเดินทางของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ก็มีผลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยมาก จึงสรุปได้ว่าการเดินทางไปพักผ่อนยังอุทยานแห่งชาติสิรินาถนั้น นักท่องเที่ยวไม่ได้มีอุปสรรคอันเกิดจากต้นทุนการเดินทางแต่อย่างใด นักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางมาได้ในต้นทุนที่ต่ำ และส่งผลให้ส่วนเกินของผู้บริโภคหรือสวัสดิการทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง

นอกจากผลกระทบทางเศรษฐกิจที่มีต่อนักท่องเที่ยวแล้ว ชุมชน อันได้แก่ ประชาชน และผู้ประกอบการ รวมทั้งอุทยานฯ เองก็มีส่วนเกี่ยวข้องด้วยเช่นกัน

ในแง่ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อประชาชน จากการศึกษาพบว่า ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเองและครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่เพิ่มขึ้นในด้านต่างๆ เช่น รายได้ ค่าครองชีพ โอกาสในการมีงานทำ สาธารณูปโภค ขณะที่การออม การมีงานทำตลอดปี ผลผลิตของครอบครัว และความเป็นอยู่โดยรวมไม่มีการเปลี่ยนแปลง จะเห็นว่าการท่องเที่ยวสามารถเพิ่มรายได้และโอกาสการมีงานทำของประชาชน ซึ่งเป็นผลกระทบโดยตรง และมีส่วนทำให้ สาธารณูปโภคต่างๆ ได้รับการพัฒนา ซึ่งเป็นผลทางอ้อม อย่างไรก็ตามการท่องเที่ยวนี้อาจมีผลทำให้ ค่าครองชีพของประชาชนเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งอาจมีผลให้การออมไม่เปลี่ยนแปลง สำหรับการมีงานทำตลอดทั้งปีนั้น แม้ว่านักท่องเที่ยวสามารถเดินทางมายังอุทยานฯ ได้ตลอดทั้งปี แต่ก็ได้รับผลกระทบจากลมมรสุม เนื่องจากอยู่ทางฝั่งทะเลอันดามัน นักท่องเที่ยวอาจลดลงบ้าง

ชุมชนได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจในทางที่เพิ่มขึ้น เช่น ราคาที่ดิน โอกาสการมีงานทำ การคมนาคมขนส่ง และการติดต่อสื่อสาร การท่องเที่ยวทำให้คนในชุมชนมีงานทำเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นผลกระทบทางตรง ส่วนการคมนาคมขนส่งและการติดต่อสื่อสาร เป็นผลกระทบทางอ้อมเนื่องจากการท่องเที่ยว สำหรับราคาที่ดินที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็วอาจมีผลกระทบอย่างรุนแรงตามมา เช่น วิถีชีวิตดั้งเดิมของชุมชนอาจเปลี่ยนแปลงไป เพราะที่ดินอาจถูกซื้อเปลี่ยนมือไปทำประโยชน์อย่างอื่น นอกจากนี้ยังพบว่า การมีงานทำตลอดทั้งปีและผลผลิตของชุมชนไม่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีอาชีพหลักคือ การประมงและการเพาะปลูก ผลผลิตที่ได้ย่อมขึ้นอยู่กับฤดูกาล และการท่องเที่ยวทางชายฝั่งทะเลอันดามันที่มีลักษณะตามฤดูกาลดังที่ทราบกัน โดยทั่วไป

ผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจของการท่องเที่ยว ในความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ มีประเด็นที่เหมือนกัน การท่องเที่ยวมีผลกระทบ ดังนี้ ราคาที่ดิน โอกาสการมีงานทำ การมีงานทำทั้งปี การคมนาคมและการติดต่อสื่อสาร ผลผลิตของชุมชน และความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่เพิ่มขึ้น ทั้งนี้เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการส่วนใหญ่จะอยู่ในพื้นที่มาเป็นเวลานาน ย่อมเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น การท่องเที่ยวนอกจากจะทำให้เกิดโอกาสในการมีงานทำแล้ว ยังช่วยให้มีงานทำตลอดทั้งปี และเพิ่มผลผลิตของชุมชนอีกด้วย ทั้งนี้อาจเป็น

เพราะว่าการท่องเที่ยวก่อให้เกิดการจ้างงานซึ่งเป็นนอกภาคเกษตร ทำให้ผู้ที่ทำงานในภาคเกษตรสามารถมีอาชีพเสริม ขณะเดียวกันการท่องเที่ยวมีส่วนทำให้ผลผลิตของชุมชนเพิ่มขึ้นได้ เนื่องจากอุปสงค์ของนักท่องเที่ยวที่มีส่วนช่วยดูดซับอุปสงค์ของผลผลิตของชุมชนที่มีอยู่เดิมให้ขยายตัวมากขึ้น ทั้งนี้เป็นความคิดเห็นในภาพรวมของเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ ซึ่งอาจแตกต่างไปจากความคิดเห็นของประชาชน

การท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อมีกฎระเบียบและการบังคับใช้อย่างเข้มงวด การจัดการในเรื่องนี้ย่อมมีต้นทุนค่าใช้จ่ายและหน่วยงานที่รับผิดชอบ แม้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศจะมีความพึงพอใจในสภาพธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติสิรินาถในระดับมาก แต่ปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเห็นมากที่สุดคือ ขยะมูลฝอย นอกจากนี้ข้อมูลจากผู้ประกอบการยังชี้ให้เห็นว่า โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่จำเป็นต่อการท่องเที่ยวควรได้รับการปรับปรุงทั้งปริมาณและคุณภาพ เนื่องจากนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เข้ามาพักผ่อนในเขตอุทยานฯ จะต้องจ่ายค่าธรรมเนียม แม้ว่าในทางปฏิบัติ อุทยานฯ ค่อนข้างจะยืดหยุ่นในการจัดเก็บ อย่างไรก็ตามรายได้จากค่าธรรมเนียมอาจนำมาปรับปรุงและรักษาสภาพแวดล้อมให้อยู่ในสภาพที่ดี หรือนำมาเป็นค่าใช้จ่ายในการบังคับใช้กฎระเบียบต่างๆ เช่น กำหนดบทลงโทษผู้ที่ไม่ทิ้งขยะในที่รองรับ หรือก่อความเดือดร้อนรำคาญ หรือที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว เป็นต้น

กฎระเบียบและการบังคับใช้จะมีประสิทธิผลและทำให้การท่องเที่ยวพัฒนาอย่างยั่งยืนได้ ต้องเข้าใจกลุ่มเป้าหมายว่าทราบกฎระเบียบต่างๆ โดยผ่านสื่อประเภทใด จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ ประชาชน และผู้ประกอบการเข้าถึงสื่อประเภทต่างๆ ที่แตกต่างกัน เนื่องจากสื่อประเภทต่างๆ มีประสิทธิผลและต้นทุนที่แตกต่างกัน การเลือกใช้สื่อที่เหมาะสมสำหรับแต่ละกลุ่มเป้าหมายย่อมทำให้กฎระเบียบและการบังคับใช้มีประสิทธิผล ทำให้สภาพแวดล้อมได้รับการดูแล และส่งผลกระทบในทางบวกต่อการท่องเที่ยว

ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวยังเกิดจากองค์ประกอบในด้าน “การมีส่วนร่วม” จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนหนึ่งมีความยินดีที่จะจ่ายค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้นกว่า 20 บาท เป็น 45.57 บาทโดยเฉลี่ย และให้เหตุผลว่า อยากให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ และเหตุผลรองลงมาคือ ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่ต้องการจ่าย 20 บาทเท่าเดิมระบุว่าไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ ดีขึ้น และเหตุผลรองลงมาคือ เพื่อปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานฯ จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ นั้นเอง

สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่าส่วนหนึ่งมีความยินดีที่จะจ่ายมากกว่า 200 บาท เป็น 344.76 บาทโดยเฉลี่ย โดยให้เหตุผลว่าต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมของ

ธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป และเหตุผลรองลงมาคือ ต้องการให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ ขณะที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศมีความยินดีจ่ายค่าธรรมเนียมเท่าเดิม คือ 200 บาท ให้เหตุผลว่า เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ และเหตุผลรองลงมาคือ ไม่น่าจะจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานฯ ดีขึ้น

จะเห็นว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจะมีความตระหนักถึงการรักษาสภาพแวดล้อมและการปฏิบัติตามกฎอย่างเคร่งครัดเมื่อเปรียบเทียบกับนักท่องเที่ยวชาวไทย

หากพิจารณาความยินดีที่นักท่องเที่ยวจะจ่ายค่าธรรมเนียมเพิ่ม ประกอบกับความยืดหยุ่นของต้นทุนการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีต่ออุปสงค์ที่มีค่าต่ำมาก อาจสรุปได้ว่าหากอุทยานฯ จะเพิ่มค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานฯ นักท่องเที่ยวขอมให้ความร่วมมือ และเพิ่มภาระแก่นักท่องเที่ยวอย่างมาก

ประชาชนมีส่วนร่วมในแง่ของ “การออกแรง” มากกว่าด้านอื่นๆ ผลกระทบทางเศรษฐกิจของการออกแรงอาจจะมีไม่มากเท่ากับการมีส่วนร่วมในด้านอื่น เช่น การออกเงิน หรือการออกสิ่งของ แต่สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว จึงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในด้านอื่นๆ มากขึ้น

เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานฯ ในด้านการปฏิบัติตามแผนมากกว่าด้านอื่นๆ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่าหน่วยงานต่างๆ ที่ภาครัฐและเอกชน แม้ว่าจะมีบทบาทเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ตและอุทยานแห่งชาติสิรินาถ แต่หน่วยงานเหล่านั้นต่างก็มีภารกิจของตนเอง จากการศึกษาพบว่ากรมอุทยานสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การบริหารส่วนตำบล และตำรวจท่องเที่ยว ควรเป็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ทั้งนี้เป็นความเห็นของเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการ โดยพิจารณาจากหน่วยงานหลัก 3 หน่วยงานที่มีความถี่สูงสุด และหากจะพิจารณาหน่วยงานที่มีความสำคัญรองลงมา และควรมีบทบาทในเรื่องนี้ พบว่าได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัด การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้เขต 4 ประชาสัมพันธ์จังหวัด ป่าไม้จังหวัด และตำรวจน้ำ เป็นต้น จึงเป็นไปได้ว่าหน่วยงานต่างๆ ที่กล่าวมาอาจมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ตลอดจนมีส่วนร่วมในด้านอื่นเพิ่มมากขึ้นนอกเหนือจากการปฏิบัติตามแผน เพราะหน่วยงานเหล่านั้นล้วนแต่มีความพร้อมทั้งงบประมาณและกำลังคน และมีภารกิจเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของจังหวัดภูเก็ต สามารถผลักดันให้การท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจและด้านอื่นๆ

องค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวเกิดความยั่งยืนได้คือ “การเรียนรู้” ของนักท่องเที่ยวที่เข้ามาพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ นอกจากอรรถประโยชน์ในด้าน

ความเพลิดเพลินแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถเรียนรู้จากสิ่งต่างๆ ที่มีอยู่ในอุทยานฯ จากการศึกษาพบว่าทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีโอกาสได้เรียนรู้เกี่ยวกับธรรมชาติทางทะเลและชายหาด และการสงวนรักษาสภาพธรรมชาติมากกว่าสิ่งอื่นๆ เนื่องจากธรรมชาติทางทะเลและชายหาดของอุทยานแห่งชาติสิรินาถเป็นธรรมชาติที่โดดเด่น นักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงได้ง่าย จึงเกิดความพึงพอใจและความรู้สึกหวงแหนว่าจะต้องดูแลรักษาให้คงอยู่ การเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพธรรมชาติของนักท่องเที่ยวจะทำให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นไปอย่างยั่งยืน และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในด้านบวกต่อชุมชน ทำให้เศรษฐกิจหมุนเวียนดีขึ้น ส่วนการเรียนรู้ในด้านอื่นๆ ของนักท่องเที่ยวยังมีน้อย เช่น วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่าและพันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ ทั้งนี้เนื่องจากจุดประสงค์ของนักท่องเที่ยวต้องการเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจมากกว่า และมีเวลาที่จำกัด โอกาสในการสัมผัสสิ่งต่างๆ จึงมีน้อยลง แม้ว่าวิถีชีวิตของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมในอุทยานฯ จะไม่โดดเด่น แต่สภาพป่าชายเลนและชายหาดที่มีเมตาทะเลมาวางไข่ก็ชวนให้ศึกษา ดังนั้นจึงเป็นไปได้ว่ากลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักเรียน นักศึกษา เด็กและเยาวชนที่มาเป็นหมู่คณะจัดโดยสถาบันการศึกษา อาจจะเป็นกลุ่มเป้าหมายที่น่าสนใจ สามารถจัดให้เป็น “ห้องเรียนธรรมชาติ” โดยมีเจ้าหน้าที่ถ่ายทอดความรู้และปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อระบบนิเวศในอุทยานฯ สำหรับนักท่องเที่ยวและประชาชนโดยทั่วไป อุทยานแห่งชาติสิรินาถอาจจะเป็น “สวนสาธารณะของท้องถิ่น” ทั้งนี้จะต้องจัดแบ่งพื้นที่การบริการและมีการจัดการที่ดี และทำให้เศรษฐกิจของชุมชนดีขึ้นอีกด้วย

ผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถในแง่ของผู้ที่มีส่วนได้รับผลกระทบ เช่น นักท่องเที่ยว ประชาชน ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ และในแง่ขององค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เช่น ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ กฎระเบียบและการบังคับใช้ การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ แสดงให้เห็นว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพและผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจต่อชุมชนส่วนท้องถิ่นและประเทศในระดับหนึ่ง ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องอาจนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ เพื่อให้การท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติสิรินาถพัฒนาอย่างยั่งยืน

9.2.2 ศักยภาพและผลกระทบต่อทางสังคมของการท่องเที่ยวในอุทยานสิรินาถ

เนื้อหาในส่วนนี้จะนำเอาข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษามาวิเคราะห์และอภิปรายผล เพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์และเชื่อมโยงไปสู่ปัญหาและข้อเสนอแนะในตอนถัดไป โดยจะแบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 หัวข้อย่อยคือ ศักยภาพและผลกระทบต่อทางสังคม

1. ศักยภาพทางสังคมของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ในหัวข้อนี้จะนำเอาองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ประการ ได้แก่ ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นสภาพธรรมชาติ กฎระเบียบและการบังคับใช้ การมีส่วนร่วมของชุมชน และการเรียนรู้ร่วมกันของนักท่องเที่ยวและชุมชนมาเป็นกรอบในการวิเคราะห์

ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ แม้ว่าจะไม่มีความหลากหลาย แต่ก็มีความโดดเด่นในเรื่องของชายหาด ข้อมูลจากผู้ประกอบการทำให้ทราบว่านักท่องเที่ยวนิยมไปพักผ่อนในหาดต่างๆ เช่น หาดทรายแก้ว หาดไม้ขาว หาดในยาง และหาดในทอน เป็นส่วนมาก ขณะเดียวกันจากการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ แม้ว่าโดยภาพรวมจะอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียดแล้วพบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจในสภาพหาดทรายชายทะเลและสภาพภูมิอากาศมากที่สุด และเมื่อพิจารณาข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคมของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่พบว่า มีอายุระหว่าง 20-49 ปี มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาเป็นนักเรียน นักศึกษา และพนักงานบริษัทเอกชน อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดกลาง มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาก็คือมัธยมศึกษา มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 5,001-15,000 บาท เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติน้อยมาก ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ต ไม่แวะท่องเที่ยวในที่อื่น ใช้เวลาในอุทยานฯ ครึ่งวัน ให้ความสำคัญแก่อุทยานฯ ในระดับสูง มักเดินทางมากับกลุ่มเพื่อน รองลงมาก็คือ มากับครอบครัว เป็นนักท่องเที่ยวโดยทั่วไปมากกว่านักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่ำมาก ขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 20-49 ปี เป็นพนักงานบริษัทเอกชนและเจ้าของธุรกิจ อาศัยอยู่ในครอบครัวขนาดเล็ก มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 2,001-6,000 เหรียญสหรัฐ (80,000-240,000 บาท) ไม่ได้เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติแต่อย่างใด ส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ต ได้แวะเที่ยวในสถานที่อื่นทั้งในและนอกจังหวัดภูเก็ต ให้ความสำคัญแก่อุทยานฯ น้อย เป็นนักท่องเที่ยวโดยทั่วไป ใช้เวลาในอุทยานฯ เต็มวัน เดินทางมากับกลุ่มเพื่อน และเสียค่าใช้จ่ายเดินทางมายังอุทยานฯ ไม่มาก จะเห็นว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานฯ มีความแตกต่างกันบ้างในแง่ของอาชีพ รายได้ การแวะท่องเที่ยวในสถานที่อื่น ความสำคัญที่ให้แก่อุทยานฯ และระยะเวลาในการพักผ่อนในอุทยานฯ ข้อมูลเหล่านี้ชี้ให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวไทยที่อาศัยอยู่ในจังหวัดภูเก็ตและนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตเป็นนักท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่ที่เดินทางมายังอุทยานฯ และเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้วจะมีคุณภาพในระดับปานกลาง ประกอบกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่ได้จากการศึกษาพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง จึงอาจกล่าวได้ว่า ศักยภาพทางสังคมของอุทยานแห่งชาติสิรินาถยังอยู่ในระดับปานกลาง แต่ทั้งนี้จะต้องพิจารณาองค์ประกอบอื่นด้วย

เมื่อพิจารณา “กฎระเบียบและการบังคับใช้” พบว่า นักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ประกอบการ ทราบกฎระเบียบต่างๆ และปฏิบัติตามเป็นอย่างดี ทั้งนี้ประชาชนและผู้ประกอบการมีโอกาสน้อยมากในการช่วยชี้แจงกฎระเบียบต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว มีนักท่องเที่ยวบางส่วนพบเห็นการหลอกลวงเอาเปรียบ อาชญากรรม แหล่งมั่วสุม และการค้าประเวณี ขณะที่ประสบด้วยตนเองน้อยมากในเรื่องของการถูกหลอกลวงเอาเปรียบ และถูกบังคับซื้อสินค้าและบริการ แต่สิ่งนี้นักท่องเที่ยวพบเห็นมากที่สุดคือ ขยะมูลฝอย และการที่นักท่องเที่ยวกลุ่มอื่นส่งเสียงดัง ข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่า แม้จะมีกฎระเบียบและการบังคับใช้ แต่ก็มีประสิทธิผลในระดับหนึ่ง หน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจท่องเที่ยว และองค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นต้น อาจต้องเข้ามามีบทบาทดำเนินการแก้ไขในเรื่องนี้ให้มากขึ้น และโดยสภาพภูมิศาสตร์ของอุทยานฯ จะพบว่าเป็นพื้นที่เปิดกว้าง ยากที่จะดูแลตรวจตราได้อย่างทั่วถึง ดังนั้นหากพิจารณาในแง่ของกฎระเบียบและการบังคับใช้ ตลอดจนปัญหาที่นักท่องเที่ยวพบเห็นและประสบด้วยตนเอง อาจสรุปได้ว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพทางสังคมในระดับปานกลาง

ในแง่มุมมองของ “การมีส่วนร่วม” ของชุมชน พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมใน “การออกแรง” มากที่สุด ขณะที่ผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ระบุว่ามีส่วนร่วมในเรื่อง “การปฏิบัติตามแผน” มากกว่าด้านอื่น อุทยานฯ อาจจะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้นเพื่อลดผลกระทบทางสังคมที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่า หากพิจารณาในแง่ของการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานสิรินาถ พบว่ามีศักยภาพทางสังคมในระดับต่ำ

ข้อมูลจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวเกิดการเรียนรู้ในเรื่องธรรมชาติทางทะเล และชายหาดมากที่สุด รองลงมาคือการสงวนรักษาสภาพธรรมชาติ ส่วนในเรื่องอื่นๆ ยังเรียนรู้ในระดับน้อย ดังได้อภิปรายผลในหัวข้อศักยภาพทางเศรษฐกิจไว้แล้ว ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการระบุว่า การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ขณะที่ประชาชนเห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง แต่ข้อมูลที่ได้จากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมกำลังสมองพบว่าทุกฝ่ายตระหนักถึงความสำคัญในเรื่องนี้ และได้เสนอแนะแนวทางในการแก้ไขไว้ส่วนหนึ่ง หากพิจารณาระดับการเรียนรู้ของนักท่องเที่ยวและชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสภาพหาดทรายชายทะเลและการสงวนรักษาสภาพธรรมชาติ สามารถสรุปได้ว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพทางสังคมเกี่ยวกับเรื่องนี้ในระดับสูง แต่ปัจจัยอื่นๆ เช่น วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า และการอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ยังมีผลน้อยมาก ดังได้อภิปรายไว้ในหัวข้อศักยภาพทางเศรษฐกิจของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทั้ง 4 ด้าน และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 4 ฝ่าย จะเห็นว่าศักยภาพทางสังคมบางด้านจะอยู่ในระดับสูง และบางด้านจะอยู่ในระดับ

ต่ำ แม้ว่าศักยภาพในแต่ละด้านไม่สามารถนำมาชดเชยกันได้ แต่หากพิจารณาร่วมกับศักยภาพทางเศรษฐกิจซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง พอจะสรุปได้ว่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถมีศักยภาพทางสังคมในระดับปานกลาง

2. ผลกระทบทางสังคมของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ในด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เป็นสภาพธรรมชาติ นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ระบุว่าไม่พบเห็นเหตุการณ์หรือการกระทำของบุคคลระหว่างการท่องเที่ยวในอุทยานฯ เช่น การปล่อยน้ำเสีย การตัดไม้ทำลายป่า การทำลายสัตว์น้ำ การขโมยปะการัง พันธุ์พืช และพันธุ์สัตว์ และการขโมยหินและเปลือกหอย ในขณะที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนหนึ่งพบเห็นการกระทำดังกล่าว ข้อมูลจากผู้ประกอบการระบุว่าทรัพยากรทางธรรมชาติที่เปราะบางเสี่ยงต่อการถูกทำลาย ได้แก่ หาดในยาง แนวปะการังบริเวณหาดในยาง และป่าชายเลนบริเวณท่าฉัตรไชย เป็นต้น ผลกระทบเหล่านี้ส่วนหนึ่งอาจเกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวที่กระทำโดยขาดความระมัดระวัง และขาดความตระหนักรู้ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอาจจะต้องรณรงค์ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ประกอบการได้ทราบ ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษและการบังคับใช้ให้มากขึ้นกว่าเดิมเพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการท่องเที่ยวมีผลกระทบทางสังคมต่อทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติในระดับที่ต่ำ แต่จะต้องเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่องและหามาตรการในการควบคุมเพื่อลดผลกระทบ

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง “กฎระเบียบและการบังคับใช้” กับผลกระทบทางสังคม พบว่านักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ประกอบการทราบกฎระเบียบและปฏิบัติตามเป็นอย่างดี แม้ว่าจะเกิดปัญหาเกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการส่งเสียงดังของนักท่องเที่ยว แต่การจัดการกับปัญหานี้กระทำได้ไม่ยากหากทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม โดยกำหนดกฎระเบียบไว้โดยชัดเจนและการบังคับใช้ที่เข้มงวด ข้อมูลจากการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อระดมกำลังสมองทำให้เห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา ดังจะได้กล่าวถึงในหัวข้อปัญหาและข้อเสนอแนะจากการศึกษาต่อไป จากข้อมูลที่กล่าวมาข้างต้นสามารถสรุปได้ว่ากฎระเบียบและการบังคับใช้มีความสัมพันธ์กับผลกระทบทางสังคมในระดับหนึ่ง หากมีกฎระเบียบและการบังคับใช้ที่เข้มงวด ผลกระทบทางสังคมของการท่องเที่ยวในอุทยานฯ ย่อมลดลง

“การมีส่วนร่วม” ของชุมชน เป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จากการศึกษาพบว่าประชาชน ผู้ประกอบการ และเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในขอบเขตที่จำกัด ดังได้อภิปรายผลในหัวข้อผลกระทบทางเศรษฐกิจในแง่ของผลกระทบทางสังคม องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมาก เพราะการมีส่วนร่วมของชุมชนจะทำให้การแก้ไขปัญหาต่างๆ บรรลุ และเป็นการลดผลกระทบต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น ดังนั้นจากการประเมินจะพบว่า การที่ชุมชนมีส่วนร่วม

น้อยในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานฯ อาจจะทำให้ผลกระทบทางสังคมได้รับการแก้ไขน้อยลง อุทยานฯ อาจจะต้องเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานฯ มากขึ้น

องค์ประกอบในด้าน “การเรียนรู้” พบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีการเรียนรู้ในสภาพแวดล้อมธรรมชาติและสภาพธรรมชาติในระดับที่สูง ขณะเดียวกันผู้ประกอบการและเจ้าหน้าที่ระบุว่าชุมชนเรียนรู้เกี่ยวกับการรักษาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยที่ประชาชนเห็นว่าไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการเรียนรู้ ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับผลกระทบทางสังคมในระดับที่สูง หากการท่องเที่ยวทำให้สังคมเกิดการเรียนรู้ ผลกระทบทางสังคมย่อมลดลงอย่างแน่นอน อย่างไรก็ตามจากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวยังเรียนรู้น้อยในเรื่องอื่นๆ ดังได้อภิปรายผลในหัวข้อผลกระทบทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

นอกจากนี้ ข้อมูลจากการศึกษาแสดงให้เห็นว่าผลกระทบทางด้านสังคมที่เกิดจากการท่องเที่ยวมีทั้งด้านบวกและด้านลบ ดังได้อภิปรายผลไว้ในหัวข้อศักยภาพทางสังคมเพียงส่วนหนึ่ง หากพิจารณาในรายละเอียดจะพบว่าประชาชนระบุผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการท่องเที่ยว และผลกระทบนั้นเกิดขึ้นแก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน เช่น ความสงบในชีวิตประจำวัน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน พฤติกรรมของเขวachsen และสิ่งแวดล้อมของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลง

ผู้ประกอบการระบุว่าการท่องเที่ยวส่งผลกระทบทางสังคม โดยทำให้ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ และสภาพสังคมโดยรวมมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ลดลง

เจ้าหน้าที่มีความคิดเห็นว่าผลกระทบจากการท่องเที่ยวทำให้ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สิ่งแวดล้อมของชุมชน ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรม และความสามัคคีร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงในทางลดลง

จากความคิดเห็นของทั้ง 3 ฝ่าย จะพบว่าความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความสามัคคีร่วมมือร่วมใจ และสิ่งแวดล้อมของชุมชน เป็นประเด็นสำคัญที่จะต้องเร่งหาทางป้องกันหรือลดผลกระทบที่เกิดขึ้น แม้ว่าผลกระทบทางสังคมด้านลบไม่อาจชดเชยด้านลบได้ก็ตาม แต่หากพิจารณาในรายละเอียดก็จะพบว่า ผลกระทบทางสังคมในด้านลบยังมีอยู่น้อยมาก โดยเปรียบเทียบ ดังนั้นจึงอาจสรุปได้ว่าผลกระทบทางสังคมในด้านจากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถยังอยู่ในระดับต่ำ

9.3 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

หัวข้อนี้จะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะกล่าวถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจ ส่วนที่สองเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพและผลกระทบทางด้านสังคม

9.3.1 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพและผลกระทบทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะในด้านศักยภาพและผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจจะมาจากข้อค้นพบจากการศึกษา การอภิปรายผล และการประชุมระดมกำลังสมองผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ด้านสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและทรัพยากรการท่องเที่ยว

1. **ขยะมูลฝอย** ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเห็นว่าปัญหาขยะมูลฝอยเป็นปัญหาที่สำคัญเร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการแก้ไข ควรปรับปรุงความสะอาดบริเวณที่พักและชายหาด ควรเพิ่มถังขยะให้มากขึ้นกว่าเดิม ควรจัดเก็บขยะทุกวันและทั่วบริเวณ ควรณรงค์สร้างจิตสำนึก ควรบังคับใช้กฎระเบียบอย่างเคร่งครัด และควรกำหนดโทษปรับ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ผู้ประกอบการ สถานศึกษาทุกระดับ สื่อมวลชน และองค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

2. **สภาพแวดล้อมและภูมิทัศน์** ควรดูแลความสะอาดและความเป็นระเบียบ ควรตัดแต่งหญ้าและต้นไม้ให้สวยงาม ควรรักษาสภาพแวดล้อมให้คงอยู่ ไม่ควรก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างบดบังทัศนียภาพ ควรปลูกต้นไม้ดอกไม้ประดับเพื่อความสวยงาม และควรจัดระเบียบและกำหนดพื้นที่บริการ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ผู้ประกอบการ องค์กรบริหารส่วนตำบล และสำนักงานสาธารณสุข เป็นต้น

3. **สาธารณูปโภค** ควรพัฒนาระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า โทรศัพท์ ควรมีรถประจำทางบริการจากตัวเมืองสู่อุทยานฯ และควรมีระบบการบำบัดน้ำเสีย หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ การสื่อสารแห่งประเทศไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด เป็นต้น

4. **สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ** ควรเพิ่มจำนวนที่พักและปรับปรุงสภาพของห้องพักที่มีอยู่ ควรมีห้องน้ำและห้องอาบน้ำไว้บริการ ควรจัดให้มีที่นั่งเล่นพักผ่อนมากกว่าเดิม ควรจัดให้มีที่รับประทานอาหารและที่จอดรถให้เป็นระเบียบ ควรมีเส้นทางชมธรรมชาติ เส้นทางสำหรับจักรยาน ควรจัดให้มีสนามเด็กเล่น ห้องประชุมที่ทันสมัย และสถานที่ออกกำลังกาย หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด เป็นต้น

ด้านกฎระเบียบและการบังคับใช้

1. **ความปลอดภัย** ควรมีป้ายเตือนการลงเล่นน้ำบริเวณห้ามเล่น จัดให้มีเจ้าหน้าที่ดูแลความปลอดภัย จัดให้มีป้อมตำรวจดูแลและห้ามปรามไม่ให้มีการทะเลาะวิวาท และสันชะลอความเร็ว ควรควบคุมไม่ให้วัยรุ่นจับกลุ่มกันก่อความรำคาญ และห้ามก่อกองไฟบริเวณชายหาด หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ และเจ้าหน้าที่ตำรวจ เป็นต้น

2. **ความเป็นระเบียบ** ควรจัดระเบียบร้านอาหารที่มีอยู่เดิม กำหนดจำนวนร้านให้พอเหมาะ รวมทั้งการรักษาความสะอาด ควรควบคุมร้านค้าให้ขายสินค้าในราคายุติธรรม ไม่เอารัดเอาเปรียบ ควรจัดระเบียบจราจรในช่วงเทศกาลต่างๆ และควรจัดสถานที่ให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจในพื้นที่กำหนด หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ผู้ประกอบการ และองค์กรส่วนท้องถิ่น เป็นต้น

3. **การเข้ามาทำประโยชน์ในพื้นที่อุทยานฯ โดยไม่ถูกต้อง** ผู้นำชุมชนต้องให้คำแนะนำที่ถูกต้อง สร้างจิตสำนึก และเป็นตัวอย่างที่ดี หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ และชุมชน เป็นต้น

ด้านการมีส่วนร่วม

1. **การจัดกิจกรรม** ควรจัดกิจกรรมต่างๆ ให้เด็กเข้ามามีส่วนร่วม สนับสนุนการเข้าค่ายของนักเรียนให้มากขึ้น ควรจัดกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามามีส่วนร่วม ควรเพิ่มกิจกรรมบริเวณชายหาด หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ สถานศึกษา และชุมชน เป็นต้น

2. **การสนับสนุนการมีส่วนร่วม** ควรเปิดโอกาสให้องค์กรส่วนท้องถิ่นและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการทรัพยากร สนับสนุนให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยว และควรสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับอุทยานฯ หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ องค์กรส่วนท้องถิ่น และชุมชน เป็นต้น

ด้านการเรียนรู้

1. **การประชาสัมพันธ์** ควรเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รู้จักอุทยานฯ มากยิ่งขึ้น ควรจัดทำแผ่นป้ายแสดงสถานที่ท่องเที่ยวและเพิ่มกิจกรรมบริเวณชายหาด ควรมีส่วนต้อนรับและบริการข้อมูลแก่นักท่องเที่ยว หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด

2. **การสร้างจิตสำนึก** ควรจัดกิจกรรมให้เยาวชนในพื้นที่มีความรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ รมรงค์ให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตามกฎของอุทยานฯ และรมรงค์ให้ผู้ประกอบการมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ องค์กรส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ และชุมชน เป็นต้น

3. การให้ความรู้และการฝึกอบรม ควรให้เจ้าหน้าที่อุทยานฯ ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแก่นักท่องเที่ยว ควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดและชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และควรจัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีทักษะในการปฏิบัติหน้าที่มากขึ้น หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้แก่ อุทยานแห่งชาติสิรินาถ กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต เป็นต้น

9.3.2 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับศักยภาพและผลกระทบทางสังคม

จากการศึกษาศักยภาพและผลกระทบทางสังคมจากการท่องเที่ยวที่มีต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ อาจนำมากำหนดเป็นแนวทางและรูปแบบในการพัฒนาการท่องเที่ยวของอุทยานฯ โดยอาศัยหลักการของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ประกอบด้วย ทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ภาวะเอื้ออำนวยและการบังคับใช้ การมีส่วนร่วม และการเรียนรู้ เป็นกรอบเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยวและลดผลกระทบทางสังคม

แนวทางในการลดผลกระทบทางสังคม

จากการศึกษาผลกระทบทางสังคมที่เกิดจากการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ พบว่า ผลกระทบส่วนใหญ่ที่เกิดขึ้นเป็นผลกระทบทางด้านบวกมากกว่าด้านลบ อย่างไรก็ตามเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คงมีความจำเป็นในการหาแนวทางเพื่อลดผลกระทบต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ นักท่องเที่ยว ประชาชน เจ้าหน้าที่ และผู้ประกอบการ โดยพิจารณาตามองค์ประกอบหลักของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศดังนี้

ด้านทรัพยากรการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ

จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมีความพึงพอใจมากในสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพของหาดทราย ชายทะเล และสภาพภูมิอากาศ จึงสามารถสรุปได้ว่าอุทยานฯเหมาะสมที่จะเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ ทั้งสำหรับประชาชนในท้องถิ่นและนักท่องเที่ยวจากที่อื่น อุทยานฯจึงมีข้อได้เปรียบในเชิงของทุนทางสังคมที่จะช่วยให้คุณภาพชีวิตของคนดีขึ้น เป็นการลดผลกระทบทางสังคมได้เช่นกัน อย่างไรก็ตามจากการศึกษายังพบว่าผลกระทบจากการท่องเที่ยวที่ตามมาก็ยังปรากฏ เช่น ขยะมูลฝอย น้ำเสีย ซึ่งนักท่องเที่ยวระดมมากที่สุด ส่วนปัญหาอื่นๆ เช่น การตัดไม้ทำลายป่า การขโมยปะการัง พันธุ์พืชพันธุ์สัตว์ และการขโมยหินและเปลือกหอยแม้จะเป็นส่วนน้อย แต่ผลกระทบเหล่านี้ก็ยังมีอยู่ ดังนั้นจึงควรกำหนดรูปแบบการจัดการเพื่อลดผลกระทบดังนี้

1. กำหนดขอบเขตพื้นที่บริการและพื้นที่ท่องเที่ยว อนุญาตให้นำนักท่องเที่ยวเข้าไปยังพื้นที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการทำลายสิ่งแวดล้อม
2. รณรงค์สร้างจิตสำนึกต่อกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มให้มีความรู้สึกรังเกียจ และช่วยกันดูแลรักษาธรรมชาติและสถานที่ท่องเที่ยว
3. สนับสนุนให้มีการจัดตั้งกลุ่มอาสาสมัครอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยร่วมมือกับอุทยานฯ และจัดกิจกรรมพิทักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เช่น การเก็บขยะ การทำความสะอาดชายหาด เป็นต้น

ด้านกฎระเบียบและการบังคับใช้

จากการศึกษาพบว่าปัญหาเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของผู้ที่เกี่ยวข้องได้แก่นักท่องเที่ยว ประชาชน และผู้ประกอบการ ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบเช่น ขยะมูลฝอย และการส่งเสียงดังของผู้ที่เข้ามาในอุทยานฯ ก็ยังมีอยู่ จึงควรกำหนดรูปแบบการจัดการเพื่อลดผลกระทบดังนี้

1. พิจารณาทบทวนการอนุญาตให้นักท่องเที่ยวเข้าสู่อุทยานฯ ในจำนวนที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ เพื่อสร้างสมดุลและลดความแออัดในช่วงเวลา
2. จัดระเบียบผู้ประกอบการ โดยกำหนดให้มีใบอนุญาตในการประกอบการซึ่งต้องผ่านการฝึกอบรมเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ และกำหนดบทลงโทษกรณีผู้ประกอบการทำผิดหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบ
3. จัดการฝึกอบรมแก่ผู้ประกอบการอย่างเพียงพอและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงกฎระเบียบต่างๆ ตลอดจนผลกระทบทางสังคมที่อาจเกิดขึ้นในชุมชน เพื่อให้ผู้ประกอบการรับทราบและมีจิตสำนึกที่ดีต่อการประกอบธุรกิจในเขตอุทยานฯ

ด้านการมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายทั้งหน่วยงานภาครัฐ ผู้ประกอบการ ประชาชนและนักท่องเที่ยว เป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และส่งผลให้การท่องเที่ยวมีความยั่งยืน จึงควรมีรูปแบบการจัดการดังนี้

รูปแบบการจัดการสำหรับหน่วยงานภาครัฐ

1. สนับสนุนให้หน่วยงานต่างๆ ทั้งระดับจังหวัดและส่วนท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในการวางแผน และการกำหนดนโยบายการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตระหนักถึงผลกระทบและวิธีการลดผลกระทบทางสังคม

2. เปิดโอกาสให้หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินและควบคุมผลการปฏิบัติงานในการพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระดับจังหวัดและส่วนท้องถิ่น เช่น มาตรฐานความสะอาด สุขอนามัย ความเป็นระเบียบ และความปลอดภัย เป็นต้น

รูปแบบการจัดการสำหรับผู้ประกอบการ

1. สนับสนุนให้ผู้ประกอบการมีการรวมกลุ่ม และเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเพื่อลดผลกระทบทางสังคม เช่น การจัดระเบียบ การช่วยกันรักษาความสะอาดและการช่วยกันสอดส่องดูแลเกี่ยวกับความปลอดภัย การหลอกลวงหรือการเอาเปรียบนักท่องเที่ยว เป็นต้น

2. จูงใจให้ผู้ประกอบการได้มีบทบาทในการประเมินและควบคุมเพื่อลดผลกระทบทางสังคม เช่น การกำหนดคุณภาพการให้บริการ การสร้างจิตสำนึกที่ดีในการบริการ และการร่วมมือกับภาครัฐในการกำหนดมาตรฐานต่างๆ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ เช่น มาตรฐานความสะอาดและสุขอนามัย เป็นต้น

รูปแบบการจัดการสำหรับประชาชน

1. สนับสนุนให้มีการรวมกลุ่ม เพื่อเป็นช่องทางในการระดมความคิดเห็น สร้างความเข้มแข็ง และร่วมกันแก้ไขปัญหาหรือลดผลกระทบทางสังคมที่มาจากการท่องเที่ยว เช่น ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรม เป็นต้น

2. ส่งเสริมให้เกิดความภูมิใจในวัฒนธรรมและประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมที่สะท้อนถึงความสามัคคีในหมู่คณะ ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะท้องถิ่นที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเพณีเดินเต่าบริเวณหาดไม้ขาว

3. เปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆที่องค์กรส่วนท้องถิ่นได้จัดขึ้น โดยเน้นการมีส่วนร่วมในด้านอื่นมากกว่าการร่วมออกแรง เช่น การออกความคิดเห็น การเป็นผู้ริเริ่ม และการเป็นผู้ประกอบการ เป็นต้น

รูปแบบการจัดการสำหรับนักท่องเที่ยว

1. จัดกิจกรรมหรือกำหนดวิธีการลดขยะ โดยรณรงค์ให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วม เช่น จัดให้มีถังขยะแยกประเภท เพื่อสะดวกในการกำจัดหรือนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

2. รณรงค์ให้นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มหรือครอบครัวให้ความร่วมมือ โดยนำขยะกลับไปทิ้งที่บ้าน โดยแสดงป้ายสื่อความหมายในบริเวณที่เหมาะสม เป็นลักษณะของการขอความร่วมมือมากกว่าการบังคับ

3. ขอความร่วมมือในรูปแบบของการขอแรงนักท่องเที่ยวที่มาเป็นหมู่คณะ เช่น นักเรียน นักศึกษา ช่วยกันจัดเก็บขยะในเขตอุทยานฯเป็นครั้งคราว

4. จัดให้มีกล่องแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการปรับปรุง

สภาพแวดล้อม และการลดผลกระทบต่างๆทางด้านสังคมภายในอุทยานฯ และนำความคิดเห็นเหล่านั้นไปใช้ประโยชน์ตามความเหมาะสม

ด้านการเรียนรู้

จากการศึกษาพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางมาพักผ่อนในอุทยานแห่งชาติสิรินาถแบบเข้าไปเย็นกลับเป็นส่วนใหญ่ ประเภทพักค้างคืนในอุทยานฯ ยังมีไม่มากนัก นอกจากนักเรียนนักศึกษาที่มาเป็นหมู่คณะ ดังนั้นเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ในระยะเวลาอันสั้น ควรมีรูปแบบในการจัดการดังนี้

1. วางตำแหน่งในอุทยานแห่งชาติสิรินาถเป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำหรับประชาชนในพื้นที่ และนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เข้ามาพักผ่อนหย่อนใจอย่างสงบ เรียบง่าย มีสิ่งอำนวยความสะดวกเท่าที่จำเป็น เป็นลักษณะของสวนสาธารณะประจำท้องถิ่น เน้นการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการเป็นหลัก

2. จัดพื้นที่บางส่วนในเขตอุทยานฯ ให้เป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติทางทะเลในรูปแบบพิพิธภัณฑ์ มีการแสดงนิทรรศการให้ความเข้าใจและรู้สึกหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่

3. สนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สถานศึกษานำนักเรียนนักศึกษาเข้ามาศึกษาสภาพธรรมชาติและพักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบการจัดแคมป์ เพื่อการเรียนรู้เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมในเขตอุทยานฯ เช่น สภาพของชายหาด น้ำทะเล และป่าชายเลน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กมล ส่งวัฒนา. 2542. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. ใน รายงานโครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วันที่ 22 กรกฎาคม 2542 ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง, กมล ส่งวัฒนา, บรรณาธิการ, เอกสารหมายเลข 7, 1-4. สงขลา: คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- กรมป่าไม้. ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้. 2546ก. รายงานฉบับสมบูรณ์ข้อมูลพื้นฐานแผนแม่บท อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ : ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมฯ.
- _____. 2546ข. รายงานฉบับสมบูรณ์แผนแม่บทการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด จังหวัดระยอง. กรุงเทพฯ : ส่วนทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ สำนักอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กรมฯ.
- กรมโยธาธิการและผังเมือง. สำนักผังประเทศและผังภาค. ม.ป.ป. เอกสารประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง ทิศทาง รูปแบบ และกลยุทธ์ในการพัฒนาพื้นที่เพื่อการวางผังเมืองรวมจังหวัดภูเก็ต วันที่ 11-12 กันยายน 2546 ณ โรงแรมรอยัลภูเก็ตซิตี อ. เมือง จ. ภูเก็ต. ม.ป.ท.: สำนักผังประเทศและผังภาค กรมฯ.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. ม.ป.ป. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง การตลาดท่องเที่ยวในสหัสวรรษใหม่. 30 พฤษภาคม 2542 ณ โรงแรมดิเอ็มเมอรัลด์ กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: ททท.
- การแสวงหารูปแบบเบื้องต้นในการพัฒนาการท่องเที่ยวทางทะเลของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา (An Appropriate Model for Tourism Development of Tarutao Marine National Park). 2542. สงขลา: สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง, ศูนย์ศึกษาเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT Studies Center) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- เกตุศิริ เจริญวิศาล และ อำพร วิชัยโกศล. 2543. แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติตะรุเตา. วารสารสงขลานครินทร์ ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 6 (พฤษภาคม-สิงหาคม) : 117 - 128.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักบริการวิชาการ. 2535. การศึกษาความสามารถจะรองรับได้ด้านการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติตะรุเตา. กรุงเทพฯ: กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

- 2540. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิเคราะห์ทิศทางการลงทุนธุรกิจท่องเที่ยวในเขต
สามเหลี่ยมเศรษฐกิจ. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- 2545ก. ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม.รายงานขั้นสุดท้ายโครงการศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิง
นิเวศอุทยานแห่งชาติตะรุเตา. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
- ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม.2545ข. รายงานสรุปสำหรับผู้บริหาร โครงการศึกษาเพื่อ
พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติตะรุเตา. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- ชยาภรณ์ ชื่นรุ่งโรจน์. 2539. ผลกระทบด้านสังคม วัฒนธรรม และการเมืองจากการพัฒนาการ
ท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว 15(มกราคม – มีนาคม) 32 -42.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. ม.ป.ป. รายงานเศรษฐกิจและการเงิน 2546. กรุงเทพฯ: ธนาคารฯ.
- บริษัทเอเซีย เอ็นจิเนียริง คอนซัลแต้นท์, บริษัทธรา คอนซัลแต้นท์, และบริษัทมหานคร
คอนซัลแต้นท์. 2545ก. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้าง
และพื้นที่ใกล้เคียง :รายงานฉบับสุดท้าย เล่มที่ 1. รายงานแผนแม่บทการพัฒนา (รายงาน
หลัก). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง
(สพม.), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
- 2545ข. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่
ใกล้เคียง :รายงานฉบับสุดท้าย เล่มที่ 2. รายงานการศึกษาแผนงานสาขาต่างๆ.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.),
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
- 2545ค. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่
ใกล้เคียง :รายงานฉบับสุดท้าย เล่มที่ 3. รายงานการศึกษาทรัพยากรการท่องเที่ยวได้ทะเล.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.),
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
- 2545ง. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่
ใกล้เคียง : รายงานฉบับสุดท้าย เล่มที่ 4. รายงานการศึกษาความเหมาะสมเบื้องต้น
โครงการที่มีความสำคัญเร่งด่วน. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการประสานการ
พัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.), สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติ (สศช.)
- 2545จ. โครงการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาและจัดการเชิงพื้นที่เกาะช้างและพื้นที่
ใกล้เคียง : รายงานฉบับสุดท้าย เล่มที่ 5. รายละเอียดของโครงการต่างๆ. กรุงเทพฯ:
สำนักงานคณะกรรมการประสานการพัฒนาพื้นที่เฉพาะและเมือง (สพม.), สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)
- พิไลวรรณ ประพฤติ และคณะ. 2543. การรวมกลุ่มกับการปรับเปลี่ยนในกิจกรรมเพื่อการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศและกิจกรรมทางเศรษฐกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการทรัพยากรของชาวเลในเกาะลิป๊ะและเกาะอาดัง (Group Formation and Adaptation in Eco-Tourism and Economic Activities Related to Resource Management among Chao Le Lipe and Adang Islands). สงขลา: สถาบันทรัพยากรชายฝั่ง, ศูนย์ศึกษาเพื่อการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย-มาเลเซีย-ไทย (IMT-GT Studies Center) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

มนตรี สุวรรณมนตรี. 2543. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์และพัฒนา.

วารสารกฟพ 9 (ตุลาคม-ธันวาคม): 33-42 .

_____. 2544. การมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการพัฒนา : เทคนิคการพัฒนาชุมชนรอบแหล่งผลิตไฟฟ้า. วารสารกฟพ 10 (มกราคม- มีนาคม): 3-9.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. คณะวนศาสตร์. ศูนย์วิจัยป่าไม้. 2538. โครงการศึกษาการท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ : กรณีภาคใต้. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

มหาวิทยาลัยมหิดล. ภาควิชาวิทยาศาสตร์อนามัยสิ่งแวดล้อม. 2535. รายงานผลการศึกษาและออกแบบเพื่อจัดทำระบบกำจัดน้ำเสียในพื้นที่อุทยานแห่งชาติตะรุเตา จังหวัดสตูล. กรุงเทพฯ: กองอุทยานแห่งชาติ กรมป่าไม้.

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม. 2542. รายงาน โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วันที่ 22 กรกฎาคม 2542 ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเลน้อย จ.พัทลุง. สงขลา: คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยฯ.

_____. ภาควิชาชีววิทยา. 2543ก. การจัดการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต. ม.ป.ท.: ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____. 2543ข. ร่างข้อมูลพื้นฐานการจัดการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต. ม.ป.ท.: ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

_____. 2543ค. ร่างแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต. ม.ป.ท.: ส่วนอุทยานแห่งชาติทางทะเล กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

มานพ จิตต์ภูษา และฉวีวรรณ วรณประเสริฐ. 2532. รายงานการวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาสังคมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (People Participation in Social Development in the Southern Border Provinces). ปัตตานี : แผนกวิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ภาควิชาสังคมศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

รำไพพรรณ แก้วสุริยะ. 2542. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องการบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism Management). ใน รายงาน โครงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ วันที่ 22 กรกฎาคม 2542 ณ เขตห้ามล่าสัตว์ป่าทะเล

น้อย จังหวัดพัทลุง, กมล ส่วงวัฒนา, บรรณาธิการ, เอกสารหมายเลข 4, 11-28. สงขลา: คณะการจัดการสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

เรณู สุขารมณ์. 2542. วิธีการสมมติเหตุการณ์ให้ประมาณค่า (Contingent Valuation Method : CVM) ใน เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการประเมินค่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อภาคเมืองและภาคอุตสาหกรรมโดยวิธีทางเศรษฐศาสตร์ 17-23 มีนาคม 2542 ณ โรงแรมรอยัลปริ้นเซส กรุงเทพมหานคร, ศุภจิต มโนทิโมภย์ และประภิต ดัน โสภณ, บรรณาธิการ, 173-190. กรุงเทพฯ : โครงการ THAITREM-98-02 : Economic Evaluation of Environmental Impacts on Urban and Industrial Sectors in Thailand.

วิวัฒน์ชัย บุญยภักดี และคณะ. 2536. สรุปปัญหาและการป้องกันแก้ไขผลกระทบของทางท่องเที่ยวต่อสิ่งแวดล้อม. จุลสารการท่องเที่ยว 12 (ตุลาคม - ธันวาคม): 43-55.

ศรีพร สมบุญธรรม. 2537. การประเมินผลกระทบทางสังคมและวัฒนธรรมจากการท่องเที่ยว. จุลสารการท่องเที่ยว 13 (ตุลาคม - ธันวาคม): 20 - 26.

ศักดิ์อนันต์ ปลายทอง. 2541. การศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต. สงขลา : ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ศุภจิต มโนทิโมภย์ และประภิต ดัน โสภณ, บรรณาธิการ. 2542. เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการประเมินค่าผลกระทบสิ่งแวดล้อมต่อภาคเมืองและภาคอุตสาหกรรมโดยวิธีทางเศรษฐศาสตร์ 17-23 มีนาคม 2542 ณ โรงแรมรอยัลปริ้นเซส กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: โครงการ THAITREM-98-02 : Economic Evaluation of Environmental Impacts on Urban and Industrial Sectors in Thailand.

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2535. ร่างรายงานขั้นสุดท้ายโครงการศึกษาทบทวนแผนแม่บทในการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย. 2 เล่ม. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2540. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการศึกษาเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย. 2537. การศึกษาขีดความสามารถในการรองรับการพัฒนาการท่องเที่ยวและจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาการท่องเที่ยวของหมู่เกาะและชายฝั่งทะเล จ. ตรัง : สรุปย่อสำหรับผู้บริหาร. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2540. การดำเนินการเพื่อกำหนดนโยบายการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : รายงานขั้นสุดท้าย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

_____. 2541ก. การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล : ส่วนที่ 2 การศึกษาพื้นที่กรณีตัวอย่างหมู่เกาะช้างตอนใต้ จังหวัดตรัง. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

- _____. 2541ข. การศึกษาเพื่อกำหนดรูปแบบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล ส่วนที่ 3 การศึกษาพื้นที่กรณีตัวอย่างหมู่เกาะมรดกตอนใต้ จังหวัดสตูล. กรุงเทพฯ: การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. สำนักงานจังหวัดสตูล. ม.ป.ป. แผนพัฒนาจังหวัดสตูล 5 ปี (2545-2549). สตูล: สำนักงานฯ.
- _____. ฝ่ายนโยบายและแผน. ม.ป.ป. เอกสารประกอบการสัมมนาทิศทางการพัฒนาจังหวัดสตูล ในทศวรรษหน้า วันที่ 19-21 กุมภาพันธ์ 2540 ณ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติตะรุเตา อ.เมือง จ. สตูล. สตูล: ฝ่ายนโยบายและแผน สำนักงานฯ.
- _____. ฝ่ายอำนวยการ. ม.ป.ป. เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตรการพัฒนา แนวคิด เพื่อการวางแผนและกำหนดยุทธศาสตร์ การพัฒนาจังหวัดสตูล ในสหัสวรรษใหม่ วันที่ 12-13 กรกฎาคม 2543 ณ โรงแรมสินเกียรติธานี อำเภอเมือง สตูล: ฝ่ายอำนวยการ สำนักงานฯ.
- สำนักงานพาณิชย์จังหวัดภูเก็ต. 2546. ข้อมูลการตลาดจังหวัดภูเก็ตประจำปี 2545. ภูเก็ต: สำนักงานฯ.
- โสมสกาเว เพชรานนท์. 2542. การประเมินค่าทรัพย์สินทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยวิธีการใช้มูลค่าตัวแทน (Surrogate Value Approach) ใน เอกสารประกอบการฝึกอบรมเรื่องการประเมินค่าผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมต่อภาคเมืองและภาคอุตสาหกรรมโดยวิธีทางเศรษฐศาสตร์ 17-23 มีนาคม 2542 ณ โรงแรมรอยัลปรีนเซส กรุงเทพมหานคร, ศุภจิต มโนพิโมกษ์ และประกิจ ดัน โสภณ , บรรณาธิการ, 150-172. กรุงเทพฯ: โครงการ THAITREM-98-02 : Economic Evaluation of Environmental Impacts on Urban and Industrial Sectors in Thailand.
- หอการค้าจังหวัดภูเก็ต. ม.ป.ป. รายงานกิจกรรมประจำปี 2545 หอการค้าจังหวัดภูเก็ต (Annual Report 2002 Phuket Chamber of Commerce). ภูเก็ต: หอการค้าฯ.
- Blamey, R.K. 1997. Ecotourism : The Search for an Operational Definition. *Journal of Sustainable Definition*. 5 : 109-130.
- Boo, Elizabeth. 1990. *Ecotourism : The Potential and Pitfalls*. Vol. I. Washington DC: World Wildlife Fund.
- Budowski, G. 1976. Tourism and Environmental Conservation : Conflict, Coexistence or Symbiosis ? *Environmental Conservation*. 31, 1 : 27-31.
- Bull, Adrian. 1991. *The Economics of Travel and Tourism*. New York: John Wiley and Sons.
- Cho, J., and T.A. Grigalunas. 2000. Estimating the Economic Value of Marine Recreational Fishing : Lessons and Implications. *Ocean Policy Research* 15,1(Summer) : 109-135.
- Chon, K.S. (Kaye), ed. n.d. *Tourism and Hotel Industry in Indo – China & Southeast Asia : Development, Marketing, and Sustainability : Third International Conference at*

Prince of Songkla University, Phuket Campus, Phuket, Thailand, June 4-6, 1998.

Phuket : Faculty of Hotel and Tourism Management, Prince of Songkla University, Thailand.

- Dixon , John A., Richard A.Carpenter, Louise A. Fallon, Paul B. Sherman, and Supachit Manopimoke. 1998. *Economic Analysis of the Environmental Impacts of Development Projects*. London : Earthscan Publications.
- Dowling, Ross K. 1995. *Ecotourism Development : Regional Planning and Strategies In Ecotourism : Concept, Design and Strategy : a Paper Prepared for the International Conference at Ambassador Hotel, Bangkok, February 6-8,1995*. Bangkok, Thailand :N.p.
- Du, Y. 1998. *The Value of Improved Water Quality for Recreation in East Lake, Wuhan, China : Application of Contingent Valuation and Travel Cost Methods*. EEPSEA Research Report. Singapore : EEPSEA.
- Encyclopedia of Ecotourism*. n.d. Wallingford, UK : CAB International. s.v.
 “Principles of Ecotourism,” by R. K. Blamey.
- Freeman III, A.M. 1993. *The Measurement of Environmental and Resource Values :Theory and Methods*. Washington D.C.: Resource for the Future.
- Grigalunas, T.A., R.J. Johnston, and J.J. Opaluch. 1998. *Natural Resources Damage Assessment Manual for Tropical Ecosystems*. GEE/UNDP/IMO Regional Programme for the Prevention and Management of Marine Pollution in the East Asian Seas. N.p.
- Hai, N.T., and T.D.Thanh. 1999. Using the Travel Cost to Evaluate the Tourism Benefits of Cuc Phuong National Park. In *Economy & Environment : Case Studies in Vietnam*, ed. H. Francisso and D.Glover, 121-150. Singapore : EEPSEA.
- Israngkura, Adis. 1998. *Environmental Valuation : an Entrance Fee System for National Parks in Thailand*. EEPSEA Research Report. N.p. : EEPSEA.
- _____. A., R. Jarungrattanapong, T. Keawmesri, and P. Pheangsawat. 2001. *Economic Evaluation of Nature Environment: Case Studies of Khao Yai and Kho Samed National Parks*. N.p. : Regional Development Program (II).

- Liddle, Michael J. 1995. Creational Ecolog : A Survey of Impacts on Plants and Soils and a New Approach to Animal Disturbance. In *International Conference on Ecotourism: Concept, Design and Strategy*, 53-83. Bangkok, Thailand : n.p.
- McIntyre, George. 1993. *Sustainable Tourism Development: Guide for Local Planners*. Madrid : World Tourism Organization.
- Nam, P.K., and T.V.H. Son. 2001. *Analysis of the Recreational Value of the Coral- Surrounded Hon Mun Islands in Vietnam*. EEPSEA Research Report. Singapore : EEPSEA.
- Romeril, M. 1985. Tourism and the Environment -Towards a Symbiotic Relationship. *International Journal of Environmental Studies*. 25 : 215-218.
- Scenprachawong, U. 2001. *An Economic Analysis of Coral Reefs in the Andaman Sea of Thailand*. EEPSEA Research Report. Singapore : EEPSEA.
- Srinakharinwirot University. Institute of Ecotourism. 1996. *Proceeding of International Conference: the Implementation of Ecotourism*. n.p.
- Tyrrell, Timothy J. 1992. *Tourism Economics*. Kingston, Rhode Island : University of Rhode Island.
- Weaver, David. 2001. *Ecotourism*. Milton : John Wiley and Sons.
- White, Alan T., and S.U.K. Ekaratne. 1995. Coastal Tourism in Sri Lanka : Guidelines for Environmental Protection. In *The International Conference on Ecotourism : Concept, Design and Strategy*, 115-148. Bangkok, Thailand : n.p.

ภาคผนวก ก

การวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ด้วยตัวแบบต้นทุนการท่องเที่ยว

1. แนวคิดเบื้องต้น

การท่องเที่ยวในรูปแบบใดก็ตาม ถึงแม้จะเป็นบริการที่ไม่มีราคาตลาดโดยตรง แต่ตามความเป็นจริงนั้น นักท่องเที่ยวเดินทางมาแหล่งนันทนาการ จะมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นในลักษณะของต้นทุนทั้งหมดที่ชัดเจนและส่วนที่เป็นต้นทุนแฝงในรูปของค่าเสียโอกาส ซึ่งนับเป็นต้นทุนเพื่อให้ได้มาซึ่งความพึงพอใจและความสุขสบายที่ได้มาเที่ยว ต้นทุนที่เกิดขึ้นนี้ก็คือความยินดีจ่ายหรือราคา (Price) นั่นเอง ผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวแต่ละคนจะมีต้นทุนในการเดินทางมาต่างๆ กัน ผู้ที่มีต้นทุนสูงก็จะเดินทางมาน้อย ผู้ที่มีต้นทุนต่ำกว่า ก็จะเดินทางมามากกว่าภายใต้ปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเหมือนกัน ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภคเช่นเดียวกับความต้องการบริโภคสินค้าทั่วไป ดังนั้นอุปสงค์ของแหล่งนันทนาการจึงสามารถประมาณค่าได้จากความสัมพันธ์ของต้นทุนรวมและจำนวนครั้งของการเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งความสัมพันธ์นี้ก็คือฟังก์ชันอุปสงค์ (Demand Function) ของแหล่งนันทนาการนั้นๆ (Freeman III, 1993)

1.1 ความหมาย

The Travel Cost Model (TCM) เป็นตัวแบบที่แสดงถึงอุปสงค์ของการเดินทางมาใช้บริการแหล่งนันทนาการของนักท่องเที่ยว เป็นฟังก์ชันที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณของการเดินทางมาและค่าใช้จ่ายที่ใช้ทั้งหมดสำหรับการท่องเที่ยวนั้นๆ รวมทั้งตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจเดินทางมาของนักท่องเที่ยว ต้นทุนของการเดินทางมาท่องเที่ยวนี้จะสะท้อนนัยยะของราคา (Surrogated Prices) ที่นักท่องเที่ยวยินดีจ่ายซื้อบริการแหล่งนันทนาการนั้นๆ ซึ่งจะพบว่าตัวแบบ TCM จะมีลักษณะเช่นเดียวกับอุปสงค์ทั่วไปที่มีความชันเป็นลบ (Downward Sloping Demand Function)

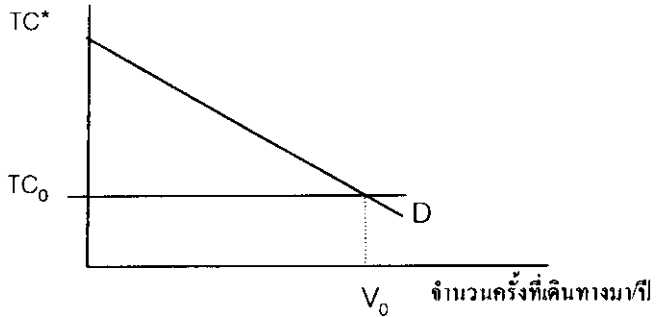
เนื่องจากตัวแบบ TCM สร้างขึ้นจากข้อมูลที่ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้บริโภคที่ตอบสนองต่อแหล่งนันทนาการด้วยการเดินทางมาใช้บริการ ดังนั้นเทคนิคนี้จึงใช้สำหรับการศึกษาแหล่งนันทนาการหรือการประเมินค่าทรัพยากรประเภทที่มีการใช้ประโยชน์ (Use-value) เท่านั้น

1.2 มูลค่าของแหล่งนันทนาการ

ตามแนวคิดการวัดสวัสดิการทางเศรษฐกิจของสินค้าและบริการใดๆ นั้น จะวัดจากส่วนเกินที่สังคมได้รับ (Total Surplus) ซึ่งประกอบด้วยประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับหรือส่วนเกินของผู้บริโภค (Consumer Surplus) และประโยชน์ที่ผู้ผลิตได้รับหรือส่วนเกินของผู้ผลิต (Producer Surplus) เนื่องจากมาท่องเที่ยวแหล่งนันทนาการเป็นการใช้บริการจากทรัพยากรธรรมชาติ มูลค่าทางเศรษฐกิจของ

แหล่งนันทนาการจึงวัดจากผลรวมของส่วนเกินของผู้บริโภคหรือนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่เดินทางมา ซึ่งส่วนเกินของผู้บริโภคก็คือพื้นที่ใต้เส้นอุปสงค์ของแหล่งนันทนาการส่วนที่อยู่เหนือระดับราคาหรือต้นทุนที่นักท่องเที่ยวจ่ายจริง ดังแสดงในรูปที่ 1

ต้นทุนการเดินทาง

รูปที่ 1 ส่วนเกินผู้บริโภคหรือมูลค่าของแหล่งนันทนาการเนื่องจากการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

เมื่อ D คือ อุปสงค์ของแหล่งนันทนาการ

TC_0 คือ ต้นทุนการเดินทางรวมที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาใช้บริการแหล่งนันทนาการ โดยเฉลี่ย

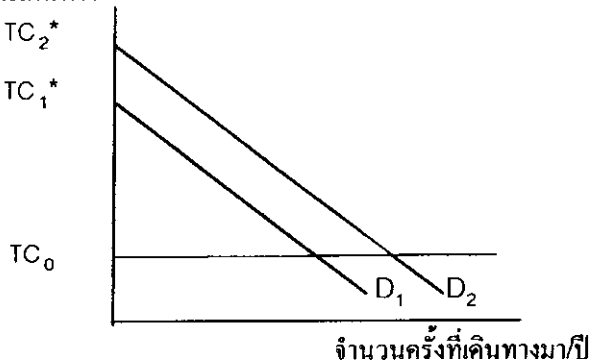
TC^* คือ ค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนที่สูงจนทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่เดินทางมา (Choke Price)

V_0 คือ จำนวนครั้งที่นักท่องเที่ยวเดินทางมาในฤดูกาลนั้นโดยเฉลี่ย

1.3 การประเมินค่าการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของแหล่งนันทนาการ

เนื่องจากคุณภาพของแหล่งนันทนาการ เป็นส่วนประกอบที่สำคัญ ที่จะดึงดูดให้มีผู้สนใจเดินทางมา ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงคุณภาพของแหล่งนันทนาการ เช่น คุณภาพน้ำ อากาศ ภูมิทัศน์ หรือการให้บริการต่างๆ จึงส่งผลให้เส้นอุปสงค์ของแหล่งนันทนาการนั้นเลื่อนระดับ ซึ่งพื้นที่ระหว่างเส้นอุปสงค์เดิมและเส้นอุปสงค์ใหม่ส่วนที่อยู่เหนือระดับราคา จึงแสดงถึงคุณค่าของแหล่งนันทนาการที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง (Freeman III, 1993) ดังแสดงในรูปที่ 2

ต้นทุนการเดินทาง

รูปที่ 2 อุปสงค์ของแหล่งนันทนาการที่เลื่อนระดับไป เนื่องจากคุณภาพของแหล่งนันทนาการเปลี่ยนไป

2. TCM ประเภทต่างๆ

TCM สามารถแบ่งเป็นสองประเภทใหญ่ๆ หากพิจารณาตามลักษณะของพื้นที่และวัตถุประสงค์การศึกษา คือ TCM ที่เป็น Single-site Model และ Multi-site Model

Single-site Model เป็นการศึกษาอุปสงค์ของแหล่งนันทนาการที่ใดที่หนึ่งโดยเฉพาะที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางมาใช้บริการ วิธีการศึกษาทำได้ 2 วิธี คือ Zonal Travel Cost Model (ZTCM) และ Individual Travel Cost Model (ITCM)

ZTCM เป็นวิธีที่เก่าแก่ที่สุด (Grigalunas, 1998) เป็นการศึกษาอุปสงค์ของแหล่งนันทนาการโดยจำแนกกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เข้ามาใช้ประโยชน์ออกเป็นส่วนๆ ตามระยะทางหรือการแบ่งตามภูมิศาสตร์ (Zone) โดยมีแหล่งนันทนาการเป็นศูนย์กลาง อุปสงค์ของแหล่งนันทนาการที่ได้จากตัวแบบ ZTCM จะเป็นอุปสงค์ส่วนบุคคลที่เป็นตัวแทนพฤติกรรมของผู้บริโภคในแต่ละส่วน ซึ่งจะต้องนำไปวิเคราะห์ในภาพรวมต่อไป

ITCM เป็นอีกวิธีหนึ่งที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย อุปสงค์ที่ได้จากแบบจำลอง ITCM เป็นอุปสงค์ส่วนบุคคลของแหล่งนันทนาการที่เป็นตัวแทนพฤติกรรมของผู้บริโภคทั้งหมดที่มาท่องเที่ยว โดยทั่วไปจะใช้ในกรณีที่นักท่องเที่ยวมากกว่า 1 ครั้ง ในช่วงฤดูกาล ช่วงหนึ่งปี หรือช่วงที่ทำการศึกษา (Grigalunas, 1998)

Multi-site Model เป็นวิธีที่เหมาะสมกับสถานการณ์ที่แหล่งนันทนาการอยู่ใกล้เคียงกันหลายแห่ง และมีผลต่อกัน เช่น คุณภาพของแหล่งหนึ่งลดลงทำให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะเดินทางไปอีกแหล่งหนึ่งที่มีคุณภาพดีกว่าแทน ในทำนองเดียวกันการพัฒนาแหล่งหนึ่งไม่ว่าจะเป็นสภาพแวดล้อม การอำนวยความสะดวก ฯลฯ จะสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวจากแหล่งอื่นได้เช่นกัน ดังนั้นการศึกษาโดยทั่วไปจึงใช้หลักของผลของการทดแทนกัน (Substitution Effects) ระหว่างแหล่งท่องเที่ยว

3. ตัวอย่างการศึกษาที่ใช้ TCM

TCM เป็นเทคนิคที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายภายใต้วัตถุประสงค์การศึกษาต่างๆ กัน ตัวอย่างงานวิจัยที่ใช้ TCM เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาที่น่าสนใจซึ่งสรุปได้สามลักษณะดังนี้

การศึกษาที่ใช้ TCM ในการประเมินมูลค่ารวมของทรัพยากรหรือแหล่งนันทนาการในด้านการที่ให้บริภณนันทนาการแก่นักท่องเที่ยว เช่นการศึกษาของ Hai and Thanh (1999) ที่ได้ประเมินค่าประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับจากสวนสาธารณะ Cuc Phuong ในประเทศเวียดนาม Hai and Thanh ได้ใช้ตัวแบบ ZTCM โดยมีรูปแบบฟังก์ชันเป็นสมการเส้นตรง การศึกษาอีกผลงานหนึ่งโดยนักเศรษฐศาสตร์ชาวเวียดนามคือ การประเมินค่าด้านนันทนาการที่ได้รับจาก Hon Mun Island ประเทศเวียดนาม โดย Num and Son (2001) การศึกษานี้ได้ทดสอบทั้งสองตัวแบบ คือ ITCM และ ZTCM โดยใช้ฟังก์ชันในรูปแบบ Semi-log แต่ด้วยข้อจำกัดเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวที่ต่ำมาก

ทำให้การใช้ ZTCM ให้คำตอบที่เหมาะสมกว่า การศึกษาที่ใช้ TCM ในประเทศไทย เช่น การศึกษาของ Israngkura et al. (2001) ที่ได้ประเมินค่าดัชนีนันทนาการของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด ตัวแบบที่ใช้ในการศึกษาคือ ITCM โดยมีฟังก์ชันในรูปของสมการเส้นตรง

อีกลักษณะหนึ่งของการใช้ TCM คือ การประเมินค่าเฉพาะของทรัพยากรหรือมูลค่าเฉพาะกิจกรรมนันทนาการ เช่น การศึกษาของ Seenprachawong (2001) ที่ได้ประเมินค่าปะกระวังที่ให้คุณค่าดัชนีนันทนาการแก่นักท่องเที่ยวที่ทะเลอันดามันของประเทศไทย โดยใช้ตัวแบบ ITCM และใช้ฟังก์ชันในรูป Log-log

ลักษณะที่สามของการใช้ TCM คือ การประเมินค่าที่เกี่ยวกับผลของการพัฒนาคุณภาพแหล่งนันทนาการ ตัวแปรสำคัญที่จะต้องพิจารณาเพิ่มเติมในตัวแบบคือตัวแปรที่สะท้อนคุณภาพของแหล่งนันทนาการนั้นๆ เช่น การศึกษาของ Du (1998) ที่ได้วิเคราะห์ผลของการพัฒนาคุณภาพน้ำต่อมูลค่าของแหล่งนันทนาการที่ East Lake ประเทศจีน Du เลือกใช้ ZTCM โดยใช้ฟังก์ชันในรูปของ Semi-log ในการศึกษา และได้ใช้ข้อมูลมาตรฐานคุณภาพน้ำในระดับต่างๆ เป็นตัวแปรหนึ่งในตัวแบบเพื่อสะท้อนคุณภาพของแหล่งนันทนาการ อีกการศึกษาหนึ่งที่มีการใช้ตัวแปรที่สะท้อนคุณภาพของแหล่งนันทนาการได้อย่างน่าสนใจ คือการศึกษาของ Cho and Grigalunas (2000) ที่ประเมินมูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของทรัพยากรธรรมชาติที่ให้บริการนันทนาการตกปลา แก่นักท่องเที่ยวที่ปากแม่น้ำ Peconic ในลอง ไอแลนด์ รัฐนิวยอร์ก สหรัฐอเมริกา Cho and Grigalunas ได้ใช้ ITCM และใช้ฟังก์ชันในรูป Semi-log ในตัวแบบอุปสงค์ที่คำนวณมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ได้รับจากการพัฒนาคุณภาพของแหล่งนันทนาการตกปลา เพื่อเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบายประกอบการพิจารณาตัดสินใจการปรับปรุงคุณภาพสภาพแวดล้อมชายฝั่งทะเล Cho and Grigalunas ได้ใช้ค่าความคาดหวังที่จะได้ปลา (Expected Catch Rate) เป็นตัวแปรที่สะท้อนสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่ปากแม่น้ำ Peconic ในตัวแบบอุปสงค์ โดยค่าความคาดหวังที่จะได้ปลานี้ประมาณค่าภายใต้ข้อสมมุติให้มีความสัมพันธ์กับความสมบูรณ์ของพื้นที่ ทักษะหรือประสบการณ์ในการตกปลา (ปี) ของนักท่องเที่ยว อายุของนักท่องเที่ยว เวลาที่ใช้ วิธีการตกปลา เช่น ตกบริเวณชายฝั่งหรือลงเรือ รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับตัวนักท่องเที่ยว และประมาณค่าความคาดหวังของการเดินทางของนักท่องเที่ยว

4. การวิเคราะห์มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์มูลค่าโดยรวมของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต ที่นักท่องเที่ยวตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ตัวแบบต้นทุนการท่องเที่ยวที่เลือกใช้ในการศึกษานี้คือ ITCM ที่เป็น Single-site Model เพื่อประมาณค่าอุปสงค์ส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

4.1 ตัวแบบอุปสงค์ส่วนบุคคลของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ตัวแบบอุปสงค์ส่วนบุคคลของการเดินทางมาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ในการศึกษานี้ได้ทำการวิเคราะห์ในรูปของความสัมพันธ์ระหว่าง ความถี่ของการเดินทางมา ซึ่งจะขึ้นอยู่กับค่าใช้จ่ายรวมที่ใช้ไปในการเดินทางมาท่องเที่ยวแต่ละครั้ง รวมทั้งปัจจัยอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาของนักท่องเที่ยว เช่น แหล่งท่องเที่ยวทดแทน องค์กรประกอบด้านเศรษฐกิจสังคมของนักท่องเที่ยว (Socio-economic Characteristics) ได้แก่ รายได้ ระดับการศึกษา อายุ เพศ อาชีพ เป็นต้น ซึ่งเขียนความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$V_i = v(TC_i, Z_i) \tag{1}$$

กำหนดให้

V คือ ความถี่ในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

TC คือ ต้นทุนในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละคน รวมทั้งค่าเสียโอกาสของเวลาที่ใช้ไปทั้งหมด

Z คือ ปัจจัยอื่นๆ ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละคน

i = 1.....n

ในส่วนของต้นทุนการเดินทางของนักท่องเที่ยวแต่ละคน อาจจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับระยะทาง และเวลาที่ใช้ในการเดินทางมา รวมทั้งค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่ใช้ไปเพื่อการท่องเที่ยวคราวนั้นๆ

รูปแบบของฟังก์ชันอุปสงค์ที่นิยมใช้ทั่วไป คือ สมการเส้นตรง สมการกำลังสอง สมการSemi-log และสมการ Log-log ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผลการทดสอบข้อมูลเพื่อหารูปแบบฟังก์ชันอุปสงค์ที่เหมาะสมของอุทยานฯ จึงได้ทดลองหาสมการในรูปแบบต่างๆ ซึ่งพบว่ารูปแบบที่สามารถอธิบายความสัมพันธ์ได้เหมาะสมที่สุดคือ สมการ Log-log ดังนั้น ตัวแบบอุปสงค์ของการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ คือ

$$\ln V_i = a + b \ln TC_i + c \ln Z_i \tag{2}$$

ความหมายของตัวแปรในสมการที่ (2) แสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ตัวแปรที่ใช้ในตัวแบบอุปสงค์

Variable	คำอธิบาย
$\ln V$	ค่าล็อกของจำนวนครั้งของการเดินทางมาอุทยานฯ
TC	ต้นทุนทั้งหมดของการเดินทางมาและกลับจากอุทยานฯ (รวมค่าเสียโอกาส)
Z_{inc}	รายได้ของนักท่องเที่ยวต่อเดือน (บาท)
Z_{gen}	เท่ากับ 0 สำหรับนักท่องเที่ยวเพศหญิง และเท่ากับ 1 สำหรับเพศชาย
Z_{age}	อายุของนักท่องเที่ยว
Z_{oc}	เท่ากับ 0 สำหรับนักเรียน นักศึกษา เท่ากับ 1 สำหรับผู้รับราชการและรัฐวิสาหกิจ และเท่ากับ 2 สำหรับผู้ทำงานเอกชนทั่วไป
Z_{fam}	ขนาดของครอบครัว
Z_{edu}	เท่ากับ 1 สำหรับผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อื่นๆ นอกจากนี้เป็น 0
Z_{asso}	เท่ากับ 1 สำหรับผู้ที่เป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติ

4.2 ส่วนเกินของผู้บริโภค

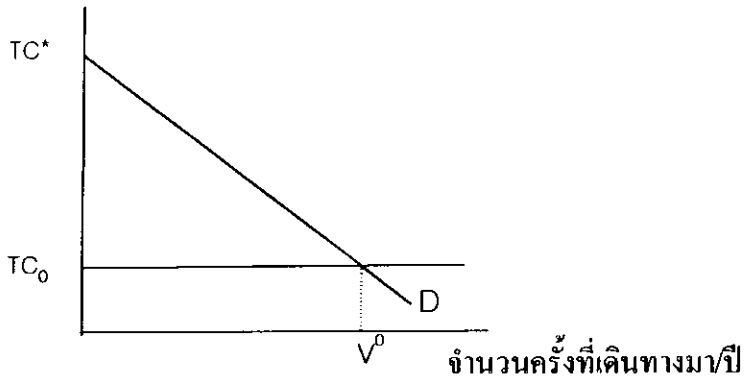
ส่วนเกินของผู้บริโภค (Consumer Surplus: CS) ของนักท่องเที่ยวแต่ละคนก็คือพื้นที่ใต้เส้นอุปสงค์ส่วนที่อยู่เหนือราคาที่นักท่องเที่ยวจ่ายจริง (TC^0) จากการกำหนดให้ TC^* เป็นราคาสูงสุดที่นักท่องเที่ยวตัดสินใจไม่เดินทางมา (Choke Price) ส่วนเกินของผู้บริโภคจากรูปที่ 2 คำนวณได้ดังนี้

$$CS_i = \int_{TC^0}^{TC^*} V_i dTC \tag{3}$$

มูลค่าของอุทยานแห่งชาติสิรินาถเนื่องจากการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละครั้งคำนวณได้ดังนี้

$$CS_i \text{ สำหรับการเดินทางมา 1 ครั้ง} = \frac{CS_i \text{ ของนักท่องเที่ยวแต่ละคน}}{\text{จำนวนครั้งของการเดินทางมาเฉลี่ยต่อปี}}$$

ต้นทุนการเดินทาง

รูปที่ 3 มูลค่าของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ เนื่องจากการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละคน ซึ่งแสดงได้ด้วยส่วนเกินของผู้บริโภค

4.3 มูลค่าของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

มูลค่ารวมของอุทยานแห่งชาติสิรินาถจึงหาได้จากการรวมมูลค่าของอุทยานฯ เนื่องจากการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวแต่ละครั้งของทุกคน ดังนี้

มูลค่าของอุทยานฯ ในแต่ละปี = CS , สำหรับการมาหนึ่งครั้ง \times จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดในหนึ่งปี

4.4 การประมาณค่าความถี่ของการมาท่องเที่ยวเฉลี่ย (V^0)

เพื่อหาค่า TC^0 ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายจริงเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว จึงจำเป็นต้องประมาณค่าที่เหมาะสมสำหรับความถี่ของการมาท่องเที่ยวเฉลี่ย (V^0) เนื่องจากจำนวนครั้งของการมาเยี่ยมชมอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวจะเป็นข้อมูลที่มีความถี่ของการมาแตกต่างกัน ซึ่งการกระจายตัวของการเดินทางมาของนักท่องเที่ยว จะเป็นชนิดที่เรียกว่า Poisson Distribution ดังนั้นการหาค่าเฉลี่ยจึงคำนวณภายใต้การกระจายตัวแบบ Poisson Distribution ดังรูปที่ 4

เมื่อกำหนดให้ λ เป็น Poisson Parameter ซึ่งในที่นี้คือ ค่าความคาดหวังของการเดินทางมาท่องเที่ยว (Expected Number of Trips) ความน่าจะเป็นของการเดินทางมาดังนี้

$$Pr(V) = \frac{\exp(-\lambda) \cdot \lambda^V}{V!} \tag{4}$$

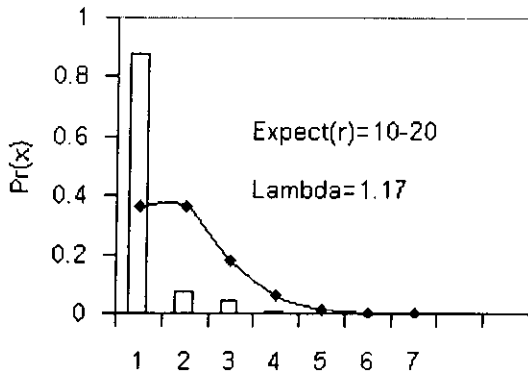
โดยการใช้ Maximum Likelihood จะหาค่า λ ได้ดังนี้

$$L = \prod_{n=1}^N \frac{\exp(-\lambda_n) \cdot \lambda_n^{V_n}}{V_n!} \tag{5}$$

โดย λ มาจาก $\max(L)$ จะได้ค่าจำนวนครั้งของการมาท่องเที่ยวเฉลี่ยดังนี้

$$V^o = E(V) = \int_0^{\infty} V \Pr(V) dV \quad (6)$$

ลักษณะการกระจายความถี่การเข้ามาของนักท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ เป็นดังนี้

รูปที่ 4 การกระจายตัวของความถี่ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

5. การจัดเตรียมข้อมูลและข้อสมมุติที่ใช้ในการศึกษา

เนื่องจากราคาที่แท้จริงซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญในฟังก์ชันอุปสงค์สำหรับแหล่งนันทนาการนั้น ไม่ปรากฏชัดเจนอย่างตรงไปตรงมาในตลาด ดังนั้นข้อมูลต้นทุนรวมของการเดินทางมาจึงเป็นนัยยะที่เหมาะสมที่จะสะท้อนราคาของแหล่งนันทนาการดังที่ใช้ในแบบ TCM การตรวจนับต้นทุนให้ครบถ้วนถูกต้องจึงเป็นสิ่งสำคัญและจะต้องพิจารณาอย่างรอบคอบว่าต้นทุนที่ปรากฏนั้นเป็นต้นทุนของแหล่งนันทนาการที่ศึกษาอย่างแท้จริง เพราะในความเป็นจริงนี้นักท่องเที่ยวมักจะเดินทางมาโดยมีวัตถุประสงค์อื่นร่วมด้วยเสมอ ซึ่งการศึกษานี้ได้ดำเนินการดังนี้

1) ตัวอย่างที่เลือกใช้ในแบบ TCM จะเป็นนักท่องเที่ยวที่ตั้งใจเดินทางมาสิรินาถอย่างแท้จริง หรือมีวัตถุประสงค์เบื้องต้น (Primary Purpose) เพื่อการมาเที่ยวชมอุทยานแห่งชาติสิรินาถ มิได้มาเพื่อวัตถุประสงค์อื่น ทั้งนี้เพื่อให้ได้ค่าเงินต้นจ่ายที่สะท้อนราคาของอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามถึงแม้นักท่องเที่ยวตั้งใจมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ แต่ระหว่างทางได้มีการหยุดแวะชมสถานที่ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวชื่นชอบระหว่างทาง และมีส่วนทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเลือกมาท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (Multi-purpose Visits) ในกรณีเช่นนี้อาจทำให้ผลการศึกษาค่าเงินความเป็นจริงได้ ดังนั้นเพื่อลดปัญหาดังกล่าว การคำนวณมูลค่ารวมของแหล่งท่องเที่ยวจึงได้

พิจารณาปรับค่าส่วนเกินของผู้บริโภคของนักท่องเที่ยวที่แวะท่องเที่ยวแหล่งนันทนาการระหว่างการเดินทางลงตามน้ำนักความสำคัญที่นักท่องเที่ยวผู้นั้นให้กับอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยเปรียบเทียบกับแหล่งอื่นที่แวะท่องเที่ยวระหว่างทาง

2) การพิจารณาตัวอย่างในด้านเชื้อชาติของนักท่องเที่ยว จากการศึกษามูลค่าของแหล่งนันทนาการต่างๆ พบว่าการศึกษาที่ผ่านมา ศึกษาจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศเท่านั้น เนื่องจากปัญหาจำนวนตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศน้อยเกินไป ความซับซ้อนในการวิเคราะห์ต้นทุนการเดินทาง ค่าเสียโอกาส ตลอดจนปัญหาการแวะเที่ยวหลายแห่ง (Multi-site Visits) ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เช่น การประเมินค่าอุทยานแห่งชาติ Cuc Phuong ของประเทศเวียดนาม โดย Hai and Thanh (1999) การประยุกต์ใช้ TCM สำหรับสวนลุมพินี ประเทศไทย โดย Dixon and Hufschmidt (1986) ย่างถึงใน Num and Son (2001) และการประเมินค่าทางเศรษฐศาสตร์ของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า-หมู่เกาะเสม็ด โดย Israngkura (2001) ที่ประสบปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงได้เลือกใช้ตัวอย่างเฉพาะที่เป็นนักท่องเที่ยวภายในประเทศ

ตัวอย่างการศึกษาที่ได้พยายามวิเคราะห์โดยรวมข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศไว้ในการศึกษาด้วย เช่น การวิเคราะห์มูลค่าการท่องเที่ยวที่เกาะ Hon Mun ประเทศเวียดนาม โดย Num and Son (2001) เนื่องจากผู้ศึกษาเห็นว่าแหล่งดังกล่าวมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถึงร้อยละ 30 ของทั้งหมด

จากสถิตินักท่องเที่ยว 2 ปีย้อนหลังระหว่าง 2545-2546 ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถพบว่ามีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประมาณร้อยละ 5 ของทั้งหมดที่มาเยี่ยมชมอุทยานฯ ซึ่งเป็นจำนวนที่ค่อนข้างน้อย อย่างไรก็ตามในการศึกษานี้จึงได้เตรียมการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วน of นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศด้วยเพื่อศึกษาอุปสงค์ในส่วนนี้ และเนื่องจากนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางเข้ามาประเทศไทยด้วยวัตถุประสงค์หลายประการรวมทั้งการไปเยี่ยมชมสถานที่ต่างๆ หลายแห่ง ดังนั้นการศึกษานี้จึงใช้ข้อมูลต้นทุนเฉพาะส่วนที่เกิดขึ้นในประเทศไทยตั้งแต่จุดเริ่มต้นเดินทางถึงอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

3) ต้นทุนการเดินทาง จะนับรวมการเดินทางตั้งแต่ที่พักอาศัยถึงอุทยานฯ รวมทั้งค่าใช้จ่ายอื่นที่จ่ายไป เช่น ค่าอาหาร ที่พัก ค่าธรรมเนียม และอื่นๆ เพื่อการนันทนาการในอุทยานฯ สำหรับผู้เดินทางมาด้วยบริษัททัวร์ จะใช้ค่าราคาที่นักท่องเที่ยวซื้อโปรแกรมการท่องเที่ยว รวมกับค่าใช้จ่ายอื่นๆ ที่นักท่องเที่ยวจ่ายเพิ่มเติม

4) ค่าเสียโอกาสเนื่องจากเวลาเพื่อการท่องเที่ยว (Opportunity Cost of Travel Time) ภายใต้อธิษฐานสมมติที่ว่าหากนักท่องเที่ยวไม่ได้มาอุทยานฯ นักท่องเที่ยวอาจจะมีกิจกรรมอื่นๆ เช่น การทำงาน การพักผ่อนอยู่กับครอบครัว หรืออื่นๆ ซึ่งล้วนมีคุณค่าอย่างใดอย่างหนึ่งแก่นักท่องเที่ยว ดังนั้นการลดคุณค่าเหล่านั้นเพื่อมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จึงทำให้ช่วงเวลาดังกล่าวมีค่าเสียโอกาสเกิดขึ้น ซึ่งเป็น

ส่วนหนึ่งของต้นทุนรวม ในการศึกษาค่าเสียโอกาสของเวลาที่ใช้ไปในการท่องเที่ยวเป็นสิ่งที่ค่อนข้างยุ่งยากมากที่จะให้ได้ค่าที่แท้จริงของนักท่องเที่ยวแต่ละคน Cesario and Knetch (1970) อ้างถึงใน Cho and Grigalunas (2000) ได้เสนอว่าค่าเสียโอกาสของเวลาที่ใช้ไปในการท่องเที่ยวเป็นค่าใดๆ ระหว่างหนึ่งส่วนสี่ถึงหนึ่งส่วนสองของค่าแรงของนักท่องเที่ยวผู้นั้น และเสนอว่าค่าหนึ่งส่วนสามของค่าแรงจะเป็นจำนวนที่เหมาะสมที่สุด ดังผลการศึกษาของนักวิจัยจำนวนมากที่ใช้ค่าหนึ่งส่วนสาม

การศึกษานี้ได้เลือกใช้ค่าหนึ่งส่วนสามของค่าแรงต่อวันของนักท่องเที่ยวสำหรับการคำนวณค่าเสียโอกาสของเวลา และเพื่อหาตัวแบบที่เหมาะสมที่สุดการศึกษานี้จึงทำการทดลองคำนวณในสัดส่วนอื่นๆ ด้วย

5) แหล่งท่องเที่ยวทดแทน (Substitute Sites) ซึ่งเป็นตัวแปรหนึ่งในตัวแบบอุปสงค์นั้น เนื่องจากความซับซ้อนในการกำหนดแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ที่มีคุณสมบัติทดแทนอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ตลอดจนความยากลำบากในการหาต้นทุนการเดินทางไปใช้แหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ในการศึกษาเบื้องต้นนี้จึงไม่รวมตัวแปรที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวทดแทน

6. ผลการศึกษา

จากการทดสอบเพื่อหารูปแบบของฟังก์ชันที่เหมาะสมที่สุดพบว่าฟังก์ชัน Log – log อธิบายความสัมพันธ์ได้เหมาะสมกว่ารูปแบบอื่น ในส่วนของกรณีวิเคราะห์ค่าเสียโอกาสนั้น ผลการทดสอบพบว่าอัตราค่าแรงที่เหมาะสมสำหรับข้อมูลชุดนี้ คือ อัตราหนึ่งส่วนสามของค่าจ้างต่อวันของนักท่องเที่ยว ซึ่งแสดงผลการทดสอบดังตารางที่ 2 และ 3

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิเคราะห์ประกอบด้วยนักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ดังนั้นการวิเคราะห์มูลค่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถจะทำการวิเคราะห์แยกเป็นสองตัวแบบตามกลุ่มของนักท่องเที่ยว

สัมประสิทธิ์ส่วนใหญ่มีเครื่องหมายเป็นไปดังที่คาดหมายไว้ โดยเฉพาะตัวแปรที่สำคัญคือ ต้นทุนการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีเครื่องหมายเป็นลบซึ่งหมายถึงว่า ต้นทุนการเดินทางที่สูงขึ้นจะทำให้ความถี่ของการเดินทางมาลดลง และเป็นเหตุเป็นผลที่ทำให้ผู้ที่อยู่ไกลจากอุทยานฯ จะมีอุปสงค์น้อยกว่าผู้ที่อยู่ใกล้กว่า

สำหรับค่า R-square ซึ่งเป็นค่าที่บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างความถี่ของการเดินทางมากับตัวแปรอธิบายอื่นๆ พบว่ามีค่าค่อนข้างต่ำ ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากความซับซ้อนในการวิเคราะห์ต้นทุนการมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวแต่ละคน อย่างไรก็ตามจาก R-square และ t-statistic พบว่าตัวแบบที่คำนวณจากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย และชาวต่างชาติในรูปแบบ Log-log อธิบายได้ดีที่สุด

ตารางที่ 2 ผลการประมาณค่าตัวแบบอุปสงค์การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ในรูปของฟังก์ชันต่างๆ

ตัวแปร	ชาวไทย (N=308)		ชาวต่างประเทศ (N= 89)	
	สัมประสิทธิ์ (t-statistic)		สัมประสิทธิ์ (t-statistic)	
	Log-log	Semi-log	Log-log	Semi-log
Intercept	1.370** (3.581)	0.482** (5.598)	0.744** (2.506)	0.206 (1.649)
TC	- 0.228** (- 3.903)	- 0.015 (- 1.946)	- 0.183** (- 3.712)	- 0.026 (- 1.347)
Z _{inc}	- 0.097 (- 0.987)	- 0.071* (- 2.459)	- 0.069 (- 0.009)	0.023 (0.849)
Z _{gen}	- 0.067 (- 1.234)	- 0.087 (- 1.602)	- 0.037 (- 0.666)	- 0.057 (- 0.970)
Z _{agc}	0.026 (0.846)	0.021 (0.670)	0.027 (1.069)	- 0.025 (- 0.789)
Z _{oc}	0.040 (1.087)	-	-	-
Z _{fam}	0.030 (0.793)	-	-	-
Z _{edu}	- 0.080 (- 1.406)	-	-	-
Z _{asso}	- 0.032 (- 0.228)	-	-	-
F – value	4.231	3.608	3.855	1.675
R – square	0.102	0.056	0.155	0.109

* significant ที่ 0.05 ** significant ที่ 0.01

ตารางที่ 3 ผลการประมาณค่าตัวแบบอุปสงค์การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ในรูปของฟังก์ชัน Log-log ภายใต้ข้อสมมุติต่างๆ เกี่ยวกับค่าเสียโอกาสในการใช้เวลาท่องเที่ยวในอุทยานฯ

ตัวแปร	ชาวไทย (N = 308)			ชาวต่างประเทศ (N = 89)		
	1/1 ค่าแรง	1/2 ค่าแรง	1/3 ค่าแรง	1/1 ค่าแรง	1/2 ค่าแรง	1/3 ค่าแรง
Intercept	1.267** (3.345)	1.336** (3.506)	1.370** (3.581)	0.704* (2.36)	0.732** (2.464)	0.744** (2.506)
TC	- 0.263** (- 3.742)	- 0.239** (- 3.854)	- 0.228** (- 3.903)	- 0.182** (-3.457)	- 0.183** (-3.639)	- 0.183** (- 3.712)
Z _{inc}	- 0.035 (- 0.333)	- 0.078 (- 0.776)	- 0.097 (- 0.987)	0.011 (0.156)	0.029 (0.040)	- 0.069 (- 0.009)
Z _{gen}	- 0.066 (- 1.230)	- 0.067 (- 1.240)	- 0.067 (- 1.234)	- 0.038 (- 0.676)	- 0.038 (- 0.668)	- 0.037 (- 0.666)
Z _{age}	0.027 (0.855)	0.027 (0.851)	0.026 (0.846)	0.027 (1.041)	0.027 (1.062)	0.027 (1.069)
Z _{oc}	0.073 (1.027)	0.039 (1.068)	0.040 (1.087)	-	-	-
Z _{fam}	0.030 (0.800)	0.030 (0.797)	0.030 (0.793)	-	-	-
Z _{cdu}	- 0.080 (- 1.411)	- 0.080 (- 1.404)	- 0.080 (- 1.406)	-	-	-
Z _{asso}	- 0.025 (- 0.176)	- 0.030 (- 0.212)	- 0.032 (- 0.228)	-	-	-
F – value	4.068	4.181	4.231	3.391	3.719	3.855
R-square	0.098	0.101	0.102	0.139	0.150	0.155

* significant ที่ 0.05 ** significant ที่ 0.01

อุปสงค์การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวไทยในรูป Log-log ดังนี้

$$\ln V_i = 1.37 - 0.228 \ln TC_i \quad (7)$$

อุปสงค์การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในรูป Log-log

$$\ln V_i = 0.744 - 0.183 \ln TC_i \quad (8)$$

มูลค่าทางเศรษฐศาสตร์ของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ด้วยการใช้สมการในรูปของ Log-log หากค่าส่วนเกินของผู้บริโภคของการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวชาวไทยได้เท่ากับ 1,651 บาท และจากการประมาณค่าเฉลี่ยของความถี่ในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยวโดยพิจารณาการกระจายข้อมูลการมา (Arrival) ของนักท่องเที่ยวแบบ Poisson พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่ มีความเป็นไปได้ที่จะเดินทางมาเฉลี่ยปีละ 15 ครั้ง และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีความเป็นไปได้ที่จะเดินทางเฉลี่ยมาปีละ 4 ครั้ง ดังนั้นมูลค่าของอุทยานแห่งชาติสิรินาถต่อการมาแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวชาวไทยเท่ากับ 110 บาท และมูลค่ารวมของอุทยานแห่งชาติสิรินาถหากพิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยมีค่าเท่ากับ 18,188,390 บาท ในปี 2546

ด้วยวิธีเดียวกันสามารถคำนวณมูลค่าของอุทยานแห่งชาติสิรินาถต่อการมาแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเท่ากับ 71 บาท ดังนั้นมูลค่าของอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่พิจารณาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีค่าเท่ากับ 294,224 บาท ในปี 2546

มูลค่ารวมทั้งหมดของอุทยานแห่งชาติสิรินาถ คือมูลค่าที่คำนวณได้จากกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทยและมูลค่าที่คำนวณได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศซึ่งเท่ากับ 18,482,614 บาท

จากการสำรวจข้อมูลพบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวนร้อยละ 47 มีการแวะท่องเที่ยวที่อื่นระหว่างการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ต และจำนวนร้อยละ 53 ไม่ได้แวะท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาอุทยานฯ ร้อยละ 43 ให้ความสำคัญต่อการมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถในระดับมาก (ให้น้ำหนักเฉลี่ยร้อยละ 85 โดยประมาณ) ส่วนร้อยละ 57 ให้ความสำคัญในระดับน้อย (ให้น้ำหนักเฉลี่ยร้อยละ 50 โดยประมาณ) ดังนั้นเพื่อจัดมูลค่าการนันทนาการอื่นๆ ที่รวมอยู่ในผลการคำนวณข้างต้น จึงได้ทำการปรับค่าตามสัดส่วนตามที่แสดงในตารางที่ 4 มูลค่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถในส่วนของนักท่องเที่ยวชาวไทยภายหลังการปรับค่าเท่ากับ 15,734,648 บาท โดยวิธีเดียวกัน จากข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดจำนวนร้อยละ 66 มีการแวะท่องเที่ยวที่อื่นระหว่างการเดินทางมาจังหวัดภูเก็ต และจำนวนร้อยละ 34 ไม่ได้แวะท่องเที่ยว และพบว่านักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่อาศัยอยู่นอกจังหวัดภูเก็ตจำนวนร้อยละ 25 ให้ความสำคัญต่อการมาอุทยานสิรินาถในระดับมาก (ให้น้ำหนักเฉลี่ยร้อยละ 85 โดยประมาณ) และจำนวนร้อยละ 75 ให้ความสำคัญต่อการมาอุทยานฯ ในระดับน้อย (ให้น้ำหนักเฉลี่ยร้อยละ 50 โดยประมาณ) มูลค่าในส่วนของชาวต่างประเทศภายหลังการปรับค่าได้เท่ากับ

207,689.04 บาท และมูลค่ารวมของมูลค่าอุทยานแห่งชาติสิรินาถภายหลังการปรับค่าคือ 15,942,337.91 บาท ดังแสดงในตารางที่ 4 และ 5

ตารางที่ 4 แสดงการปรับสัดส่วนมูลค่าของอุทยานฯ ของนักท่องเที่ยวไทยตามการแวะระหว่างทางและการให้ความสำคัญในการเดินทางมา (นักท่องเที่ยวในภูเก็ต 61.4%, นักท่องเที่ยวนอกภูเก็ต 38.6%)

นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ	มูลค่า (บาท)
1. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวในภูเก็ต (18,188,390 * 61.4%)	11,167,671.46
2. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตที่ไม่แวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ มาก (18,188,390 * 38.6% * 53% * 43% * 85%)	1,360,018.49
3. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตไม่แวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ น้อย (18,188,390 * 38.6% * 53% * 57% * 50%)	1,060,479.54
4. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตแวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ มาก (18,188,390 * 38.6% * 47% * 43% * 85%)	1,206,054.13
5. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตแวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ น้อย (18,188,390 * 38.6% * 47% * 57% * 50%)	940,425.25
มูลค่ารวม	15,734,648.87

ตารางที่ 5 แสดงการปรับสัดส่วนมูลค่าของอุทยานฯ ของนักท่องเที่ยวต่างประเทศตามการแวะระหว่างทางและการให้ความสำคัญในการเดินทางมา (นักท่องเที่ยวในภูเก็ต 28.7%, นักท่องเที่ยวนอกภูเก็ต 71.3%)

นักท่องเที่ยวกลุ่มต่างๆ	มูลค่า (บาท)
1. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวในภูเก็ต (294,224 * 28.7%)	84,442.29
2. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตไม่แวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ มาก (294,224*71.3%*34%*25%*85%)	15,156.73
3. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตไม่แวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ น้อย (294,224*71.3%*34%*75%*50%)	26,747.17
4. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตแวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ มาก (294,224*71.3%*66%*25%*85%)	29,421.88
5. มูลค่าจากนักท่องเที่ยวนอกภูเก็ตแวะระหว่างทาง และให้ความสำคัญกับอุทยานฯ น้อย (294,224*71.3%*66%*75%*50%)	51,920.97
มูลค่ารวม	207,689.04

ภาคผนวก ข

รายชื่อหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เข้าร่วมระดมสมอง

โครงการวิจัยเรื่องการประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

วันที่ 8 กรกฎาคม 2547 ณ โรงแรม Royal Phuket City Hotel จ.ภูเก็ต

วันที่ 9 กรกฎาคม 2547 ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล อ.ถลาง จ.ภูเก็ต

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	ที่อยู่
1	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงาน ภาคใต้เขต 4	73-75 ถ.ภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
2	ชมรมนวดแผนไทย	ม. 6 ต. เชิงทะเล อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
3	ชมรมโรงแรมหาดป่าตอง	หาดป่าตอง อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
4	บริษัท ท่าอากาศยาน จำกัด (มหาชน) ภูเก็ต	222 ม.6 อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
5	มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพันธุ์พืชแห่งประเทศไทย	ผู้ประสานจังหวัดภูเก็ต 24/28 หมู่บ้านอุดมสุข
6	โรงเรียนบ้านสาธุ	หมู่ที่ 3 ต.สาธุ อ.ถลาง จ.ภูเก็ต 83110
7	โรงเรียนวัดมงคลวราราม	หมู่ที่ 1 ต.สาธุ อ.ถลาง จ.ภูเก็ต 83140
8	โรงแรมบางเทาบีชรีสอร์ท	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
9	โรงแรมริคเจ็ส บีช รีสอร์ท	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
10	โรงแรมลาซัน	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
11	โรงแรมสุรินทร์บีชรีสอร์ท	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
12	โรงแรมอนันบุรี	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
13	ศูนย์การท่องเที่ยว กีฬา และนันทนาการ จ.ภูเก็ต	71 ถ.วิชิตสงคราม ม.5 ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
14	ศูนย์วิจัยและพัฒนาประมงทะเลชายฝั่งอันดามัน	77 ถ.ศักดิ์เดช ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
15	สถานีตำรวจภูธรตำบลเชิงทะเล	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
16	สถาบันวิจัยและพัฒนาทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	51 ม.8 ถ.ศักดิ์เดช ต.วิชิต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
17	สมาคมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ภูเก็ต	จ. ภูเก็ต
18	สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว จ.ภูเก็ต	100/429 ถ.เฉลิมพระเกียรติ ร.9 จ.ภูเก็ต
19	สมาคมมัคคุเทศก์อาชีพภูเก็ต	5/9 ถ.มนตรี ช.สุรินทร์ อ.เมือง จ.ภูเก็ต

ภาคผนวก ข (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อหน่วยงาน	ที่อยู่
20	สำนักงานเกษตรและสหกรณ์ จ.ภูเก็ต	44 ถ.รัตนโกสินทร์ 200 ปี อ.เมือง จ.ภูเก็ต
21	สำนักงานจังหวัดภูเก็ต	ศาลากลาง จ.ภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
22	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จ.ภูเก็ต	129/1 ม.4 ต.ศรีสุนทร อ.ถลาง จ.ภูเก็ต
23	สำนักงานประชาสัมพันธ์ จ.ภูเก็ต	ศาลากลางจังหวัดภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
24	สำนักงานป่าไม้จังหวัดภูเก็ต	478 ถ.ภูเก็ต อ.เมือง จ.ภูเก็ต
25	สำนักงานพัฒนาการชุมชน จ.ภูเก็ต	5 ถ.นริศร ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.ภูเก็ต
26	สำนักงานโยธาธิการและผังเมือง จ.ภูเก็ต	ถ.รัตนโกสินทร์ 200 ปี อ.เมือง จ.ภูเก็ต
27	สำนักงานวัฒนธรรม จ.ภูเก็ต	ถ.เขาวราช ต.ตลาดใหญ่ อ.เมือง จ.ภูเก็ต
28	สื่อมวลชนท้องถิ่น	นสพ. อินไซด์ภูเก็ต, นสพ. ทีวีภูเก็ต, สทท. 11
29	สื่อมวลชนส่วนกลาง	กรุงเทพธุรกิจ, เนชั่นกรุป, ผู้จัดการรายวัน
30	หอการค้าจังหวัดภูเก็ต	อ. เมือง จ.ภูเก็ต
31	องค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล	ต. เชิงทะเล อ. ถลาง จ.ภูเก็ต
32	อุทยานแห่งชาติสิรินาถ	89/1 ม.1 ต.สาธุ อ.ถลาง จ.ภูเก็ต 83110

ภาคผนวก ค

สรุปผลการประชุมเพื่อระดมสมอง

การประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยว

ต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเลเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (อุทยานแห่งชาติสิรินาถ)

วันที่ 8 กรกฎาคม 2547

ณ โรงแรมรอยัล ภูเก็ต ซิตี้ อ.เมือง จ.ภูเก็ต

.....

การจัดประชุมเพื่อระดมสมองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมเข้ามามีส่วนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติม นอกเหนือจากการรวบรวมข้อมูลและประเมินผลเบื้องต้นของคณะวิจัย โดยมีผู้เข้าร่วมระดมสมอง จำนวน 28 คน จาก 15 หน่วยงาน ทั้งภาครัฐและเอกชนโดยสรุปความคิดเห็นของ 2 กลุ่มย่อยได้ดังนี้

ความคิดเห็นของกลุ่มที่ 1

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
นักท่องเที่ยว	(1) ขยะมูลฝอย (2) แหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม และการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) การส่งเสียงดังของนักท่องเที่ยว	(1) สร้างจิตสำนึก (2) กำหนดให้นักท่องเที่ยวทิ้งขยะให้ถูกที่ (3) บังคับใช้กฎระเบียบของอุทยานฯอย่างเคร่งครัด (4) กำหนดโทษปรับ	(1) แจ้งให้นักท่องเที่ยวทราบโดยทำป้ายประกาศหรือแจกคู่มือ	(1) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ
ประชาชน	(1) การเข้ามาหาประโยชน์ในพื้นที่อุทยานฯ โดยไม่ถูกต้อง (2) ขาดการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์	(1) ผู้นำชุมชนต้องให้คำแนะนำที่ถูกต้อง สร้างจิตสำนึกและเป็นตัวอย่างที่ดี (2) สร้างเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์		(1) ชุมชน อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	ทรัพยากรธรรมชาติ (3) ขาดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของพื้นที่	สิ่งแวดล้อมร่วมกับอุทยานฯ		
เจ้าหน้าที่	(1) ขาดแผนพัฒนาการใช้พื้นที่และนโยบายในเชิงปฏิบัติอย่างชัดเจน (2) ขาดการบังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่ (3) ขาดการประชาสัมพันธ์และการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและชุมชน (4) การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารเกิดขึ้นบ่อย	(1) จัดทำแผนงานและแผนปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม (2) บังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบอย่างเข้มงวด (3) จัดทำแผ่นพับและแผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ และจัดกิจกรรมสัมพันธ์		(1) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ
ผู้ประกอบการ	(1) ขยะมูลฝอยและน้ำเสีย (2) การทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (3) การบุกรุกและทำลายภูมิทัศน์	(1) ผู้ประกอบการต้องให้ความร่วมมือโดยจัดเก็บขยะในพื้นที่ของตนเอง (2) บังคับใช้ระเบียบและกฎหมายอย่างเคร่งครัด		(1) ผู้ประกอบการอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ความคิดเห็นของกลุ่มที่ 2

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
นักท่องเที่ยว	(1) ขยะมูลฝอย (2) ส่งเสียงดัง (3) ก่อกองไฟตามชายหาด	(1) บังคับใช้กฎหมาย (2) ประชาสัมพันธ์ให้ทราบ		(1) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ สื่อมวลชน
ประชาชน	(1) การบุกรุกพื้นที่อุทยานฯ	(1) บังคับใช้กฎหมาย (2) จัดทำแนวเขตอุทยานฯอย่างชัดเจน		(1) องค์การบริหารส่วนตำบล อุทยานแห่งชาติสิรินาถ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อำเภอ
เจ้าหน้าที่	(1) ขาดอัตรากำลัง (2) นโยบายของรัฐไม่แน่นอน (3) ขาดความรู้ความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศและบุคลากรในด้านนี้ไม่เพียงพอ	(1) ขออัตรากำลังเพิ่ม (2) สร้างแนวร่วม (3) ทำความเข้าใจกับผู้มีส่วนได้เสีย (4) อบรมเพิ่มทักษะ		(1) กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด อุทยานแห่งชาติสิรินาถ จังหวัดภูเก็ต สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดภูเก็ต
ผู้ประกอบการ	(1) ร้านค้าไม่มีระเบียบและไม่ถูกสุขลักษณะ	(1) จัดระเบียบและกำหนดพื้นที่บริการ (2) บังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด (3) ให้ผู้ที่มีส่วนได้เสียร่วมกันแก้ไขปัญหาแบบไตรภาคี		(1) องค์การบริหารส่วนตำบล อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ผู้ประกอบการ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำนักงานสาธารณสุข สำนักงาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ภาคผนวก ง
สรุปผลการประชุมเพื่อระดมสมอง
การประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวต่ออุทยานแห่งชาติทางทะเล
เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (อุทยานแห่งชาติสิรินาถ)
วันที่ 9 กรกฎาคม 2547
ณ ห้องประชุมองค์การบริหารส่วนตำบลเชิงทะเล
อ.ถลาง จ.ภูเก็ต

การจัดประชุมเพื่อระดมสมองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมเข้ามามีส่วนแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติม นอกเหนือจากการรวบรวมข้อมูลและประเมินผลเบื้องต้นของคณะวิจัย โดยมีผู้เข้าร่วมระดมสมองจำนวน 20 คน จาก 17 หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน คณะวิจัยได้สรุปความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมประชุม 2 กลุ่มย่อยดังนี้

ความคิดเห็นของกลุ่มที่ 1

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
นักท่องเที่ยว	(1) ขยะมูลฝอย	(1) สร้างจิตสำนึกในการทิ้งขยะ (2) เมื่อนำสิ่งของเข้าไปในอุทยานฯ แล้วต้องนำกลับออกมาทุกชิ้น (3) วางมาตรการในการเข้าไปในสถานที่ท่องเที่ยว	(1) ประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยวทราบถึงมาตรการและถือปฏิบัติ (2) เพิ่มมาตรการลงโทษผู้ฝ่าฝืน	(1) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ผู้ประกอบการ สถานศึกษาทุกระดับ องค์กรส่วนท้องถิ่น
ประชาชน	(1) สาธารณูปโภคไม่เพียงพอ	(1) ควรจัดห้องน้ำและห้องสุขาเพิ่ม	(1) ควรวางเป้าหมายหรือขอบเขตในการ	(1) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ การสื่อสาร

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ประชาชน		(2) ควรมีตู้โทรศัพท์สาธารณะเพิ่ม	ให้บริการของอุทยานแห่งชาติอย่างชัดเจน	แห่งประเทศไทย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด
เจ้าหน้าที่	(1) การจัดการในอุทยานฯ	(1) ควรเพิ่มงบประมาณและกำลังเจ้าหน้าที่ (2) การจัดเก็บค่าธรรมเนียมควรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ	(1) ควรมีเอกสารประชาสัมพันธ์เผยแพร่การทำงานของอุทยานฯ (2) ควรสร้างความประทับใจในการบริการ (3) ควรกำหนดมาตรการหรือบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนอย่างจริงจัง	(1) อุทยานแห่งชาติสิรินาถ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวระดับจังหวัด
ผู้ประกอบการ	(1) ขยะมูลฝอยและน้ำเสีย	(1) วางมาตรการและควบคุมการรักษาความสะอาด (2) จัดสถานที่ให้ผู้ประกอบการทำธุรกิจในพื้นที่กำหนด (3) ควรจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย	(1) รมรงค์ให้ผู้ประกอบการมีจิตสำนึกในการดูแลรักษาสถานที่ท่องเที่ยว	(1) ผู้ประกอบการองค์กรส่วนท้องถิ่น

ความคิดเห็นของกลุ่มที่ 2

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
นักท่องเที่ยว	(1) ขยะมูลฝอยและการทำลายสิ่งแวดล้อม (2) การขายบริการทางเพศและทำลายวัฒนธรรมประเพณี (3) อุบัติเหตุและการจราจร (4) อาชญากรรมและยาเสพติด	(1) จัดที่รองรับขยะเพิ่มและจัดเก็บขยะให้ความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมแก่นักท่องเที่ยว (2) ปราบปราม สร้างงานและให้ความรู้ (3) เพิ่มเจ้าหน้าที่และปรับปรุงเส้นทาง (4) ปราบปราม สร้างงาน และให้ความรู้	(1) เพิ่มเจ้าหน้าที่จัดเก็บขยะและควรจัดเก็บทุกวัน (2) กำหนดบทลงโทษให้รุนแรงขึ้น (3) ตรวจตราและจัดเวรยามให้บ่อยขึ้น (4) ควรจัดรถบริการประจำทางเพื่อลดการใช้พาหนะส่วนตัว	(1) องค์กรบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่ตำรวจ หน่วยงานสาธารณสุข ชาวบ้าน
ประชาชน	(1) สิ่งแวดล้อมเป็นพิษ (2) สังคมภายในชุมชนเสื่อมโทรม (3) การทะเลาะวิวาท (4) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	(1) ดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม (2) ให้ความรู้แก่ชุมชน	(1) ควรแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้งเจ้าหน้าที่รัฐและประชาชน (2) จัดกิจกรรมกลุ่มหรือสันทนาการ (3) จัดเวรยามคอยดูแล	(1) องค์กรบริหารส่วนตำบล เจ้าหน้าที่รัฐ
เจ้าหน้าที่	(1) ขาดแคลนเจ้าหน้าที่งบประมาณและอุปกรณ์ (2) เจ้าหน้าที่ขาดทักษะ	(1) เพิ่มอัตรากำลังและงบประมาณ (2) จัดฝึกอบรมเจ้าหน้าที่		(1) เจ้าหน้าที่รัฐ
ผู้ประกอบการ	(1) การบุกรุกทำลายสิ่งแวดล้อม	(1) จัดระเบียบผู้ประกอบการ	(1) เพิ่มการตรวจสอบ	(1) ผู้ประกอบการเจ้าหน้าที่รัฐ

กลุ่มเป้าหมาย	ประเด็นปัญหา	วิธีการแก้ไข	ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
	(2) การทะเลาะวิวาท (3) การสร้างมลภาวะ	(2) เพิ่มมาตรการ บทลงโทษ	(2) เพิ่มความร่วมมือ ระหว่างตำรวจกับ ผู้ประกอบการใน การดูแลรักษา สิ่งแวดล้อม	

ภาคผนวก จ

แบบสอบถามสำหรับนักท่องเที่ยว : อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คำชี้แจง :

การสำรวจนี้เป็นการประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในความสนับสนุนของสภาวิจัยแห่งชาติ ข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ จากท่าน จะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้ต่อไป จึงขอความกรุณาให้ความร่วมมือตอบข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

สำหรับผู้สัมภาษณ์ :

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....เวลา.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 : คำใช้จ่ายในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยว

I. สำหรับนักท่องเที่ยวที่อยู่ใน จ.ภูเก็ต

1. ท่านตั้งใจมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถด้วยวัตถุประสงค์ใด 1□
- 1. เพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยว
 - 2. เพื่อศึกษาธรรมชาติ
 - 3. เพื่อทำกิจกรรมทางนันทนาการ
 - 4. เพื่อประชุมสัมมนา
 - 5. ไม่ตั้งใจมา
2. การมาท่องเที่ยวครั้งนี้ ท่านได้แวะเที่ยวที่อื่นที่นอกเหนือจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถหรือไม่ 2□
- 1. ไม่มี
 - 2. มี ⇒ ท่านได้ให้ความสำคัญของการมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถครั้งนี้เป็นร้อยละเท่าไร.....ของการท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง 3□
 - 1. 1-25% 4□
 - 2. 26-50%
 - 3. 51-75%
 - 4. 76-100%
3. ท่านใช้เวลาในอุทยานแห่งชาติสิรินาถนานเท่าใด 5□
- 1. ครึ่งวัน
 - 2. หนึ่งวัน (ไม่ค้างคืน)
 - 3. 2 วัน 1 คืน
 - 4. 3 วัน 2 คืน
 - 5. มากกว่า (โปรดระบุ).....
4. การเดินทางมาเยือนอุทยานแห่งชาติสิรินาถครั้งนี้ท่านจัดตัวท่านเองว่าเป็นนักท่องเที่ยวตามข้อใด 6□
- 1. นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ / นักท่องเที่ยวที่อยากเรียนรู้ธรรมชาติ
 - 2. นักท่องเที่ยวทั่วไป
 - 3. ไม่สามารถระบุได้
 - 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

5. ข้อใดคือการเดินทางมาของท่าน

- 1. มาคนเดียว
- 2. มากับกลุ่มเพื่อน (รวมตัวท่านด้วย)คน
- 3. มากับครอบครัว (รวมตัวท่านด้วย)คน
- 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

6. โปรดระบุพาหนะและค่าใช้จ่ายของการเดินทางจากที่พักมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เที่ยวมา (ค่าใช้จ่ายต่อคน)		เที่ยวกลับ (ค่าใช้จ่ายต่อคน)		
○ 1. รถประจำทางบาท	○ 1. รถประจำทางบาท	8□14□
○ 2. รถยนต์ส่วนตัวบาท	○ 2. รถยนต์ส่วนตัวบาท	9□15□
○ 3. รถจักรยานยนต์ส่วนตัวบาท	○ 3. รถจักรยานยนต์ส่วนตัวบาท	10□16□
○ 4. รถจักรยานยนต์รับจ้างบาท	○ 4. รถจักรยานยนต์รับจ้างบาท	11□17□
○ 5. อื่น ๆ (เช่น เดินเท้า/จักรยาน)บาท	○ 5. อื่น ๆ (เช่น เดินเท้า/จักรยาน)บาท	12□18□
รวมทั้งสิ้นบาท	รวมทั้งสิ้นบาท	13□19□

- II. สำหรับนักท่องเที่ยวนอกจังหวัดภูเก็ต (โปรดระบุจังหวัด)..... 1□
1. ท่านตั้งใจมาเที่ยวจังหวัดภูเก็ตด้วยวัตถุประสงค์ใด 2□
 - 1. เพื่อพักผ่อน/ท่องเที่ยว
 - 2. เพื่อศึกษาศรรมชาติ
 - 3. เพื่อทำกิจกรรมทางนันทนาการ
 - 4. เพื่อประชุมสัมมนา
 - 5. ไม่ตั้งใจมา
 2. การมาท่องเที่ยวครั้งนี้ ท่านได้แวะเที่ยวที่อื่นที่นอกเหนือจากจังหวัดภูเก็ตหรือไม่ 3□
 - 1. ไม่มี
 - 2. มี ⇒ ท่านได้ให้ความสำคัญของการมาจังหวัดภูเก็ตครั้งนี้เป็นร้อยละเท่าไร.....ของการท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง

○ 1. 1-25%	○ 3. 51-75%
○ 2. 26-50%	○ 4. 76-100%
 3. ท่านใช้เวลาอยู่ในจังหวัดภูเก็ตนานเท่าใด 6□
 - 1. 1 วัน ไม่ค้างคืน
 - 2. 2 วัน 1 คืน
 - 3. 3 วัน 2 คืน
 - 4. มากกว่า (โปรดระบุ).....
 4. ในช่วงของการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ตท่านแวะเข้าพักที่อื่นนอกเหนือจากอุทยานแห่งชาติสิรินาถหรือไม่ 7□
 - 1. ไม่มี
 - 2. มี ⇒ ท่านได้ให้ความสำคัญของการมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถครั้งนี้เป็นร้อยละเท่าไร.....ของการท่องเที่ยวตลอดเส้นทาง

○ 1. 1-25%	○ 3. 51-75%
○ 2. 26-50%	○ 4. 76-100%
 5. ท่านใช้เวลาในอุทยานแห่งชาติสิรินาถนานเท่าใด 10□
 - 1. ครึ่งวัน
 - 2. หนึ่งวัน (ไม่ค้างคืน)
 - 3. 2 วัน 1 คืน
 - 4. 3 วัน 2 คืน
 - 5. มากกว่า (โปรดระบุ).....
 6. การเดินทางมาเยือนอุทยานแห่งชาติสิรินาถครั้งนี้ท่านจัดตัวท่านเองว่าเป็นนักท่องเที่ยวตามข้อใด 11□
 - 1. นักท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ / นักท่องเที่ยวที่อยากเรียนรู้ธรรมชาติ
 - 2. นักท่องเที่ยวทั่วไป
 - 3. ไม่สามารถระบุได้
 - 4. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. ข้อใดคือการเดินทางมาของท่าน

12□

- 1. มาคนเดียว
- 2. มากับกลุ่มเพื่อน (รวมตัวท่านด้วย).....คน
- 3. มากับครอบครัว (รวมตัวท่านด้วย).....คน
- 4. มากับบริษัทที่พำนักอยู่ โดยมีค่าใช้จ่ายต่อหนึ่งคน.....บาท ⇒ (ข้ามไปตอบ
ตอนที่ 2 ข้อ 4)
- 5. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. โปรดระบุพาหนะและค่าใช้จ่ายของการเดินทางจากที่พัก (ภูมิลำเนา) มาจังหวัดภูเก็ต

เที่ยวมา (ค่าใช้จ่ายต่อคน)	เที่ยวกลับ (ค่าใช้จ่ายต่อคน)	
○ 1. รถบัสประจำทางบาท	○ 1. รถบัสประจำทางบาท	13□20□
○ 2. รถแท็กซี่ / รถตู้ประจำทางบาท	○ 2. รถแท็กซี่ / รถตู้ประจำทางบาท	14□21□
○ 3. รถยนต์ส่วนตัวบาท	○ 3. รถยนต์ส่วนตัวบาท	15□22□
○ 4. รถไฟบาท	○ 4. รถไฟบาท	16□23□
○ 5. เครื่องบินบาท	○ 5. เครื่องบินบาท	17□24□
○ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....บาท	○ 6. อื่น ๆ (ระบุ).....บาท	18□25□
รวมทั้งสิ้นบาท	รวมทั้งสิ้นบาท	19□26□

9. โปรดระบุพาหนะและค่าใช้จ่ายของการเดินทางจากที่พักในจังหวัดภูเก็ตมาอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

เที่ยวมา (ค่าใช้จ่ายต่อคน)	เที่ยวกลับ (ค่าใช้จ่ายต่อคน)	
○ 1. รถประจำทางบาท	○ 1. รถประจำทางบาท	27□33□
○ 2. รถยนต์ส่วนตัวบาท	○ 2. รถยนต์ส่วนตัวบาท	28□34□
○ 3. รถจักรยานยนต์ส่วนตัวบาท	○ 3. รถจักรยานยนต์ส่วนตัวบาท	29□35□
○ 4. รถจักรยานยนต์รับจ้างบาท	○ 4. รถจักรยานยนต์รับจ้างบาท	30□36□
○ 5. อื่น ๆ (เช่น เดินเท้า/จักรยาน)บาท	○ 5. อื่น ๆ (เช่น เดินเท้า/จักรยาน)บาท	31□37□
รวมทั้งสิ้นบาท	รวมทั้งสิ้นบาท	32□38□

ตอนที่ 2 : ค่าใช้จ่ายช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถสำหรับนักท่องเที่ยวใน-นอกจังหวัดภูเก็ต

1. ค่าที่พักช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ (ต่อคน / วัน) 39
 - 1. ไม่ได้พัก 40
 - 2. ค่าห้องพักบาท 41
 - 3. ค่าเช่าเต็นท์ / ค่าเช่าที่กางเต็นท์บาท 42
 - 4. อื่น ๆ (ระบุ)..... 43
2. ค่าอาหาร / เครื่องดื่ม ช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ (ทั้งหมดต่อคน / วัน) 44
 - 1. ทำ/นำอาหารมารับประทานเองบาท 45
 - 2. ซื้อบาท 46
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ (ทั้งหมดต่อคน) 47
 - 1. ค่าเช่าแก้อีซายหาดบาท 48
 - 2. ค่าของที่ระลึกบาท 49
 - 3. ค่าอุปกรณ์ (ค่าน้ำ)บาท 50
 - 4. อื่น ๆบาท 51
4. กรณีมากับบริษัททัวร์โปรดระบุค่าใช้จ่ายเฉพาะที่จ่ายเพิ่มช่วงที่อยู่ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ (เฉพาะตัวท่านเอง) 52
 - 1. ค่าที่พักบาท 53
 - 2. ค่าอาหารและเครื่องดื่มบาท 54
 - 3. ค่าเช่าเรือบาท 55
 - 4. ค่าเช่าแก้อีซายหาดบาท 56
 - 5. ค่าของที่ระลึกบาท 57
 - 6. ค่าอุปกรณ์ (ค่าน้ำ)บาท 58
 - 7. อื่น ๆบาท 59

ตอนที่ 3 : สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรม

1. ที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ท่านได้เข้าชมที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

○ 1. ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	○ 10. แนวปะการัง หาดในยาง	60 ☐ 69 ☐
○ 2. ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	○ 11. แนวปะการังแหลมไสครู แหลมสน อ่าวคอ	61 ☐ 70 ☐
○ 3. ป่าชายเลนคลองท่าหิยิด	○ 12. อ่าวทุ่งหนุง แหลมป้อ	62 ☐ 71 ☐
○ 4. ป่าชายหาด ค่ายลูกเสือ	○ 13. อ่าวหินกรวย	63 ☐ 72 ☐
○ 5. หาดทรายแก้ว	○ 14. เขาไสครู	64 ☐ 73 ☐
○ 6. หาดไม้ขาว	○ 15. เขาม่วง	65 ☐ 74 ☐
○ 7. หาดในยาง	○ 16. เกาะแวว	66 ☐ 75 ☐
○ 8. หาดในทอน	○ 17. เกาะทะ	67 ☐ 76 ☐
○ 9. แนวปะการังหาดไม้ขาว		68 ☐

2. กิจกรรมใดบ้างที่ท่านเข้าร่วมที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (ตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การเดินเล่นชายหาด	☐ 8. หาดความรู้ในการท่องเที่ยว	77 ☐ 84 ☐
☐ 2. ว่ายน้ำ	☐ 9. เดินป่า	78 ☐ 85 ☐
☐ 3. ชมทิวทัศน์	☐ 10. นอนเล่น	79 ☐ 86 ☐
☐ 4. รับประทานอาหารบริเวณชายหาด	☐ 11. คำน้ำคูประการัง	80 ☐ 87 ☐
☐ 5. ถ่ายรูป	☐ 12. นั่งเรือดูประการัง	81 ☐ 88 ☐
☐ 6. ชมพระอาทิตย์ตกดิน	☐ 13. ตกปลา	82 ☐ 89 ☐
☐ 7. ตั้งแคมป์	☐ 14. ซ็องของที่ระลึก	83 ☐ 90 ☐

3. ตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน 2544 เป็นต้นมา ท่านได้มาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถนี้กี่ครั้งแล้ว (รวมทั้งครั้งนี้) ครั้ง 91

4. ในช่วงฤดูกาลหน้านี้ (พฤศจิกายน 2545 – พฤษภาคม 2546) ท่านจะมาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถอีกหรือไม่

☐ 1. จะมาอีก	☐ 2. ไม่มา	92 ☐ 93 ☐
☐ 3. ไม่แน่ใจ / ไม่ตอบ		94 ☐

ตอนที่ 4 : แบบสำรวจความพึงพอใจต่ออุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คำสั่ง กรุณาทำเครื่องหมาย ล้อมรอบตัวเลขแสดงระดับความพึงพอใจในปัจจุบันของท่านเพียงหมายเลขเดียว

ความหมาย : 5 = พึงพอใจมากที่สุด 4 = พึงพอใจค่อนข้างมาก 3 = พึงพอใจปานกลาง
2 = พึงพอใจค่อนข้างน้อย 1 = พึงพอใจน้อยที่สุด 0 = ไม่ตอบ / ไม่ได้ไป

1. ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ							95 ☐
☐ 1. สภาพหาดทรายและทะเล	5	4	3	2	1	0	96 ☐
☐ 2. สภาพภูเขา	5	4	3	2	1	0	97 ☐
☐ 3. สภาพภูมิอากาศ	5	4	3	2	1	0	98 ☐
☐ 4. สภาพชีวิตสัตว์ป่า	5	4	3	2	1	0	99 ☐
☐ 5. สภาพปะการัง และธรรมชาติใต้ทะเล	5	4	3	2	1	0	100 ☐
☐ 6. สภาพป่าชายเลน	5	4	3	2	1	0	101 ☐
2. โครงสร้างพื้นฐานทางการท่องเที่ยว							102 ☐
☐ 1. ถนนภายในอุทยาน	5	4	3	2	1	0	103 ☐
☐ 2. เส้นทางเดินเท้าในอุทยาน	5	4	3	2	1	0	104 ☐
☐ 3. แหล่งพลังงาน (ระบบไฟฟ้า)	5	4	3	2	1	0	105 ☐
☐ 4. แหล่งน้ำ (คุณภาพและปริมาณ)	5	4	3	2	1	0	106 ☐
☐ 5. การกำจัดขยะมูลฝอยและบำบัดน้ำเสีย	5	4	3	2	1	0	107 ☐
☐ 6. การติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์ / โทรศัพท์ และสื่อมวลชน : หนังสือพิมพ์ / วิทยุ)	5	4	3	2	1	0	108 ☐

3. การบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว									109	☐
○ 1. ที่พักอาศัย (คุณภาพและปริมาณ)	5	4	3	2	1	0			110	☐
○ 2. ร้านขายสินค้าอุปโภค-บริโภคที่จำเป็น	5	4	3	2	1	0			111	☐
○ 3. ร้านขายของที่ระลึก	5	4	3	2	1	0			112	☐
○ 4. นันทนาการ / บันเทิง / กีฬา	5	4	3	2	1	0			113	☐
○ 5. บริการข่าวสาร ความรู้ และแนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว	5	4	3	2	1	0			114	☐
○ 6. ระบบความปลอดภัย	5	4	3	2	1	0			115	☐
4. ความพึงพอใจในภาพรวม	5	4	3	2	1	0			116	☐

ตอนที่ 5 : ประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

1. ท่านทราบหรือไม่ว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาถกำหนดกฎระเบียบให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม											
○ 1. ไม่ทราบ										117	☐
○ 2. ทราบ จาก (ตอบ ได้มากกว่า 1 คำตอบ)										118	☐
○ 2.1 แผ่นพับ / ใบปลิว										119	☐
○ 2.2 ป้ายประกาศ										120	☐
○ 2.3 หนังสือประกาศ										121	☐
○ 2.4 คู่มือ / เอกสารแนะนำ										122	☐
○ 2.5 เจ้าหน้าที่										123	☐
○ 2.6 มัคคุเทศก์										124	☐
○ 2.7 เจ้าของเรือ										125	☐
○ 2.8 อื่น ๆ (ระบุ).....										126	☐
2. ระหว่างที่ท่านได้เที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ท่านพบเห็นเหตุการณ์ต่อไปนี้หรือไม่											
		พบเห็น		ไม่พบเห็น							
1. อาชญากรรม (ปล้น / ลักขโมย / ทำร้ายร่างกาย)		○		○						127	☐
2. การหลอกลวง / เอาเปรียบ		○		○						128	☐
3. การค้าประเวณี / โสเภณี		○		○						129	☐
4. การซื้อขายยาเสพติด		○		○						130	☐
5. แหล่งมั่วสุ่ม		○		○						131	☐
6. อื่น ๆ (ระบุ)		○		○						132	☐

3. ระหว่างที่ท่านเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ท่านเคยประสบเหตุการณ์ต่อไปนี้ด้วยตนเองหรือไม่

	ประสบ	ไม่ประสบ	
1. ถูกลึกลงโมย / ลักทรัพย์ / ทำร้ายร่างกาย	☐	☐	133 ☐
2. ถูกหลอกหลวง / เอาเปรียบ	☐	☐	134 ☐
3. ถูกเสนอขายบริการทางเพศ	☐	☐	135 ☐
4. ถูกเสนอขายยาเสพติด	☐	☐	136 ☐
5. ถูกบีบบังคับซื้อบริการ / สินค้า	☐	☐	137 ☐
6. อื่น ๆ (ระบุ)	☐	☐	138 ☐

4. ระหว่างที่ท่านเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ ท่านพบเห็นสิ่งต่อไปนี้หรือการกระทำต่อไปนี้หรือไม่

	พบเห็น	ไม่พบเห็น	
1. แหล่งเสื่อมโทรม	☐	☐	139 ☐
2. ขยะมูลฝอย	☐	☐	140 ☐
3. นักท่องเที่ยวส่งเสียงดัง	☐	☐	141 ☐
4. การปล่อยน้ำเสีย	☐	☐	142 ☐
5. การตัดไม้ทำลายป่า	☐	☐	143 ☐
6. การทำลายสัตว์น้ำ	☐	☐	144 ☐
7. การขโมยปะการัง	☐	☐	145 ☐
8. การขโมยพันธุ์พืช / พันธุ์สัตว์	☐	☐	146 ☐
9. การขโมยหิน / เปลือกหอย	☐	☐	147 ☐
10. อื่น ๆ (ระบุ)	☐	☐	148 ☐

5. จากการเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถครั้งนี้ ขอให้ท่านประเมินตัวเองว่าท่านได้เรียนรู้ในสิ่งต่อไปนี้ในระดับใด

	มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	ไม่ ตอบ 0	
1. ธรรมชาติทางทะเลและชายหาด							149 ☐
2. ธรรมชาติของป่าไม้และสัตว์ป่า							150 ☐
3. วิถีชีวิตของชุมชนที่เชื่อมโยงกับธรรมชาติ							151 ☐
4. การสงวนสภาพธรรมชาติ							152 ☐
5. การอนุรักษ์พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์							153 ☐

6. ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหที่เกิดจากการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

154□

.....

.....

.....

.....

.....

7. ทางอุทยานแห่งชาติสิรินาถเห็นความสำคัญของการปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อความพอใจสูงสุดของนักท่องเที่ยว และดำรงสภาพความสมบูรณ์ของสิ่งแวดล้อมในบริเวณอุทยานฯ เพื่อความยั่งยืนของทรัพยากร แต่ในการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องใช้งบประมาณเพิ่มขึ้น จึงขอทราบความคิดเห็นว่าท่านมีความยินดีจ่ายให้กับอุทยานเพื่อปรับปรุงสิ่งต่าง ๆ จำนวนเงินเท่าไร

- 1. ยินดีจ่าย 20 บาทเท่าเดิม เพราะ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 155□
- 1.1 อยากจะจ่ายเพิ่ม แต่มีเงินจำกัด 156□
- 1.2 ไม่แน่ใจว่าจ่ายเพิ่มแล้วจะทำให้อุทยานดีขึ้น 157□
- 1.3 ถึงอย่างไรอุทยานก็จะมีการปรับปรุงอยู่ดี 158□
- 1.4 เพื่อปฏิบัติตามกฎของอุทยาน 159□
- 1.5 อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... 160□
- 2. ยินดีจ่ายเพิ่มขึ้นเป็น.....บาท เพราะ 161□
- 2.1 อยากให้มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยาน 162□
- 2.2 ต้องการช่วยรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติให้สมบูรณ์ตลอดไป 163□
- 2.3 อื่น ๆ (โปรดระบุ) 164□

ตอนที่ 6 : ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

1. เพศ 1. ชาย 2. หญิง 165
2. อายุ 1. ต่ำกว่า 20 ปี 4. 40-49 ปี 166
 2. 20-29 ปี 5. 50-59 ปี
 3. 30-39 ปี 6. 60 ปีขึ้นไป
3. อาชีพ 1. รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ 5. นักเรียน / นักศึกษา 167
 2. รับจ้าง 6. ข้าราชการเกษียณ
 3. พนักงานบริษัทเอกชน 7. แม่บ้าน
 4. เจ้าของกิจการ / ธุรกิจส่วนตัว 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. สมาชิกในครอบครัว (รวมตัวท่านด้วย) 168
 1. 1-3 คน 3. 7-9 คน
 2. 4-6 คน 4. มากกว่า 9 คน
5. การศึกษา 169
 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ 5. ปริญญาตรี
 2. ประถมศึกษา 6. ปริญญาโท
 3. มัธยมศึกษา 7. ปริญญาเอก
 4. ปวส., ปวช., ปวท. 8. อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
6. รายได้ทั้งหมดต่อเดือน (หากท่านเป็นนักเรียน โปรดระบุรายได้ของผู้ปกครอง หรือไม่มีรายได้ โปรดระบุรายได้ของคู่สมรส) 170
 1. น้อยกว่า 2,500 บาท 6. 15,001-20,000 บาท
 2. 2,501-5,000 บาท 7. 20,001-25,000 บาท
 3. 5,001-7,500 บาท 8. 25,001-50,000 บาท
 4. 7,501-10,000 บาท 9. มากกว่า 50,000 บาท
 5. 10,001-15,000 บาท
7. ท่านเป็นสมาชิกชมรมอนุรักษ์ธรรมชาติใด ๆ หรือไม่ 171
 1. ไม่เป็น
 2. เป็น (โปรดระบุ).....

ภาคผนวก ฉ

QUESTIONNAIRE FOR TOURIST : SIRINATH NATIONAL PARK

Introduction :

This survey is to evaluate the potential and impacts on the Sirinath National Park by tourism and is arranged by the Prince of Songkla University with support from the National Research Council. Your data and opinion must be valuable to the development of the Sirinath National Park. Please could you kindly answer all questions. Thank you very much for your cooperation.

For Interviewer :

Name.....Date.....Time.....

Place.....

Section 1 : Tourist's Travel Cost

I. For visitor tourist who has already been a resident in Phuket.

1. Why do you intend to visit the Sirinath National Park?

- 1. Travel / Leisure Time
- 2. Natural Study
- 3. Recreation
- 4. Convention / Meeting
- 5. Not intend to come

1

2. For this trip, did you visit anywhere else besides the Sirinath National Park?

- 1. No
- 2. Yes ⇒ In percentage how do you rate the Sirinath National Park compared to other locations on your trip?

2

3

- 1. 1-25%
- 2. 26-50%
- 3. 51-75%
- 4. 76-100%

4

3. How many days and nights will / did you spend at the Sirinath National Park? (Day / Night)

- 1. Half day
- 2. 1 day (not stay overnight)
- 3. 2 days / 1 night
- 4. 3 days / 2 nights
- 5. More (please specify).....

5

4. What kind of tourist do you classify yourself to be?

- 1. Eco-tourist / Nature-learned tourist
- 2. General tourist
- 3. Cannot be specified
- 4. Other (please specify).....

6

5. Who accompanied you on this trip?

- 1. Alone
- 2. Friends (you are included).persons
- 3. Family (you are included).....persons
- 4. Other (please specify).....

7

6. Please kindly indicate your modes of transportation and expenses?

Arrival (expense / person)		Departure (expense / person)		
O 1. Busbaht	O 1. Busbaht	☐ 8 ☐ 14
O 2. Personal carbaht	O 2. Personal carbaht	☐ 9 ☐ 15
O 3. Personal motorcyclebaht	O 3. Personal motorcyclebaht	☐ 10 ☐ 16
O 4. Taxi (Motorcycle)baht	O 4. Taxi (Motorcycle)baht	☐ 11 ☐ 17
O 5. Other (walk / bicycle)baht	O 5. Other (walk / bicycle)baht	☐ 12 ☐ 18
Totalbaht	Totalbaht	☐ 13 ☐ 19

- II. For the tourist from outside Phuket (please identify the city).....** 1
1. Why do you intend to visit Phuket? 2
1. Travel / Leisure Time
 4. Convention / Meeting
 2. Natural Study
 5. Not intend to come
 3. Recreation
2. For your trip in Thailand, did you visit any where else besides Phuket? 3
1. No
 2. Yes \Rightarrow In percentage how do you rate the Phuket compared to other locations on your trip? 4
1. 1-25%
 3. 51-75% 5
 2. 26-50%
 4. 76-100%
3. How many days will / did you spend in Phuket? 6
1. 1 day (not stay overnight)
 3. 3 days / 2 nights
 2. 1 days / 1 night
 4. More (please specify).....
4. In Phuket, did you visit anywhere else besides the Sirinath National Park? 7
1. No
 2. Yes \Rightarrow In percentage how do you rate the Sirinath National Park compared to other locations on your trip? 8
1. 1-25%
 3. 51-75% 9
 2. 26-50%
 4. 76-100%
5. How many days and nights did / will you spend at the Sirinath National Park? (Day / Night) 10
1. Half day
 4. 3 days / 2 nights
 2. 1 day (not stay overnight)
 5. More (please specify).....
 3. 2 days / 1 night
6. What kind of tourist do you classify yourself to be? 11
1. Eco-tourist / Nature-learned tourist
 2. General tourist
 3. Cannot be specified
 4. Other (please specify).....
7. Who accompanied you on this trip? 12
1. Alone
 2. Friends (you are included).....persons
 3. Family (you are included).....persons
 4. Package Tour-expense per person.....baht (go to section 2 question number 4)
 5. Other (please specify).....

8. Please kindly indicate your modes of transportation and expenses?

Arrival (expense / person)		Departure (expense / person)		
O 1. Busbaht	O 1. Busbaht	☐ 13 ☐ 20
O 2. Taxi / Vanbaht	O 2. Taxi / Vanbaht	☐ 14 ☐ 21
O 3. Personal carbaht	O 3. Personal carbaht	☐ 15 ☐ 22
O 4. Trainbaht	O 4. Trainbaht	☐ 16 ☐ 23
O 5. Air craftbaht	O 5. Air craftbaht	☐ 17 ☐ 24
O 6. Other (please specify)baht	O 6. Other (please specify)baht	☐ 18 ☐ 25
Totalbaht	Totalbaht	☐ 19 ☐ 26

9. Please identify the transportation expense from the city?

Arrival (expense / person)		Departure (expense / person)		
O 1. Busbaht	O 1. Busbaht	☐ 27 ☐ 33
O 2. Personal carbaht	O 2. Personal carbaht	☐ 28 ☐ 34
O 3. Personal motorcyclebaht	O 3. Personal motorcyclebaht	☐ 29 ☐ 35
O 4. Taxi (motorcycle)baht	O 4. Taxi (motorcycle)baht	☐ 30 ☐ 36
O 5. Other (walk / bicycle)baht	O 5. Other (walk / bicycle)baht	☐ 31 ☐ 37
Totalbaht	Totalbaht	☐ 32 ☐ 38

Section 2 : Tourist Expense for Both kind of Tourist. (In-Outside Phuket)

- 1. Your accommodation expense at the Sirinath National Park. (one person / day) 39
 - 1. Not overnight 40
 - 2. Roombaht 41
 - 3. Tent / Campsitebaht 42
 - 4. Other (please specify)..... 43
- 2. Your food / drink expense at the Sirinath National Park for the whole trip. (one person / day) 44
 - 1. Cookingbaht 45
 - 2. Buyingbaht 46
- 3. Other expenses for the whole trip. (one person) 47
 - 1. Deck chair rentbaht 48
 - 2. Gifts / Souvenirsbaht 49
 - 3. Tools rent (diving, hiking, etc.)baht 50
 - 4. Other (please specify).....baht 51
- 4. If you buy a package tour, please specify additional expenses, if any, at the Sirinath National Park. (only your expense) 52
 - 1. Accommodationbaht 53
 - 2. Foods and Drinksbaht 54
 - 3. Boat rentbaht 55
 - 4. Deck chair rentbaht 56
 - 5. Gifts / Souvenirsbaht 57
 - 6. Tools rent (diving, hiking, etc.)baht 58
 - 7. Other (please specify).....baht 59

Section 3 : Attraction Places and Activities

- 1. Where were the places you visited at the Sirinath National Park?
 - 1. Tha Chat Chai beach bush 10. Nai Yang Corall Reef 6069
 - 2. Tha Chat Chai mangrove 11. Laem Sai Kroo, Laem Son, Aaw To Coral Reef6170
 - 3. Klong Tha Yid mangrove 12. Aaw Toong Noong, Laem Po 6271
 - 4. Scout camp beach bush 13. Aaw Hin Kruay 6372
 - 5. Sai Kaew Beach 14. Khao Sai Kroo 6473
 - 6. Mai Kaaw Beach 15. Khao Muang 6574
 - 7. Nai Yang Beach 16. Kho Waew 6675
 - 8. Nai Ton Beach 17. Kho Taa 6776
 - 9. Mai Kaaw Coral Reef 68

2. What activities did you do at the Sirinath National Park? (you can choose more than one)

☐ 1. Beach Walking	☐ 8. Study during tour	☐ 77 ☐ 84
☐ 2. Swimming	☐ 9. Bush Walking	☐ 78 ☐ 85
☐ 3. Scenery Viewing	☐ 10. Lying down	☐ 79 ☐ 86
☐ 4. Eating out at the beach	☐ 11. Coral Viewing Diving	☐ 80 ☐ 87
☐ 5. Taking Photographs	☐ 12. Coral Viewing Boating	☐ 81 ☐ 88
☐ 6. Viewing the sunset	☐ 13. Fishing	☐ 82 ☐ 89
☐ 7. Camping	☐ 14. Buying Souvenirs	☐ 83 ☐ 90

3. Since November 2001, how many times have you been to the Sirinath National Park?
(including this time).....time (s)

91

4. Will you come back again for the next season (November 2003 – May 2004)?

☐ 1. Yes	☐ 92
☐ 2. No	☐ 93
☐ 3. Not sure / No answer	☐ 94

Section 4 : A Survey for Tourist’s Satisfaction for the Sirinath National Park

Direction : Please circle O around a number to reveal your present satisfaction.

Note : Very Satisfied 5 Moderately Satisfied 4 Lessly Satisfied 3 2 1 No answer / No comment 0

1. Natural tourism resources

☐ 1. Beaches and the sea	5	4	3	2	1	0	☐ 95
☐ 2. Mountains	5	4	3	2	1	0	☐ 96
☐ 3. Climate	5	4	3	2	1	0	☐ 97
☐ 4. Wildlife	5	4	3	2	1	0	☐ 98
☐ 5. Coral Reefs and Undersea Nature	5	4	3	2	1	0	☐ 99
☐ 6. Mangrove	5	4	3	2	1	0	☐ 100

2. Tourism Infrastructure

☐ 1. Local Roads	5	4	3	2	1	0	☐ 101
☐ 2. Trekking Ways	5	4	3	2	1	0	☐ 102
☐ 3. Power Energy (Electric System)	5	4	3	2	1	0	☐ 103
☐ 4. Water resource (quantity and quality)	5	4	3	2	1	0	☐ 104
☐ 5. Garbage / Disposal and Waste Water Treatment	5	4	3	2	1	0	☐ 105
☐ 6. Communication	5	4	3	2	1	0	☐ 106
(Post / Telephone and Mass Media : Newspapers / Radios)	5	4	3	2	1	0	☐ 107

108

3. Tourism Services and Facilities							☐ 109
O 1. Accommodation (quantity and quality)	5	4	3	2	1	0	☐ 110
O 2. Super Market	5	4	3	2	1	0	☐ 111
O 3. Souvenir Shop	5	4	3	2	1	0	☐ 112
O 4. Recreation / Sport / Entertainment	5	4	3	2	1	0	☐ 113
O 5. Message / Education / Practice Guide for Tourists	5	4	3	2	1	0	☐ 114
O 6. Safety System	5	4	3	2	1	0	☐ 115
4. Your satisfaction as a whole	5	4	3	2	1	0	☐ 116

Section 5 : Evaluation of general environment

1. Are you aware that the Sirinath National Park has a set of rules / mandates to be followed by tourists?

- O 1. No 117
- O 2. Yes 118

If yes; by which media were you informed? (can be more than one answer)

- O 2.1 Brochure / Leaflet 119
- O 2.2 Announcement Board 120
- O 2.3 Announcement Paper 121
- O 2.4 Manual / Introductory Document 122
- O 2.5 Officer (s) 123
- O 2.6 Tour Guide (s) 124
- O 2.7 Boat Owner (s) 125
- O 2.8 Other (please specify)..... 126

2. During your trip within the Sirinath National Park, have you ever witnessed the following incidents?

	Yes	No	
1. Crime (Robbery / Steal / Injury)	☐	☐	☐ 127
2. Deception / Taking Advantage	☐	☐	☐ 128
3. Prostitution / Prostitute	☐	☐	☐ 129
4. Drug Selling / Buying	☐	☐	☐ 130
5. Assemble for unlawful Purpose	☐	☐	☐ 131
6. Other (please specify).....	☐	☐	☐ 132

3. During your trip within the Sirinath National Park, have you ever directly experienced these incidents yourself?

	Yes	No	
1. Have been robbed / injured	☐	☐	☐ 133
2. Have been deceived / taken advantage of	☐	☐	☐ 134
3. Have been offered prostitution services	☐	☐	☐ 135
4. Have been offered drugs	☐	☐	☐ 136
5. Have been threatened to buy goods or services	☐	☐	☐ 137
6. Other (please specify).....	☐	☐	☐ 138

4. During your visit at the Sirinath National Park, have you ever seen these incidents / actions?

	Yes	No	
1. Slum / Squalid Places	☐	☐	☐ 139
2. Garbage / Disposal	☐	☐	☐ 140
3. Tourist (s) making a loud noise	☐	☐	☐ 141
4. Waste Water Discharge	☐	☐	☐ 142
5. Forest / Wood Encroachment	☐	☐	☐ 143
6. Sea Animal Destruction	☐	☐	☐ 144
7. People stole Coral Reefs	☐	☐	☐ 145
8. People stole Wild Plants and Animals	☐	☐	☐ 146
9. People stole Rock / Shell	☐	☐	☐ 147
10. Other (please specify).....	☐	☐	☐ 148

5. During your visit to the Sirinath National Park, can you evaluate by yourself what you learned from the followings and at what level?

	Mostly learned		Moderately		Lessly learned	No Answer	
	5	4	3	2	1	0	
1. Marine nature and beaches							☐ 149
2. Forest and wild life							☐ 150
3. Community's way-of-life which connected to nature							☐ 151
4. Natural conservation							☐ 152
5. Protected animal and plant							☐ 153

6. We would appreciate any suggestions in order for us to improve tourism within the Sirinath National Park. 154

.....

7. The Sirinath National Park is looking forward to improving better facilities for tourists whereas conserving natural environment to be in a good surrounding and be sustainable. In order to do this, the park must spend more budget. Would you please tell us how much you are willing pay for the park to improve its facilities for tourists?

1. I am willing to pay 200 baht as it is because (can be chosen more than one item) 155

1.1 I would like to pay more but I have limited budget. 156

1.2 I am not sure that if I pay more, the park will be improved. 157

1.3 I think the park will be improved any way. 158

1.4 I just follow the park's rule. 159

1.5 Other (please specify)..... 160

2. I am willing to pay more, to be.....baht. because 161

2.1 I would like the facilities with in the park to be developed. 162

2.2 I would like to help support the natural surroundings to be sustainable. 163

2.3 Other (please specify)..... 164

Section 6 : Demographic Data

1. Sex 1. Male 2. Female 165

2. Age 1. < 20 years 4. 40-49 years 166

2. 20-29 years 5. 50-59 years

3. 30-39 years 6. > 60 years

3. Occupation 1. Government / Public Enterprise Officer 5. Student 167

2. Worker 6. Retired Government Officer

3. Private Company Staff 7. Housewife

4. Private Business Owner 8. Other (please specify).....

4. Members in your family (included you) 168

1. 1-3 3. 7-9

2. 4-6 4. > 9

5. Education

169

1. No Education

5. Bachelor's Degree

2. Primary School

6. Master's Degree

3. Secondary School

7. Doctoral Degree

4. Vocational School

8. Other (please specify).....

6. Personal income / month (if you are a student, please specify your parents income. If you are housewife, please specify your husband's income.)

170

1. < 2,000 US \$

6. 6,001-7,000 US \$

2. 2,001-3,000 US \$

7. 7,001-8,000 US \$

3. 3,001-4,000 US \$

8. 8,001-9,000 US \$

4. 4,001-5,000 US \$

9. 9,001-10,000 US \$

5. 5,001-6,000 US \$

10. > 10,000 US \$

7. Are you a member of any Natural Conservation Association?

171

1. No

2. Yes (please specify).....

ภาคผนวก ช

แบบสอบถามสำหรับประชาชน : อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คำชี้แจง :

การสำรวจนี้เป็นการประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในความสนับสนุนของสภาวิจัยแห่งชาติ ข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ จากท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้ต่อไป จึงขอความกรุณาให้ความร่วมมือตอบข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

สำหรับผู้สัมภาษณ์ :

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....เวลา.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 : ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์

- 1. เพศ ชาย หญิง 1
- 2. อายุ 17-19 ปี 20-29 ปี 30-39 ปี 2
 40-49 ปี 50-59 ปี 60 ปีขึ้นไป
- 3. การศึกษา ไม่ได้เรียนหนังสือ ประถมศึกษา 3
 มัธยมศึกษา ปวส., ปวช., ปวท.
 ปริญญาตรี ปริญญาโท
 ปริญญาเอก อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 4. ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในพื้นที่ 4
 0-5 ปี 6-10 ปี มากกว่า 10 ปี
- 5. จำนวนสมาชิกในครอบครัว (รวมตัวท่าน) 5
 1-3 คน 4-6 คน
 7-9 คน มากกว่า 9 คน
- 6. อาชีพหลักของท่าน 6
 ไม่มีอาชีพ ค้าขาย/ธุรกิจ
 เกษตร/ประมง ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ
 พนักงานบริษัท/รับจ้าง งานเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว คือ.....
 แม่บ้าน อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

7. อาชีพเสริมของท่าน คือ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

7

- ไม่มีอาชีพ
- ค้าขาย/ธุรกิจ
- เกษตร/ประมง
- รับราชการ/รับจ้าง
- งานเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว คือ.....
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....

8. รายได้รวมทั้งหมดต่อเดือน

8

- น้อยกว่า 2,500 บาท
- 2,501-5,000 บาท
- 5,001-7,500 บาท
- 7,501-10,000 บาท
- 10,001-15,000 บาท
- 15,001-20,000 บาท
- 20,001-25,000 บาท
- 25,001-50,000 บาท
- มากกว่า 50,000 บาท

9. ท่านประกอบอาชีพในพื้นที่นี้นานกี่ปี

9

- 0-3 ปี
- 4-6 ปี
- 7-10 ปี
- มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 : แบบสำรวจความคิดเห็น

กรุณาทำเครื่องหมาย 3 ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อตัวท่านและชุมชนอย่างไร

1.1 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อตนเอง/ครอบครัว

- 1) รายได้
- 2) เงินออม
- 3) ค่าครองชีพ
- 4) โอกาสการมีงานทำ
- 5) การมีงานทำตลอดทั้งปี
- 6) ถนนหนทาง
- 7) ไฟฟ้า ประปา
- 8) โทรศัพท์
- 9) ผลผลิตของครอบครัว
- 10) ความเป็นอยู่โดยรวม

เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แย่ลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ

- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20

1.2 ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน

- 1) ราคาที่ดิน
- 2) โอกาสการมีงานทำ
- 3) การมีงานทำตลอดทั้งปี
- 4) การคมนาคมขนส่ง
- 5) การติดต่อสื่อสาร
- 6) ผลผลิตของชุมชน

เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แ่่งลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ	
				☐ 21
				☐ 22
				☐ 23
				☐ 24
				☐ 25
				☐ 26
				☐ 27

2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อตัวท่านและชุมชนอย่างไร

2.1 ผลกระทบทางสังคมต่อตัวท่านและครอบครัว

- 1) คุณภาพชีวิต
- 2) ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว
- 3) โอกาสในการศึกษาต่อของบุตรหลาน
- 4) โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ
- 5) ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ
- 6) การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- 7) ความสงบในชีวิตประจำวัน
- 8) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แ่่งลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ	
				☐ 28
				☐ 29
				☐ 31
				☐ 32
				☐ 33
				☐ 34
				☐ 35
				☐ 36

2.2 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน

- 1) คุณภาพชีวิต
- 2) ความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว
- 3) โอกาสในการศึกษาต่อของบุตรหลาน
- 4) โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ
- 5) ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ
- 6) การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- 7) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 8) ความแออัดของชุมชน
- 9) พฤติกรรมของเยาวชน
- 10) สาธารณสุขของชุมชน
- 11) สิ่งแวดล้อมของชุมชน

				☐ 37
				☐ 38
				☐ 39
				☐ 40
				☐ 41
				☐ 42
				☐ 43
				☐ 44
				☐ 45
				☐ 46
				☐ 47
				☐ 48

	เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แ่ลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ	
12) ค่านิยมของคนในชุมชน					☐ 49
13) ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรมของคนในชุมชน					☐ 50
14) ความสามัคคี/ร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน					☐ 51
15) การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น					☐ 52
16) ปัญหาสุขภาพจิต					☐ 53
17) ความขัดแย้งของคนในชุมชน					☐ 54

ตอนที่ 3 : ระดับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่

กรุณาทำเครื่องหมาย μ ล้อมรอบตัวเลขแสดงถึงความคิดเห็นของท่านเพียงหมายเลขเดียว

ความหมาย : 5 = มีส่วนร่วมมากที่สุด 4 = มีส่วนร่วมค่อนข้างมาก 3 = มีส่วนร่วมปานกลาง
2 = มีส่วนร่วมค่อนข้างน้อย 1 = มีส่วนร่วมน้อยที่สุด 0 = ไม่มีส่วนร่วม/ไม่ตอบ

1. การเป็นผู้นำ	5	4	3	2	1	0	☐ 55
2. การเป็นกรรมการ	5	4	3	2	1	0	☐ 56
3. การเป็นผู้ริเริ่ม/ผู้ประกอบการ	5	4	3	2	1	0	☐ 57
4. การเป็นผู้ชักชวน	5	4	3	2	1	0	☐ 58
5. การเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์	5	4	3	2	1	0	☐ 59
6. การประชุม	5	4	3	2	1	0	☐ 60
7. การแสดงความคิดเห็น	5	4	3	2	1	0	☐ 61
8. การออกเงิน	5	4	3	2	1	0	☐ 62
9. การออกแรง	5	4	3	2	1	0	☐ 63
10. การออกวัสดุอุปกรณ์	5	4	3	2	1	0	☐ 64

ตอนที่ 4 : การประเมินสภาพแวดล้อมทั่วไป

1. ท่านทราบหรือไม่ว่า อุทยานแห่งชาติตะรุเตากำหนดกฎระเบียบให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม 65
- 1. ไม่ทราบ 66
 - 2. ทราบ จาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ) 67
 - 2.1 แผ่นพับ/ใบปลิว 68
 - 2.2 ป้ายประกาศ 69
 - 2.3 หนังสือประกาศ 70
 - 2.4 คู่มือ/เอกสารแนะนำ 71
 - 2.5 เจ้าหน้าที่อุทยาน 72
 - 2.6 มัคคุเทศก์ 73
 - 2.7 เจ้าของเรือ 74
 - 2.8 อื่น ๆ (ระบุ)

2. ท่านได้ทำตามหรือไม่

75

○ 1. ทำตาม

○ 2. ไม่ทำตาม

3. ท่านมีโอกาสช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยวทำตามหรือไม่

76

○ 1. มีโอกาส

○ 2. ไม่มีโอกาส

4. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างไร

เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย
มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่ตอบ
5	4	3	2	1	0
4.1 โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง					
4.2 โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึกจ. ภูเก็ต					
4.3 โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชย					
4.4 โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยาน					
4.5 โครงการสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัด (ผ่านบนเขารวก-เขาเมือง)					

77

78

79

80

81

5. ข้อเสนอในการแก้ไขปัญหา

82

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบต่อทางสังคม อย่างไร

2.1 ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน

- 1) คุณภาพชีวิต
- 2) ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
- 3) โอกาสในการศึกษาต่อของคนในชุมชน
- 4) โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ
- 5) ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ
- 6) การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลสุขภาพสิ่งแวดล้อม
- 7) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 8) ความแออัดของชุมชน
- 9) พฤติกรรมของเยาวชน
- 10) สาธารณสุขของชุมชน
- 11) สิ่งแวดล้อมของชุมชน
- 12) ค่านิยมของคนในชุมชน
- 13) ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรม
ของคนในชุมชน
- 14) ความสามัคคี/ร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน
- 15) การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น
- 16) ปัญหาเสพติด
- 17) ความขัดแย้งของคนในชุมชน
- 18) สภาพทางสังคมโดยรวม

เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แย่ลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ

- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33

ตอนที่ 3 : การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

1. ปัญหา

ปัญหา	ไม่มี	มี		กลุ่มที่เกี่ยวข้อง		
		มาก	น้อย	นักท่องเที่ยว	ชุมชน	ผู้ประกอบการ
1) อุบัติเหตุ						
2) นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย						
3) การเอารัคเอาเปรียบนักท่องเที่ยว						
4) การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว						
5) การบริการเรือท่องเที่ยว						

- 34
- 35
- 36
- 37
- 38

ปัญหา	ไม่มี	มี		กลุ่มที่เกี่ยวข้อง			
		มาก	น้อย	นักท่องเที่ยว	ชุมชน	ผู้ประกอบการ	
6) ขยะมูลฝอย							☐ 39
7) การปล่อยน้ำเสีย							☐ 40
8) การเก็บปะการัง							☐ 41
9) การเก็บพันธุ์พืช / พันธุ์สัตว์							☐ 42
10) การเก็บหิน / เปลือกหอย							☐ 43

2. กฎระเบียบ

ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง	☐ 11) สุลกากรจังหวัด	☐ 44
☐ 2) ตำรวจท่องเที่ยว	☐ 12) ประชาสัมพันธ์จังหวัด	☐ 45
☐ 3) ตำรวจน้ำ	☐ 13) สำนักงานเจ้าท่า จังหวัดภูเก็ต	☐ 46
☐ 4) กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช	☐ 14) สำนักงานจังหวัดภูเก็ต	☐ 47
☐ 5) ป่าไม้จังหวัด	☐ 15) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 4	☐ 48
☐ 6) ประมงจังหวัด	☐ 16) องค์การบริหารส่วนจังหวัด	☐ 49
☐ 7) พาณิชยจังหวัด	☐ 17) เทศบาลตำบล	☐ 50
☐ 8) สรรพากรจังหวัด	☐ 18) องค์การบริหารส่วนตำบล	☐ 51
☐ 9) สรรพสามิตจังหวัด	☐ 19) ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	☐ 52
☐ 10) หอการค้าจังหวัดภูเก็ต	☐ 20) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	☐ 53

3. หน่วยงานของท่านมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถ อย่างไร

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) การกำหนดนโยบาย	☐ 54
☐ 2) การวางแผน	☐ 55
☐ 3) การปฏิบัติตามแผน	☐ 56
☐ 4) การควบคุมและประเมินผล	☐ 57

4. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวคิดในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ อย่างไร

เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย ไม่ตอบ
มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	

- 4.1 โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง
- 4.2 โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึก ภูเก็ต
- 4.3 โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชย
- 4.4 โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยาน
- 4.5 โครงการสร้างถนนเลียบชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัด (ผ่านบนเขารวก-เขามือง)

58

59

60

61

62

5. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

63

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ฅ

แบบสอบถามสำหรับผู้ประกอบการ : อุทยานแห่งชาติสิรินาถ

คำชี้แจง :

การสำรวจนี้เป็นการประเมินศักยภาพและผลกระทบจากการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถ โดยมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในความสนับสนุนของสภาวิจัยแห่งชาติ ข้อมูลและความคิดเห็นต่าง ๆ จากท่านจะมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติแห่งนี้ต่อไป จึงขอความกรุณาให้ความร่วมมือตอบข้อมูลอย่างตรงไปตรงมา และขอขอบคุณล่วงหน้ามา ณ โอกาสนี้

สำหรับผู้สัมภาษณ์ :

ชื่อผู้สัมภาษณ์.....วันที่.....เวลา.....
สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการบริการด้านการท่องเที่ยว

1. ชื่อผู้ประกอบการ (บริษัท) □1
2. ที่ตั้ง..... โทร..... □2
3. ประเภทของบริการที่มี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 3.1 จัดทัวร์
 - 3.2 ที่พัก
 - 3.3 ร้านอาหาร
 - 3.4 รถนำเที่ยว/รถเช่า
 - 3.5 เรือนำเที่ยว
 - 3.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... □3□6 □4□7 □5□8
4. เปิดดำเนินการมา.....ปี □9
5. มีพนักงาน.....คน □10
6. ผู้ใช้บริการเป็น □11
 - 1.1 เฉพาะชาวไทย
 - 1.2 เฉพาะชาวต่างประเทศ
 - 1.3 ทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศโดยส่วนใหญ่เป็น □12
 - ชาวไทย
 - ชาวต่างประเทศ
7. เดือนไหนที่มีผู้มาใช้บริการท่องเที่ยวสูงสุด 2 อันดับแรก □13□14
 1.
 2.

ตอนที่ 2 องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

1. ที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ ท่านได้เข้าชมที่ใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. ป่าชายหาดท่าฉัตรไชย	☐ 10. แนวปะการัง หาดในยาง	15 ☐ 24 ☐
☐ 2. ป่าชายเลนท่าฉัตรไชย	☐ 11. แนวปะการังแหลมไสครู แหลมสน อ่าวตอ16 ☐ 25 ☐	
☐ 3. ป่าชายเลนคลองท่าหยีค	☐ 12. อ่าวทุ่งหนอง แหลมปอ	17 ☐ 26 ☐
☐ 4. ป่าชายหาด ค่ายลูกเสือ	☐ 13. อ่าวหินกรวย	18 ☐ 27 ☐
☐ 5. หาดทรายแก้ว	☐ 14. เขาไสครู	19 ☐ 28 ☐
☐ 6. หาดไม้ขาว	☐ 15. เขาม่วง	20 ☐ 29 ☐
☐ 7. หาดในยาง	☐ 16. เกาะแวว	21 ☐ 30 ☐
☐ 8. หาดในทอน	☐ 17. เกาะทะ	22 ☐ 31 ☐
☐ 9. แนวปะการังไม้ขาว		23 ☐

2. กิจกรรมใดบ้างที่ท่านเข้าร่วมที่อุทยานแห่งชาติสิรินาถ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1. การเดินเล่นชายหาด	☐ 8. หาความรู้ในการท่องเที่ยว	32 ☐ 39 ☐
☐ 2. ว่ายน้ำ	☐ 9. เดินป่า	33 ☐ 40 ☐
☐ 3. ชมทิวทัศน์	☐ 10. นอนเล่น	34 ☐ 41 ☐
☐ 4. ทานอาหารบริเวณชายหาด	☐ 11. ดำน้ำดูปะการัง	35 ☐ 42 ☐
☐ 5. ถ่ายรูป	☐ 12. นั่งเรือดูปะการัง	36 ☐ 43 ☐
☐ 6. ชมพระอาทิตย์ตกดิน	☐ 13. ตกปลา	37 ☐ 44 ☐
☐ 7. ตั้งแคมป์	☐ 14. ซ็องของที่ระลึก	38 ☐ 45 ☐

3. โปรดระบุสถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่เปราะบางและเสี่ยงต่อการถูกทำลาย (ทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ)

1.	☐ 46
2.	☐ 47
3.	☐ 48

4. โปรดระบุสถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถที่อยู่ในสภาพเสื่อมโทรมและสมควรได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

1.	☐ 49
2.	☐ 50
3.	☐ 51

5. โปรดแสดงความคิดเห็นต่อสิ่งต่าง ๆ ในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

ความคิดเห็น	ปริมาณ		คุณภาพ			ไม่มีความ คิดเห็น
	เพียงพอ	ไม่เพียงพอ	ดี	พอใช้	ต้องปรับปรุง	
5.1 สาธารณูปโภค						
○ 1. ถนนภายในอุทยาน						☐ 52
○ 2. เส้นทางเดินเท้าในอุทยาน						☐ 53
○ 3. แหล่งพลังงาน (ระบบไฟฟ้า)						☐ 54
○ 4. แหล่งน้ำ						☐ 55
○ 5. การกำจัดขยะมูลฝอยและ บำบัดน้ำเสีย						☐ 56
○ 6. การติดต่อสื่อสาร (ไปรษณีย์/ โทรศัพท์ และสื่อมวลชน : หนังสือพิมพ์ / วิทยุ)						☐ 57
5.2 สิ่งอำนวยความสะดวก						
○ 1. ที่พักอาศัย						☐ 58
○ 2. ร้านขายสินค้าอุปโภค- บริโภคที่จำเป็น						☐ 59
○ 3. ร้านขายของที่ระลึก						☐ 60
○ 4. สันทนาการ / บันเทิง / กีฬา						☐ 61
○ 5. บริการข่าวสาร ความรู้ และ แนวปฏิบัติแก่นักท่องเที่ยว						☐ 62
○ 6. ระบบความปลอดภัย						☐ 63

6. ท่านทราบหรือไม่ว่า อุทยานแห่งชาติสิรินาถกำหนดกฎระเบียบให้นักท่องเที่ยวปฏิบัติตาม

64

○ 1. ไม่ทราบ

○ 2. ทราบ จาก (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

 ○ 2.1 แผ่นพับ/ใบปลิว

65

 ○ 2.2 ป้ายประกาศ

66

 ○ 2.3 หนังสือประกาศ

67

 ○ 2.4 คู่มือ/เอกสารแนะนำ

68

 ○ 2.5 เจ้าหน้าที่อุทยาน

69

 ○ 2.6 อื่น ๆ (ระบุ)

70

7. ท่านได้มีโอกาสช่วยชี้แจงให้นักท่องเที่ยวทำตาม

71

- 1) มีโอกาส
- 2) ไม่มีโอกาส

8. ในความคิดเห็นของท่าน ท่านคิดว่าหน่วยงานใดที่เกี่ยวข้องโดยตรงในการกำหนดและบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในอุทยานสิรินาถ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ 1) ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง	☐ 11) ศาลากลางจังหวัด	☐ 72 ☐ 82
☐ 2) ตำรวจท่องเที่ยว	☐ 12) ประชาสัมพันธ์จังหวัด	☐ 73 ☐ 83
☐ 3) ตำรวจน้ำ	☐ 13) สำนักงานเจ้าท่า จังหวัดภูเก็ต	☐ 74 ☐ 84
☐ 4) กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่าและพันธุ์พืช	☐ 14) สำนักงานจังหวัดภูเก็ต	☐ 75 ☐ 85
☐ 5) ป่าไม้จังหวัด	☐ 15) การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคใต้ เขต 4	☐ 76 ☐ 86
☐ 6) ประมงจังหวัด	☐ 16) องค์การบริหารส่วนจังหวัด	☐ 77 ☐ 87
☐ 7) พาณิชยจังหวัด	☐ 17) เทศบาลตำบล	☐ 78 ☐ 88
☐ 8) สรรพากรจังหวัด	☐ 18) องค์การบริหารส่วนตำบล	☐ 79 ☐ 89
☐ 9) สรรพสามิตจังหวัด	☐ 19) ชมรมการท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต	☐ 80 ☐ 90
☐ 10) หอการค้าจังหวัดภูเก็ต	☐ 20) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	☐ 81 ☐ 91

ตอนที่ 3 ข้อมูลจำเพาะเกี่ยวกับธุรกิจท่องเที่ยว

1. บริการด้านท่องเที่ยวของท่านครอบคลุมข้อใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1) แหล่งท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ 92
- 2) แหล่งท่องเที่ยวอื่นภายในจังหวัดภูเก็ต 93
- 3) แหล่งท่องเที่ยวใน 14 จังหวัดภาคใต้ 94
- 4) แหล่งท่องเที่ยวต่างประเทศ 95
- 5) อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... 96

2. ท่านคิดว่าปัจจุบันนี้การแข่งขันในธุรกิจท่องเที่ยว มีความรุนแรงในระดับใด

97

พื้นที่	ระดับความรุนแรง			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	ไม่มีความเห็น
1. ภายในจังหวัดภูเก็ต				
2. อุทยานแห่งชาติสิรินาถ				

3. ท่านหรือธุรกิจของท่านเป็นสมาชิกชมรม/สมาคมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวหรือไม่

98

- 1) ไม่เป็น
- 2) เป็น (โปรดระบุ).....

4. ท่านหรือธุรกิจของท่านมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตจังหวัดภูเก็ตอย่างไร □99
- 1) ไม่มีส่วนร่วม
 - 2) มีส่วนร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 2.1) การกำหนดนโยบาย ○ 2.4) การควบคุมและประเมินผล □100□103
 - 2.2) การวางแผน ○ 2.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... □101□104
 - 2.3) การปฏิบัติตามแผน □102
5. ท่านหรือธุรกิจของท่านมีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างไร □105
- 1) ไม่มีส่วนร่วม
 - 2) มีส่วนร่วม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - 2.1) การกำหนดนโยบาย ○ 2.4) การควบคุมและประเมินผล □106□109
 - 2.2) การวางแผน ○ 2.5) อื่น ๆ (โปรดระบุ)..... □107□110
 - 2.3) การปฏิบัติตามแผน □108
6. ท่านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับ โครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องและอาจจะเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติสิรินาถอย่างไร

	เห็นด้วย					ไม่เห็นด้วย	
	มาก	มาก	ปาน	น้อย	น้อย	ไม่ตอบ	
	ที่สุด		กลาง		ที่สุด		
	5	4	3	2	1	0	
6.1 โครงการก่อสร้างสะพานข้ามเชื่อมจังหวัดพังงากับจังหวัดภูเก็ตของกรมทางหลวง							□111
6.2 โครงการสร้างทางรถไฟถึงท่าเรือน้ำลึก. ภูเก็ต							□112
6.3 โครงการก่อสร้างสถานที่ราชการบริเวณป่าชายเลนท่าฉัตรไชย							□113
6.4 โครงการก่อสร้างโรงแรมที่พักตากอากาศใกล้กับบริเวณอุทยาน							□114
6.5 โครงการสร้างถนนเลียบริมชายฝั่งทะเลตามแผนพัฒนาจังหวัด (ผ่านบนเขารวก-เขาเมือง)							□115

7. ท่านคิดว่าการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ จะทำให้ท่านขยายกิจการในอนาคตหรือไม่ □116
- 1) ขยายกิจการ
 - 2) ไม่ขยายกิจการ
 - 3) ไม่แน่ใจ / ยังตอบไม่ได้

ตอนที่ 4 ประเมินผลกระทบปัญหาและข้อเสนอแนะ

1. ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบทางเศรษฐกิจ อย่างไร

ผลกระทบทางเศรษฐกิจต่อชุมชน

- 1) ราคาที่ดิน
- 2) โอกาสการมีงานทำ
- 3) การมีงานทำตลอดทั้งปี
- 4) การคมนาคมขนส่ง
- 5) การติดต่อสื่อสาร
- 6) ผลผลิตของชุมชน
- 7) ความเป็นอยู่โดยรวมของชุมชน

เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แย่ลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ

- 117
- 118
- 119
- 120
- 121
- 122
- 123
- 124

2. ท่านคิดว่ากิจกรรมการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบทางสังคม อย่างไร

ผลกระทบทางสังคมต่อชุมชน

- 1) คุณภาพชีวิต
- 2) ความสัมพันธ์ของคนในชุมชน
- 3) โอกาสในการศึกษาต่อของคนในชุมชน
- 4) โอกาสในการได้รับการฝึกอบรมอาชีพ
- 5) ความรู้ทางภาษาต่างประเทศ
- 6) การเรียนรู้เกี่ยวกับการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม
- 7) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- 8) ความแออัดของชุมชน
- 9) พฤติกรรมของเยาวชน
- 10) สาธารณสุขของชุมชน
- 11) สิ่งแวดล้อมของชุมชน
- 12) ค่านิยมของคนในชุมชน
- 13) ความภาคภูมิใจในศิลปะและวัฒนธรรม
ของคนในชุมชน
- 14) ความสามัคคี/ร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน
- 15) การเข้ามาทำงานของคนต่างถิ่น
- 16) ปัญหาเสพติด
- 17) ความขัดแย้งของคนในชุมชน
- 18) สภาพทางสังคมโดยรวม

เพิ่มขึ้น / มากขึ้น	ไม่เปลี่ยนแปลง	น้อยลง / แย่ลง	ไม่มีความคิดเห็น / ไม่ตอบ

- 125
- 126
- 127
- 128
- 129
- 130
- 131
- 132
- 133
- 134
- 135
- 136
- 137
- 138
- 139
- 140
- 141
- 142
- 143

3. ปัญหา

ปัญหา	ไม่มี	มี		กลุ่มที่เกี่ยวข้อง				
		มาก	น้อย	นักท่องเที่ยว	ชุมชน	เจ้าหน้าที่	ผู้ประกอบการ	
1) อุบัติเหตุ								☐ 144
2) นักท่องเที่ยวถูกทำร้าย								☐ 145
3) การเอาโรคเอาเปรียบนักท่องเที่ยว								☐ 146
4) การก่อความเดือดร้อนรำคาญแก่นักท่องเที่ยว								☐ 147
5) การบริการเรือท่องเที่ยว								☐ 148
6) ขยะมูลฝอย								☐ 149
7) การปล่อยน้ำเสีย								☐ 150
8) การเก็บปะการัง								☐ 151
9) การเก็บพันธุ์พืช / พันธุ์สัตว์								☐ 152
10) การเก็บหิน / เปลือกหอย								☐ 153

4. ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติสิรินาถ

154

.....

.....

.....

.....

.....

.....